# عجائب القصص

# گلزارِ محمدی

مصنفہ
مولوی محمد دلپذیر صاحب بھیروی

دار الاشاعت قرآن شریف چوک متی۔ لاہور

ماشاء اللہ لا قوۃ الا باللہ

الحمد للہ والمنۃ کہ کتاب مستطاب حاوی تذکرہ ہائے انبیاء کرام علیہم الصلوٰۃ والسلام المسمےٰ بہ

# عجائب القصص

معروف بہ

# گلزار محمدی

صلی اللہ علیہ وسلم

من تصانیف

مولوی محمد دلپذیر

سلمہم اللہ تعالیٰ

ملنے کا پتہ:- جے ایس سنت سنگھ اینڈ سنز تاجران کتب چوک متی لاہور

مطبوعہ آزاد ہند پریس لاہور

بسم اللہ الرحمٰن الرحیم

## حمد باری تعالے

پڑھ بسم اللہ رب نوں آکھاں حمد ہزار
وَن وناں دیاں بوٹیاں رنگو رنگ اشجار
طرح طرح دیاں نعمتاں باہجھ حساب شمار
قدرت اللہ پاک دی جل نہ ہووے پار
جاں اس کن فرمایا ہویا گرم بازار
نابودوں اوس خلق سبھ بود کیتی یکبار
جتنے جیا جیوں اوس کیتے وچ سنسار
رکھی روزی سبھ دی دیندا نہ وسار
مچھر کتھیں سیمرغ تک کیتی خلق تیار
سبھناں نوں پہنچاؤندا روزی لیل نہار
جتنی قسماں خلق اوس کیتی پیدا وار
دکھو وکھ ہر چیز دا رزق گھلے ستار
صانع ہر اک چیز دا جو مخفی اظہار
محکم کیتو سو فلک نوں تھماں باجھ سنوار
دینہہ چن تارے فلک دا کیتا زیب سنگار

قدرت تھیں جس سرجیا عالم دا گلزار
گوناگوں اوپایا خالق سرجنہار
قسم قسم دے ہور لکھ قدرت دے اسرار
جے لکھ برساں اسوچ کریئے فکر ہزار
چوہدیں طبقیں پلک وچ کیتا باغ بہار
واہ واہ حکمت اوسدی قدرت اپرا پار
سبھناں تائیں پالدا دھن اوہ پالنہار
بھاویں بے فرمان ہو بھاویں فرماندار
وڈے چھوٹے ہور لکھ جانوراں دی ڈار
کرے قضا نہ اک نوں دھن اوہ بخشنہار
اتنی قسماں خورش بھی کیتی نال تیار
نال سنبھلے سبھ نوں دیندا جو درکار
صفت اوس پاک کریم دی ناہیں وچ شمار
پانی اوپر زمین دا دتا فرش کھلار
تے آدم نال زمین نوں دتا قدر وقار

جو شے وچہ زمین دے کیتی رب غفار
آدم اگے سبھ نوں کیتا خدمت گار

کل چیزاں تھیں آدمی کیتا بزرگوار
تے آدمیاں تھیں انبیا ہوئے سپہ سالار

افضل وچوں انبیاں ہے سید ابرار
پاک محمدؐ مصطفےٰ نبیاں دا سردار

جس دے اپر پیغمبری کیتی ختم جبار
مہر نبوت جسنوں سند دتی سرکار

ہویا جسنوں عرش تے اللہ دا دیدار
موسےٰ اوپر کوہ طور دے جا کردا گفتار

جسدے آئیاں اگلے دین ہوئے بیکار
اکو دین محمدیؐ ہل گیا چودہ مصار

پاک نبیؐ جد جمیاں ڈگے بت کفار
کسرے دے گھر کنب کے ڈگے محل منار

جس دے اپر ملک بھی کردے جان نثار
پڑھن درود رسول تے نال زبان پکار

جس دے ہتھوں ڈالیاں کٹ کرن تلوار
جسدے لب مبارکوں صحت پاون بیمار

تھم حنانہ جسنوں رونا زار و زار
پتھر جس دے دین دا آپ کرن اقرار

مدح رسول کریم دی ہے بیحد کنار
اوہ صاحب لولاک دا امت دا غمخوار

لکھ لکھ رحمت ربدی اوپر نبی مختار
بھی آل ازواج تے یار سبھ سن اصحاب کبار

پہلا پاک رسول دا ابا بکر رضؓ سی یار
جس دے حق وچہ آیا اِذْ هُمَا فِي الْغَارِ

دوجا عمر خطاب ہے عدل کماونہار
جس دے سائے پاک تھیں شیطان ہوون فرار

تیجا شاہ عثمان ہے وڈا نیکو کار
کیتس جمع قرآن نوں حضرت دا دلدار

چوتھا یار رسول دا شاہ علی کرار
جس کفار جہان دے مار کیتے مردار

بیٹی پاک رسول دی فاطمہ نیک اطوار
پاک نبی دا جس دا آہا وڈا پیار

پھر دو ہتے پاک رسول دے دویں مہر نگار
حضرت حسن رضؓ حسین رضؓ دی مدح کہاں سو بار

جنت دی سردار اوہ زہرہ دے دلدار
باپ جنہاں دا علی رضؓ ہے دلدل دا اسوار

رضی اللہ تعالیٰ سبہ نوں عاصی کہے پکار
برکت آل رسول دی ہووے بیڑا پار

شان بیان نہ ہووندے جے سو کراں وچار
چل پذیرا کوئے مولا دے دربار

لکھ لکھ رحمت ربدی اوپر نبیؐ سردار
بھی آل ازواج تے یار سبہ نالے تابعدار

## مناجات بدرگاہ قاضی الحاجات

توں داتا ایں ہنگتا تیرا نام غفور
توں شافی ہر مرض دا ایں عاجز رنجور

توں مالک کل ملک دا والی جمیع جہان
توں صاحب ہیں بخششی ہیں طالب غفران

توں معطی کل خلق دا ایں عاجز بھکھار
توں ہیں بخشش والڑا ایں ہاں اوگنہار

توں رحمان رحیم ہیں تیرا رحم کمال
ہیں عاجز مسکین تے رحم کریں ہر حال

عیب میرے کیے اوڑکے انت نہ آوے کو
قطرہ تیرے رحم دا عیب چھوڑیسی دھو

حکم تیرے دا مالکا سدا رہیا ہیں چور
یا ہچوں تیرے فضل دے آس نہ کوئی ہور

حرمت نبی کریم دی میری بخش خطاء
صدقہ حسنؓ حسین دا جنت بخشیں جاء

پچھلے عیب معاف کر اگے کراں نہ مول
نیکی دی توفیق دے صدقہ آل رسول

در تیرے تے آیا بندہ پُر تقصیر
طالب تیرے فضل دا اوگنہار فقیر

دین دنی دیاں مشکلاں میریاں کر آسان
ہر زحمت ہر مرض تھیں رکھیں امن امان

قرض کنوں آزاد کر قرضہ بری بلاء
گنج فضل تھیں مالکا مینوں آپ رجا

تنگی اس جہان دی کریں خدایا دور
مینوں بخش کشادگی دو جگ وچہ ضرور

در رحمت تھیں مالکا مینوں نہ دُرکار
کجیں میرے عیب سبھ تیرا نام ستار

اپنے باہجوں غیر دا کریں نہیں محتاج
تو ہیں میرا بادشاہ تینوں ہے سبھ لاج

کریں نہ میریاں اوگناں عیباں طرف دھیان
رحمت اپنی دیکھ کے آپ کریں احسان

تیرا کم ہے بخشنا میرا کم خطاء
تیرے باجھوں مالکا بخشنہار نہ کاء

بخش میرے ماں باپ نوں نالے خویش تمام
اوستاداں ہمسایاں جنت کریں مقام

بخش میرے ازواج بھی نیک کریں اولاد
بھیناں بھائیاں دوستاں آپ کریں امداد

بھی شاگرداں میریاں جنت کریں نصیب
ہووے شافع اساں دا پاک رسول حبیب

حاسد میرے خجرتی دو جگ وچہ خوار
شالہ بیڑا اونہاں دا کدی نہ ہووے پار

تیزی بخش زبان نوں شعر کراں فی الفور
ہووے ختم کتاب جھب نال عجائب طور

لذت پاویں سخن وچہ شیریں کراں کلام
حال رسول کریم دا کراں بیان تمام

میری ایس کتاب نوں آپ کریں منظور
کجیں میرے نقص سبھ تیرا نام غفور

مطلب دنیا دین دے سارے کریں حصول
ایہ سبھ میری عاجزی ربا کریں قبول

لکھ لکھ رحمت ربدی اپر نبیؐ کرام
بھی آل ازواج تے یار سبھ تابعدار تمام

# مضامین کتاب ہذا بطور فہرست و وجہ تالیف

ایہہ گلزار محمدیؐ قصہ شاہ رسل
حال رسول کریم دی اس وچہ لکھاں کل

نور نبیؐ تخفیں گھن کے پیدائش دا حال
جیوں پھر ہوئی پرورش لکھاں کل مقال

اتہری جویں پیغمبری ہویا وحی نزول
گئے جیویں معراج تے حضرت پاک رسول

بھی اصحاب کبار دے آندا جیوں اسلام
ہجرت جیوں کر مکیوں کیتی نبی کرام

وچہ مدینے اپڑیاں جیوں پائی تعظیم
جنگ بدر جنگ احد جیوں کیتا نبی کریم

واقع جیویں حدیبیہ صلح قریشیاں نال
نالے جنگ احزاب دا لکھاں گا احوال

خیبر ہویا فتح جیوں نالے مکہ بھی
جنگ حنین تبوک دا دساں کھول سبھی

رحلت نبی کریم دی نالے حج وداع
جو کجہ واجب آپ تے ہور حرام مباح

اس تخفیں اگے نبیؐ دی ہمت کراں بیان
خلق سخاوت شرم بھی صبر شجاعت جان

حلیہ نالے معجزے پاک نبیؐ دے نام
حال اولاد ازواج بھی خادم ہور غلام

چاچے پاک رسول دے ہور موذن بھی
شاعر حارث کاتباں لکھاں حال سبھی

لشکر اپنے وچہ جو رکھی حد رسولؐ
امت اپر حق جو کرساں سب منقول

حضرت پچھے رہیا جو ترکہ تے اسباب
سارا کھول سناواں اندر ایس کتاب

اس تخفیں پچھے لکھساں جو نہوں یاراں دا حال
جیویں خلافت انہاندی ہوئی وچہ رجال

عرب عجم وچہ انہاں نے جو جو کیتے جنگ
قدر بقدری سب دا لکھاں حال نسنگ

جھیکڑ آل رسول دا جا کر لکھاں حال
جیوں کر اندر کربلا ورتی اونہاں نال

جیونکر حسنؓ امام نوں دتی زہر یزید
مسلم اتے حسینؓ جیوں دونویں ہوئے شہید

ایہہ کجہ ایس کتاب دا سارا ہے مضمون
عیب نہ دھرنا دوستو میرا عقل زبون

مینوں ایسے شعر دا ہرگز ناہیں ڈھنگ
ایہہ خاطر یار دی منت کرے اوہ ننگ

امیر بخش لاہور وچہ ہے اک ہیرا یار
ملک ہیرے دے پاس اوہ کردا کاروبار

وچہ صحافی اوس نوں دتا قرب خدا
تاجراں کتباں وچہ اوہ بندہ اہل وفا

مدت تھئیں اوہ آکھدا مینوں کر کے چاء
وچہ حالات محمدیؐ ہک کتاب بناء

جیوں گلزار محمدی مسلم دی تصنیف
ایہہ بعض روائیتاں اس وچہ ہین ضعیف

توں بھی اوسے طرح دی لکھیں ایہ گلزار — نال صحیح روایتاں جلدی کریں تیار
تاں میں ایس کتاب دی شروع کیتی تصنیف — عیب چھپاؤ دوستو میرا عقل خفیف
جیکر میرے شعر وچہ غلطی ہووے کا — ٹھیک کرواوہ دوستو دیوے رب جزا

## بیان نور رسول مقبول صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم و آمدن نور از آدم علیہ السلام پشت بہ پشت تا بہ پشت عبداللہ والد سرور کائنات بعد ازاں بہ شکم آمنہ والدہ ماجدہ آنحضرت و وفات پدر رسول صلی اللہ علیہ وسلم

وچہ قصص الانبیاء دے لکھیا ایہ مذکور — سب تھیں اول ہویا پاک نبیؐ دا نور
پاک نبی دے نور تھیں ہوئے زمین آسمان — آیا وچہ حدیث دے حضرت دا فرمان
راوی کعب اخبار ایہ کرے روایت یار — آدمؑ نوں جاں رب نے کیتا پیدا وار
متھے اوس دے وچہ اوہ دتا نور ٹکاء — جاں پھر حضرت شیثؑ نوں سرجیا آپ خدا
اوہو نور محمدیؐ آدم کولوں چل — حکم رب دے تھیں آیا شیث نبی دے ول
پھر حضرت شیثوں چلدا نوحؑ نوں ملیا آء — حضرت نوحوں سام نوں دتا نور خدا
اینویں چلدا چلدا آیا پاس خلیل — متھے ابراہیم دے چمکیا نور جمیل
پھر حضرت ابراہیم تھیں ہویا نور روان — حضرت اسمٰعیل نوں تاں اوہ ملیا آن
پھر اوسدی اولاد وچہ چلدا آیا نور — تا جو عبد مناف وچہ پا یوس آن ظہور
بیٹے عبد مناف دے اگوں آہے چار — عالی قوم قریش تھیں اندر عرب دیار
پہلا عبد الشمس سی دوجا ہاشم جان — مطلب نوفل ہور دو آئے وچہ بیان
عبد المطلب ہویا ہاشم دا فرزند — دادا پاک رسول دا صاحب قدر بلند
ہور امام جو شافعیؒ لکھیا وچہ کتاب — ہاشم دی اولاد تھیں سی ایہ نیک خطاب
ہاشم عبد مناف تھیں پایا نور نبیؐ — اگوں عبد المطلب نوں اوہ ملیا سی
مطلب تھیں پھر آیا عبد اللہ دے پاس — عبد اللہ تھیں جمیا پاک محمدؐ خاص
ایہ ساریاں پشتاں بادشاہ ہیسن وڈے دلیر — مسند عبد مناف پر بیٹھا ہاشم شیر

پانی دیوے حاجیاں ہاشم وقت پیاس
کرے سخاوت رات دن عادل نیک خوش خو
پھر عبدالمطلب ہویا مکے دا سردار
ہوئی بشارت اوسنوں ستیاں اندر خواب
جگہ فلانی جائے کے کھودیں نال آرام
اوٹھیا عبدالمطلب دل وچ کرے وچار
دسواں بیٹا اپنا کرساں میں قربان
کھودی وچ زمین اوہ مطلب نیک صفات
نالے سو تلوار تے سو زرہ بھی نال
سونے تھیں دو صورتاں نکلیاں ہور بھرا
جدوں برآمد ہویا ایہہ سارا اسباب
سبھناں اوسدے واسطے بہت لگائے زور
ساریاں اوپر اوس نوں دتی فتح خدا
کیتا عبدالمطلب دل دے وچ خیال
قرعہ بنا کے سٹیوس پتراں نوں کھلوا
عبداللہ دا باپ نوں آہا وڈا پیار
متھے اوسدے چمکدا آہا نور نبی ﷺ
کل قبیلے بیٹھ کے کیتی ایہہ صلاح
عورت سی اک کاہنہ رہندی وچ عرب
کاہنہ والے علم وچ سی وڈی ہشیار
کہیا اوس شجاع نے سن کے سب بیان
دس اوٹھ لے کے تسیں بھی ڈالو قرعہ بھرا
جیکر اوپر اوٹھاں دے قرعہ نہ آوے مول
پوے قرعہ جد اوٹھاں تے کریو ذبح تمام
القصہ جد سو تک نوبت پہنچی جاء

کنجی کعبے پاک دی آہی اوس دے پاس
مکے اندر اوس دا ثانی ہور نہ کوء
اکدن اندر خواب دے کیا ویکھے اسرار
طرف فلانی اوٹھ کے مطلب جا شتاب
چاہ زمزم نکلسی اندر اوس مقام
جے اس میری خواب نوں سچ کرے کرتار
جے کر دسے پت بھی دتے رب رحمان
چاہ زمزم دا نکلیا جیوں کر آب حیات
نکلیاں اوس مکان تھیں قدرت جل جلال
جرہم دی اوہ قوم نے رکھیاں کدیں چھپا
کتنیاں قوماں عرب تھیں آیاں دوڑ شتاب
اے پر عبدالمطلب تکھ نال وتا توڑ
برکت نور محمدی سبھ کجھ لیا بچا
منی سی جو نذر میں بیٹا کراں حلال
اوپر عبداللہ دے قرعہ پیا اوہ جاء
نالے سوہنا سبھ تھیں ہیسی برخوردار
ایسے کارن اوسنوں کرن پیار سبھی
عبداللہ دے واسطے لائے کوئی واہ
اوسدا نام شجاع سا آئے اوس ول سب
اوسنوں سارا ماجرا دسیا اونہاں پکار
اک بندے دے عوض وچ دہ اوٹھ کوہی جان
عبداللہ دے عوض وچ فدیہ دیہو بھرا
دہ دہ اوٹھ ودہاندے چلو ایسے سول
اینویں جا کے اونہاں نے کیتا شروع کمام
پیا اوٹھاں دے نام تے قرعہ اونہاں نداء

عبدالمطلب ویکھ کے بہت ہویا خوشحال
وچہ قبیلے شادیاں گھر گھر ہویاں آء
پھر عبداللہ نوں پالدا مطلب خوشیاں نال
جو کوئی ویکھے اوسنوں کردا بہت سلوک
جیوں جیوں وڈا ہوندا عبداللہ سردار
اندر قوم حجاز دے خبراں گیاں ہل
بہت امیر جو عرب دے وڈے دانشمند
مطلب دے ول آوندے نت پیام رسول
رستے ہل ہل بہندیاں رناں اہل جمال
جو کوئی ویکھے اوسنوں ہوندا مست خمار
جاں بت خانے جاوندا عبداللہ پر نور
اے عبداللہ اساں دے نیڑے ہوں نہ آ
جسویلے اوہ ہویا بالغ عمر جوان
آمنہ بیٹی وہب دی نال دتا پرنا
جاں پھر بی بی آمنہ ہویا حمل ظہور
شکم پیا جد ماں دے سرور عالی ذات
عبداللہ نوں بھیجیا والد بزرگ وار
نالے اوتھوں جاکے لے آ مال خرید
القصہ جد شام تھیں ہویا گھریں تیار
وچہ مدینے ٹھہریا کجھ دن کرن آرام
باپ اوسدا یارے ساک سن رہندے کجھ اوسجا
پاک نبی دے باپ نے پائی اج وفات
پیدا اجے نہ ہویا پاک رسول کریم
دریائیں تے جنگلیں ہر جا پئی کہا
ہویا اج یتیم ہے باعث کل جہان

اوسے ویلے اوتھہ اوہ گیتے سب جلال
عبداللہ نوں رب نے لیا آپ بچاء
کرے حفاظت اوسدی ایتیں دہاں سنبھال
عبداللہ دے حسن دی آن پئی سی کوک
تیوں تیوں اوسدے حسن نے آن چھڈے لشکار
سوہنا سنکے اوسنوں ویکھن آون کل
عبداللہ دے ساک دے ہوئے خواہشمند
عبداللہ دیو اسطے بیٹی کرو قبول
عبداللہ دے دید دی رکھن شوق کمال
کھاون پیون چھوڑ کے آن لئے دیدار
بتاں تھیں آوازا یہ سندا نت ضرور
نور تیرا ایہ اساں نوں ہکدن کرے فنا
کیتا عبدالمطلب شادی دا سمیان
وہب جو عبد مناف دا ہیسی پت کھرا
بی بی دے ول آیا عبداللہ دا نور
ہر اک مادہ حاملہ ہوئی اوسے رات
شام ولایت کریں توں جا کے حال پکار
بہتے دن نہ لاونے باپ کرے تاکید
رستے اندر آوندیاں ہویا سخت بیمار
اگوں ملک الموت نے دتا آن سلام
گھریں انہاندی فوت اوہ ہویا مرد خدا
وچہ زمین آسمان دے ورتی کالی رات
مائی دے وچہ شکم دے ہویا در یتیم
ہویا اج یتیم ہے پاک رسول خدا
ہویا اج یتیم ہے سرورؐ عالی شان

ہویا اج یتیم ہے صاحب خلق عظیم ہویا اج یتیم ہے پیارا رب رحیم

ہویا اج یتیم ہے اوہ ختم الانبیاء جس دے حق وچہ آیا ہے لولاک لماء

ہویا اج یتیم ہے فخر نبیاں کُل ہویا اج یتیم ہے سرور شاہ رسل

ہویا اج یتیم ہے اوہ سید ابرار کُل امت دا شافع خلقت دا سردار

تاجوائی جگ وچہ غیب کنوں آواز فکر نہ کرئیں اُس دا میں ہاں محرم راز

میں ہاں حافظ اُس دا میں ہاں پالنہار باجھوں مائی باپ میں پالے لکھ ہزار

میں خود اسنوں دیوساں درجے بہت بلند کرساں وچہ جہاں دے روشن وانگوں چند

کرساں اوسدی تابع جتنا جمل جہان کیتی اوسدی خاک نے زمیاں تے آسمان

کہندی بی بی آمنہ مائی پاک رسولؐ نئیں کجھ اپنے حمل دا بھار نہ جاناں مُول

ساری مُدت حمل دی رہی دکھوں آزاد لوک کئی آئے خواب وچہ کرن مُبارک باد

کوئی رات مبارکوں خالی رہاں نہ مول نوئیں نوئیں نت آوندے اللہ دے مقبول

کہن فرشتے آن کے میںنوں اندر خواب تیرے وچوں جمسی پاک نبی مہتاب

کُل دُنیا تے اوسدا شائع ہوسی دین نام محمدؐ اوسدا رکھیں نال یقین

ہوسی ختم پیغمبراں اوہ تیرا فرزند کفر تمام جہان دے آن کریسی بند

آوندیاں رہیاں مُبارکاں بی بی نوں نوماہ واہ اوہ بن یتیم دے منصب عالیجاہ

چاچے پاک رسولؐ دے باراں ہور چھیاں بوطالب تے بولہب تے بجا حارث جان

حمزہ ستم عباس بھی کعب حجل مقسوم ضرار زبیر عبداق ایہہ سب ہوئے معلوم

حمزہ تے عباس دو ہوئے مسلمان حضرت حمزہ بدر وچہ ہویا شہید جوان

بیٹے چھ عباس دے ہک عبداللہ جان فضل عبید تے قسم سعد بھی عبدالرحمان

حارث دے تن پُترے نوفل بوسفیاں ہور مغیرا تیسرا آہا وچہ بیان !

دو بیٹے بولہب نوں جگ وچہ ہوئے نصیب نام اُنہاں دونہاں دے عتبہ اتے عتیب

بن اولاد رسولؐ دے چاچے آہے چار حمزہ تے عباداق بھی ہور زبیر خراب

بوجہل بھی نبیؐ نوں دوروں رلدا جاء چوتھی کرسی نبیؐ دا ہے اوہ ساک بھرا

بیٹا اوہ ہشام دا ابوجہل مردار حارث دا اوہ پُت سادساں کر اظہار

حارث عبدالعزے دے لکھیا وچہ کتاب اوہ قصی دا پت سی اوسدا باب کلاب

ہاسی دشمن نبی دا ابوجہل بے دین
جنگ بدر وچہ جائے کے ہویا قتل لعین

لکھ لکھ رحمت رہدی اوپر نبی کرام
بھی آل ازواج نے یاراں سبھ تابعدار تمام

## دربیان تولد شدن آنحضرت وپرورش یافتن وذکر رضاعت ودائی حلیمہ وفات والدہ آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم وسینہ چاک شدن بار اول آں حضورؐ

بارہویں ربیع الاول دوشنبے دی رات
وقت صبح دے جمیاں سرور عالی ذات

بت تمام کفار دے ڈگے سبھ جہاں ع
اولٹیا تخت شیطان دا رہن رسول خدار

آ گئے جو آسمان تے جاندے سن شیطان
اوسے راتیں بند ہوا وہ کیتے رب رحمان

نوشیروان دا محل سی وڈا بلند بھرا
چودہ کنگرے اوسدے ڈگے لرزہ کھا

آتش خانہ فارسی سا اک وڈی آفات
پورے وہ سے سال دا بجھ گیا اوس رات

کہندی بی بی آمنہ مائی پاک رسولؐ
پیش ولادت جہہ دی ہوئی طبع ملول

از غیبوں کجھ بیبیاں آیاں میرے پاس
شربت دا اک اوہناں نے دتا آن گلاس

بھی اوس رات اکیلڑی بیٹھی ساں بیدار
اوہناں ہتھوں آئے کے دتا بہت پیار

کہندی فاطمہ ثقفیہ صاحب نیک صفات
بی بی آمنہ پاس میں آئی ساں اوس رات

گیا ویکھیاں جو فلک تھیں نوری طبق ہزار
جھڑ جھڑ وانگ ستاریاں لگے ہون نثار

جاں پھر بن رسول دا پوتھا اوپر زمین
اک آوازہ غیب تھیں سنیاں نال یقین

ورحمتک لبیک یا محمدؐ آئی ایہہ ندا ع
رحمت تینوں رہدی اے ختم الانبیاء

وچہ تمام جہان دے چمکیا ایسا نور
مشرق مغرب تیک سب ہر شے ہوئی ظہور

جدوں تولد ہویا سرور صاحب ناز
کہندی بی بی آمنہ میں ایہہ سنی آواز

کیتاں حکم فرشتیاں خالق پاک خداء
گرد تمام جہان دے آنواس پھرا

لحظے دے وچہ اوسنوں سیر کرایا کل
دے گئے غسل فرشتیاں آند ختم رسل

وچہ حریر لپیٹ کے عنبر مشک لوار
فوراً میرے سامنے رکھ دتو نے آء

ختنے دی کجھ نبی نوں لوڑ نہ آہی مول
سنتی بیٹھا ہویا جمیاں پاک رسول

کہندا عبدالمطلب دادا پاک رسولؐ
کعبے وچہ اوس رات میں ہیگا ساں مشغول

بیت اللہ تھیں آیا آوازہ تکبیر
ہبل جو وڈا بت سی ڈگ پیا بے پیر

کیتا چار دیوار نے سجدہ ترت اوار
صنم مردہ دے پھریا حرکت ہوئی آء

ڈٹھے اچن چیت میں جہاں ایہہ سارے کم
آمنہ دے گھر دوڑ کے آیا اوسے دم

کیا ویکھیا جو اوسنوں رب دتا فرزند
پاک محمد مصطفےٰ روشن وانگوں چند

ڈٹھا اپنا پوترا الیا لداشکر بجا
عبدالمطلب نبی نوں کعبے آندا چا

لکھ لکھ شکر خدائیدا کیتا اوس مکان
ایڈی نعمت اساں نوں بخشی رب رحمان

کعبے ہی جس واسطے کیتا شکر کمال
ایسی نعمت اساں نوں دتی جل جلال

اس نعمت دے شکر وچ پڑھیوس کجھ اشعار
آمنہ نوں پھر آن کے سونپ دتا دلدار

## نثر

ہور عجائب نقل ہین دساں کھول تمام
ابولہب دی ثوبیہ ہیسی اک غلام

ابولہب نوں جائیکے دسی اوس خبر
جمیاں اج فرزند ہے عبداللہ دے گھر

سنیاں جاں بولہب نے بہت ہویا دل شاد
اوسے ویلے ثوبیہ کر دتی آزاد

مویا جاں بولہب پکڑیا وچہ عذاب
تد حضرت عباس نے ڈٹھا اندر خواب

پچھیا اپنے حال تھیں دس اپنی گفتار
کہندا وچہ عذاب دے ڈاڈھا ہاں لاچار

اسے پر رات سوار دی پانی ملے ضرور
جس راتیں وچہ جمیا سرور عالم نور

حضرت دی خوشخبر میں آہی سنی جدوں
ثوبیہ نوں آزاد چا کیتا مسرت [illegible]

اسدے بدلے مجھ نوں پانی تلے قلیل
نہیں تاں وچہ عذاب دے ہاں میں بہت ذلیل

نال طفیل رسول دے ہویا ایہہ احسان
جنہاں کلمہ آکھیا دہن اوہ مسلمان

وچہ ولایت عرب دے آہا ایہہ دستور
باہروں دودھ پل عورتاں آون اوتھے ضرور

شیر پلاون واسطے جو جو لڑکے بال
شہراں وچوں ڈھونڈ کے لیجاون اوہ نال

جاں پھر مدت دودھ دی ہوندی آن تمام
بچیاں دے ماں باپ تھیں لیجاون انعام

بنی سعد دی قوم تھیں عورتاں صاحب شیر
الکدن [illegible] شہر وچہ آیا گھست [illegible]

عورت سی اک اونہاں وچہ نام حلیمہ جان
بیوی [illegible] دی آئی اوس مکان

وچہ اونہاں دے ملک دے قحط آہا اس سال
ہو کے ڈاہڈی عاجزہ آئی خاوند نال

قافلے دیاں زنانیاں آئیاں لنگھ شتاب
لستی [illegible] اونہاں دی چنے چال خراب

ہولی ہولی شہر وچہ پہنچیاں آ [illegible]
لڑکے دنیا دار جو اگلیاں لئے اوٹھا

پچھے رہ گیا حضرت نبی کریم
کسے نہ لیا اوسنوں کر کے نال یتیم

کہیا حلیمہ آئے کے خاوند نوں ایہہ حال
خاوند پاسوں پچھ کے آئی آمنہ پاس
اندر رات حمل بھی وقت تولد یار
بی بی آمنہ اوسنوں دسیاں کھول شتاب
اوڑک پاک رسول نوں لیگئی اپنے نال
خاوند بھی سُن آکھدا ہے صاحب اکرام
نال پیاراں پالدی دیندی اپنا شیر
دائی دے پستان اک ناہا دودھ قدیم
اوسے تھنیں دودھ رجکے سرور لیندا پی
تھنج بھائیاں واسطے کرن لحاظ کمال
دُوجی سی ہک اوہناں دی سک گیا اوس شیر
ہور ہزاراں برکتاں گھر وچہ ہویاں آء
قوم ساریاں بکریاں سُک سُک ہویاں کرنگ
دودھ انہاں نوں اتنا بخشیا رب غفور
کہے حلیمہ طفلگی اندر پاک رسولؐ
دو برساں دا ہویا ایڈا پاک رسولؐ
جاں بھر مدت دودھ دی ہوئی گذشت تمام
ایہہ پھیر سے دِلے وچہ اُٹھے فکر کروڑ
اوڑک آمنہ پاس ہیں آندا عذر بنا
جبکہ ساڈے پاس ایہہ چھڈیں کچھ ایام
بی بی کولوں پچھ کے لے آئی ہیں پھیر
جاہ کجھ ٹکڑے ہو پئے حضرت شاہ جمال
اکدن بکریاں چاردے ہیسن نبی خداء
حضرت تاہیں ڈال کے اوپر فرش حریر
ورد نہ ہویا شی نوں ہرگز اک روال

جے توں آنکھیں اوسنوں لے آواں ہیں نال
لے آواں اُس بال نوں کر ہولے دی آس
خوبیاں اتے کراماتاں جو ہویاں اظہار
دائی حلیمہ سُن کے بہت ہوئی شاداب
خاوند نوں جا دسیاں جو سُنیا احوال
گھر اپنے نوں لیگئی نبی علیہ السلام
نبی حلیمہ سعد یہ دائی نبی بشیرؐ
جاری ہویا قدرتوں چنگیا جدوں نسیم
دوجے دسے ول کدیں بھی غور نہ کیتا سی
ایہہ انصاف رسول دا اجے ایا نال بال
آیا جدوں رسول سی ہویا دودھ کثیر
نال طفیل رسول دے ہویا فضل خدا
اُجڑ سارا انہاں دا دینہ دینہ کڈھدا رنگ
سارے بھانڈے انہاں دے ہو جاندے بھرپور
کپڑے تے یا بدن تے بول نہ کیتا موُل
چھیاں برساں دا طفل بھی ایڈ نہ ہوندا مول
آئی مکے گھن ہیں پاک رسولؐ امام
بڑی جدائی اسدی کیونکر جا سہاں چھوڑ
مکے وچ نہ اوسنوں بھاوے آب ہوا
کسی طرح دا اوسنوں ہوویگا آرام
اپنے وطن رسول نوں ذرہ نہ کیتی دیر
جاندے چارن بکریاں تھنج بھائیاں نال
جنگل وچہ دو آدمی حاضر ہوئے آء
سینے کولوں ناف تک شکم دتو نے چیر
شکم رسول کریم تھیں دل نوں پیہ لیں نکال

اسد پوچوں کڈھیا خون سیاہ تمام
دھو کے قلب رسول دا ویون پھیر ٹکا
تھنج بھائی ہک سفید اسی اسو یلے نال
دائی پاک رسول دی آئی اوسے دم
پچھیا آکے نبی نوں دس بچا احوال
حضرت نے اوہ ماجرا کیتا کل بیان
جیہڑی بہری اسنوں سکے آواں چھوڑ
اوسے ویلے نبی نوں لے کے اپنے سنگ
القصہ اوہ نبی نوں سکے چھوڑ گئی
چھے برساں دا ہویا جاں سید ابرار
گئی مدینے آمنہ پاک نبیؐ دی ما
واپس ہو کے آوندیاں راہ وچہ ہوئی بیمار
آندے ملک الموت نے موت کنوں پیغام
پاک نبی بھی نال سن اندر اوس مقام
ایمن لے کے نبی نوں سکے پوہنچی آ
دادے نوں آ سونپیا ایمن پاک رسول
پوہنتے جاں ست برس نوں حضرت نیک صفات
کیتا عبد المطلب وقت نزع فرمان
سب پتراں نوں سد کے کرے وصیت کل
مائی باپ نہ ایسدا کرسی کون پیار
کسے گلوں ایہ لاڈلا رنج نہ کرنا مول
بوطالب پھر سدیا شاہ علیؑ دا باپ
ہوویں ایس دی پرورش تینوں اساں تمام
کرگئے اتنی سوہنی مطلب گیا سدھا
اپنے پتر علی تھیں رکھے بہت عزیز

اکھیں اپنی دیکھیا نبی علیہ السلام
وچہ شکم دے بند کر دو نویں گئے سدھا
دائی نوں و بچ دسیا ایں سارا احوال
دل دے اندر اوسنوں بہت لگا سی غم
کون آہا جس ماریا کے ورقی تندھ نال
دائی نوں سُن دلے وچہ آیا ایہہ خیال
مت کوئی ایس یتیم نوں پئے مصیبت ہور
سکے دے دل ڈرپئی دائی اوہ نسنگ
مائی آمنہ پاس پھر رہیا پاک نبیؐ
مائی بھی چھڈ نبی نوں جگ تھیں گئی سدھا
اوتھے اوسدے ساک سن ملی انہاں نوں جا
ابوا نام گراں وچہ سخت ہوئی لاچار
فوت گئی ہو والدہ نبیؐ علیہ السلام
نالے ہک کنیز بھی ایمن جس دا نام
دادا ہک کنیز ہیسی اچے لقاء
دادا خدمت نبی دی رہی سدا مشغول
دادے عبد المطلب پائی تدوں وفات
میرے اس یتیم دا رکھنا تساں دھیان
میرا بہت عزیز ایہ مت جاؤ تسیں بھل
کس اگے دکھ ہوسی ایہ میرا دلدار
کواں بہلا کے رکھنا ہووے جدوں ملول
کہیا اوس عزیز دا فکر رکھیں تو آپ
میرے ایس عزیز دا ہر دم رہیں غلام
بوطالب پھر نبی دی خدمت لئی اوٹھا
حاضر کر دا آن کے جو اوہ منگے چیز

باراں برس سول وی ہوئی عمر جدوں
مکے تھیں لے مال گجھ ہویا شام تیار
چھوڑی جاواں اوسنوں رہسی اپنے گھر
جے توں چلیوں شام نوں میں ہی چلساں نال
بوطالب نوں نبی نوں ہسنے لیا اُنکار
چھپاں کوالں ستے رہ گیا جس ویلے پہر شام
اوتھے سی ہک صومعہ بندگی والی جار
توریت انجیل زبور دا ہی اوہ واقف کار
وچہ زمانے آخری ہوسی ہک نبی
اوسدے تلے اُترے آگے اوہ حضور
بوطالب دا قافلہ جاں پہتا اوس جا
پاک نبی دے سر تے بدل ہک سفید
راہب ایہہ نشانیاں پڑھیا ہویا سی
ہویا دلوں یقین ہے اوہا ایہہ امام
سبھناں نوں آکھدا اوہ راہب مقبول
ایہہ گل سن کے قافلہ دل وچہ ہوئے حیران
کیا موجب ہے اجہ دعوت کہو سوار
گیا جدوں پھر قافلہ روٹی کھاون کل
سبھناں دیوں ویکھیا راہب نظر اوٹھا
ساریاں کولوں پچھدا راہب ہو حیران
کہیا اسنوں قافلے ہے اک لڑکا ہور
راہب کہندا اسنوں تسیں ضرور
ویکھدیاں ہی نبی نوں راہب لیا پچھیاں
راہب پاک رسول دی بہت کیتی تعظیم
تیوں عزالات دی ہکی قسم بھرا

بوطالب نے شام دل کیتا قصد جدوں
پاک نبی دے واسطے کیتی ایہہ وچار
حضرت نے فرمایا چاچا رنج نہ کر
ایہہ گل سن کے اوسنوں آیا رحم کمال
لدے بھار مسافراں کوچ کیتو نے چار
راہ وچہ اک گرانو سی کیتا اوتھ مقام
نام بحیرہ اوس جگ اک راہب رہندا اسا
معلم آہا اوسنوں حضرت دا اوکار
اوس صومعہ دے پاس ہک بیری دا رکھ سی
بڈھا ہویا اوسنے آہا ایہہ بڈ کور
اوس راہب نوں آوندا دور دوں نظر پیا
سایہ کر کے آوندا ہندا اسی جاوید
ڈٹھا جاں اس نبی نوں جاتا پاک صحیح
وچہ کتاباں جہڑیاں خبراں سن ارقام
میرے گھر دی تسیں اج دعوت کرو قبول
لگے اس نہ اساں دل کیتا کدیں وسیاں
اوڑک راہب سب تھیں دعوت لئی منا
ڈیرے اوپر چھڈ کے حضرت ختم رسل
پر اوہ نور محمدی نظر پیا نہ اسکا
پچھے سنگی تساندا ہے کوئی ہور جوان
ایہہ اوٹھاں پاس اوہ آہے اسیں چھوڑ
بوطالب دی معرفت سدے گئے حضور
اوہا ایہہ رسول ہے جس دے پڑے نشان
کھلانے پچھے نبی نوں کر دا عرض فہیم
جو میں پچھاں تد تھیں مینوں سچ بتا

حضرت نے فرمایا میری سنی کلام ۔ لئیں نہ اگے مجھ دے انہاں بتاں دا نام
میرے مڈھ قدیم تھیں دشمن اوہ پلید ۔ بادتر پوجا انہاں دی کیتی رب مجید
راہب کہندا اہی نوں سن اے نیک لقار ۔ اپنی پشت مبارکوں چادر ذرہ اوٹھا
حضرت اپنی پشت تھیں چادر کیتی دور ۔ مہر نبوت ویکھ کے بہت ہویا مسرور
راہب مہر رسول دی ویکھے نال پیار ۔ کہندا سچ رسول ہیں توں سید ابرار
توں عیسیٰ نبی خدا شیدا آخر فخر زمان ۔ وچ کتاباں ندھ دے لکھے بہت نشان
روشن تیرے نور تھیں ہوسی کل جہان ۔ توں ہیں ختم پیغمبراں اعلیٰ تیرا شان
بوطالب نوں آکھدا راہب فیر بلا ۔ جیکر تینوں اسدا ہے کجھ پیار بھرا
شام اندر توں اوسنوں گھن نہ جائیں مول ۔ اسد یوچھ ملامتاں ایہن پاک رسول
دشمن ایس یہود دے رہندے اندر شام ۔ سنکے اسنوں دیکھ کے کردیوں قتل تمام
بوطالب نوں ایہدی آئی بات پسند ۔ ترت ارادہ شام دا کردتو لئے بند
بصرے وچ وچ ویچیا جا کے اپنا مال ۔ اندا لگے پرت کے پاک نبی نوں نال
لکھ لکھ رحمت ربدی اپر نبی کرام ۔ بھی آل ازواج تے یار سبھ تابعدار تمام

## در بیان نکاح کرن آں حضرت صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم دا ام المومنین خدیجہ الکبریٰ رضی اللہ تعالیٰ عنہا

پاک نبی دی عمر جاں ہوئی پچیس سال ۲۵ ۔ ابوطالب نے نبی نوں کہیا ایہہ مقال
خویلدی اک وہی ہے نام خدیجہ آء ۔ مال تجارت واسطے لوکاں کرے عطار
بہت قریش بھی اوس تھیں لین نفع تے مال ۔ توں بھی اکدن مال دا اسنوں کریں سوال
سنی خدیجہ خبر جاں گھلیا اوس پیغام ۔ جے توں کرے سوداگری مال دیاں ہیں عام
ہوئی دیانت ندھ دی ہر جاگہہ مشہور ۔ جتنا منگیں اوتناں دیساں ندھ ضرور
حضرت نوں پیغام ایہہ جس دم پہنچا آء ۔ بوطالب اس بات تھیں ہویا بہت رضا
کنوں خدیجہ مال بھر لیا پاک نبی ۔ نالے اپنیں غلام اک نال رلایا سی
نام اسدا سی میسرا لائق خدمت گار ۔ نالے وچہ بیپار دے سی اوہ واقف کار
پاک نبی دے نال اوہ گیا ولایت شام ۔ قافلہ نال قریش دے گئے رسول کرام
رستے اندر میسرہ خدمت کرے کمال ۔ دیکھ نبی دے معجزے ہوندا انت نہال

جاں پہر بصرے شہر دے نیڑے پہنچے جا
اے پر اوس مکان تے راہب سی کوئی ہور
راہب جو سی اگلا رہندا اوس مکان
واقف کتب خدا ئیدا جو توریت انجیل
ویکھ رسول کریم نوں بہت ہویا خوشحال
میتوں ایس رسول دی دلوچہ آہی چاہ
لکھ لکھ شکر خدا دا کیتا اج دیدار
ویچن کارن مال دے شام نہ جاوں مول
راہب کولوں میسرے جاں ایہہ سنی کلام
بصرے دلوچہ آکے ویچیا سارا مال
مکے دے میدان وچہ جاں اوہ پہنچے آ
لیا خدیجہ اُنہاں نوں کوٹھے توں پچھان
اوپر سراں انہاں دیاں پنکھی سن کوئی دو
جدوں خدیجہ ویکھیا ہوئی نرت فدا
پاک نبی تے میسرہ آئے اوسدے گھر
جو کجھ ڈٹھا میسرے کیتا گل بیان
صفت اوصاف رسول دی سنی خدیجہ جاں
اوسے ویلے اوس نے کیتی دلوں صلاح
پہلے اسنوں کہے رہے کئی اشراف امیر
جس ویلے اس سفر نوں گذر چکے دو ماہ
اک عورت نوں اپنا کرکے محرم راز
آکھیں اوس محبوب نوں اے میرے گل لال
ظاہر باطن تدھ نوں بخشی رب فلاح
اس عورت نے نبی نوں ایہو ہی کہیا جا ر
میرے پاس نکاح دا اجے نہیں سامان

آیا اوہ صومعہ تھکے راہب سار
نسطورا سی نام اوس سینیوں کرکے غور
اوس دا جانشین ہو بیٹھا ایہہ جوان
پاک نبی دے جاں ڈٹھا سب نشان جمیل
میسرتائیں آکھدا راہب ایہہ مقال
مدت تھیں ہیں منتظر بیٹھا ساں اس راہ
ہن میں تینوں مت ایہہ دیواں سن توں یار
اوتھے دشمن نبیؐ دے کئی یہود جہول
آکھن لگا نبی نوں سول نہ جاواں شام
مکے دلوچہ ٹر پئے دونویں نیک خصال
آہا وقت دوپہر دا سن اے مرد خدا
اودھ طلائی آوندے دو کوئی عجب جوان
سایہ کرکے آوندے شک نہ کرنیو کو
کہندی میسرے بن گلے شالا اترن آر
میسرے کولوں پچھدی سارا حال سفر
پنکھیاں دا حالات بھی نالے ہور نشان
جوش محبت نبی دا دل وچہ ہویا آن
جے رب بھاوے مجھ نوں کرلے ایہ نکاح
ایہ نال رسول دے سی اسدی تقریر
دلوچہ بی بی پاک نوں غالب ہوئی چاہ
پاک نبی دل بھیجیا بی بی نال نیاز
تو تا رب کریم نے تینوں عجب جمال
میرے پاک محمدؐا کیوں نہ کریں نکاح
حضرت نے فرمایا جاکے دسیں بتا
عورت کہے محمدؐا ایں تیں تھیں قربان

ماہ رمضان ستاراں ویں دو شنبے دے وار | حضرت تکیہ لائے کے لیٹے سن وچہ غار
آکے جبرائیل نے کیتی ایہہ آواز | اُٹھ محمد ﷺ رب دا تینوں دساں راز
حضرت جلدی اوٹھ کے ڈٹھا چار چوفیر | نظری کوئی نہ آیا لیٹ رہے اوہ پھیر
دوجی واری پھیر اوس ایویں کہیا پکار | حضرت نے پھر اوٹھ کے کیتی نظر ہنجار
کیا ویکھے جو کھڑا ہے وڈا مرد جسیم | زمیاں تے آسمان تک اسد اقد عظیم
حضرت او سنھیں پچھیا نال پیار عطاء | دس توں کون جوان ہیں رحمت کرے خدا

## مَنْ اَنْتَ رَحِمَكَ اللّٰهُ

کہیا اوس جوان نے ہیں ہاں جبرائیل ؑ | تیری طرفے مجھ نوں بھیجیا رب جلیل
اِقْرَأْ یعنی پڑھ توں اے سید ابرار | حضرت کہیا مجھ نوں نہیں علم دی سار
حضرت نوں پھر پکڑ کے جبرائیل امین | ایسا زوروں گھٹیا قوت نال متین
طاقت پاک رسول دی ہوئی دور تمام | دوجی واری پھیر اوس اینویں کہی کلام
حضرت نے فرمائیاں اک پڑھ ہاں یار | جبرائیل رسول نوں پھیر کہیا دو بار
ایسا زوروں گھٹیا طاقت ہوئی زوال | تریجی واری پھیر جاں اینویں ہویا حال
پاک نبی ﷺ جبرائیل ؑ نوں ایہہ فرمائی گل | کہی ہیں پڑھاں فرشتیا دس پڑھن دا ول
تاں پھر جبرائیل ؑ نے آیت ایہہ کریم | دسی پاک رسول نوں طرفوں رب رحیم

اِقْرَأْ بِاسْمِ رَبِّكَ الَّذِيْ خَلَقَ ۚ خَلَقَ الْاِنْسَانَ مِنْ عَلَقٍ ۚ اِقْرَأْ وَرَبُّكَ الْاَكْرَمُ ۙ
الَّذِيْ عَلَّمَ بِالْقَلَمِ ۙ عَلَّمَ الْاِنْسَانَ مَا لَمْ يَعْلَمْ ۗ

جبرائیل امین پھر اپنے پر تمام | پھیرے وچہ اس غار دے ہر ہر جا مقام
تاں اک چشمہ آب دا نکلیا اوتھے عجیب | کہی فرشتے نبی نوں وضو دی ترکیب
جبرائیل رسول دا بنیاں پیش امام | پڑھی نماز دو رکعتاں نبی علیہ السلام
غائب بعد نماز تھیں ہویا جبرائیل | ڈردے آئے گھراں نوں پاک رسول جمیل
پاس خدیجہ ؓ آئکے کیتا حال بیان | دل میرا اج خوف تھیں ہے ڈاڈھا حیران
بی بی سن کے نبی نوں لیا کلاوے پاء | آیا پھیر آرام جد کہے رسول ﷺ خدا
ایسے ایسے معاملے ہووں میرے نال | شاید میرا جیونا ہویا آن محال
نال اوہ جو آیتاں بھیجیاں آہیاں رب | اگے بی بی پاک دے کھول سنایاں سب

بی بی نے فرمایا سُن اے صاحب ناز
سہر سُند سے تے تدھ دا ہیگا خلق عظیم
نوفل دا اِک پُت سی ورقہ مرد خدا
اوہ توریت انجیل دا ہیسی واقف کار
نال لے آیا نبی دا اسنوں شوق کمال
اسنوں جا کے دسیا جو حالات سبھی
جیہڑا اینہوں شخص ہے ملیا اندر غار
عیسٰیؑ موسٰیؑ اپر بھی ہویا اوہ نزول
خبراں تیریاں رب نے بھیجیاں وچ انجیل
ہِک زمانہ آوسی تیرے وارد حال
جے میں رہیوس جیوندا اوس زمانے تیک
ایہ گل سن کے نبی نوں ہویا اطمینان
کجھ مدت پھر وحی دی رہی وچالے ڈھل
ہِکدن کثرت غماں تھیں چاہیا نبی خدا
اچن چیتی نبی نے سنیاں ہِک آواز
کُرسی تے جبریل ہے بیٹھا وچ ہوا
توں برحق رسول ہیں اے سیّد ابرار
کپڑیاں وچ لپیٹ گھر وچ آ پئے

کیتا تینوں رب نے ہے مہمان نواز
صحیح سلامت رکھسی تینوں رب رحیم
سی اوہ پاک رسول دا چاچا زاد بھرا
عربی معنے انہاں دے دسے کر اظہار
گئی خدیجہ اسول حضرت نوں لے نال
ورقہ کہندا تدھ نوں کیتا رب نبی
جبرائیل امین اوہ بھیجیا رب غفار
ہن اوہ تیتھے آئیا توہیں ختم رسولؐ
تیرے اپر پیغمبری کیتی ختم جلیل
مکے وچوں تدھ نوں دیسن لوک نکال
انشاء اللہ تدھ دی مدد کرساں ٹھیک
آئے انبیاں گھراں نوں سرور عالی شان
نازل ہول نہ ہویا حضرت ہوئے بیدل
دیواں وچ پہاڑ تھیں آپنا آپ گراء
ڈٹھا اول آسمان دے سرور عالی ناز
پاک نبی نوں اوس نے کیتی ایہ ندا
ایہہ گل سُن کے نبی نوں ہویا دلوں قرار
تاں پھر جبرائیل ایہہ آیت آیا لے کر

یَا اَیُّهَا الْمُدَّثِّرُ قُمْ فَاَنْذِرْ وَرَبَّکَ فَکَبِّرْ ترجمہ یعنی اے کپڑوں میں لپٹنے والے اٹھ اور لوگوں کو ڈرا اور اللہ تعالیٰ کی بڑائی بیان

جاں ایہ حکم خدائی دا سنیا پاک نبیؐ
سُن کے بی بی پاک نے ترت آندا ایمان
عمراں حضرت علی دی اندر اوس زمان
حضرت سارے ملک تے دتا حکم سُنا
عزا لات منات دی پوجا کرو نہ مول
میرے اوپر پیغمبری بھیجی رب جلیل

پیش خدیجہ آئے کے کہیا حال سبھی
اس پچھے پھر شاہ علی ہوئے مسلمان
وچ کتاب تاریخ دے ہے اٹھ برس بیان
منّو میرے دین نوں میں ہاں نبی خدا
کر یو سارے آئیکے میرا دین قبول
نازل ہویا مجھ تے حضرت جبرائیل

جیکوئی دولتمند چاہنیوں کرے قبول — ہووے عالی نسب تھیں اوہ بی بی مقبول
بھار تمامی خرچ دا آپ لئے اوہ چاء — تاں پھر دس محمدؐ کی تیری منشاء
حضرت کہیا کون ہے ایسی اوہ مشتاق — عورت کہندی نندھ دا لگا جس فراق
نام خدیجہ اوسدا خویلد دی اوہ دھی — تیرے کارن سیدا رکھے شوق بڑی
تاں پھر کہیا اوسنوں پاک رسولؐ جمیل — جے میں کراں قبول اوہ بھنی کون وکیل
عورت کہندی نبیؐ نوں سن اے قدر بلند — میں کر دیساں توڑ تک تیرا ایہہ پیوند
القصہ جد خبر ایہہ بی بی سُنی ضرور — حضرت نے کر لیا ہے عقد میرا منظور
نوفل دا اک پت سا ورقہ جیدا نام — اوس دی ہتھیں بھیجیا حضرت نوں پیغام
بھیجو میری طرف کہ اپنا مرد شریف — حضرت حمزہ لے گئے بی بی دل تشریف
ہوئی نندوں نکاح دی ساری پکی گل — روز مقرر عقد دا کیتا سبھناں رل
بوطالب تے ہور بھی جو آہے ارکان — وقت نکاح رسولؐ دے حاضر ہوئے آن
نال تمام شرائطاں ہویا ایجاب قبول — بنی خدیجہ کبریٰ زوجہ پاک رسول
جاں پھر عمراں نبی دی ہوئی پینتی سال — کیتا کعبے نویں دا تدوں قریش خیال
پہلوں ابراہیمؑ تھیں کعبہ تھیا بناء — اپر اپر اوس دے چھت نہ آہا کاء
صرف چوکا ندا اوس لئے کیتا سی تعمیر — اوہ بھی نیڑے گرن دے ہویا آن اخیر
جدے پاس جہاز ہک عمدہ قسم بھرا — انہاں دناں وچہ روم تھیں آکے ٹٹ گیا
سب قریشیاں رل کے کیتی ایہہ صلاح — لکڑی اس جہاز دی لئے سب منگاء
منبہ دا اک پت سا جیدا نام ولید — جدے جاکے لکڑیاں آندیاں اوس خرید
کعبہ چھتن واسطے شروع ہوئی تجویز — سدیا کاریگراں نوں جو سن اہل تمیز
جیونکر ابراہیمؑ دی سی پہلی بنیاد — اوسے اوپر انہاں بھی پھر کیتا ارشاد
اپیر تنگی خرچ تھیں آکے بنی محال — ہولا چار حطیم نوں دتا باہر نکال
ہین تک اوہ حطیم ہے کعبیوں باہروار — وقت طواف حطیم نوں لے آون وچکار
کل قبیلے عربدے لگے کرن بناء — پاک نبی بھی انہاں وچہ پتھر ڈھونڈے آء
جاں پھر اسود حجر دا وقت ہویا نزدیک — اندر قوم قریش دے جھگڑا پیا وہیک
سارے اسود حجر دل بھج بھج آون شتاب — آکھن ایسے عمل دا اسانوں ملے ثواب

اینویں جھگڑا کردیاں ہویا شور مزید
سبھناں تائیں جنگ تھیں کیتا منع ولید

ہر اک نوں سمجھائیکے دتی ایہہ صلاح
فجرے تائیں ٹھیر یو جیہڑی کرے الٰہ

بنی سیبہ دے باب تھیں جو کوئی وچہ حرم
فجرے اول سبھ تھیں پاوے آن قدم

اسدے تائیں اپنا حاکم تسیں کرو
جیوں اوہ آکھے تساں نوں اسدے اپر چلو

راضی ہوکے سبھناں ایہہ گل من لئی
فجرے اس دروازیوں لنگھے آن نبیؐ

پاک نبیؐ نوں سبھناں حاکم لیا بناء
مناں گے دل جان تھیں جو دیویں فرما

حضرت لئے پھر سوچ کے کیتی ایہہ ترکیب
گھتی چادر اپنی پاک رسولؐ حبیب

چادر اوپر رکھیا اسود حجر اوٹھا
وچہ قریشاں ساریاں دتا ایہہ فرما

تک ہک بندا ٹبر دا سبھ کرو مختار
تا جو بنے ثواب دا ہر کوئی حصہ دار

اس چادر نوں آئے کے سارے لو اوٹھا
تا جو سبھناں بندیاں اینویں کیتا چاء

سبھناں چادر چائے کے آندی کعبے پاس
حضرت لئے فرمائیا ہنسیوں نال قیاس

سارے ہن چا مجھ نوں اپنا کرو وکیل
رکھاں ہیں اوٹھائیکے اسود حجر جمیل

سبھناں پاک رسول نوں کردتا مختار
رکھیا اسود حجر نوں آپ سید ابرار

جھگڑا قوم قریش دا ہویا دور تمام
دھن رسول خدا ئیدا نبی علیہ السلام

لکھ لکھ رحمت رب دی اپر نبیؐ کرام
بھی آل ازواج تے یار سبہ تابعدار تمام

## ذکرِ مبارک نازل شدن وحی و پیغمبری برسر ور کائنات علیہ افضل التحیۃ والصلوٰۃ والسلام آن ورد حضرت ام المومنین خدیجہ رضی اللہ عنہا و حضرت امیر المومنین ابن عم رسول زوج بتول مرتضیٰ علی کرم اللہ وجہہ

پاک نبیؐ دی عمر جاں ہوئی چالی سال
تاج رسالت انہاں نوں بخشیا رب جلال

پہلاں پاک رسول نوں آون خواب عجیب
اثر انہاں دا ہو بہو ویکھے پاک حبیب

جتول حضرت جاوندے پتھر درخت تمام
حضرت پاک رسول نوں نیوں نیوں کرن سلام

انہاں دناں وچہ نبی دا آہا ایہہ دستور
کوہ حرا اک مکیوں تن کوہ آہا دور

اسد یوچہ ہک غار سی تن گز لمی یار
آہی اندر عرض دے گز سوا اوہ غار

حضرت اسوچہ جائیکے کردے یاد خدا
توشہ کتنے دناں دا لیجاون ہمراہ

چھ ماہ جدوں رسولؐ نوں اینویں گذرے آ
آیا جبرائیل بھی لے کے حکم خدا

تحفے بھی اوہ شاہ دی دتے نظر گذار
ٹولا سبہ محمدیﷺ ہی حاضر ہویا آ،
کہیا قریشیاں شاہ نوں کیسے ایہہ مجہول
دینی چاہیئے انہاں نوں اول ایہہ سزاء
اصحاباں دی طرف تکھں سی جعفر تیار
ساڈوں رب قرآن وچہ کیتا حکم نزول
رکھدا سی اوہ بادشاہ عیسی سندا دین
جعفر نے فرمایا اوپر محمدﷺ پاک
سن کے نام محمدیﷺ آکھن لگا شاہ
تا پڑھ آکھو سنا ؤ ندا سورۃ مریم کل
سنی کلام خدائیدی ترت ہوئی تاثیر
لگا کہن قریش نوں شاہ عالی درجات
معلم ہوندا عقل تھیں جھوٹھے تسی تمام
وسو کھاں ایہ تساندے ہوئے ہیں غلام
یا ایہہ چور تساڈڑے مال آندو نے مار
ہوئے چپ قریش سبہ کہن نہ مول جواب
لیجاؤ ایہہ اپنے تحفے سبہ پرتا،
ہو شرمندے گھراں نوں آئی سبہ قریش
لکھ لکھ رحمت رب دی ایہہ نبی کرام

سہدے ناں کچہر شاہ سبہ اصحاب کبار
بیٹھے ہور قریش بھی ہور وزیر امرا
تینوں سجدہ ادب دا انہاں نہ کیتا مول
ایہہ گل سن کے شاہ بھی لگا ہون خفا
ناں ادب دے شاہ نوں ہویا عرض گذار
میرے بابجوں کسے نوں سجدہ کردنہ مول
کہندا کس لئے اوتریا ہے قرآن متین
جیندا ذکر انجیل وچہ ہے صاحب لولاک
بینوں اس قرآن دی آیت کوئی سناء
سنے وزیراں شاہ دیاں سبجوں گیاں ڈہل
ہوئے مسلمان سب شاہ امرا وزیر
سچا ٹول محمدیﷺ صاحب نیک صفات
اینہاں غریباں عاجزاں مفت کرو بدنام
یا قیدی ایہہ قید تھیں آئے نس تمام
کس گناہوں انہاں نوں کرو تسیں لاچار
اوڑک کہندا بادشاہ جاؤ پرت شتاب
نہیں تاں سد جلاد نوں دیساں چم اوڈا
جنہاں تقوی رب دا انہاں سکھ ہمیش
بھی آل ازواج تے یار سبہ تابعدار تمام

## دربیان اسلام آوردن حضرت امیر حمزہ وحضرت عمر رضی اللہ تعالےٰ عنہم

حمزہ چاچا نبی دا اک دن گیا شکار
راہ وچہ کعبے پاک دا کیتا شروع طواف
چاچا ہیں توں نبی دا تا لے تکھنج بھراء
تیرے ہوندیاں اوسنوں نت کری اوہ تنگ

جدوں شکاروں پرت کے اون لگا سردار
باندی نے ونج آکھیا عجب تیرا انصاف
ابوجہل اج نبی نوں دتی بہت ایذا
حضرت حمزہ اس گلوں کاوڑ ہویا لسنگ

غصے دے وچہ آئیکے حمزہ شیر خدا
ماری اسنوں جا ئیکے تک کمان اوٹھا
سر دے وچوں اوسنوں جاری ہویا خون
حضرت حمزے آکھیا سن توں اے مجہول
کیوں توں جا کے اوسنوں کرداہیں لاچار
ابوجہل نوں آکھ کے حمزہ اتنی گل
پاس حضرت دے آئیکے ترت آندا ایمان
اس تھیں پچھے نبی نوں بہت ہویا آرام
اگے جیہی ایذا بھی دے نہ سکے کو
اس تھیں پچھے عمر بھی ہویا مسلمان
اک دن رل قریش نے کیتی ایہہ صلاح
سن کے حضرت عمر نے ذمہ اٹھایا کل
ٹریا حضرت عمر پھر پکڑ لئی شمشیر
آکھن لگا عمر نوں سعد جو ابی وقاص
طرف محمدؐ جا وساں دتا عمرؓ جواب
کہندا سعد جو اے عمر تیرا کیا مقدور
ایہہ گل سنکے عمر نوں ڈاہڈا آیا جوش
کہندا سعد جو بھین نوں کر پہلاں قتلام
فاطمہ نالے ایہنہ پہلوں مار ونجا
اس تھیں پچھے مار توں نبی محمدؐ جا
فاطمہ دے گھر جائے کے ویکھے کیا عمرؓ
بیٹھا سی اوہ ارث دا جس دا نام خباب
سنکے حضرت عمر نوں چڑھیا روہ کمال
چھپیا مارے خوف دے اوہ اصحاب رسول
اندر کیہڑے شغل دے آہو نسی تمام

ابوجہل ول جاوندا اک کمان اوٹھا
موندھا ہو کے گر پیا ابوجہل شیطان
ٹڑفن لگا زمین تے ابوجہل ملعون
ہیں بھی دین محمدی کیتا اج قبول
ہوش کریں مت آپنا آپ بہیں توں مار
اوسیویلے آوندا پاک نبیؐ دے ول
حمزہ چاچا نبی دا ہویا مسلمان
بخشہ کیتا رب نے حضرت دا اسلام
دینہ دینہ دین رسول دی آن ودہی آبرو
دساں جیونکر اوس نے آندا سی ایمان
حضرت پاک رسول نوں کر لئے مار فنا
ہیں ونج کرساں قتل جا حضرت ختم رسل
سعد جو ابی وقاص سا راہ وچہ لیند گھیر
ایہہ تلواراں پکڑ کے چلیا ہیں کس پاس
اسدا تیا ئیں قتل ہیں کرساں ونج شتاب
ہاشم دی اولاد اوہ تینوں کرسی چور
کہندا اول تدھ نوں مار کراں بیہوش
دونویں بھیناں تیریاں لے آیاں اسلام
پھیر بھنوئے سعد نوں ماریں تیغ اوٹھا
ایہہ گل سنکے بھین ول جاندا غصہ کھا
تک اصحاب رسولؐ دا بیٹھا اوسدے گھر
آکے سبق پڑھاوندا حضرت دا اصحاب
بوہے نوں ونج ٹھوکیا ڈاہڈا غصے نال
پچھیا حضرت عمر نے ہو کے بہت ملول
ظاہر کیتا حال سبھ فاطمہ بیش امام

کلمہ میرے نام دا پڑھو زبانوں کل +
ہو وو میری تابع ہیں ہاں ختم رسل

لکھ لکھ رحمت رب دی اپر نبی کرام
بھی آل ازواج تے یار سبھ تابعدار تمام

## اسلام آوردن حضرت ابوبکر صدیق و حضرت عثمان ابن عفان وغیرہ رضی اللہ عنہم اجمعین و تکالیف دادن قریش نبی علیہ السلام را در مکہ معظمہ و ذکر بادشاہ نجاشی

ابوبکر صدیق لے جیوں آندا ایمان
وساں تینوں کھول کے اسدا کل بیان

طرف یمن سوداگری گیا صدیق ہک وار
راہب ترن سو برس دا سی ہک اوس دیار

ابوبکر نوں ویکھ کے پچھدا سارا حال
نالے ڈٹھیوس اوسدی دیہی تے ہک خال

پٹ اپر بھی اوسنوں آیا اِک نشان
راہب ویکھ نشانیاں لگا کہن جوان

واپس ہو کے وطن نوں جاں توں جاونیگا
ہک پیغمبر آخری اوتھے پاویں گا

بالغ مرد زمین تے جو کوئی وچ جہان
سب تھیں اول آکھیں توں اسنال ایمان

ابوبکر جاں آئیا مکے واپس ہو
عتبہ تے بوجہل بھی ملے انہوں ایہ دو

پچھن لگا انہاں تھیں ابابکر صدیق رض
نویں خبر کوئی شہر دی دسو یار رفیق

ابوبکر نوں آکھدے اوہ دوویں مجہول
نواں اساڈے شہر وچ ہویا ہک رسول

عبداللہ دا پُت ہے نام محمدؐ جان
دعوی اوس پیغمبری کیتا وچ جہان

ہے اوہ واقف ندھ دا نالے کجھ آشنا
توڑے توں کجھ اوسنوں ویکھے مت ٹھڑا

اندر سارے ملک دے پائیا اوس فساد
توں بیشک اٹھا ویں فتنہ دی بنیاد

ایہ گل سن کے ابوبکر رض آئے حضرت پاس
پہلے حال احوال سب پچھیا نال اخلاص

خیر خیریت پچھ کے ہوئے جدوں فراغ
ابوبکر نوں آکھدا سرور نیک دماغ

اے پُت ابوقحافہ دے سنتوں نال یقین
ہیں ہاں نبی خدائید امن میرا توں دین

ختم رسولاں مجھ نوں کیتا اللہ پاک
رہبر کل مخلوق داہاں صاحب لولاک

ابوبکر اس وقت نوں بہت غنیمت جان
سبھناں تھیں توں پیشتر ہو جا مسلمان

ابوبکر پھر آکھدا حضرتؐ نوں سمجھا
جیکر توں رسول ہیں معجزے کوئی ویکھا

راہب دی اوہ بات سبھ کیتی نبی بیان
ابوبکر اس بات تھیں ہویا بہت حیران

کہندا پاک رسول نوں توں اے نیک خصال
تینوں کس لئے دسیا ایہہ سارا احوال

حضرت نے فرمائیا سُن توں میری گل
اس مہینوں ایہہ کھول کے دسیا حال تمام
نالے کیتنے ہور بھی کیتے مسلمان
ہور زبیر اک ہویا مسلم بہت عوام
نالے بیٹا عوف دا جو عبد الرحمان
سب بھیں اول انہاں نے کیتا دین قبول
جد لگ کیتی نبی ناں بتاں دی نزدید
جسو یلے پھر کھول کے دتا حکم سُنا
ہکے تے پاک رسول دی سبھ کردے تعریف
پاک نبی جد شہر وچہ کردے وعظ بیان
اینویں کئی مصیبتاں سخت سر بتے جال
رکھن پاک رسول دے بُرے بُرے القاب
اصحاباں نوں آکھیا اوڑک ہو کے تنگ
ناجو رجبوں بارہویں بندراں مسلمان
نجاشی جو حبش دا ہیگا سی بادشاہ
وسن کارن انہاں نوں دتے اوس مکان
پائی خبر قریش جاں بہت ہوئے دلگیر
عمر جو بیٹا عاص دا کیتا اوہ تیار
تحفے بھی کجھ انہاں نوں دتے نال چوا
نجاشی دے پاس اوہ پہنچے جدوں تمام
بعد سلام نیاز تھیں کیتی عرض حضور
ملک اساڈا عرب ہے قوموں اسیں قریش
اگے ساڈے عرب نوں کر آئے برباد
نالے تیرے دین دا کرسن اوہ نقصان
جیکر تینوں ملک دا امن ایہی کجھ لوڑ

جبرائیل امین ہن آیا میرے ول
ایہہ گل سن کے بوبکر نزت آندا اسلام
عثمان بن عفان دا دوست نبی کمال
عبد اللہ دا پت بھی طلحہ جہدا نام
سعد جو ابی وقاص دا ہویا مسلمان
ورلے ورلے ہور بھی لگے مگر رسول
تد لگ پاک رسول دی کرن قریش تائید
اوسیو قت قریش سبھ دشمن ہوئے آء
ہکے ہزار عداوتاں دین لگے تکلیف
بوجہل تے بولہب پتھر مارن آن
دعوت کیتی مصطفےٰ اکے وچہ دہ سال
طرح طرح دے نبی نوں دیون دکھ عذاب
ہجرت کر کے حبش نوں جاؤ تسیں لنگ
چار زناں ہور مرد سبھ ہوئے نزت روان
اوس انہاں دی بہت کجھ کیتی خاطر خواہ
نالے کھانے پہننے کارن سبھ سامان
اوڑک سبھناں رل کے کیتی ایہہ تدبیر...
نالے اسد بناں بھی بھیجے چند اشرار
نجاشی دے ملک نوں اوہ سبھ گئے بدہا
خدمت اندر شاہ دے کردے ونج سلام
ہے اک ساڈی آرزو جے ہووے منظور
ملک تیرے وچہ اساں دے نس آئے درویش
ہن اوہ تیرے شہر وچہ دین گھتن فساد
دین نواں اک کڈھیا او نہاں وچہ جہان
سبھناں تائیں پکڑ کے نال اساڈے ٹور

سُن احوالہ عمرؓ نے دلوچہ غصّہ کھا
مارن لگا اوسنوں ڈاہڈا کرکے زہیر
کہندی دشمن رب دے تینوں شرم نہ مول
جے توں ایڈا مرد ہیں کافراں گھت کمند
کہندا عمر کلام اوہ پھیر پڑھ ہو یک بار
دوجی بھین جو عمر دی آمنہ بنت خطاب
جلدی جلدی عمرؓ نے کیتا غسل تمام
سورۃ طٰہٰ پڑھی اس حتیٰ تنبک بھرا
پڑھیوس کلمہ نبیدا اثرت ہوئی تاثیر
کہندا حضرت عمر نوں اوہ اصحاب رسولؐ
کل رسول کریم نے کہیا وچہ جناب
یارب جیہڑا دوہاں تھیں ہے تینوں منظور
سو اج تینوں رب نے کیتا مسلمان
عمر جو پت ہشام دا ہیسی ابوجہل
پھر اوہ اصحاب جناب دا پت ارقم دا خاص
پاک نبی جو اوستوں ڈٹھا اسدے نال
اوڑک حضرت عمر پھر ہویا مسلمان
جو اصحاب رسول دے حاضر ہوئے کل
اندر مکے شہر دے پوہنچی خبر تمام
کہندا اسد قریش نوں حضرت عمر دلیر
پھردا نال رسول دے ننگی کر تلوار
اوسے دن تھیں ظاہری حضرت پڑھی نماز
حکم رسالت دسیا ظاہر وچہ جہان
ہوئی ترقی دین دی وچہ تمام رجال
لکھ لکھ رحمت رب دی اپر نبی کرام

زید دے بیٹے سعد ول آیا تیغ اوٹھا
ایہہ پرکھیوں اوسدی ٹھاک لئی شمشیر
دوست اللہ پاک دے مارین منڈے سول
ایہہ گل حضرت عمر نوں آئی بہت پسند
تاجویں بھی کرانگا اسو چہ فکر ہنجھار
کہندی پہلوں جائیکے کر توں غسل شتاب
پڑھن لگی پھر آمنہ رب دی پاک کلام
سن کے حضرت عمر نوں طاقت رہی نہ کا
چھپیا سی اصحاب جو نکلیا پڑھ تکبیر
دعا رسول کریم دی کیتی رب قبول
عمر جو بن ہشام ہے نالے عمر خطاب
اسنوں میرے دین دی دولت بخش ضرور
عمر جو پت ہشام دا رہسی بے ایمان
ماپیو نے ایہہ اوسدا رکھیا نام اصل
لے کے عمر خطاب نوں آیا حضرت پاس
اوٹھ کے حضرت عمر دا کیتا استقبال
کلمہ طیب دسیا حضرت شاہ جہان
پڑھ تکبیراں اچیاں خوب مچایا غل
عمر جو پت خطاب دا آیا اسلام
جو کوئی ہویا سامنے ماراں گا شمشیر
اس تھیں دین محمدیؐ خوب ہویا اظہار
کعبے دا طواف بھی کیتا نال نیاز
شکوہ لات منات دا کیتا سخت بیان
بھی قوت اسلام نوں حاصل ہوئی کمال
بھی آل ازواج لے یار سبہ تابعدار تمام

## وفات ابیطالب ورحلت زوجہ رسول مقبول ام المؤمنین حضرت خدیجہ الکبریٰ رضی اللہ عنہا

جدوں نبوت نبی تھیں چڑھیا دسواں سال
بو طالب اس جگہ تھیں کوچ کیتا فی الحال

کہندا مرض الموت وچہ خویشاں نوں سمجھا
تابعدار محمدی رہناں تساں سدا

وچوں خدمت اوسدی ذرہ نہ رہنا دور
مت کوا سدے حکم وچہ کریو کجھ قصور

حضرت نے فرمایا اے چاچا سردار
لوکاں نوں توں سوہنی کردا پھریں ہزار

کردا کیوں نہیں آپ نوں میرا دین قبول
کہندا میری عرض ایہہ سُن توں پاک رسول

ساری عمر خدائیدی منی ناں توحید
ہن ہیں کیونکر جگ دے مہنے لواں خرید

جے ہیں ہن چا مردیاں دین قبولاں آپ
کہسن موتوں ڈر گیا شاہ علی دا باپ

چاچے نال رسول نے بہت لگائے زور
ایہر کلمے طرف اس ہول نہ کیتا غور

اوڑک حضرت آکھیا چا اک وار الا
تا جو تیری حشر وچہ بھراں گواہی جا

غصہ کو تاہ مر گیا چاچا پاک رسول
ایہر اوس زبان تھیں کلمہ کہیا نہ مول

مردیواری آکھدا بو طالب ایہہ بات
باپ اپنے دے مذہب تے پائی اساں وفات

اس تھیں پچھے تین دن جاں ہو چکے تم
آئے پاک رسول نوں ہور غماں تے غم

پہلا حرم رسول دا جس خدیجہ رضہ نام
دنیا فانی چھڈ کے چلے دار مقام

بی بی دی تد عمر سی پوری پینسٹھ سال
آبا سعد حضور دا چلے خوشیاں نال

ایہر فرقت نبی تھیں بہت ہویا دل تنگ
حضرت کہیا بہشت وچہ ہوساں تیرے سنگ

اندر اوسے سال دے عائشہ بنت صدیق رضہ
آندا وچہ نکاح دے حضرت نے تحقیق

نالے اوسے سال وچہ سرور عالی جاہ
بی بی سودہ نال سی کیتا حق نکاح

لکھہ لکھہ رحمت ربدی ایہہ نبی کرام
بھی آل ازواج تے یار سبہ تابعدار تمام

## شروع بیان معراج وچ کتھا ہائی او

کرن عقیدہ مومناں اس گل دا محتاج
ہویا پاک رسول نوں جاگدیاں معراج

جیکر جاندا خواب وچہ ایہر عرش رسول
کافر کیوں معراج دا کردے پھیر عدول

وچہ قرآن خدائے نے بھیجے حکم صریح
نالے پاک رسول نے وچہ حدیث صحیح

منکر جو معراج دا کافر اوہ پچھان — گویا اس نہ منیاں اللہ دا فرمان
حکمت وچہ معراج دے دساں آہی کی — کس گلوں رب عرش تے سدیا پاک نبیؐ
اول حکمت ایہ ہے لکھی وچہ معراج — کل نبیاں دا ہوئیا پاک نبی سرتاج
نالے ختم پیغمبری اوس تے کیتی رب — خاطر اوس رسول دی ہوئی خلقت سبہ
نالے خاص الخاص سی ایہ محبوب خدا — کل نبیاں تھیں اوسدا درجہ دون سوا
ہر صفتوں ایہ سب تھیں آہا قدر بلند — فائق ہر اک جنس تھیں کیتا رب پسند
چاہیا اللہ پاک نے واحد لاشریک — ایہ بھی درجہ اوسنوں سبہ تھیں ملے ودھیک
اگے اوپر عرش دے ہرگز گیا نہ کو — موسیٰ جاندا طور تے جدان اجازت ہو
اپر عرش نہ کسینوں مول ہویا معراج — چاہیا رب جو اوسنوں سیر کراواں آج
ساریاں تھیں ودھ مرتبہ پایا نبی کریم — کیتا ونج معراج جو اوپر عرش عظیم
حکمت ایہ معراج دی ہوئی اک بیان — ہویا معراج رسول دا حسب موافق شان

## حکمت ثانی ۲

دوجی حکمت ایہہ ہے بعض کہن علماء — وچہ قرآن رسول نوں کیتا حکم خدا
فَاَنْذِرْ یعنی قوم نوں دس دوزخ دا ڈر — بَشِّرْ مژدہ جنتی مومناں دیہہ خبر
دوزخ اتے بہشت دا جو سی حال تمام — دسیا اللہ پاک نے اپنی وچہ کلام
ہویا حکم رسول نوں جگ وچہ کرد بیان — ایپر باہجوں ویکھیاں مشکل سی سمجھان
اس کارن رب عرش تے سدیا نبیؐ بکمال — دوزخ اتے بہشت دا ویکھ لوے احوال

## حکمت ثالث ۳

بعضے کہن فرشتیاں ہوئی دعا قبول — اونہاں کہیا سی رب نوں ویکھاں کدی رسول

## حکمت رابع ۴

چوتھی حکمت بعضیاں لکھی ایہہ کھرا — امت دے حق نبی نے کیتی ایہہ دعا
ربا میری بخشش نوں امت او گنہار — مینوں اسدا فکر ہے رہندا لیل ونہار
کہیا اللہ پاک نے سن میرے محبوب — جے ہے بخشش تدھ نوں امت دی مطلوب
راتیں ویلے اوٹھ کے کریں خدا نوں یاد — امت تیری دوزخوں کر دیساں آزاد

جیکر اوہی رات نوں نت رہیں بیدار — اوہی امت ندھ دی کر دیساں ہیں پار
جتنا حصہ رات دا ہے جاگن منظور — اتنی امت ندھ دی کر دیساں مغفور
جاں ایہہ حکم خدائے دا سنیاں پاک رسولؐ — ساری رات عبادتاں وچہ رہن مشغول
کھڑیاں کھڑیاں نبی دی جاندی رات وہا — سردی سخت سیالدی دیندی پیر سُجا
امت اپنی واسطے کردے استغفار — بخشیں مالک میریا امت اوگنہار
جدوں فرشتیاں نبیدا ڈٹھا ایہہ احوال — وچہ درگاہ خدائیدی لگے کرن سوال
ربا اس رسول دا ناہیں کجھ قصور — امت کارن اس نوں کیوں کیتو رنجور
امت امت کوکدا ہے ایہہ ساری رات — بخشے تے اسدی قوم نوں ربا بخش نجات
بخشے تسلی دئیں توں جاون اسدے غم — بخشے تے اسدی امتوں ٹال عذاب الم
کیتی جدوں فرشتیاں ایہہ عرض درگاہ — کہیا اللہ پاک نے سُن لے نبیؐ الٰہ
امت کارن مول نہ ہوویں توں دلگیر — ویکھیں میری آن کے رحمت بہت کثیر
آہنبتوں دکھلایئے رحمت دے دریا — وچہ خزانے معرفت ہرگز کمی نہ کا
رحمت میری بہت ہے یا خلقت دے عیب — امت دا کجھ فکر نہ رکھ نبی لاریب
موجب ایہہ معراج دا لکھیا وچہ کتاب — ایسے کارن نبی نوں سدیا پاک جناب

## حکمت خامس ۵

ایہہ بھی حکمت بعضیاں کیتی ہے تدبیر — سوہنی امت نبی نوں سدکے رب قدیر

## حکمت سادس ۶

چھیویں حکمت ہور ایہہ راوی کرن بیان — کیتے خالق پاک نے جدوں زمیں آسمان
کہیا اِنّی جَاعِلٌ ملکاں نوں سمجھا — بعضے ہیں یک جگ تے کراں خلیفہ چا
پیش خدا اسمان نے کیتی عرض نیاز — بیٹوں ندھ بنایا سوہنا بے انداز
کیتے سورج چند بچھیرے وچہ طلوع — کُل دنیا بخشیں مجھ نوں بہت کیتا مرفوع
تیرے اگے اج ہے میرا اک سوال — کریں خلیفہ اپناں ہیں بخشیں وچہ رجال
کرسی بھی ایہہ رب نوں کیتی عرض پکار — جدوں خلیفہ اپناں کرسیں پیدا وار
مہر پوچوں اوسنوں یا رب کریں ظہور — ایہو میری عرض ہے تیری وچہ حضور
کیتی چپ زمین نے گردن نیویں پا — آیا اندر جوش دے رحمت دا دریاء

کہیا اللہ پاک نے طرف زمین خطاب — تدہ کیوں کیتی چپ ہے بینوں دس شتاب
کرسی تے آسمان بھی کیتا عرش سوال — کریں خلیفہ اساں تھیں یارب جل جلال
تدہ کیتی عرض نہ میری وچہ درگاہ — کہیا زمین غریب نے سنتوں پاک الٰہ
ہیں عاجز پامال ہاں سب تھیں خاک غریب — ایسے ہیں مسکین دے ہوئے کداں نصیب
اوچیائی دے مان تھیں کیتا انہاں سوال — بینوں کیہڑی بات داہیسی فخر جمال
پیراں ہیٹھ لتاڑسی بینوں کل جہان — ڈھیہا مجھ غریب نوں کتھوں ایڈا شان
بینوں ایہہ گل کہن داہیسی کیا مقدور — کریں خلیفہ اپناں ہیں تھیں رب غفور
ایہہ گل جدوں زمین نے آکھی عاجزی نال — کیتا رب رحیم نے اس تے رحم کمال
ہوئی اسدی عاجزی وچہ درگاہ قبول — ہویا حکم خدائیدا اوسے وقت نزول
کراں خلیفہ اپنا میں ہن وچہ زمین — اِنِّیْ جَاعِلٌ فِی الْاَرْضِ ویکھ قرآن مبین
جاں حکم زمین نوں دتا پاک خدا — آکھن لگا زمین نوں ایہہ آسمان بلا
کی ہویا جے تدہ وچہ ہوسی اک انسان — میرے وچہ فرشتے کیتے رب رحمان
نالے لوح قلم ہے بھی بیت المعمور — تینوں سد لتاڑ کے کرسن لوگ رنجور
سن کے طعنہ فلک دا زمین رہی خاموش — جے رب کدیں سمہالیا کدہ لوانگی جوش
تا جو پیدا ہویا پاک نبی مختار — کڈھیا تدوں زمین بھی اپنا اوہ بخار
کہن لگی آسمان نوں ہیں ول کریں نظر — ہیں وچہ پیدا ہویا سید خیر البشر
جس تے ختم پیغمبری کیتی اللہ پاک — کل عالم دا بادشاہ ہے صاحب لولاک
دتا اسد بیاں ہے بینوں شرف خدا — توں بھی ایسی چیز کو اپنے وچہ وکھا
ایہہ گل سنکے فلک بھی ہویا بہت ملال — اگے رب رحیم دے لگا کرن سوال
یارب وچہ زمین دے کیتا تدہ رسول — بینوں ایڈا مرتبہ ہرگز ڈھیا نہ مول
بینوں بھی ایہہ مرتبہ ربا کریں نصیب — لے آوے تشریف اوہ بینتے پاک حبیب
ہوئی دعا اسمان دی رب اگے منظور — ایسے کارن سدیا نبی نوں آپ غفور

## حکمت سابع

کہیا بعضیاں راویاں کنجیاں جنت نار — سدکے پاک رسول نوں دتیاں رب غفار
اینویں ہور بھی حکمتاں وچہ معراج رسول — ایہہ بینوں لکھن دی فرصت ناہیں مول

اگے حال معراج دا سنتوں کراں بیان
رات اندر معراج دے راویاں ہے اختلاف
جاں ستیویں رجب دی نازل ہوئی رات
وچہ بہشتاں جائیکے زینت زیب سنوار
کل فرشتیاں حکم ایہہ کیتا رب غفار
جو جو روح پیغمبراں سن اپر آسمان
اج تساں نوں ملے گا حضرت ختم رسل
ہر اک جاگہ حکم ایہہ دتا رب سُنا
جبرائیل امین نوں کیتا ایہہ فرمان
اوتھوں میرے یار نوں جاکے چاہڑ لیا
اوسیوقت بہشت نوں چلیا جبرائیل
ہیسن اوس میدان وچہ گھوڑے چہل ہزار
سبہناں دیوں ویکھ کے حضرت جبرائیل
ڈٹھا اوس براق نوں روندا زارو زار
پچھدا اوس براق تھیں جبرائیل امین
کہندا جبرائیل نوں اوہ براق احوال
سنیاں روز میثاق ہیں پاک نبی دی شان
ہینوں عشق رسول دا لگا سی اس روز
جے ہکواری اوسدا ویکھاں کدی جمال
جبرائیل براق دی جدوں سُنی ایہہ گل
تینوں اوس حبیب دا دیاں جمال کرا
لیکے پھیر براق نوں اوتھوں جبرائیل
اُمّ ہانی گھر اوس دن ہیسن پاک نبیؐ
بوہے تے جبریل نے کیتا کھڑا براق
اوٹھ محمدؐ جاگ توں سدیا تینوں رب

پاک نبی جیوں زمیں تھیں گئے اپر آسمان
فتوی عام محدثاں ماہ رجب وچہ صاف
کہیا جبرائیل نوں پاک منزہ ذات
حوراں نوں بھی آکھ توں پاون کل سنگار
ہوویگا اج تساں نوں حضرت دا دیدار
سبہناں نوں خوشخبر ایہہ دتی رب رحمان
سُنکے استقبال دی کرن تیاری کل
ختم رسولاں عرش تے گھلیا اساں بلا
گھن براق بہشت تھیں ہکے ہو روان
نام محمدؐ جیہدا خاتم ہے انبیا
ہک میدان بہشت وچہ ڈٹھا بہت جمیل
متھیاں اوپر لکھیا نام نبی مختار
اوڑک ہک براق ول گیئی اوس دلیل
چھم چھم ہنجوں وسدیاں ذرہ نہ اوس قرار
اندر کیہڑے فکر دے ہویوں توں غمگین
ہینوں ہوئے روندیاں چہل ہزاراں سال
اوسیویلے شوق نے دل وچہ لایا بان
اتنی مدت مجھ نوں گذری اندر سوز
جاوے داغ فراق دے بہت ہوواں خوشحال
کہندا اوسنوں پکڑ کے نال میرے توں چل
جس دے وچہ فراق دے روویں نیر وہا
پاک نبی دے واسطے آئے پکڑ سبیل
چاچے بیٹی تھیں اوہ ابو طالب دی دھی
اندر جا کے نبی نوں کہندا اوہ مشتاق
تیرے کاران منتظر کھڑے ملائک سب

تیرے اپر بھیجیا اللہ پاک سلام ۔ نالے اج معراج دا آندا ہیں پیغام
سورج چن اوڈیکدے عرش کرسی آسمان ۔ اوپر عرش مجید دے سدیا نور رحمان
آندا تیرے واسطے جنت وچوں براق ۔ چہل ہزاراں برس دا جو تیرا اشتاق
اُٹھے سرور اپنا سنیاں جدوں پیغام ۔ وضو کیتا پھر آن کے مسجد وچہ حرام
ست واری طواف پھر کیتا نبی کریم ۔ بعد طوافوں آئے کے ٹھہرے وچہ حطیم
اوتھے سینہ نبی دا ہویا پھیر شگاف ۔ خون غلیظ نکال کے دل نوں کیتا صاف
دھوتا میکائیل نے پانی زمزم نال ۔ دل نوں کیتا بند پھر اندر شکم سمہال
جبرائیل براق پھر حاضر کیتا آء ۔ چابک سبز زمردی ہتھ وچہ دتا چاء
اوپر چابک جڑے سن مروارید ہزار ۔ ہک دانے دے مل دا ناہیں انت شمار
جوڑا سبز زمردی پیراں وچہ پیہار ۔ سر تے چادر قیمتی جیندا انت نہ کاء
گھوڑے دا سامان سبھ ہیسی بے مانند ۔ جنت وچوں آئیا کیہڑا اسکے بند
نکے بھی جد نکل کے چلے شاہ جمال ۔ آیا اسرافیل بھی کارن استقبال
ستر ہزار فرشتہ آیا اسدے نال ۔ ہون سلامی نبی نوں سارے پالو پال
نالے میکائیل بھی کیتا آن سلام ۔ ستر ہزار اس نال بھی ہیسی ملک کرام
سبھناں کیتا نبی نوں آن ادب تسلیم ۔ آکھ علیک سنایا پاک رسول کریم
لکھ لکھ رحمت ربدی ایہہ نبی کرام ۔ بھی آل ازواج تے یار سبھ تابعدار تمام

## حلیہ و اوصاف براق شریف وروانہ شدن

اگے صفت براق دی دساں کر اظہار ۔ جنت وچوں بھیجیا اسنوں رب ستار
بندیاں وانگوں اوسدا آہا منہ تمام ۔ اسپاں والی شکل تے اسدے چلے گام
گردن وانگوں شتر تے نالے اسدا دم ۔ سُرخ یاقوتوں اوسدے سینہ اوتے کھم
بازو واتنے طول سن جے اوہ کرے دراز ۔ مشرق مغرب نیک اوہ جاون کھل فراز
جنت دے سامان کھیں آہی اسدی زین ۔ کھنبی واگ زمردوں جبرائیل امین
آہی اوس براق دی ایسی تیز کھی چال ۔ نظر بندی تک جاوندا ہک قدم دینال
کہیا جبرائیل نے نال کمال ادب ۔ ایہہ گھوڑا ہے بھیجیا تیرے کارن رب
حضرت اوسدے اوپر توں ہو سوار شتاب ۔ سدیا اللہ پاک نے تینوں وچہ جناب

پھڑی رکاب براق دی حضرت جبرائیل ؑ
آئے پاس براق دے جاں سید ابرار
حکم ہویا جبریل نوں طرفوں رب جلیل
کہیا جبرائیل نے دس اسے نبی کمال
حضرت نے فرمایا اے جبرائیل وجی
گھلیا اج براق ہے میری طرف خدا
کیتا مینوں رب نے اج صاحب معراج
ایسے تیز براق دا میں ہاں اج سوار
امت میری اٹھسی جسدن وچہ قبور
پیر پیادہ چلسن اپر پل صراط
میں ہن اسدے فکر وچہ بہت کھڑا حیران
تاں پھر کہیا رب نے سن اے پاک رسول
قبراں وچوں اٹھسی تیری امت جان
ہوسن تیز براق اوہ سوہنے نیک سرشت
بجلی وانگوں لنگھسن پل تھیں ہو اسوار
سنکے حکم خدائیدا حضرت پاک رسول
نال کمال نیاز دے کردا عرض بُراق
لکھ لکھ شکر جو ہویا اج دیدار نصیب
اپر میری عرض ہے ایہہ ہن آخر وار
اس دن بھی توں مجھ تے کریں سواری آپ
اگے مینوں سکدیاں ملیوں بعد میعاد
سُنکے عرض براق دی پاک نبی سردار
روز حشر جد مجھ نوں رب کیتا بیدار
ایہہ گل آکھ براق تے چڑھیا نبی غفار
وچہ ہتھاں دے مشعلاں سبھناں پھڑیاں نور

پاپئے ہتھ لگام نوں آ کے میکائیل
وانگ ملولاں کھڑکے لگے کرن وچار
پچھ نبی تھیں کھڑا ہے کیہڑی وچہ دلیل
چپ چپا تاں کھڑا ایں کیہڑے وچہ خیال
مینوں اللہ پاک نے کیتا ختم نبی....
اوپر عرش مجید دے بھیجیا رب بلا
سر میرے تے رکھیا سرداری والا تاج
جیہڑا اسنے آسمان تھیں ملوچہ ہووے پار
ہوسی وانگ تنور دے اوہ دن یوم نشور
رستہ بہت باریک اوہ سخت ہوسی ظلمات
امت دے اندوہ تھیں بھل گئے سب مان
اپنی امت واسطے فکر نہ کر توں مول
تاں یک گھوڑا سبھ نوں دیساں میں اس نال
مومن ہو اسوار سبھ جاسن طرف بہشت
امت کارن سیدا مول نہ ہو غمخوار
لگے چڑھن براق تے اللہ دے مقبول
میں بھی روز میثاق دا ہاں تیرا مشتاق
جاگے بخت غریب دے ملیا پاک حبیب ؐ
روز حشر جد ہوسن گھوڑے کئی ہزار
متکے مینوں وسار کے ماریں وچہ وجہاپ
نام خدا دے سیدا سن میری فریاد
کہیا تیرا میں نال ہیں کردا ہاں اقرار
تیرے باجھوں کسے تے نہ ہوساں اسوار
گرد دے فوج فرشتیاں چلے کئی ہزار
اگے پچھے روشنی ہر جا ہوئی ظہور

وچہ ہزار حجاب دے ہیسی نور نبی
نوں ہک پردہ نبی دے نوروں دور ہٹا
جیو ملے جبریل نے چایا ہک حجاب
مات پیاں سب مشعلاں روشن رہی نہ کو
ہویا جدوں براق تے پاک نبی اسوار
واگ ہتھاں تھیں چھوڑ کے جاوں دے براق
واگ رسول کریم نے ہتھوں دتی چھوڑ
جتھے روضہ نبی دا آئے اوس مکان
واہو دائی جاوندے ونج پوہتے کوہ طور
بعد نمازوں ٹر پئے ہو گئے پھر اسوار
آئی فوج فرشتیاں کارن استقبال
پچھیا حضرت وحی تھیں ایہہ ہے کون مقام
اوتھے اتر براق نوں بدھا نبی کریم
کل پیغمبراں آئے کے پایا شرف لقا
پڑھن دوگانہ رل کے سب انبیا کرام
بعد نمازوں نبی نوں جبرائیل پھرا
ڈٹھے اندر جائے کے بہت عجیب مکان
سبز زمرد اوسدے ونڈے آہے کل
کجھے سب زمین نوں ایڈا اوہ پڑسانگ
کل حقیقت اوسدی ہووے نہیں بیان
رستے اس پڑسانگ دے چلیا اوہ براق
راہے دے وچہ ویکھیا حضرت ہک دریا
اس تھیں اگے لنگھ کے ڈٹھی یاد کثیر
ہر زنجیرے نال سی ستر ہزاراں ملک
رستہ پنج سو برس دا ہویا جدوں تمام

کیتا حکم خدا نے نازل طرف وحی
اسنوں بھی اج اپنا جلوہ دیاں وکھا
گویا ابر ستاریاں نکل کھڑا آفتاب
شعلے جدوں محمد دی ظاہر کیتی لو
جبرائیل بتاوندا اے سید ابرار
ہے ایہہ واقف راہ دا مدت تھیں مشتاق
وانگ ہوا براق پھر اڈ چلیا فی الفور
پڑھی نماز رسول نے ہوئے پھیر روان
اوتھے بھی پھر اتر کے پڑھی نماز حضور
مسجد اقصی پاک دا کیتا ونج دیدار
آکھ سلام تمام اوہ ویکھ ہوئے خوشحال
کعبہ ایہہ پیغمبراں بیت مقدس نام
جتھے مرکب اپنے بنھدے نبی مقیم
بعضے کہن ارواح سب ملے نبی نوں آ
سبھناں پاک رسول نوں کیتا پیش امام
لے کے بیت مقدسے اندر وڑیا جا
سرخ یاقوتوں اک سی پوڑی عالیشان
باہیاں دو لوئیں ایڈیاں جو تک جاوے کھل
نام اسدا معراج سی سبز زمرد وانگ
کئی ہزار فرشتے سن اوسدے نگہبان
اڈ پہلے اسمان نوں پوہتا ونجہ نظر اک
رستہ دو سے سال دا پالی اوسدا اسا
اوسدے تائیں چڑھے سن ستر ہزار زنجیر
اس تھیں بھی جد لنگھ گئے آیا پہلا فلک
گئے پہلے آسمان تے نبی علیہ السلام

تحفہ لکھ درود بھی نالے لکھ سلام | یارب اپر نبیؐ دے ہیں تخفیں بھیج مدام

## بیان آسمان اول

جاں پہلے آسمان تے گئے رسول خدا | دروازہ اسمان دا بند ڈٹھونے جا
سُرخ یاقوتوں اوسدی آہی کل تعمیر | ملک بیٹھا دربان ہک سوہنی شکل امیر
اسمٰعیل اس ملک دا آہا نام مجید | ہیسی اس دے پاس ہک جھنڈا مرواید
ہور ملک ماتحت اس ہیسن ستر ہزار | آکھا اسماعیل اوہ سبھناندا سردار
کر آواز بلاوندا حضرت جبرائیل | کھولیں در آسمان دا جلدی اسماعیل
کہے فرشتہ کون ہے اپنا نام وصال | ایہہ بھی دس جو کون ہے دوجا تیر ے نال
کہندا ایں جبریل ہاں سنتوں لے دربان | پاک محمدؐ نال ہے نبیاں ندا سلطان
سنکے نام محمدیؐ اٹھیا اوہ دربان | نال خوشی دے کھولدا دروازہ آسمان
گئے اوپر آسمان پاک رسول کرام | آکھن لگے مرحبا اوٹھ اوٹھ ملک تمام
اگے ہک فرشتیاں ڈٹھا ہور گروہ | وچہ قیامے ذکر اوہ کردا کل انبوہ
پچھیا جبرائیل تھیں حضرت پاک نبیؐ | ایہہ کیہا انبوہ ہے دس احوال سبھی
تاپھر پاک رسولؐ نوں کہندا جبرائیلؑ | ایہہ فرشتے جدوں دے کیتے رب جلیل
اوسدن تھیں ایہہ کھڑے ہیں اینویں وچہ قیام | کردے یاد خدائے نوں اینویں یاد مدام
طرز نبی نوں انہاں ندی آئی بہت پسند | ویکھ عبادت اینہاں ندی بہت ہوئے خورسند
کہیا جبرائیلؑ نے اے محبوب خدا | امت اپنی واسطے توں بھی منگ دعا
ہووے وچہ نماز دے اسنوں فرض قیام | تاپھر بیٹھ اوٹھاوندا نبی علیہ السلام
اگے رب رحیم دے کیتی عرض نیاز | اوتھوں فرض قیام ایہہ ہویا وچہ نماز
اس تھیں اگے ویکھیا ہور مرد جمیل | سٹھ گز اچا اوسدا ہیسی قد طویل
پچھیا حضرت کون ہے جسدا ایڈا قد | کہیا جبرائیل نے آدم تیرا جد
حضرت نیڑے ہوئیکے اُسنوں کہیا سلام | کہیا علیکم اوٹھ کے آدم جسدا نام
سجی طرفے اوسدی سوہنے لوک کمال | حضرت آدمؑ انہاں ول ہوندا ویکھ نہال
کھبے پاسے اوسدے کھبے لوک سیاہ | ویکھ انہاں نوں ہوندا آدم بہت خفا
پچھیا جبرائیل تھیں حضرت دس بیان | کہندا سجی طرف جو گورے ہیں انسان

ہے ایہہ نیکوکار سبھ آدم دی اولاد ویکھ انہاں نوں ہوندا حضرت آدم شاد
کھبی طرفے اوسدی یو ہیں لوگ قبیح ایہہ اسدی اولاد ہے بدکردار سبھی
ویکھ انہاں نوں ہوندا آدم سخت ملول ایہہ کیفیت انہاں دی سنتوں پاک رسول
سن کیفیت انہاں دی ٹرپے رسول خدا اگے جا کے ویکھیا وڈا اک دریا ...
پانی اس دریا دا شیروں بہت سفید ویکھ وحی نوں پچھدا پاک نبی خورشید
حالت اس دریا دی ہینوں کرین بیان کہندا جبرائیل ہے ایہہ بحر الحیوان
روز قیامت ایسدی بارش کرسے خدا کل زمیں لئے ایس دا پانی پہونچے جاء
قبراں وچوں ہووسن مردے کل حیات اپر قبراں ساریاں جد ہوئی برسات
پانی اوس دریا دا رکھے ایہہ تاثیر پھیر اگاہاں ٹر پئے اس دریا نوں چیر
رستہ پنجسو برس دا موٹا سی آسمان اک پل اندر لنگیا حضرت شاہ جہان
اگوں دوجے فلک دا لیا نبی نے راہ جبرائیل براق بھی چلے واہ ہو واہ
تحفہ لکھ درود دا راتی دہاں سدا اپر نبی کریم دے یار رب نوں پہنچا

## بیان آسمان دوم

سن دوجے آسمان دا تینوں دساں حال پوہتا اندر پلک دے حضرت شاہ جمال
دروازہ اس فلک دا ڈٹھا عجب کمال ایہہ پر وصف نہ اوسدی آوے وچ خیال
کیتا سد دربان نوں وحی گیا جد کول پاک محمد آئیا اوٹھ دروازہ کھول
فوراً اس نے آئیکے دتا قفل اتار گیا ویکھے جو کھڑا ہے عالم دا سردار
پاک نبی نوں ویکھ کے ہویا بہت خوشی دو لکھ ہور فرشتہ تابع اسدا سی
سبھناں پاک رسول دی بہت کیتی تعظیم کردے شکر خدائیدا ملیا نبی کریم
رخصت ہو کے انہاں تھیں اگے جد ول گئے ہور ملائک ربدے اگوں نظر پئے
صفاں بنا کے سبھ اوہ کھلوتے وچہ رکوع ہردم ذکر خدائیدا کردے نال خشوع
پچھیا حضرت وحی تھیں دس انہاں دا حال کہیا جبرائیل نے سن لے نبی کمال
ایہہ فرشتے جدوں تھیں پیدا کیتے رب ایویں وچہ رکوع دے اڑے کھلوتے سب
ہن تک انہاں نہ ویکھیا اوپر سیس اوٹھا نوں بھی امت واسطے رب تھیں منگ دعا
دیوے رب رکوع ایہہ تینوں وچہ نماز تا پھر پاک رسول نے کیتی عرض نیاز

ہوئی دعا منظور اوہ وچہ درگاہ خدا — اونہوں اگے چل کے کیا ویکھن تک جا
آئے استقبال نوں دو کوئی شخص عجیب — پچھیا حضرت وحی تھیں ہوئی جدوں قریب
دس اے جبرائیل ایہ دونویں کون جوان — عیسیٰ یحییٰ دونویں ایہ کیتا وحی بیان
پاک نبی پھر دوہاں نوں کہیا سلام علیک — دیہن جواب سلام دا دونویں ایہہ لبیک
کہندے پاک رسول نوں دونویں مرد خدا — شکر خدا دا ہوئیا تیرا اج لقاء
اس تھیں اگے گئے جاں حضرت پاک رسول — تک فرشتہ ویکھیا اللہ دا مقبول
ستر ہزاراں اوس دا آہا سیس پچھان — ہر ہر سر دے نال سی ستر ہزار دہان
ہر ہر وچہ دہان دے جیبھاں ستر ہزار — نال زباناں ساریاں کردا ذکر ستار
پچھیا جبرائیل تھیں حضرت پاک نبیؐ — کون ایہہ ملک خدائیدا نام اسدا ہے کی
قاسم اسدا نام ہے کہیا جبرائیل — ہر دی روزی اسنوں سونپی رب جلیل
جو کجھ لکھیا رب نے ہر اک دا مقسوم — اوسے تھیں ہر گز کسے نوں رکھی نا محروم
سمجھ حقیقت اوسدی چلے واگ اٹھا — تا جو تیجے فلک تے فوراً پوہنچے جاء
لکھ لکھ رحمت رب دی اپر نبی مختار — بھی آل ازواج تے یار سبہ نالے تابعدار

## ذکر آسمان سوم

جدوں تریجے فلک تے پوہنچے پاک نبی — کیتا سد دربان نوں جبرائیل وحی
کھولیا در آسمان دا آن ملک دربان — تریے لکھ ہور فرشتے تابع اسدی شان
تن تن لکھ فرشتہ ہر اک اگے ہور — سارے پاک رسول نوں اٹھ کھلے فی الفور
اگے فوج فرشتیاں ہور ہوئی موجود — سارے پیش خدائیدے ڈگے وچہ سجود
پچھیا جبرائیل تھیں پاک رسول کرام — کس مدت تھیں پئے ایہ وچہ سجود تمام
جبرائیل بتاوندا اے سید ابرار — جسدن دا رب انہاں نوں کیتا پیدا وار
اسدن تھیں ایہ پڑے ہین وچہ سجود تمام — کردے یاد خدائے نوں راتیں دہاں مدام
توں بھی امت واسطے رب تھیں منگ دعا — ہووے وچہ نماز دے سجدہ تدھ عطاء
کیتی ایہہ دعا پھر حضرت پاک رسول — وچہ درگاہ خدائیدی ہوئی اوہ قبول
اس تھیں اگے ویکھیا یوسف ابن یعقوب — سوہنا سبہ جہان تھیں ہیسی اوہ محبوب
پچھیا حضرت وحی تھیں کی اسدا ہے نام — کہیا جبرائیل نے یوسف گل اندام

نیڑے ہو کے نبی لئے کہیا سلام علیک
آکھ جواب سناؤندا اوہ پیغمبر نیک

نال لئے کہندا مرحبا یوسف مرد خدا
جیو آیا جیو آیا نیکو کار بھرا

اسنھیں اگے جائے کے ڈٹھا اکس مکان
اک فرشتہ ریڈا اوڈا قد آور جان

لہندے چڑہدے تیک سی اسدا قد طویل
تابع اسدی ہور سن بہتے ملک کو ڑیل

قد لمبائی انہاندی ہووے نہیں بیان
ویکھ انہاں نوں ہوش وچہ کون رہے انسان

بندیاں نوں اوہ پکڑ کے مارن گرزاں نال
مر جاون جد پھیر اوہ دیوے رب جوال

پھیر اوہ اونہیں ماردے ہوون پھیر حیات
پچھیا حضرت وحی تھئیں دس انہاندی بات

ایہہ ملک جبار ہین کہیا جبرائیل
کم انہاندا مارنا کیتا رب جلیل

او گنہاراں ماردے کٹ کٹ کرن باریک
ایہو حالت انہاندی رہسے قیامت تیک

ترس نہ نیڑے انہاندے ہرگز آوے مول
سمجھ حقیقت ٹرپئے اللہ دے مقبول

اگے جاکے ویکھیا یک دریا عظیم
نام اوسدا جبریل نے کہیا بحر مقیم

جتنا ہیگا فاصلہ وچہ زمین آسمان
اتنا اس دریا دا ستواں حصہ جان

آیا سی طوفان جو ویلے نوح نبی ؑ
اوہ ایسے دریا دا اک اچھالا سی

ثانی اوس دریا دا ہور نہیں کوئی مول
ایہہ گل سنکے ٹرپئے حضرت پاک رسول

اگوں چوتھے فلک دا رستہ لیا براق
وچہ پلکارے اڈ کے پہتا اوہ مشتاق

لکھ لکھ رحمت رب دی اپر ختم رسل
بھی آل ازواج تے یار سبہ تابعداراں کل

## ذکر آسمان چہارم

اپر چوتھے فلک دے حضرت جدوں گئے
اینویں سد دربان نوں جبرائیل ؑ کہے

کھولیا آ دربان نے دروازہ آسمان
حضرت پاک رسول نے ڈٹھا اوہ جوان

تابع اسدی چار لکھ آہن فرشتے ہور
سارے پاک رسول نوں آن ملے فی الفور

جاں پھر رخصت انہاں تھئیں ہوئے نبی ؐ کریم
پیغمبر ادریس پھیر مل پئے باتعظیم

پچھیا جبرائیل تھئیں کون ایہہ مرد رئیس
کہیا جبرائیل نے ایہہ حضرت ادریس

پاک نبی پھر اوسنوں کہیا آپ سلام
آکھ جواب اوہ مرحبا کہندا با اکرام

اگے صف فرشتیاں ڈٹھی ہور عجوب
قعدے اندر بیٹھ کے ذکر کریندے خوب

پچھیا جبرائیل تھئیں حضرت پاک نبی ؐ
کتنی مدت انہاں نوں بیٹھیاں گذر گئی

کہیا وحی جدوں کنے سرچے اللہ پاک
اینویں قعدے وچہ ایہہ بیٹھے ہین ہن تاک

حضرتﷺ نے پھر رب تھیں منگی ایہہ دعا
تا پھر قعدہ پچھلا کیتا فرض خدا

اوتھوں حضرت چل کے ہوئے جدوں روان
مریم نوں آ ویکھیا اپر یک مکان

اوپر اوس مکان دے جڑے فیروزے کل
رخصت ہو کے اوس تھیں چلے ختم رسل

اگے ڈٹھی آسیا بی بی جو فرعون
گھر اوس مروارید دا صفت پکارے کون

## ذکر آفتاب

اس تھیں اگے ویکھیا سورج نبی خدا
حصہ سٹھ زمین تھیں چوڑا ایہنا سا

لکھیا ابن عباس نے اس سورج دا گھیر
اسی ہزاراں ورہے دا رستہ چار چوفیر

کیتا جدوں خدائے نے سورج پیدا وار
سونے دا اک تخت بھی ہویا نال تیار

اوسدے اُتے ہور اک تخت بنایا خوب
سُرخ یاقوتوں اوسدی سی تعمیر عجوب

پاوے کل اس تخت دے تن ہزاریان
سٹھ ہزار فرشتے اوسنوں آن اٹھان

مشرق طرفوں جا یکے مغرب طرف لیجان
ہر دینہ ہور فرشتے بھیجے رب رحمان

محشر تائیں انہاں دی رہسی ایہو کار
اک فرشتے چھوڑسن دوجے ہون تیار

بعضے آکھن ہوندا جدوں غروب آفتاب
تلے عرش فرشتے لے کے جان شتاب

وچہ درگاہ خدائیدے سجدہ ونج کرے
اینویں ساری رات اوہ سجدیوچہ رہے

جسویلے پھر ہوندا صادق صبح نشان
تدوں فرشتے اوسنوں مشرق ول لیجان

چاہڑ کھلارن اوسنوں اگلے اپر طریق
ایہو حالت اوسدی رہے قیامت تیک

مسلم وچہ گلزار دے لکھیا جو مذکور
بہت ضعیف روائتاں کیتیاں اس مسطور

جیونکر پہلے باب وچہ لکھیوس ہک مقام
بینوں اوس کتاب دا بھل گیا ہے نام

القصہ جد ہو گیا چوتھا فلک تمام
اگوں پنجویں فلک نوں چلے نبی کرام

لکھ لکھ رحمت ربدی اپر ختم نبیﷺ
بھی آل ازواج تے یار سبھ تابعدار سبھی

## ذکر آسمان پنجم

جاں پھر پنجویں فلک تے گیا براق جمیل
اونویں سد دربان نوں کہیا جبرائیل

سنکے آمد نبی دی نزت آیا دربان
نال شتابی کھولیا دروازہ آسمان

پنج لکھ ہور فرشتہ تابع اسدی سی
پنج پنج لکھ تمام دا آہا ہور مطیع

سارے پاک رسول نوں ملے نال آداب — رخصت ہو کے انہاں تھیں چلے فیض مآب

اگے گئے کی ویکھیا پیغمبر ہارون — ہور ہزار معاملے ڈٹھے گونا گون

پچھیا جبرائیل تھیں حضرت پاک نبیؐ — دس ایہہ کون بزرگ ہے لگا کہن وحی

نام اوسدا ہارون ہے اسنوں کہو سلام — تاں پھر نال سلام دے ملے نبی کرام

اگے اوس تھیں ویکھیا اک فرشتہ ہور — بڑا قد آور سبھ تھیں نالے صاحب زور

پچھیا حضرت وحی تھیں دس کجھ اسدا حال — کہندا اکھاوے سبھ جگ ہکی لقمے نال

اس تھیں اگے ویکھیا آتش دا دریا — پڑھ اعوذ زبان تھیں حضرت لنگھ گیا

جاں پنجویں آسمان تھیں منزل ہوئی طے — اگوں چھیویں فلک دا رستہ لیندے لے

لکھ لکھ رحمت ربدی اوپر پاک رسول — بھی آل ازواج تے یار سبھ تابع کل مقبول

## ذکر آسمان ششم

پوہتے چھیویں فلک تے جسدم شاہجہان — اونویں جبرائیل نے سدیا جا دربان

لاہیا آ دربان نے بوہا جلدی نال — حضرت پاک رسول دا کیتا آن جمال

نالے چھ لکھ ہور سن اسدے ملک مطیع — نال خوشیدے نبی نوں ملے آن جمیع

رخصت ہوئے انہاں تھیں جدوں رسول کریم — ڈٹھا اک مقام تے موسیٰ نبی کلیمؑ

کہیا جبرائیل نے اسنوں کرو سلام — ایہو ہے کوہ طور تے کیتی جس کلام

بعد سلاموں ملے پھر دونویں خاص نبیؐ — حضرت موسیٰ مرحبا کہندا نال خوشی

رخصت ہو کے موسیوں حضرت جدوں چلے — موسیٰ پچھوں غم تھیں رو رو ہتھ ملے

کہندا ایہو نبی ہے ربدا خاص حبیب — میرے ناؤں ایس دے چنگے ہیں نصیب

پچھوں میں تھیں ہویا پیدا ایہ جوان — دتا اس نوں رب نے رتبہ عالیشان

ہوسی امت ایسدی جنت وچ کثیر — میرے نالوں ایسنوں ودھ ملے توقیر

موسیٰ ایہہ گل آکھ کے کیتی بند کلام — اگے میکائیل نوں ڈٹھا نبی کرام

کرسی اپر یاقوت دے بیٹھا تکیہ لا — بک نظر کڑ پیاسی اُسدے کول بھراء

مشرق مغرب ٹیک سی ڈنڈی اس میزان — چھابے ایڈے اوسدے جیڈا ہے آسمان

کتنی پہاڑ حساب دے لکھ دھرے اس کول — پچھیا حضرت وحی تھیں دس حقیقت کھول

کہندا میکائیل ہے ایس ملک دا نام — روزی ساری خلقدی اسدے ہتھ مدام

کل خزانہ رزق دا ہیگا اسدے کول
جیوں جیوں لکھیا ربنے تیوں تیوں ونڈا نول

پاک نبی پھر اوسنوں کہیا ونج سلام
اگھ جواب سلام دا ملیا با اکرام

اس تھیں اگے نور دا ڈٹھا ہک دریار
سبزی مائل اوسدا ہیسی رنگ صفا

اس دیوچہ فرشتے باجھوں انت شمار
راتیں دیہاں اوسدا کردے ذکر اذکار

لنگھے اوس دریا تھیں سرور عالی جاہ
اگوں ستویں فلک دا نیڑے آیا راہ

لکھ لکھ رحمت ربدی اپر نبی کریم
بھی آل ازواج تے یار سبہ تابعدار مقیم

## ذکر اسمان ہفتم

اوپر ستویں فلک دے حضرت پوہتے جان
اگے وانگوں بندسی دروازہ آسمان

کیتا جا دربان نوں جبرائیل ندا
کھولیں در آسمان دا آیا نبی خدا

کھولیا آ دربان نے دروازہ فی الحال
ست لکھ ہور فرشتہ آہا اوسدے نال

لنگھ اوتہاں تھیں ویکھیا ہک فرشتہ ہور
وڈا قد آور سبہ تھیں ہیسی صاحب زور

سر آہا اوس ملک دا پورا ستر ہزار
ہر ہر سر دا منہہ سی ستر ہزار شمار

ستر ستر ہزار سی ہر منہ وچہ زبان
ہر ہر نال زبان دے ذکر کرے سبحان

اینویں بازو اوسدے آہے ستر ہزار
جینت اندر اڈکے نت ونجے ہک وار

اوتھے ہے ہک رب نے چشمہ کیتا نور
غوطہ اس وچہ جا ئیکے مارے اوہ ضرور

پھر اوہ اوتھوں اڈکے آوے اپنی جا
جیوں جیوں بازو اوسدے ہلن نال ہوا

تیوں تیوں قطرے جسم تھیں جھڑدے باجہ شمار
ہر قطرے تھیں ملک ہک ہوندا پیدا وار

اندر ذکر خدائیدے شاغل ہون تمام
محشر تائیں انہاں اندر ہسی ایہو کام

اس تھیں اگے ویکھیا ہور فرشتہ جا
اوسدے قد طویل دا انت حساب نہ کا

سر اوس دا سی ٹکردا عرش معلی تیک
تحت الثرای تھیں اوسدے ہیٹھاں پیر وڈیک

مشرق مغرب تیک اوہ اوسدے بازو دو
ست لکھ ہور فرشتہ تابع اسدی جو

وڈی ہک کرنا اوس گھتی وچہ دہان
پچھیا حضرت وحی تھیں اسدا دس بیان

کہندا اسرافیل ہے اس ملک دا نام
پھوکے گا قرنا جد مرسن لوک تمام

ابراہیم خلیل نوں اگے ڈٹھا جا
نال بیت المعمور دے بیٹھا پٹھ لگا

پچھیا حضرت کون ہے کہیا جبرائیل
ایہہ ہے نبی خدائیدا ابراہیم خلیل

مل کے ابراہیم نوں پاک رسول کرام
جا بیت المعمور دا کیتا سیر تمام

لکھ لکھ رحمت رب دی اپر نبی مدام
بھی آل ازواج تے یار سبہ تابعدار تمام

## بیان بیت المعمور

سُن بیت المعمور دا دساں تینوں حال
آہا اوہ یاقوت تھیں سارا مالا مال

بوہے سبز زمرد وں دونویں عجب رنگیل
دہ ہزار اسد یوچہ سی لٹکی ہوئی قندیل

رستہ پنج سو برس دا سی اوہ طول بلند
حضرت استوں ویکھ کے بہت ہوئے خورسند

نالے سی ہک اوسدا چاندی دا مینار
روز میثاقوں اوسنوں کیتا رب غفار

جسدن دا اوہ رب نے کیتا پیدا وار
نت فرشتے آوندے اسوچہ ستر ہزار

تلے عرش مجید دے ہے ہک بحر النور
اوس دے اندر غسل اوہ اول کرن ضرور

پھر بیت المعمور دا آئے کرن طواف
جو ہک واری آوندے پھیر نہ آون صاف

ہر دینہ نویں فرشتے آون اوس مکان
محشر تیک نہ آوسن جو ہک واری جان

کعبہ اوہ ملائکاں سی بیت المعمور
داخل ہوئے اوسوچہ سرور عالم نور

جبرائیل مینار تے آکھے ونج اذان
کل فرشتے نبی بھی حاضر ہوئے آن

سبھناں وضو ساز کے کیتیاں صفاں تیار
حضرت پاک رسول نوں د تا پیش کھلار

ہوئے امام تمام دے حضرت پاک رسول
رل دوگانہ نیتیا سب ہوئے مشغول

فارغ جدوں نماز تھیں ہوئے پھیر سلام
رخصت ہوئے نبی تھیں آپو آپ تمام

پاک نبی نے رب تھیں منگی ایہہ دعاء
وچہ نماز جماعت بھی ربا کریں عطاء

اوسی ویلے رب نے کیتا ایہہ فرمان
فرض جماعت تدھ تے کر دتی رحمان

امت تیری جمع ہو روز جمعہ دے سب
پڑھن دوگانہ رل کے نال جماعت جھب

ایہو جتنا اجر اوہ لیسن ہفتہ وار
فرض جماعت جمعہ دی کیتی رب غفار

سبہ فرشتے جمع ہو وچہ بیت المعمور
روز جمعہ دے آکھے پڑھدے جمعہ ضرور

جبرائیل مینار تے کہندا بانگ پکار
خطبے کارن ہوندا اسرافیل تیار

حضرت میکائیل نوں کردے پیش امام
فارغ جدوں نماز تھیں ہوون بعد سلام

جبرائیل پکار کے کہندا ایہہ کلام
میری اس اذان دا جتنا اجر تمام

روح موذناں ساریاں جو ہین وچہ سنسار
سبھناں نوں ہین بخشیا ایہہ ثواب ہنجار

اینویں اسرافیل پھر کہندا اٹھو شتاب
مینوں خطبہ پڑھن دا جتنا ڈھیا ثواب

جیہڑے لوک خطیب ہین سارے وچہ جہان
سبھناں نوں ہین بخشیا بخشے رب رحمان

اینویں میکائیل پھر کردا اوتھے ندا،
اس امامت جمعہ دا جو کجھ اجر ڈہیا

کل اماماں بخشیا ئیں ایہہ اجر تمام
امت وچہ محمدی جیہڑے لوک امام

کل ملائک رل کے پھیر مچاون غل
آکھن اس نماز دا اجر جو ملیا کل

پڑھن نماز جو جمعہ دی نال جماعت آ،
اونہاں نوں ایہ بخشیا دیوے رب سچا

مویاں زندیاں سبھ نوں اجر ملے اوہ ٹھیک
ایہو حالت اونہاں دی رہے قیامت تیک

لکھ لکھ رحمت رب دی اپر نبی کرام
بھی آل ازواج تے یار سبھ تابعدار تمام

## ذکر سدرۃ المنتہیٰ

جاں بیت المعمور تھیں حضرت ہوئے رواں
اگے سدرۃ المنتہیٰ ڈٹھا ہک مکان

درخت آہا اوہ بیر دا وڈا عظیم الشان
پتر اینویں اوسدے جیوں ہاتھی دے کان

گھڑیاں جیڈے اوسدے لگن وڈے بیر
کئی ہزاراں کوہ سی ٹڈھ اوسدا پھیر

سال پنجاہ ہزار جے ٹرے کوئی اسوار
اینڈا اچا اوسنوں کیتا سرجنہار

مروارید زمرداں اوسدے ڈال تمام
مرغ سنہری اوس تے کردے ذکر کلام

ہور فرشتے اوس تے ڈٹھے بابجھ شمار
اوہ بھی ذکر خدائیدا کردے لیل و نہار

پاک نبی نوں ویکھ کے کرن سبھے تعظیم
نالے کردے عرض ایہہ اگے نبی کریم

سانوں جو کجھ ذکر دا ملدا اجر مدام
تیری امت واسطے بخشیا اساں تمام

ڈٹھا جبرائیل دا حضرت پھیر مکان
اپر اوس درخت دے آہا عالی شان

آہی اوسدی ہک لکھ کوہاندے طول
ہک پتر اس شاخ دا ڈٹھا پاک رسول

اس پتر تے نور دا ڈٹھا ہک محل
بہت بلند بے اوڑکا سنتوں اسدی گل

اس وچہ ہک محراب سا سرخ یاقوتوں جان
کرسی سی ہک نور دی اسوچہ رکھی جان

نام محمد ص اوس تے لکھیا ہویا سا
اس کرسی تے نبی نوں ڈٹھا وحی بہا

چہل ہزاراں کرسیاں اسدے گرد نواح
رکھیاں خوب ٹکائے کے قدرت نال الہ

اوپر دس ہزار دے سی توریت پئی
چہل ہزار فرشتہ اوسنوں پڑھدا سی

دوجی دس ہزار تے رکھی سی انجیل
چہل ہزاراں اوسنوں پڑھدے باترتیل

تریجی دس ہزار تے پئی کتاب زبور
چوتھے دس ہزار تے دھرے قرآن مجید
اس بیری دے ہیٹھ تھیں چشمے نکلن چار
اوہناں وچوں زمیں تے چشمے آون دو
وچہ بہشتاں جاوندے چشمے دو روان
ہک فرشتہ ہور بھی ڈٹھا نبی رئیس
اوپر ہر اک سیس دے ستر ہزاراں وال
ہر موتی وچہ ہک ہک دریا چلن ہار
ہر مچھی دی کنڈ تے لکھیا کلمہ پاک
پچھیا حضرت وحی تھیں اسدا حال دسا
جتنی مخلوقات ہے وچہ زمیں آسمان
نیڑے ہو سلام پھر کہیا پاک رسول
اوٹھ تواضع واسطے کہیا جبرائیل
تاں پھر اوہ فرشتہ اٹھ کے کرے سلام
اس تھیں اگے ویکھیا ہور فرشتہ جا
تلے عرش مجید دے جاگہ اسدی خاص
ہر ہر بازو اوپر سی ست ست لکھاں پر
ست لکھ چاندی خالصوں ست لکھ مروارید
ست لکھ آہے مشک تھیں ست لکھ زعفران
بسم اللہ ہر پر تے لکھی قدرت نال
رستہ پنجسو برس دا اوس تھیں اگے جا
سدرہ تائیں آونا میرا اسی معمول
جیکر اگے اس تھیں جاواں ہیں ہکوال
رخصت ہویا نبی تھیں حضرت جبرائیل
لکھ لکھ رحمت ربدی اپر نبی ہر حال

چہل ہزاراں اوسنوں پڑھدے با دستور
چہل ہزاراں پڑھن اوہ نال آداب مزید
چوہاں ندی تفصیل ہیں وساں کر اظہار
ہک جو نہر فراط ہے دوجا نیل کہو
ہک جو سلسبیل ہے دوجا کوثر جان
اوپر اوسدے تن دے ستر ہزاراں سیس
پھر ستر ستر ہزار سی موتی ہر ہر وال
اندر ہر دریا دے مچھیاں باہجھ شمار
لمیاں دو سو سال دے اوڑک رستے نال
کہندا اول سبھ تھیں کیتا ایہ خدا
سبھ تھیں اول اوسنوں کیتا رب رحمان
ایہ اوس فرشتے پرت نہ ڈٹھا مول
ایہہ پیغمبر آخری کیتا رب جلیل
نال ادب تعظیم دے کیتی پھیر کلام
گھوڑے وانگوں اوسدی ہیسی شکل صفا
چوداں لکھ سی اوسدا بازو دوہاں پاس
ست لکھ پر یاقوت دا ست لکھ سونے زر
ست لکھ سن کافور دے اسدے پر مجید
دوہاں پاسے اسطرح اسدے پئے عیان
نالے کلمہ پاک سی لکھیا جل جلال
کہندا جبرائیل پھر پیش رسول خدا
اگے ایتھوں جاندی طاقت ناہیں مول
نال جلال تجلیاں جل جاواں فی الحال
ہک روایت آیا اوتھے میکائیل
بھی آل ازواج تے یار سبھ تابعدار انہاں

## ذکر گذشتن از حجاب ہائے نورانی وغیرہ وحصول قرب الٰہی

آئے اگوں نور دے کئی ہزار حجاب     دتا چھڈ براق نوں پاک نبی مہتاب

میکائیل رسول نوں اپر پراندے چار     پردے آئے آتشی دتے سبھ لنگھا

اس تھیں پچھے آیا حضرت اسرافیل     چکیوسو اپر پراندے پاک رسول جمیل

ست دریا بے اوڑ کے اوس لنگھائے آ     ہک ہک اس دریا دا اڈّھا انت نہ کا

آئی پاک رسول نوں اوتھے ہک آواز     تسبیح پڑھے فرشتہ نال کمال نیاز

خوش آوازہ اوسدا آیا نبی پسند     لحن داؤدی اوسدا سُن ہوئے خورسند

ایسا سوہنا حُسن سی اوسدا بے شمار     سُن کے پاک رسول نوں کھُل گیا سنسا

اسھتیں اگے گئے جاں پردے آئے ہور     ظلمانی تے نور دے پردے لکھ کروڑ

اسرافیل حجاب اوہ آیا سبھ لنگھا     اگوں قدرت حق دا پردا نظر پیا

لکھ لکھ رحمت رب دی اپر شاہ رسل     بھی آل ازواج تے یار سبھ تابعداراں کل

## بیان رفرف

وچہ صحیح روایتے ڈٹھا ایہہ بیان     چھوڑیا جدوں براق نوں حضرت شاہجہان

رفرف دا ہک تخت سی بھیجیا جل جلال     روشن اوہ آفتاب تھیں آہا بہت کمال

سبز نورانی اوسدا آہا رنگ عجیب     چڑھ کے اپر اوسدے بیٹھا پاک حبیب

معنی رفرف لغت وچہ کہن بچھونا یار     بعضے آکھن رب دا آہا اوہ اسرار

جیوں جیوں رفرف اڈ کے چلے وچہ ہوا     تیوں تیوں اوسھتیں نکلدا سوہنا ذکر خدا

تسبیحاں پڑھ رب نوں ہر دم کردا یاد     تہلیلاں سُن اوسدیاں حضرت ہوئے شاد

حضرت اوسدے اپر جاں بیٹھے تکیہ لا     ہو کے خوش اوہ اڈیا چلیا وانگ ہوا

اپر عرش مجید دے پوہنتا وچہ پلکار     طے کیتے وچہ راہ دے پردے لکھ ہزار

پہلاں سونے سُرخ دے پردے ستر ہزار     پھر نیلم دے لنگھے پردے وچہ شمار

پھر لنگھے مروارید دے پردے آئے ہور     پھیر زمرد سبز دے لنگھ گئے فی الفور

پھر ستر ہزار حجاب سا آیا سرخ یاقوت     پھر جبروت لاہوت دے بھی پردے ملکوت

پھر پردے ظلمات دے ہوئے آن ظہور     پھر ستر ہزار حجاب سا حاضر ہویا نور

پھر ستر ہزاراں آتشی پردے اگ مثال
پھر ستر ہزاراں واؤ دا پردہ نکلیا آ،
آ ہا دہ سے سال دا ہر پردے وچہ راہ
اگے آیا ہور سی ستر ہزار حجاب
ستر ستر فرشتے ہر ہر رستے نال
جاں پردے لنگھ کے حضرت ہوئے پار
رفرف حکم خدائے تھیں گم ہویا اس جا
آ ہا صورت اسپ دی دانہ مروارید
ہویا اوپر اوس دے پاک نبیؐ اسوار
اک اکلا رہگیا پاک رسول خدا
اُدن منّی مجھ دے نیڑے آقریب
ایہ آوازہ رب تھیں آیا وار ہزار
جتنی عرش عظیم تھیں ایہی دور زمین
دہ سے سدر سول نوں کیتا جل جلال
جلدی آ محمدؐ انیڑے میرے ہو
تینوں ہین ایہہ بزرگی کیتی اج نصیب
یعنے آکھن نبی نوں آئی جدوں ندا
جھلیا گیا نہ نبی تھیں جلوہ ذات جلال
اوسے ویلے رحم دا بحر ہویا افشاں۔
جاں اوہ قطرہ رحم دا منہہ وچہ ہویا نثار
علم لدنی نبی نوں حاصل ہویا سب
پردہ قاب قوسین دا اٹھ گیا فی الحال
خلوت قربت ربدی حاصل ہوئی کل
کیتی صفت خدائیدی سرور عالی ذات
یعنی کل عبادتاں لائق رب سبحان

پھر ستر ہزاراں گذریا پردہ آب زلال
ایہ سب پردے پلکو چہ رفرف گیا لنگھا
جاں ایہ سارے لنگھ گئے کیتی اگاں نگاہ
ہر ہر نال حجاب دے ستر ہزار طناب
اوہ اننے کھڑے حکم تھیں پردے فلک مثال
ہکو پردہ عرش دا آن رہیا وچکار
یک دانہ مروارید دا حاضر ہویا آ،
ظاہر ہوندا اوس تھیں ہر دم ذکر مجید
اوہ بھی پاوے عرش تک ہویا گم ہنجار
تاجو عرش عظیم تھیں آئی ایہہ ندا،
تا پھر پردہ کبریا لنگھیا پاک حبیبؐ
یعنی میرے پاس توں آجاویں ہکوار
اتنا دور آواز اوہ جاندا نال یقین
ہک ہک سدا آوندا ہر ہر قدمے نال
تیرے باہجوں ات جا پہنچ نہ سکے کو
آشنا بی احمدا توں ہیں خاص حبیب
سن پہلے آواز نوں ہو بیہوش گیا
دہشت آئی نبی نوں ایہ گل سندیاں نال
قطرہ رحم رسول دے منہہ وچہ ڈگا آن
کل دقیقے باطنی کھل گئے یک بار
ہر اک مخفی راز دا واقف کیتا رب
پوہنا وچہ حضور دے حضرت شاہ جمال
اوادنے تک پہونچیا حضرت ختم رسل
التحیات سنا بٹیا تیک والطیبات
بدنی مالی ہور جو بندگی سب زبان

سُن کے اللہ پاک نے کیتا پھر خطاب
حضرت پاک رسول نوں دتا ایہہ جواب

اَلسَّلَامُ عَلَیْکَ اَیُّھَا النَّبِیُّ وَ رَحْمَۃُ اللّٰہِ وَ بَرَکَاتُہٗ

یعنے اے پیغمبر اہووے تدہ سلام
رحمت برکت رب دی تیرے اپر مدام

پاک نبی پھر آکھیا دوجی وار الا
اپر اساں سلام بھی جو بندے صلحا

اَلسَّلَامُ عَلَیْنَا وَ عَلٰی عِبَادِ اللّٰہِ الصَّالِحِیْنَ

سنکے ملک مقرباں ہوئی خوشی کمال
اشہد کلمہ آکھیا سبھناں نے فی الحال

اَشْھَدُ اَنْ لَّآ اِلٰہَ اِلَّا اللّٰہُ وَ اَشْھَدُ اَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُہٗ وَ رَسُوْلُہٗ

یعنی اسیں گواہ ہاں نہیں کوئی معبود
باہجوں اللہ پاک دے نہیں کوئی مسجود

بھراں گواہی ایہ جو پاک نبی مقبول
محمد بندہ رب دا نالے خاص رسول

پڑھیا ایہہ فرشتیاں کلمہ سی اُس جا
ایہہ بھی التحیات وچہ کیتا درج خدا

کہیا پاک رسول نوں قادر جل جلال
تحفہ عرش مجید دا رکھیں ایہ سمبھال

جاں گھر جاسیں اپنے دوست پچھن آن
کی تحفہ تدھ سفر تھیں آندا اساڈے کان

توں ایہ تحفہ انہانوں دیویں التحیات
پڑہن وچہ نماز دے تا پاون درجات

امت نوں جا تیکے دیویں ایہہ سمجھا
قعدے وچہ ایہہ پڑھن دا کیتا حکم خدا

بعض روایت نبی جاں پوہتا وچہ حضور
حضرت پاک رسول تھیں پچھیا رب غفور

یار یار انوں جاوندے تحفہ لیکے نال
توں بھی میرے واسطے تحفہ کوئی نکال

تا پھر پاک رسول نے پڑھیا التحیات
سبھ عبادت اساں دی کارن تیری ذات

بدنی مالی ہور جو جتنی بندگی کل
تحفہ تیرے واسطے آندا ختم رسل

سوہنی اس تقریر تھیں راضی ہویا رب
تا پھر پاک رسول نوں کہیا سلام اس جھب

اس تھیں پچھے ہور جو ہوئے فیض عطاد
اللہ اتے رسول بن ہور نہ جانے کا

فَاَوْحٰی اِلٰی عَبْدِہٖ مَا اَوْحٰی کہیا جل جلال
جو دسیا سو دسیا حضرت نوں احوال

جو کجھ پاک رسول نے کیتا آن بیان
اوس باہجوں ہور کجھ کیہا جانن انسان

یعنے آکھن رب نوں کہیا سچی خدا
آدم نوں تدھ نعمتاں کیتیاں بہت عطا

اول اس دے بُت نوں گھڑیا ہے نال آپ
دوجا کیتا اوس نوں جگ سارے دا باپ

ملکاں تھیں کروائیا سجدہ اسنوں پھیر
جنت اندر اوسنوں رکھیا مدت ڈھیر

تینوں اس دے عوض تدھ کی ڈتا انعام
حکم ہویا سب خاطرے تیرے اک وجود
وچ بہشتاں اوسنوں رکھیا چند ایام
آدم نوں ہیں جنہوں ڈتا جھب نکال
ہور جو تینوں مرتبے کیتے اساں نصیب
کیتا ہر اک جگہ تے نام تیرا مرقوم
دروازے ہر فلک تے لکھیا تیرا نام
باہجوں تیرے نام تھیں خالی جگہ نہ کو
آندا او وچ آسمان ہیں زندہ جو ادریسؑ
تینوں اپر عرش دے آندا لامکان
کشتی جیہڑی نوح نوں کیتی اساں عطا
کل سیتاں کشتیاں کرساں روز شمار
دوزخ تھیں اوہ کشتیاں تر کے ہوسن پار
ابراہیمؑ نوں چخہ تھیں جد ہیں لیا بچا
چخہ جہنم ہو وسی تپ کے جدوں تنور
ڈتا اسماعیلؑ نوں زمزم والا چاہ
قوموں لوطؑ بچایا وچہ اندھیری رات
اندر قبضے ہود دے ہیں کیتی سی واؤ
پلصراطوں خلقتاں گذرن جدوں تمام
اوپر تیریاں دشمناں کرساں اوہ تعینات
کیتی اوپر طور دے موسیٰ نال کلام
آہے جو جو مرتبے وچہ اسدی توریت
دتی سی داؤد نوں اساں زبور کتاب
شاہی دے سلیمان نوں کیتا عالی جاہ
پیٹ مچھی تھیں کڈھیا یونس امن امان

آدم اتے تدھ جو بہت کیتے اکرام
ملکاں کنوں کرایا آدم پیش سجود
امت تیری رہے گی جنت وچہ مدام
امت تیری اسو چہ رہسی سدا نہال
آدم نوں اوہ کدی بھی ہنگی نہیں نصیب
کرسی عرش بہشت تے ہر جا تیری دھوم
ہویا اوپر لوح دے نام تیرا ارقام
آدم تیرے ملن دی آپ رکھے ارزو
اوہ بھی تیرے شان دی نا کر سکدا ریس
کی ہویا ادریس جے آیا وچہ آسمان
اسدے بدلے تدھ نوں دیساں ایہ جزا
وچہ انہاں دے تدھ دی امت کراں سوار
ایڈے منصب تدھ دے اے سید ابرار
اس دے بدلے تدھ دی امت کراں رہا
امت تیری اوس تھیں بیساں کڈھ ضرور
چشمہ کوثر تدھ نوں بخشیا عالی جاہ
تینوں اساں قریش تھیں رکھیاں فضلاں ساتھ
ایہہ بھی درجہ تدھ نوں محشر کراں عطا
اس دن واؤ جہنوں بھیجانگا ہیں عام
جھک جھک سٹسی دوزخیں اوہ سارے بدذات
اوپر عرش سدائیا تینوں بھیج غلام
آیت کرسی وچہ ہیں پائے اوہ درجات
ہے سورت انعام دا تینوں اوہ ثواب
تینوں اساں بنائیا جنت دا بادشاہ
روز قیامت تدھ نوں ایہ بھی دیساں شان

روز حشر دے دوزخیں سخت ہوسی ظلمات — تیری امت کل نوں اوتھوں دیاں نجات
آبحیات جو خضر نوں ملیا کجھ خلیل — دتا تینوں اساں نے چشمہ سلسبیل
بن مریم نوں اساں نے دتی جو انجیل — ہے سورۃ اخلاص وچہ تیری شان جمیل
ہے وانگوں انجیل دے اس سورت دا شان — کیا کیا درجے تدھ نوں دتے رب رحمان
ہور جو سورت فاتحہ تینوں ہوئی عطا — کل توریت انجیل تھیں اسدا شان سوا
جو کوئی سورۃ فاتحہ نت رکھے معمول — اگ دوزخ دی اوستوں کٹ نہ کرسی ہول
شان بیان رسول دے کون کرے ارقام — بعد خدا بزرگ اوہ جھگڑا ہویا تمام
لکھ لکھ رحمت رب دی اپر نبی مختار — بھی آل ازواج تے یار سبہ نال تابعدار

## ذکر جنت الفردوس

بعضے آکھن جاندیاں پاک رسول امام — دوزخ لتے بہشت دا کیتا سیر تمام
بعضے آکھن جا سکے وچہ جناب خدا — واپس کیتے رب نے تا پھر ڈٹھے آء
ایہہ پر کتب حدیث وچہ ناہیں ایہہ مذکور — یک روایت خوابدی وچہ مشکوٰۃ ضرور
یعنی اندر خوابدے دوزخ اتے بہشت — حال تمامی دیکھ کر سرود نیک سرشت
جیوں پنجابی کتب وچہ کردے لوک بیان — وچہ حدیثاں اسدا ناہیں نام نشان
کتب تواریخات تھیں کردے نقل تمام — شب معراج رسول نے ڈٹھے اوہ مقام
جیوں کر اکس بزرگ نے لکھیا وچہ کتاب — پہتے اوپر عرش دے جدوں رسول مآب
بعد وصال وصول دے اللہ جل جلال — بھیجیا اسرافیل نوں پاک نبی دے نال
توں وچ جبرائیل نوں ایہہ پیغام پہنچاء — دوزخ اتے بہشت دا اسنوں سیر کرار
ہویا جبرائیل پھر حضرت نال تیار — ہویا اپر براق دے پاک نبی اسوار
اول طرف بہشت دے چلے واہو داہ — جبرائیل امین بھی نال ہویا ہمراہ
پنجسے سالاں راہ تھیں جنت دی خوشبوء — آئی پاک رسول نوں شک نہ کریو کو
جاں پھر پاس بہشت دے پہتے آن قریب — دروازہ جنان دا ڈٹھا بہت عجوب
رستہ پنجسو سال دا ہیسی اوہ بلند — بالا خانے اوس تے کئی ہزاراں چند
سرخ یاقوتوں اوسنوں سرجیا سرجنہار — مروارید زمردوں اسدے اپر بیتار

گنتی وچہ مینار سن چارے سو عیان
ہر کنگرے تے لکھ لکھ کھڑا فرشتہ نور
طبقاں دے وچہ دھرے سن رنگا رنگ لباس
کیوں ایہ اپر مناریاں کھڑے فرشتے کل
خاطر تیری امتی ہیں ایہ کھڑے تمام
روز قیامت اوہ جدوں آوسن جنت ول
وچہ بہشتاں انہانوں داخل کرسن آء
سدیا پھر دربان نوں حضرت جبرائیل
سنیاں جاں دربان نے پاک نبیؐ دا نام
آکھ سلام رسول نوں کردا شکر ادا
تیری خاطر رب نے کیتے ایہہ سامان
نال نبی دربان بھی مڑیا قدم اٹھا
اندر جاکے نبی نے کیتی جدوں نظیر
ہک اٹ لگی سونیوں ہک چاندی دی جان
مٹی کل بہشت دی کیسر خوشبودار
بنگلے کئی بلور دے لعل چبارے کل
حوض اتے تالاب بھی چشمے رنگا رنگ
صاف زمیں تے چلدیاں نہراں اوہ تمام
نہراں آب زلال تھیں ہر دم رہن صفا
رنگ نہ اوسدا بدلدا میلا تھئے نہ مول
دوجیاں نہراں دودھ تھیں ہر دم رہن رواں
لَمْ يَتَغَيَّرْ اوس دا بدلے نہیں سواد
تریجیاں نہراں خمر تھیں یعنی خاص شراب
اوہ پاک شراب بہشت دا وڈا خوشبودار
گندی بو نہ اوس تھیں ہرگز آوے مول

چالی چالی کنگرے ہر مینار پچھان
بھریا منجھ وچہ سینہاں ہک ہک طبق ضرور
پچھیا جبرائیلؑ تھیں پاک محمدؐ خاص
کہیا جبرائیل نے سن اے ختم رسل
کھڑے اڈیکن کد اوہ آسن اس مقام
استقبال ایہ انہاں دا سب کریسن رل
کرن مبارک بادیاں ایہہ لباس پہنا
بوہا کھول بہشت دا آیا نبی خلیلؑ
جنت دا در آپ کے دتا کھول تمام
لکھ لکھ شکر جو ہویا تیرا اج لقاء
امت تیری واسطے ہیگا ایہہ مکان
ہر اک جگہ بہشت دی دیندا خوب وکھا
سونے چاندی اوس دی آہی کل تعمیر
گارا سب کستوریوں لایا رب رحمان
لعل جواہر کنگرے موتی اپر اپار
اک غلام بہشت دا اونہاں لبیندا مل
نہراں وچہ بہشت دے چلن چار ترنگ
کستوری دے ڈبیوں کڈھیاں رب علام
جیوں فرمایا رب نے اَنْهَارٌ مِّنْ مَّاءٍ
شیشے وانگوں صاف اوہ نہ کوئی گلکھ نبول
اَنْهَارٌ مِّنْ لَّبَنٍ جیوں حکم کیتا رحمان
نا پھٹدا نہ جمدا ایہہ اوسدے معتاد
اَنْهَارٌ مِّنْ خَمْرٍ جیوں کیتا امر وہاب
اسدے پیتیاں سر نوں چڑھے نمول خمار
قوت وده حساب تھیں کہیا پاک رسولؐ

چوتھیاں نہراں شہد تھیں ماکھی خالص جان
اَنْھَارٌ مِّنْ عَسَلٍ جیوں آیا وچہ قرآن

اوہ ماکھی واہڈی صاف ہی اسو چہ موم نہ گند
مٹھی کل مٹھاس تھیں کیتا نبی پسند

کسے نہ مول چوٹھائیا ہرگز اوہ قدیم
ہتھ نہ لایا کسے نے قدرت رب رحیم

وڈیاں نہراں چار ایہ وچہ بہشت روان
تے چھوٹے چشمے ہور بھی کیتے رب رحمان

ہک چشمہ کافور دی رکھدا ہے تاثیر
کَانَ مِزَاجُھَا کَافُوْرًا کہیا رب قدیر

جو کوئی ہووے اوس تھیں سدا رہے مسرور
سے برساں دیاں گرمیاں پلو چہ ہوون دور

گھرو گھریں لیجاوسن اسنوں اہل ایمان
اوہ نال اشارت ساریاں ہوسن بھج روان

ہک اچے تھاؤں گریگا پانی بہت عجوب
نام مبارک اوسدا ہے تارِ عٓ مسکوب

ہک وچہ بہشتاں ہووسی چشمہ بھی زنجبیل
ہک چشمے دا نام رب رکھیا سلسبیل

ہک چشمہ تسنیم ہے چلے وچہ ہوا —
جیوں کوئی آکھے اوسنوں اوتویں کروا چا

جتوں کوئی آکھدا اتوں آوے چسل
پھر پھر آوے گھر اتو چہ بھانڈے خوب اچھل

ہک وچہ بہشتاں ہووسی ہور شراب طہور
اوہ بوجھ ثقالت ہیتیاں بدنوں کرسی دور

ہک ہور شراب رحیق ہے شیشیاں دیو چہ بند
مہراں لایاں انہاں تے ہے سرکاری سند

کستوری دی مہر اوہ ہر بوتل دے نال
واہ واہ اوس شراب دی لذت حد کمال

ہک ہور شراب دہاق ہے ہاضم بہت عجیب
جو کوئی پیسی اوسنوں اسدے دہن نصیب

ہمہ تن وچہ بہشت دے ہوسن عام تمام
کجہ سونے کجہ چاندیوں کوزے کرے جام

ہور گلاب صراحیاں بادیے گونا گون
چمک انہاندی ویکھ کے تارے ہون زبون

اس تھیں پچھے نبی نے ڈٹھی باغ وبہار
لگے اپر انہاندے میوے بےشمار

بدھ سنہری انہاندے ڈال روپہری کل
پتر نرم حریر جیوں ریشم وانگوں پھل

پتر پیلا ہک ناہ سبزہ زار تمام
ناہی کسے درخت دا کنڈے دا کوئی نام

میوے کل بہشت دے مکھن نرم پچھان
لذت چکھیاں انہاندی شہد ہووے قربان

میوے اوہ نہ گھٹدے ہرگز کھاون نال
جتھوں کوئی کھاوسن پھر لگن فی الحال

جس میوے کے کھان دی دل وچہ خواہش ہو
آپے ترٹ درخت تھیں منہہ پوندا آسو

وچہ کھجوراں جنتی گٹک مول نہ کا
کیلیاں وچوں نکلن حوراں نیک لقاء

اندر باغ جنان دے ہووے نہیں خزان
میوے کل بہشت دے ہرگز نہ کرمان

کچا مول نہ انہاں وچہ نا اوہ ہون خراب — تازے رہن ہمیش اوہ سدا انہاندے آب
کردے ذکر خدائیدا تتر مرغ بٹیر — اپر درختاں جھولدے ہور پکھیرو ڈھیر
بلبل قمری کوئلاں نالے مور چکور — وچہ بہشتاں پھرن لکھ جانور اندے ہور
طوطا ہدہد لالیاں وچہ ذکر مشغول — میناں ست آواز تھیں کلمہ پڑھے رسول
چڑیاں ہر ہر شاخ تے چوں چوں کرن ہزار — پھرن چھوٹے چھکدے کئی ڈاراندے ڈار
کرن بنبیہے رب دا ہر دم شکر کروڑ — حوراں ہر ہر جا تے گاوندیاں سُنہ جوڑ
اگے پچھے انہاندے پھرن کئی غلمان — ہک سن اپر تخت دے بیٹھیاں عالیشان
اطلس تے زربفت دے پہنے انہاں لباس — ستر تاناں کرن جے تاں بھی دسے ماس
صفت انہاندے حسن دی ہووے نہیں بیان — رب فرمایا انہاں نوں خَیرَاتٌ حِسَان
جے ہک کوئی انہاں تھیں آوے وچہ جہان — اسدے پچھے لوگ سب لڑ لڑ کے مرجان
پاک نبی نوں ویکھ کے سب کرن تعظیم — آیا ساڈا بادشاہ پاک رسول کریم
وچہ بہشتاں ہووسی اکو جیہی بہار — گرمی سردی مول نہ وقت سحور شمار
لکھ لکھ رحمت ربدی اپر نبی کرام — بھی آل ازواج تے یار سبہ تابعدار تمام

## بیان حوض کوثر

اس تھیں پچھے ویکھیا حوض کوثر نوں جا — اوہ حوض رسول کریم نوں دتا پاک خدا
چوڑیائی اس حوض دی اتنی لمبی جان — وچہ مہینے جتنا پینڈا کرے جوان
ہکو جیڈیاں اوسدیاں گُٹھاں ہیاں سب — پانی اوسدا دودھ تھیں چٹا کیتا رب
کستوری تھیں اوسدی دودھ آہی خوشبو — جو کوئی پیوے اوس تھیں نہ مڑ تسا ہو
برتن سن اس حوض دے جیوں تارے اسمان — اینویں وچہ حدیث دے کیتا نبی بیان
تکر وچہ اس حوض دے لولو تے مرجان — نہراں دو بہشت تھیں اسو چہ رہن روان
وچے اپر کناریاں موتی تے یاقوت — کرن مبارک بادیاں حضرت نوں ملکوت
خیمے بہنے حوض تے ڈٹھے نبی خدا — روشن وانگ بلور دے چمکن ہر ہر جا
پچھیا جبرائیل تھیں اسدا اوس بیان — کہندا تیرے حرم سبہ ہسن اس مکان
آوسن جس دم حوض تے تیرے حرم شریف — اندر انہاں خیمیاں آ رکھن تشریف
تیرا ہی ایہہ حوض ہے کوثر اس دا نام — تیرے کارن رب نے کیتے ایہہ مقام

بعضے آکھن حوض ہے جنتوں باہر وار — ایہہ اصلی بھید دی واقف اوہ سرکار
رنگ محل بہشت دے ڈٹھے نبی تمام — آل اصحاباں ساریاں جو جو کل مکان
آہا سونے سرخ تھیں ابوبکر دا گھر — وچہ بہشتاں ویکھیا پاک نبی سرور
اینویں حضرت عمر دا ڈٹھا محل کبیر — سرخ یاقوتوں اوسدی آہی کل تعمیر
پھر حضرت عثمان دا ڈٹھا عجب مکان — مرواریدوں رب نے کیتا عالیشان
ڈٹھا حضرت علی دا رنگ محل بلند — اوہ خالص الماس تھیں کیتا نبی پسند
اینویں حسن حسین دے ہور جو آل ازواج — سبھناں دے گھر نبی نے ڈٹھے شب معراج
سبھناں نوں پھر آن کے دتی خبر سنا — وچہ بہشتاں تساں دی ویکھی ہر ہر جا
لکھ لکھ رحمت رب دی اپر نبی مدام — بھی آل ازواج تے یار سب تابعدار تمام

## ذکر دوزخ و مناجات مصنف رح

اس تھیں پچھے ویکھیا دوزخ دا احوال — جبرائیل رسول نوں لے کر آیا نال
دوزخ دا در ماریا ڈٹھا پاک نبی — دھرتی جیڈا جندرا اوسنوں لگا سی
پچھیا جبرائیل تھیں پاک رسول امام — جو حالت اس قفل دی دسیں کھول تمام
کہیا جبرائیل نے جس دم رب قدیر — دوزخ اتے عذاب دی کیتی سی تعمیر
ڈٹھا تدوں فرشتیاں دوزخ سخت عذاب — خوفوں اونہاں عرض ایہہ کیتی وچہ جناب
یارب ایس عذاب تھیں سانوں لئیں بچا — تا پھر اللہ پاک نے جندرا دتا لا
ایہہ بوہا تے قفل بھی اسدم لایا رب — حضرت کہیا قفل ایہہ لاہیے کسی سبب
کہیا جبرائیل نے کنجی پاس نہ مول — تدوں اشارت انگلی کیتی پاک رسول
نال اشارت جندرا لتھا اوسے دم — اندر بیٹھا ملک ہک ڈٹھا فخر امم
ہک منبر تے چڑھ کے بیٹھا سا اوہ یار — اس منبر دے ہیٹھ سا پاوا اسی ہزار
ہک ہک پاوا اوسدا جیڈا ہے اسمان — ہیبت ناک فرشتہ ہیبی وڈا جوان
منہ اسدا اسی اتنا ایہہ جو ارض و سما — لقمہ ہک بنا کے منہ وچ لیندا پا
اوسدے ہر سوراخ تھیں نکلن شعلے اگ — منہہ اکھیں دا فاصلہ جتنا سارا جگ
ہیبت اوسدی دیکھ کے حضرت ہو حیران — پچھدے جبرائیل تھیں ایہہ ہے کون جوان

مالک اسدا نام ہے کہیا جبرائیل — اندر ساری عمر دے ہسیا ایہہ قلیل
پاک نبی نے اوسنوں کہیا سلام الا — ایپر اس نہ ویکھیا ہرگز نظر اوٹھا
کہیا جبرائیل نے سُن اے ملک اخی — کر تعظیم رسول دی سن لے ملک اخی
تاں پھر مالک اٹھ کے کہیا جواب سلام — نال ادب دے آکھدا توں ہیں فخر انام
تیرے جیڈی بزرگی کسے نہ پائی مول — خاص پیارا رب دا توہیں ختم رسول
ہوئی امت تدھ دی دوزخ اوپر حرام — ہرگز داغ نہ لاوسی سن لے نبی کرام
جو کوئی منکر تدھ دا کرساں مار فناہ — دوزخ بھی اس روندیاں پلوچہ کرے سواہ
ویکھن دی جاں طلب کجھ کیتی نبی خدا — مالک نے پھر دوزخوں ڈھکن لیا اٹھا
ڈٹھا اسوچہ اگ دا ستر ہزار پہاڑ — ہر ہر وچ پہاڑ دے اتنے جنگل چار
ہر ہر جنگل وچہ سی ستر ہزار میدان — ہر ہر وچہ میدان دے اتنے سمجھ مکان
وچہ مکاناں ساریاں ستر ستر ہزار — کل سرائیں آتشی غضب خدا دی مار
ہر ہر وچہ سرا دے اتنے حجرے سوق — ہر ہر حجرے وچہ سی ستر ہزار صندوق
وچہ صندوقاں ساریاں قسماں ستر ہزار — سخت عذاب خدائیدے آتش دے بھڑکار
ایہہ طبقہ سی مہرلا نام جہنم جان — معنے اگ دھوکھان وے سخت عذاب بھچان
روز قیامت ایس تے رکھن پل صراط — امت احمدؐ ایس وچہ پے کے پان نجات
کولوں طبقیاں دوجیاں اسوچہ دکھ قلیل — اگوں طبقہ دوسرا ڈٹھا نبی جلیل
پہلے نالوں اوس وچہ دوہی ملے سزا — آیا وچہ قرآن دے اسدا نام لظےٰ
اس طبقے وچہ ہووسن مشرک عرب تمام — بھی نصرانیاں کافراں اسدیوچہ مقام
نزاعة اگ اوسدی ساڑے سنہہ تے پیر — تَدْعُوا اسدے دین نخیں جو جاون چھڈ چھیڑ
کہیا مجاہد اوس دی آتش سخت کمال — وانگ نزلے دیوندی کھل سر بدی گال
کہیا ابن عباس نے اوہ اگ گٹیاں تیک — دیسی ساڑ کفارنوں جاں آسی نزدیک
کہیا ابراہیم نے اس آتش دا ناء — ہڈیاں نالوں ساڑ کے چمڑا کرے جدا
کلبی آکھے اوسدے آتش دے بھڑکار — مغز سراندے کھاوندی ایہو انہاندی کار
اس بخیں اگے تیسرا طبقہ ڈٹھا جا — اس دیوچہ میدان ہک ڈٹھا نبیؐ خدا
چادر سی ہک آتشی اپر اس میدان — اوہ چادر اٹھوائی کے کیتا جدوں دھیان

سپ اٹھوئیں اوس وچہ وڈے باہجہ شمار
تن سو برساں اس دا درد نہ ہووے دور
حطمہ معنی بھن کے دینی چیز تروڑ
آتش دے تھم اوسوچہ ڈٹھے پاک رسول
نار اللہ موقدۃ بالی اگ خدا
کہیا بیضاوی کھا رہے جاں جاں سارے انج
کہیا ضحاک جو اوس جا کافر رہن یہود
چوتھا طبقہ ویکھیا اس تھیں بعد حضور
کہیا جبرائیل نے اس دا نام سعیر
ساریاں نوں ایہ بالدا کردا تیز جلا
تن سو ماڑی آتشی اس طبقے وچہ جان
ہر ہر وچہ مکان دے تن سو کوٹھا اگ
ہر ہر کوٹھے وچہ پھر رنگارنگ عذاب
طوق گلاں دیواسطے آتش دے زنجیر
جاں اسدا منہہ کھولدے نکلن غم کروڑ
مال یتیماں کھان جو اس دچہ ہون ہلاک
اگوں پنجویں طبق ول کیتی نبی نظر
سقر جو باریا بھکھ دا معنے وچہ تفسیر
لَوَّاحَۃٌ اوہ کافراں رکھے بہت اوڈیک
کئی ہزاراں قسم دا اس وچہ سخت عذاب
جل بل کے جی انہاندے ہووں جدوں فناہ
پھر فرشتے انہاندے ساڑن بدن تمام
اینویں مڑ مڑ ساڑدے پھیر کریندے ٹھیک
اگ پرست مجوسئے اسوچہ رہن تمام
آیا وچہ قرآن دے اس دا نام جحیم

جیکر اوہ چا کسے نوں ڈنگ کرن یک وار
حطمہ نام اس طبق دا کہیا رب غفور
دوزخیاں دے ہڈ اوہ دیسی بھن مروڑ
نال انہاندے جگر کے مارن مندے سول
تَطَّلِعُ عَلَی الْاَفْئِدَۃِ اوہ بلی دلاں تے جا
تا اوہ آتش دلاں نے شعلہ مارے وچ
نالے کولوں مرسلاں جو منکر مردود
ستر ہزاراں چادراں اندر سی مستور
اُتلے ہر اک طبق تھیں اسدا جوش کثیر
سخت النبا اوس دا رکھے رب بچا
ہر ہر ماڑی وچہ پھیر تن تن سو مکان
اِک اِک کوٹھا اتنا جتنا سارا جگ
باشک ناگ ہزارہا پھردے باہجہ حساب
جب الحزن بھی اوسوچہ کیتی رب قدیر
دوزخیانئیں انہاں تھیں سختی پوندی ہور
صابی بھی اس طبق وچہ رہن کہے ضحاک
کہیا جبرائیل نے اسدا نام سقر
کفاراں دی اوسنوں لگی بھکھ کثیر
لا یبقی نا چھوڑسی جو آیا نزدیک
دوزخیاں نوں پکڑ کے کرسن ملک کباب
نویں سروں پھر انہا نوں تازہ کرے الٰہ
جاں سڑ چکن ہووندے پھر ثابت اجسام
ایہو حالت انہاندی رہے قیامت تیک
چھیواں طبقہ ہور اک ڈٹھا نبی کرام
یعنی اندر اوسدے وڈے انگار عظیم

وڈا سارے جگ تھیں اس دا ایک الگار
ڈٹھے حضرت انہاں وچہ اگدے وڈے صندوق
سپ اٹھوئیں انہاں نوں ڈنگن وچہ ہزار
پچھیا حضرت وحی تھیں دسی انہاندا نام
اس تھیں تلے ویکھیا ستواں طبقہ جا
ڈٹھے اسو چہ اگدے اوچے وڈے پہاڑ
ذرا فرشتے انہانوں لین نہ دیندے دم
چالیس سالیں انہاں تے اپڑن مشکل نال
جاں ڈگن پھر انہاں نوں آکھن چڑھو شتاب
تیک قیامت انہاندا رہسی ایہو حال
ہور جگہ ہک ویل سی دوزخ وچہ مقام
جنگل ہے اوہ دوزخاں ڈونگھا یا بیحد شمار
تا بھی کھلا اوسدا آوے ناہیں مول
ہور جگہ اک غی سی ڈٹھا ختم رسل
نارد وڈا مقام اوہ دوزخ بھی ڈر جان
گرد بگردی دوزخاں چھکی کل فصیل
آتش دی اوہ آکھدے کہیا ابن عباس
دوزخ دے چوخیر اوہ اینویں تانی رب
ہور انہاندی تابع آہے کئی ہزار
دہ سے ہر سال دوزخوں اول پیدا وار
قد او نہاندے مول نہ آون وچہ شمار
وانگ پہاڑاں انہاندے وڈے دند عظیم
کرڑی خو تے دلاں وچہ ہرگز رحم نہ مول
بعضے دوزخ سرد بھی ڈٹھے سرور پاک
ڈٹھے حضرت اپنے دوزخ وچہ ماں باپ

اکڑ ہے جے چنگاڑ اوہ دنیا دیوے ساڑ
باہر دوں جنہدے مارکے ڈکی وچہ مخلوق
اوہ گھٹ دوہائیاں جنہدے سندا کون پکار
کہندا اندر انہاندے مشرک ہین تمام
ہاویہ جسدا نام ہے کہیا آپ خدا
چاڑن اوپر انہاندے کفار اندی دھاڑ
جے اوہ نکن پرت کے چابک دیون گھم
دھکے مار فرشتے ہیٹھ سٹن فی الحال
جاں چڑھ چکن ملک پھر سٹن نال عذاب
اس طبقے وچہ آوسی اہل نفاقاں جال
جھڑسن اندر اوسدے بے نماز تمام
چالی برساں اس وچہ جے کوئی چلے یار
ٹھگ چغل بھی اوسوچہ رہسن مندی سول
زانی لوطی اوسوچہ رہسن شرابی کل
رشوت خوار تے عاق سبھ اسوچہ غوطے کھان
اک سو تے سٹھ برس دا پینڈا اوہ طویل
جویں قنا تاں تانیاں جاون تنبواں پاس
ملک ہو کل دوزخاں اتے ایہن سب
مالک افسر کل دا سبھناں دا سردار
کیتے اللہ پاک نے اوہ کنجی بیردار
ستر بندہ تنہ وچہ پکڑن ہکسے وار
ویکھ انہاندی شکل نوں ڈریا نبی کریم
کرن لحاظ نہ کسید اکہیا پاک رسول
قائل سردی انہاندی کردی مار ہلاک
ویکھ انہانوں دلیو چہ حسرت کیتی آپ

کہیا اللہ پاک نے سن اے قدر بلند ۔ امت تے ماں باپ تھیں کر توں ہک پسند
دوہاں وچوں جس دا تینوں بہت پیار ۔ اساڈے کارن مجھ تھیں بخشش منگ ہنجار
کہیا پاک رسول نے امت کریں معاف ۔ ماں پیوؤں نوں ہیں چھوڑیا تیرے تے انصاف
ہویا حکم خدائیدا سنتوں اے محبوب ۔ امت دا بخشاؤناں جیکر تدھ مطلوب
بخشانگا ہیں اوسنوں کریں شفاعت توں ۔ تے اپنے فضلوں بخشساں تیرے ماں پیوؤں
دوہاں نوں ہیں دیانگا جنت وچہ مکان ۔ دھن حبیب خدائیدا جسدا وڈا شان
یارب بخشیں اساں نوں جنت وچہ مکان ۔ دوزخ دے دکھ درد تھیں دیویں اساں امان
تیرا عدل کمال ہے میرا عمل نہ مان ۔ جیکر بخشیں فضل تھیں دیویں آپ امان
سن اصلاں فرع پذیر دے یارب بخش قصور ۔ بھی بخش جمیع المومنین تیرا نام غفور
لکھ لکھ رحمت ربدی اپر نبی مدام ۔ بھی آل ازواج تے یار سبھ تابعدار تمام

## ذکر ملک الموت علیک السلام

ویکھ لیا جد نبی نے دوزخ دا احوال ۔ جبرائیل رسول نوں لیکر چلیا نال
اگے ہکس مکان تے ڈٹھا نبی خدا ۔ عزرائیل ہک تخت دے اپر بیٹھا سا
سجے کھبے اوسدے ملک کھڑے صدہا ۔ کھبی طرف ڈراؤنے سجے نیک لقا
اگے اسدے پیا سی بہت بڑا اک تھال ۔ نالے ہک درخت سا بہت بلند کمال
پتے اس درخت دے ڈگدے تھال میان ۔ دیندا چک فرشتیاں عزرائیل جوان
کہندا جبرائیل نوں حضرت پاک نبی ۔ حالت اس درخت دی دسیں کھول سبھی
کہندا جبرائیل ایہہ ہیگا عزرائیل ۔ سجی طرفے ایہدی کھڑے جو ملک جلیل
رحمت دے ایہہ ملک ہیں سنتوں ختم رسل ۔ تے کھبی طرفے ظلم دے کھڑے فرشتے کل
اگے اسدے کھلا ہے ایہہ جو رکھ عظیم ۔ شجرہ سارے جگ دا کیتا رب رحیم
ہر بندے دا لکھیا ہر پتر تے نام ۔ جاں کوئی پتر اس تھیں ہوندا زرد تمام
اس پتے دا آدمی ہو جاندا بیمار ۔ جاں پھر پتا تھال دے آ ڈگدا وچکار
پتر اپر اسدا رہے نہ نام نشان ۔ اوسے ویلے اوسدی قبض کریندے جان
جے اوہ بندہ جگ تے ہووے نیکوکار ۔ نیک فرشتہ سجیوں بھیجدے سرکار

جیکر اوہ بدکار ہے کھیہوں ہون روان
وڈے فرشتے بے ترس کڈھن اسدی جان

جاں ایہہ جبرائیل نے حالت کہی تمام
کہیا عزرائیل نوں پاک رسول کرام

کہیا جواب سلام دا ملک الموت ضرور
ایپر اس نے منہیوں وٹ نہ کیتا دور

کہیا عزرائیل نوں جبرائیل بلا
ایہہ ہے ختم پیغمبراں کر تعظیم ادا

تاپھر ملک الموت نے کری تواضع خوب
کہندا جم جم آئیا اے ربدے محبوب

پچھیا پاک رسول نے روح تمام جہان
آپ کریں توں قبض جایا ہور فرشتے جان

کہندا ایں جس روز تھیں جایا ہے ایہہ کم
کدھرے ایتھوں اٹھ کے گیا نہ اک قدم

تابع ہین فرشتے میرے ستر ہزار
پھر ہر ہر اگے اتنے تابع وچہ شمار

پہلوں ہین تھیں اوہ جا پکڑ رکھیندے روح
سیاں ہتھ اولاد کے ہین پھڑلواں دھروہ

حضرت نے پھر اوسنوں کیتا ایہہ فرمان
میری امت واسطے رکھیں آپ دھیان

ترس کریں توں انہاں تے تنگی کریں نمول
میری امت واسطے رحم کریں ہر سول

کرکے قسم بتاوندا حضرت عزرائیل
ستر وار آواز نت کردا رب جلیل

امت اپر محمدی رحم کریں ہر حال
یعنی جاناں انہاندیاں کڈھیں نرمی نال

حضرت مینوں آپ نہ مول کرو تاکید
اگے ہیں تھیں حکم ایہہ کیتا رب مجید

ایہہ گل سنکے نبی نوں ہوئی خوشی فراز
دہن اوہ امت جسدے ایڈے وڈے لحاظ

لکھ لکھ رحمت رب دی اپر نبی مدام
بھی آل ازواج تے یار سبہ تابعدار تمام

## ذکر فرضیت نماز پنجگانہ و باز آمدن از معراج شریف آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم

دوزخ اتے بہشت دے ویکھ سبھے اسرار
آئے وچہ حضور دے پھر سید ابرار

کہیا اللہ پاک نے اے میرے محبوب
حاصل ہویا تدہ دا جو کجھ سیا مطلوب

دتا ہر اک جگہ دا تینوں سیر کرا
دوزخ اتے بہشت ہن ویکھے کل وکھا

ہن توں جا کے خلق نوں دوزخ کنوں ڈرا
کل عذاب جو ویکھیا کر تفصیل سنا

نالے وچہ بہشت دے جو ڈٹھے انعام
تابعداراں آپنیاں دسیں وچ تمام

امت تیری اپر ہیں وقت پنجاہ نماز
کیتی فرض جو پڑھسن اوہ ہر دن نال نیاز

آکھ سناویں انہاں نوں ایہہ احکام تمام
نت پنجاہ نماز رب کیتی فرض مدام

ہور انعام اکرام جودتے آپ خدا
جس طریقے گئے ہیں ایہہ پاک رسولؐ
جاں چھبویں آسمان تے آئے نبی خدا
تیری امت واسطے کی ہویا فرمان
حضرت نے فرمایا وقت پنجاہ نماز
ایہہ گل سُنکے آکھدا حضرت موسیٰؑ پھیر
ہے ایہہ نہیں انہاں تھیں حضرت بہت محال
اگے ہیں ایہہ معاملہ آپ بیٹھا آزما
جہت ہدایت انہاں دی حیلے کیتے سی
اجے تساڈا وقت ہے لیجاؤ تشریف
ایہہ گل سنکے ... ہویا واپس نبی خدا
دس نمازاں کیتیاں اللہ پاک معاف
پھر موسیٰ نے پچھیا کی ہوئی تخفیف
موسیٰ کہندا پھیر جا ایہہ بھی اجے کثیر
چھوڑیاں اللہ پاک نے دس نمازاں پھیر
موسیٰ نوں آدسیا پھیر سارا احوال
پھر جاکے توں رب تھیں بندگی ہو چھڑا
وچہ جناب خدا ئیدے کیتا آن سوال
ہور کریں تخفیف کجھ یار رحمان رحیم
ایتویں ہوئی پھیر بھی موسیٰ نال کلام
کہندا حضرت اجے بھی مشکل جاپے کم
مڑکے نبی کریم پھر آئے وچہ حضور
دس نمازاں ہور رب چھوڑیاں چوتھی وار
موسیٰ کہندا پھیر توں جاویں وچہ درگاہ
حضرت پھر درگاہ وچہ آئے پنجویں ویر

لے کے حضرت گھراں نوں آئے پھیر سدا
اوسے نال طریق دے ہوئے ہیٹھ نزول
حضرت موسیٰؑ نبی تھیں ایہہ گل پچھی آ
یعنی کی کجھ اوس تے فرض کیتا رحمان
کیتی فرض خدا نے ہر دن نال نیاز
تیری امت واسطے ہے ایہہ بھار اڈھیر
توں اسدی تخفیف کجھ وِنج خدا تھیں بھال
اسرائیلیاں نال ہیں کیتے زور لگا
ایہہ ایسا معاملہ نہیں مشکل ہے
امت کارن رب تھیں منگ سدی تخفیف
وچہ درگاہ خدا دی عرض کریندا چا
چالی وقت نماز دا حکم ہویا پھر صاف
دس نمازاں چھڈیاں کہیا نبی شریف
کیتی عرض رسول نے پھر جا پیش قدیر
تریہ نمازاں گھن کے آئے دوجی ویر
موسیٰ کہندا اجے بھی نہیں بہت محال
آئے عرش عظیم تے مڑکے نبی خدا
امت میری صاحبا بہت ضعیف کنگال
دس نمازاں ہور پھر چھوڑیاں رب رحیم
ایہہ اسنوں اجے بھی آیا نہ آرام
جا ہو پاس خدا ئیدے ہور کراؤ کم
کیتی عرض جو ہور بھی کر تخفیف غفور
آیا موسیٰ پاس پھر عالم دا سردار
اجے نمازاں بہت ہین جاکے ہور چھوڑا
کیتی عرض جو مالکا اجے نمازاں ڈھیر

ہویا حکم حضور تھیں اے صاحب لولاک
پنج نمازاں جا ئیکے امت نوں سمجھا
جاں پھر حضرت پرت کے آئے موسیٰ پاس
حضرت نے فرمایا پنج نماز بھرا
جا کے پاس خدا ئیدے ہور سہولت منگ
اگے بہتی وار میں کیتا وچ سوال
جو ہن کیتا رب نے سر پر لیا اوٹھا

پنج نمازاں ہور بھی چھڈیاں اللہ پاک
پڑھن ہمیشہ انہاں تے کیتا فرض خدا
کہندا کی کجھ رب نے فرض ٹھہرایا خاص
موسیٰ کہندا اجے بھی مشکل کرن ادا
حضرت کہیا بس ہن آوے مینوں سنگ
ہن پھر مینوں رب تھیں آوے شرم کماں
اوسے ویلے عرش تھیں آئی ایہ ندا...

**اَمْضَيْتُ فَرِيضَتِي وَخَفَّفْتُ عَنْ عِبَادِي**

ترجمہ پورا کیا میں نے کام اپنا اور تخفیف کی اپنے بندوں پر سے

یعنی اپنا کم میں لیا تمام سنوار
پنج نمازاں پوریاں جگ وچہ کرن ادا
ہر نیکی دا ہوندا ہے دہ چند ثواب
پہلوں جتنا حکم سا کیتا رب قدیر
وچہ بخاری لکھیا ایہ سارا مذکور
ذکر انہاں دا مول نہ ڈٹھا اسو چہ یار
اوہ بھی وانگ نماز دے بخشش کیتی رب
بعضے آکھن نبی جاں پوہتے وچہ حضور
فارغ ہو کے خلوتوں پاک رسول کریم
حمد ثنا خدائے دی کیتی وچ سجود
جاں پھر ڈٹھا نبی نے سجدے تھیں سر چا
جس بستر تھیں اوٹھ کے گئے اپر آسمان
بستر اوہو ہیں گرم سی کہندا نے در
روضۃ الاحباب وچہ لکھیا ایہہ مذکور
فجر ہوئی تاں نبی نے کیتا حال بیان
دوزخ اتے بہشت بھی کرسی عرش تمام

تے بندیاں اتوں بھار بھی دتا کل اتار
دیاں ثواب پنجاہاں دا کیتا حکم خدا
تے پنجے دس پچاس ایہ ہوون نال حساب
پنجاں دا بھی اوتنا ملے ثواب کثیر
تے روزے جو چھ ماہ دے جگ اندر مشہور
ہور کتابیں انہاں دا آیا ہے اذکار
چھ ماہاں دے رہ گئے اک مہینہ سب
کیتا نال خدائیدے جو کجھ سا مذکور
سجدہ کیتا رب نوں اپر عرش عظیم -
معلم الٰہی رب نوں جیسدی حد حدود
اوپر اپنے بسترے بیٹھا نبی خدا،
اوسے اوپر جگہ دے بیٹھے شاہ یحییٰ ان
پانی اجے نہ ٹھہریا گئے جو وضو کر
تن گھڑیاں وچہ پرت کے آئے نبی حضور
اج میں راتیں جائیکے سب ڈٹھے آسمان
چڑھیا اپر براق دے پکڑی وچ لگام

جو کجھ ڈٹھا نبی نے دنا کل سنا
پنج نمازاں تساں تے کیتیاں فرض ادا

اصحاباں نوں دسیا امر نبی سب کھول
ابابکر صدیق بھی اسدم آہا کول

ابابکر معراج دا سنیاں جدوں بیان
سب تھیں اول اس نے منیاں نال ایمان

ایسے تھیں پھر اوسنوں لقب ملیا صدیق
اول اس معراج نوں کیتا سی تصدیق

سنی جدوں کفار نے حالت شب معراج
ٹھٹھے پاک رسول نوں کردے بدمزاج

ابابکر رض نوں آکھدے تیرا اج نبی ص
سیر کرن نوں عرش تے راتیں گیا سی

ابابکر نے آکھیا بے شک اوہ حضور
راتیں اپر عرش دے پوہتا وچہ ضرور

ابوجہل بھی ہسیا سن کے ایہ احوال
اسنوں بھی صدیق نے کیتا رج کمال

# معجزہ

رل قریش کفار نے کیتی ایہ صلاح
آسماناں دے حال تھیں اسیں نہیں آگاہ

ایپر بیت مقدسوں ہاں سب واقف کار
کوئی نشانی اوس تھیں پچھیے اسدی یار

اوسیو ویلے وحی نوں کیتا رب ارشاد
متکے ہووے نبی نوں بات نہ کوئی یاد

نقشہ بیت مقدسوں جتنا ایہی کل
کریں بیان تمام نوں اگے ختم رسل

یعنے آکھن اوسیوقت جکے نال خدا
بیت مقدس نبی دے اگے رکھے چا

القصہ کفار نے جو جو بات باریک
پچھی پاک رسول تھیں آکھ سنائی ٹھیک

آکھن لگے اوسنوں ہے کوئی جادو یاد
اوہ گل پچھیے اس تھیں جیہڑی سانوں یاد

گیا ہویا اک قافلہ آہا طرفے شام
اسدی حالت نبی تھیں لگے پچھن تمام

دس کھاں کتھے تدہ توں اوہ ملے کر وان
گنتی اندر کتنے آہے اوہ جوان

نالے ایہ بھی دس جو کے اوسن کد
حضرت نے تقریر ایہ سنی انہاں تھیں جد

گن کے دسے انہاں نوں نالے نام نشان
رنگ انہاں دے کھول کے کیتے اوتھ عیان

نالے کہیا اونہاں نوں آون کے بدہوار
دن چڑھدے دینال اوہ وڑسن بازار

ایہ گل سن کفار نے سبھناں مارے حم
جے نہ آوے قافلہ بنے اساڈا کم

فجری اُٹھ بدھ وار نوں گئے بتاندے پاس
دینی ہے اج ٹھاکرو تساں اساڈی آس

جے نہ آوے قافلہ اج کدیں اوہ مول
تا پھر جھوٹھا کرانگے جا کے اسیں رسول

کرو اساڈی ٹھاکرو اج تسیں امداد
نہیں تے بتاں ساریاں بھن کرا[illegible]

جس راہ آونا قافلے اوہ راہ بیٹھے مل
اٹے دا یک بت بھی لے گئے اپنے نال
جیکر سچا بت ہیں واہر کرسیں اج
القصہ اک بولیا کافر گھتت کہاء
ایہ سُن سبھے گل بولیا دوجا مرد یک نیک
کافراں جسدم قافلہ آوندا نظر پیا
ہر اک پاسوں انجی نوں ہوئی فتح نصیب
لکھ لکھ رحمت رب دی اپر تسبی مدام

چڑھ چڑھ اوپر پہاڑ دے ویکھن قافلے ول
آکھن تدہ نہ بنیاں جیکر اج سوال
نہیں تاں تینوں بھن کے کھاواں گے رج رج
قسم ہینوں اس بت دی سورج چڑھیا آ
قسم خدا دی آگیا قافلہ بھی اوہ دیکھ
بُت آٹے دا بھن کے سارا جاندے کھا
معجزہ جگ وچہ گھنڈ یاد ہن رسول حبیب
بھی آل ازواج تے یار سبہ تابعدار تمام

## ذکر ہجرت آں حضرت صلے اللہ علیہ و آلہ وسلم

اللہ باب آسان کر ہجرت دا احوال
بخشیں اپنے فضل تھیں ہینوں ذہن کمال
ظاہر کیتی جیں لئے جد دعوت اسلام
جاں بھر موسم حج دا ہوندا آن مدام
حضرت جا کے انہاں وچہ کردے وعظ بیان
وچہ قبیلیاں ساریاں عرباں نوں سمجھان
یارواں سال نبوتوں آہا جدوں شروع
آئے کجھ انصار بھی تکے نال خشوع
لگے وانگوں وعظ آ کیتا پاک رسول
ہر اک تائیں آکھیا اوہ رب دا مقبول
بیٹھے ختم پیغمبری کیتی جل جلال
اپر سبھ پیغمبراں ودہ میرا اقبال
میرے اپر اتریا ہے قرآن مجید
دسدا ہاں میں سبہ نوں بنا ندی تردید
جاں ایہ دعوت نبی نے کیتی وچ بیان

ناقص طبع غریب دی قصہ طول طوال
آکھ سناواں دوستاں پاک نبی دا حال
راتی دہاں سناوندے اللہ دے احکام
مکے دے وچہ آوندے عربی لوگ تمام
ہر اک تائیں جا کہے رب دا علم سُنان
دسن وچ حجاج نوں اللہ دا فرمان
مکے دیول حج نوں کیتا خلق رجوع
ویکھ ستارہ انہاں دا کرداکویں طلوع
اندر سبھناں حاجیاں جیوں نکر سی معمول
میں پیغمبر مجھ دا کہ یو دین قبول
وچہ توریت انجیل دے ہے میرا احوال
جس نوں لوڑ بہشت دی چلے میرے نال
بھیجی جس وچہ رب نے بنا ندی تردید
ناہیں ہویا جگ وچہ میرا قدر مزید
ہرا دی یک قوم سی آہی اوس مکان

وچہ انہاندے قافلے آہے چھ جوان
پاک نبی دے حال تھیں آہے واقف کار
اونہاں نوں توریت تھیں حال ہویا اظہار
جاں ایہہ انہاں یہود تھیں سنیاں سی احوال
آکھن اوس رسول نوں لے آواں گے نال
جاں اوہ ظاہر ہووسی حضرت پاک رسول
کراں چڑہائی انہاں تے جو کافر مجہول
جاں پھر انہاں نبی دا سنیاں وعظ کلام
اوسے ویلے نبی دا من لیا اسلام
سعد بیٹا زرادہ دا آہا اک جوان
ابوامامہ رافعے آئے ایمان
پاک نبی نوں انہاں نے کیتی عرض کھلو
لکھ لکھ شکر جو اسیں بھی ہوئے کلمہ گو
انشاء اللہ آدمی لے آواں گے ہور
نال ... اں اساں دا ڈھ قدیموں کھور
ساڈے اپر ظلم اوہ کردے نت یہود
جیکر چلو نال تاں قتل کراں گے زود
بخش تسلی انہاں نوں کیتا نبی روان
وچہ مدینے آئیکے پوہتے اوہ جوان
جس جگہ تے لوگ کجھ بیٹھے ہوون دل
ملکے دیو چہ ہوئیا پیدا نبی اجل
چرچا نبی کریم دا ہویا ہر ہر جا
وچہ توریت انجیل دے جس دا ذکر ہویا
مکے اندر اوسنوں پیدا کیتا رب
باطل ہوئے جس تھیں دین جو اگلے سب
شہر مدینیوں حج نوں آئے ہور روان
کنوں یہوداں سنی سی حضرت دی گفتار
ہوسی ختم پیغمبراں مکے پیدا وار
دلوں انہاں نوں نبی دا رہندا شوق کمال
کل یہود مدینیوں دیواں آن نکال
اوسیدا پھر دین بھی کرساں اسیں قبول
کل یہوداں پکڑکے کردلیساں مقتول
آکھن ڈٹھا نبی نوں ہویا بہت آرام
اوہ چھ بندے ربدے مسلم ہوئے تمام
مرہ بیٹا عاملہ تے بجا عوف پچھان
چھیواں جابر بچہ توں ہویا مسلمان
مدت تھیں ایہہ اساندے دلوچہ سی آرزو
آوساں اگلے سال بھی جیکر زندگی ہو
اپر تیرے دین دے آوسن اوہ فی الفور
کرنی ہوسی تساں بھی نال اساڈے لوڑ
رکھن ویر اساڈڑا مدہوں اوہ مردود
آپ مدینے شہر وچہ وساں گے خوشنود
ہوسن ردیہود سب کریو اطمینان
ذکر رسول کریم دا لگے کرن بیان
ایہہ بھی اوتھے بیٹھ کے چھیڑ دیون ایہہ گل
وچہ مدینے شہر دے گل پئی ایہہ چل
گلی گلی وچہ نبی دا قصہ ٹریا آ
اوہو ختم پیغمبراں بھیجیا آپ خدا
سارے مرسل نبی بھی جس دا کرن ادب
جسنوں اللہ پاک دی ملی کتاب عجب

اینویں شہر نبیؐ دا ہلیا وچہ رجال
باراں مرد رسول نوں آن ملے فی الحال
وچہ انہاندے چار سن وڈے امیر پچھان
نام عبادت تیسرا آہا صاحب شان
بیعت پاک رسول دی سبہناں کیتی آ
کلمہ پڑھیا صدق تھیں ہوئے دلوں صفا
وچہ مدینے اساں نوں کرن یہود ی تنگ
تا جو دعوت دین دی اوتھے کرے نسنگ
ایہ گل سنکے انہاندی پاک رسول کریم
وچہ مدینے جاکے دہندا اوہ تعلیم
شرع رسول کریم دا اس کیتا اظہار
ہویا چرچا دین دا ہر کوچے بازار
جاں پھر ہویا تیرہواں پیغمبر نوں سال
سارے سن انصار تھیں صاحب جاہ جلال
بیعت پاک رسول دی کیتی انہاں قبول
کہن کلام خدائیدی تیرے اپر نزول
مکے اندر تساندے دشمن ہین قریش
ہجرت کرکے انہاں تھیں چلو ساڈے دیس
جو کوئی دشمن تساندا چڑھیا کارن جنگ
ویری تیرے پکڑکے ماراں گے کر تنگ
کیتے جاں انصار نے پکے وعدہ وعید
مکے اندر تساں نوں ہے تکلیف شدید
چھوڑ و اپنے وطن نوں ہجرت کرو تمام
جاں ہجرت دا حکم ایہ حضرت دتا عام
وطن لتے گھر بار نوں مول نہ سکن چھوڑ

تا جو حج دے واسطے آئے دوجے سال
پنج اگلے ست ہور سن بندے نیک خصال
ہک دا نام معاد ساد و یا عبادہ جان
چوتھاسی و مار سبھ ہوئے مسلمان
پاک نبی نے انہاں نوں دتا دین سکھا
آکھن ساڈی عرض ہک سن اے نبی خدا
کوئی خلیفہ اپنا بھیج اساڈے سنگ
جے پھر اوہناں موڑیا رل کرانگے جنگ
مصعب پت عمیر دا بھیجیا کر تسلیم
بہتے بندے اوس وی کرن لگے تعظیم
مسلم ہوئے آن کے اکثر لوگ انصار
وچہ مدینے شہر دے دہم پئی چودہار
آئے پاس رسول دے ستر مرد کمال
مسلم ہوئے آئیکے سبھے نیک خصال
دلوں زبانوں منیاں سچا پاک رسول
منوں ساڈی عرض ہک یا حضرت مقبول
نال تساڈے دشمنی کردے رہن ہمیش
خدمت تیری یا نبی کرساں بن درویش
اول اس دینال وچ لڑساں اسیں نسنگ
مردیاں تیکن تساندا مول نہ چھڈساں سنگ
اصحاباں نوں آکھیا پاک رسول مجید
بنت ایذائیں دیوندے کافر لوک پلید
وچہ مدینے چل سبے کریو نسین آرام
کرن تیاری کوچدی سب اصحاب کرام
ایہہ حکم رسول دا کیہڑا سکدا موڑ

چلے وچھڑ رسول تھیں دل وچہ فکر کروڑ
وقت جدائی کسے نوں ہول نہ آوے پیش
کدیں نہ نکھڑن کسے تھیں شالہ اپنے خویش
روندے تے کرلاوندے وچھڑ چلے اصحاب
رو رو آکھن یا نبی ملنا کدیں شتاب
سعد اتے مسعود بھی ہور عمارہ جان
چوداں بندے ہور سن ہوئے سب روان
کیتی عرض رسول نوں ابابکر صدیقؓ
حضرت کہیا رہو توں میرے نال رفیق
نالے حضرت علیؓ بھی ہجرت کرے نمول
شرف زیارت نبی دی کردے رہن حصول
ہکدن پاک رسول نے کہیا ایہہ پوکار
جھوٹھا دین مجوس دا جھوٹھا کبر مردار
جھوٹھا دین نصاریاں جھوٹھا انہاندی بات
جھوٹھے نسر سواع ہیں کفر اتے ظلمات
جھوٹھا ٹھاکر اہرمن جھوٹھا یغوث یعوق
جھوٹھے بت ایراندے جو دہنوں مفروق
سُنیاں جدوں قریش نے حضرت دا آواز
دارالندوہ پاس سب رل بیٹھے ہمراز
دسو یارو ایہدی کی کریئے تجویز
ہر نوں آپو آپنا ہوندا دین عزیز
اچن چیتی انہاں وچہ آوڑیا شیطان
کیتی جپ قریش نے جاں اوہ پیا دھیان
آکھن لگا انہاں نوں اوہ پلید مکار
نالے بینوں تساندا ہے معلم اسرار

اصحاباں دی عاشقی مولا چاہڑے توڑ
سجن پیارے ولاندے نیڑے رہن ہمیش
جنہاں وچھوڑا پایا ہوندے نج قریش
ایہہ غم رسول دے کردے تے بے تاب
ہک ام المکتوم سی دوجا عمر خطابؓ
نالے چاچا نبی دا حمزہ شیر جوان
وچہ مدینے جائیکے کیتا انہاں بیان
ہیں بھی نال مہاجراں جاندا ہاں تحقیق
خدمت اندر نبی دے تا اوہ رہیا شفیق
رہ گئے دو نویں یارا ایہہ خدمت وچہ رسولؐ
کردے دعوت دین دی ساتھ نبی مقبول
سندی سی اسبات نوں قوم قریش کفار
جھوٹھے سب یہود ہیں جنہاں خدا دی مار
جھوٹھے بُت کفار دے جو ہیں لات منات
جھوٹھے جیہڑے انہاں نوں رل پوجن بدذات
جھوٹھے ٹھاکر کل ہین جتنے وچہ مخلوق
سبہناں نائیں جوڑ کے بھنوں مار بندوق
بے ادبی وچہ نبی دے کرن زبان دراز
آکھن ساڈی ہجو ایہہ کردا بے انداز
گالیں ساڈے دین نوں دیندا ہے اوہ نیز
صورت کوئی سوچ کے دسو نال تمیز
ہک بڈھے دی شکل تے مجلس بیٹھا آن
منکے ساڈا بہیت ایہ ظاہر کرے عیان
میں ہاں ساکن نجد دا خاص تساڈا یار
دیساں نیک صلاح میں کرو تسیں گفتار

ہشام جو بیٹا عمر دا مارت لاحنت پلید
تا پھر اسدی حرکتوں ہوسیاں اسیں بعید
کہیا شیطان ایہہ مول نہ کریو بات پسند
ہاشمی تابع نبی دے ایہہ ہین بہت بلند
اس تھیں پچھے بولیا ہور پلید مقال
کہندا پاک رسول نوں کیہوں دیہو نکال
ساریاں آپو آپنے کیتے رائے بیان
اس تھیں پچھے بولیا ابوجہل نادان
کریو جمع قریش تھیں چنگے مرد دلیر
جدوں محمد نکلے پہیر دیہو شمشیر
جے پھر لگے ہاشمی کرن قتال جدال
لڑسن چنگے بھلے ہاشمیاں دے نال
جے اوہ منگن اساں تھیں بندہ خون بہا
پر ایہہ جھگڑا نت دی جاسی مک مکا
ابوجہل دا مشورہ سنیاں جاں ابلیس
سبھ قریشی رل کے کٹھے اوس دا سیس
کراں بنہ تمام نے کیتی ایہہ صلاح
حضرت نوں اسبات تھیں کیتا رب آگاہ

کوٹھے اندر نبی نوں کریئے قید شدید
ہے ایہہ ساڈے واسطے بہت صلاح مفید
کوٹھے اندر نبی نوں مول نہ کریئے بند
متے جنگ مچاونیگے یاوں تساں کہند
ابوالبختری اس نام سا وڈا گھینڈ گوپال
تاں پھر پچھے اس تھیں رہاں اسیں خوشحال
سبھناں دی تدبیر نوں دتا بھن شیطان
ساریاں نوں سمجھاونیگے کہندا بے ایمان
راتی گھر رسول دا اوہ سبھ جاون گھیر
اس میری تدبیر وچہ ذرہ نہ کرنی ڈھیر
قوم قریش بھی انہاں تھیں گئے ٹہیر فی الحال
تو کوئی اس دی تابع سبھ ہوون پامال
تاں بھی اسیں خون دا کرساں خون ادا
میری ایس صلاح نوں سن لیو دل لا
کہندا بیشک سب تھیں ہے ایہہ بات رئیس
سبھناں نوں اس کم دی کیتی اس تدریس
چلو راتیں نبی نوں کریئے مار فناہ
ایہہ آیت جبرائیل ہتھ بھیجے آپ آلہ

قَالَ اللّٰہُ تَعَالٰی وَاِذْ یَمْکُرُ بِکَ الَّذِیْنَ کَفَرُوْا لِیُثْبِتُوْکَ اَوْ یَقْتُلُوْکَ

فرمایا اللہ پاک نے اور جب کرتے تھے کافر لوگ کہ تجھے قید کریں یا قتل کریں

اَوْ یُخْرِجُوْکَ وَیَمْکُرُوْنَ وَیَمْکُرُ اللّٰہُ وَاللّٰہُ خَیْرُ الْمَاکِرِیْنَ ۝

یا نکال دیں اور تدبیر کرتے ہیں اور تدبیر کرتا ہے اللہ اور اللہ بہت ہی بڑھکر بہتر تدبیر کرنے والا ہے

یعنے جس دم کافراں مکر کیتا تدھ نال
یا اوہ مارن تدھ نوں یا دیون دیہن نکال
تاں ہجرت واسطے کیتا حکم خدا

ایہہ جو تینوں قید دے اندر دیون ڈال
ایہہ مکر انہاں دا جسنی اللہ جل جلال
مکے تھیں اج نکل کے طرف مدینے جا

ایہہ گل وچ ابوبکر نوں دتی نبی سنا
آہا وقت دوپہر دا جیہدم شاہ جمال
اگوں کہیا صدیق لئے رائیں کراں اچھال
نالے دو ہیں ڈاچیاں لے رکھیاں ہیں پل
اگوں کہیا اوسنوں حضرت ختم رسل
کیتی عرض صدیق لئے سید ابرار
قیمت لواں نہ اسدی دیساں مفت ہجار
ہکدو واری نبی نے جاں کیتا اصرار
کیتا نال صدیق دے پکا قول قرار
رخصت ہو صدیق تھیں پاک محمد شیر
رات پئی تاں ہویا دھند وکار انھیر
جبرائیل رسول نوں دتی خبر تمام
کہیا حضرت علی نوں پاک رسول کرام
چادر میری تان کے سوں نے زوج بتول
لوکاں دیاں امانتاں جو سن پاس رسول
ساباں نوں پہنچا کے آ مدینے حبیب
ایہ گل کہ کے علی تھیں ٹریا شاہ عرب

ہجرت دا اج حکم ہے نال اساڈے آء
ابابکر صدیق نوں جا دسیا ایہ حال
چوری قوم قریش تھیں ہوسی ٹھیک نکال
حق سفر وچہ انہاں دے ہور نہ کوئی رُل
دس اسانوں خرچیا تدہ کی اس تے مُل
جیہڑی ڈاچی دوہاں تھیں ہے تینوں درکار
حضرت کہیا مفت میں ہرگز لواں نہ یار
تاں پھر کہیا صدیق نے جیوں مرضی سرکار
کوچ کراں گے رات نوں رہنا تدہ تیار
آیا اپنے گھر اں نوں رب دا مرد دلیر
کافر آگے نبی دا بوہا لیندے گھیر
بوہے اپر کھڑے ہین کافر بد انجام
اپر میرے بستر ے کر یو تسیں آرام
دل وچہ خطرہ کسے دا ہرگز کریں نہ مول
دتیاں حضرت علی نوں اللہ دے مقبول
تینوں پئے اوڈیکدے ہیں اصحابی سب
ویکھ پین بیرا نبی ہین نکلے کت سبب

## معجزہ

بوہے ول جد آئیکے ڈٹھا نبی خدا
مٹھ مٹی دی ہتھ وچہ حضرت لئی اٹھا
فَهُمْ لَا يُبْصِرُونَ پڑھ یٰسین رسول
سُٹی اوہ مٹھ خاک دی طرف کفار جہول
حضرت نال آرام دے باہر نکل گئے
پچھوں شیطاں انہاں توں آکے خبر کرے
تکھ تساڈے اپر اس دتی خاک اوڑا

کافر سارے کھڑے ہیں بوہا گھیر بہا
پڑھ سورت یاسین دا پڑھ کے دھیں وگاہ
دروازے نوں کھولیا اللہ دے مقبول
لنگھے کیتے رب نے کجھ نہ دسے مول
کفاراں نوں نکلدے نظر نہ مول پئے
نکل گیا جس واسطے ایتھے تسیں کھڑے
اکھیاں کر کے تساں نوں فوراً نکل گیا

موہاں اپر منہ پھر مارے جیدوں کفار — سچ مچ چہرے کل دے لپٹے خاک غبار
اندر وڑکے ویکھیا شاہ علی مردان — اپر بستر نبیؐ دے سُتا چادر تان
آکھن لگے کدہر ہے تیرا اج رسول — کہیا حضرت علی نے مینوں خبر نہ مول
ایہ بھی وچہ کتاب دے ڈٹھا اک مقام — اوہ کافر جنگ بدر وچہ سب ہوئے قتلام
ایہ بہت حرام داہیسی اک حکیم — ہویا مسلمان اوہ رکھیا رب رحیم
سٹھ برساں دی عمر وچہ آندا اس ایمان — سٹھ برساں پھر بعد بھی رہیا وچہ جہان
لکھ لکھ رحمت رب دی اپر نبی مدام — بھی آل ازواج تے یار سبہ تابعدار تمام

## بیان غار ثور

پاک نبی جد نکل کے اوتھوں ہوئے روان — ابا بکر صدیق نوں گھروں بلایا آن
مکے وچوں نکل کے ٹرے مدینے ول — قدم مبارک نبیؐ دے زخمی ہوئے چل
موڈھیاں اپر نبیؐ نوں چک لیا صدیقؓ — آئے ثور پہاڑ تک دونویں یار رفیق
اندر اوس پہاڑ دے ہیگی سی اک غار — تنگ اتے تاریک بھی وڈی ڈراون ہار
وڑ چلئے اس غار وچہ کہیا پاک رسولؐ — متکے پچھوں آملے قوم کفار یہود
ابا بکر نے آکھیا باہر تسیں کھلو — متکے اندر غار دے آفت ہووے نہ کو
میں پہلوں وچہ جا کے استوں کراں صفا — وڑیا اندر غار دے حضرت نوں کھلوا
چادر آپنی پاڑ کے ابا بکر صدیقؓ — سب سوراخاں اسدیاں کیتیاں بند عمیق
اک سوراخ اس غار دی باقی رہی بھرا — اس دے کارن کپڑا مول نہ رہیا سا
اڈی اپنے پیر دی رکھی اوس مقام — اسدے اندر غار دے پاک رسول امام
حضرت جاں غار وچہ رکھیا آن قدم — ہوئی کشادہ غار اوہ وانگوں باغ ارم
گوڈے اپر صدیق تے دھریا سیس نبیؐ — بے آرامی رات تھیں لگی اکھ صفی
اودہروں پیر صدیق تے لڑیا زہری ناگ — اندر ساری بدن دے چڑھی زہر دی کانگ
ابا بکر اس غار تھیں پیر نہ چایا مول — متکے میرے ہلیاں جاگے پاک رسول
اپر مکھ رسولؐ دے آنسو ڈگا آ — جاگے تا پھر بو بکرؓ دتا حال سنا
حضرت اسدے ڈنگ تے لائی اپنی لب — اوسے وقت صدیقؓ نوں صحت بخشی رب

جیاں حضرت اس غار وچہ داخل ہوئے جا
اس نے جالا ماریا منہہ اوپر اس غار
نالے یک کبوتری آنڈے دتے آ ئے
یعنے آکھن غار تے سی یک رکھ تنبول
اوسے اپر مکڑی جالا دتا تان ـ ـ ـ
تن دہاڑے غار وچہ کیتا نبی قیام
جنگل وچہ اوہ چار دا بکریاں نوں آ
ملے پت بو بکر دا عبداللہ جیہدا نام
جو کجھ سنے قریش تھیں چنگی مندی بات
جیاں حضرت وچہ غار دے چھپے آن شتاب
گلی گلی وچہ ڈھونڈدے ہوئے پھرن خوار
پتہ رسول کریم دا مول نہ دسے کو
جا ڈھونڈو اوسنوں باہر شہروں جا
جو کوئی اسنوں پکڑ کے کر دیوے انعام
جو کوئی لیاوے پکڑ کے ابوبکر صدیق
دوہاں نوں جو پکڑ سی یا کر سی مقتول
ایہہ گل سن کے ہوئے بہتے لوک تیار
کھوج نبی دا غار تے آندا اسنے لوڑ
سن کے سب قریش بھی آئے اپر غار
آکھن منہہ اس غار دا جالے کیتا بند
نالے ایہہ جو آنڈے رہندے کویں ثبوت
اینویں سارے رل کے کردے فکر ہزار
ابابکر جد غار تے ڈٹھے اوہ قریش
لا تحزن فرماوندا پاک رسول کریم
ترجے دن پھر غار تھیں نکلے دوویں یار

منہہ اسدے پر مکڑی نہ بھی کب خدا
بند ہویا منہہ غار دا ویکھ خدا دی کار
سارا منہہ اس غار دا کیتا بند خدا
ڈھک لیا منہہ غار دا اسدے ہر اک پھول
اوسے اپر کبوتری آنڈے دتے آن
دلیے دودھ صدیق دا عامر آن غلام
دودھ انہاں دا چوسکے جاوے انہاں پیا
نت نماشیں آوندا پاس رسول کریم
آن دسیندا نبی نوں جو گذرے حالات
پچھوں کافر شہر نوں پچھے پچھے ہوئے خراب
گئے محمد ویکھیا پچھدے پھرن کہ غار
سنیاں جیاں بوجہل نے کہندا غصے ہو
بہتوں لبھے کسے نوں دیہو تیغ چلا
دیوانگا سو اوٹھ میں اسنوں ایہہ انعام
اس نوں بھی سو اوٹھ میں دیوانگا تحقیق
دو سو شتر میں اوسنوں دیوانگا مول
کھوجی آہا وڈا اہک وچہ قریش کفار
کہندا وچہ اس غار دے وڑیا ساڈا چور
ڈٹھا جاں اس غار نوں اڈ گیا اعتبار
جے اوہ اندر جاوندے کد رہندی ایہہ سند
جاندا ٹٹ چرو کنا جالا عنکبوت
اوڑک آئے پرت اوہ کر کر کے تکرار
پاک نبی نوں آکھدا ہو غم تھیں دلریش
یعنی غم نہ ہول کر سنگی اساں رحیم
پہلی ربیع الاول نوں پنجشنبہ دے وار

عامر جو ابوبکر دا آہا یک غلام — حسب الحکم رسول دے آیا ویلے شام
ابابکر دیاں ڈاچیاں لے آیا اوہ نال — اینویں اسنوں آکھیا ہیسی شاہ جمال
پنج شنبے نوں غار تھیں ہوئے نکل سوار — ابن اریقط نال سی راہ دا واقف کار
عبداللہ اس نام دا پت اریقط سی — نوکر کارن راہ دے رکھیا پاک نبی
اونٹھاں اپر سوار ہو چلے واہو راہ — ام معبد آ بیٹھا خیمہ اندر راہ
اوتھے پھیر رسول نے کیتا کجھ آرام — ام معبد نوں آکھیا پاک رسول امام
گوشت دی کجھ اساں نوں یا کجھ ہور کھجور — ام معبد نے آکھیا دو نویں نہیں حضور
پھر یک بکری اوسدی ڈٹھی پاک رسول — ام معبد نوں آکھدا اللہ دا مقبول
جے توں آکھیں اوسدا دودھ لواں میں چو — ام معبد نے آکھیا اسوچہ دودھ نہ کو
مدت تھیں ایہ وہل ہے سوندی نہیں ہول — جنگل چرن نہ جاوندی ہے عاجز معلول
حضرت نے فرمایا بھاویں کیسی ہے — توں یک واری چون دی سانوں اجازت دے
ام معبد نے آکھیا نال کمال پیار — جیکر ایڈا شوق ہے چو ویکھو سردار

## معجزہ

پڑھ بسم اللہ تھناں نوں پھڑیا نبی کمال — بکری دے تھن دودھ تھیں ہوئے مالا مال
پاک نبی اوہ بکری چوون لگے پھیر — ام معبد نے دودھ اوہ پیتا ہو کے سیر
اس تھیں پچھے نبی دے جو ہمراہی کل — سبھناں پیتا رجکے نالے ختم رسل
پھر یک بھانڈا دودھ دا بھریا اس محبوب — اٹھ نو بندے جس تھیں رج رج پیون خوب
ام معبد نوں نبی نے دتا اوہ پھڑا — گھت اوٹھاں لے شتاباں کوچ کیتو نے چا
ام معبد دا خصم جداں راتیں آیا گھر — کرے تعجب دودھ دا ویکھ ہویا ششدر
ام معبد نے خصم نوں کیتا حال بیان — کہندی ہے ایہ شیر سب برکت یک مہمان
سنکے نام رسول دا اسدم خصم شتاب — کلمہ پڑھ کے معبد اوہ بنیا اصحاب
اوہ بکری بھی جیوندی رہی اٹھاراں سال — اونویں اوسدا دودھ بھی رہیا ہمیشہ نال
پچھوں جاں بوجہل نوں معلم ہویا حال — طرف مدینے گیا ہے حضرت شاہ جمال
سارے راہ وچ اوس نے لکھ پہنچائے خط — لے محمدؐ جسنوں جان نہ دیہو فقط
جو کوئی اوسنوں پکڑ کے کر دیوے قتل تمام — دیونگا سو اوٹھ میں اسنوں ایہ انعام

مالک دا اک پت سی نام سراقہ جان
گھوڑے اپر اپنے ہویا ترت اسوار

ایہہ گل بیٹھ بہائے سب اوسنوں پہتی آن
ٹریا طرف رسول دی لاکے کل ہتھیار

## معجزہ

جاں اوہ پاک رسول دے نیڑے پہتا آ
ترت دعا رسول دی پوہتی وچہ جناب
چارے لنگ اس اسپ دے لگے ترت زمین
آکھن لگا نبی نوں یا حضرت سردار
مینوں تام خدائیدے ایتھوں کرو خلاص
جو کوئی تینوں ڈھونڈدا راہوں پاوانگا
حضرت اسدے حق وچہ کیتی پھیر دعا
کجھ مدت تھیں بعد اوہ ہویا مسلمان
موسیٰ وانگوں معجزہ ہویا ایہہ مضروب

حضرت اسدے حق وچہ کیتی بری دعا
گھوڑا اس دا زمیں وچہ ہویا غرق شتاب
پھر سراقہ تھک کے ہویا بہت حزین
وگی میرے اسپ نوں خاص تساندی مار
شکوہ پھیر تساڈڑا کراں نہ کسے پاس
اسنوں کبھی پرتا کے گھر لے جاواں گا
گھوڑا امن امان اوہ دتا کڈھ خدا
وچہ اصحاباں رل گیا لے آیا ایمان
جیونکر اس قارون نوں کیتا سی مغروب

# قصہ خسف قارون

موسیٰ نے قارون نوں کیتا حکم زکوٰۃ
اس گل تھیں قارون نوں ہوئی ضد کمال
اک عورت نوں اس وقت ہیسی حمل زنا
حضرت موسیٰ جس جگہ کرسی وعظ بیان
آکھیں میرے نال اس کیتا ہے زنا
عورت نوں اس بات پر کیتا اس تیار
حضرت موسیٰ عید دینہ کردا وعظ کلام
سنیاں جد قارون نے مسئلہ ایہہ قصاص
جیکر آپ زنا نوں کریں کسیدے نال
موسیٰ نے فرمائیا جے میں ہوواں بد
تاں پھر اس قارون نے دتا ایہہ جواب

دیویں دہ سے درم تھیں ہکدرم خیرات
لگا کرن عداوتاں حضرت موسیٰ نال
سد اسنوں قارون نے دتا ایہہ سکھلا
نوں ایہہ تہمت اوسنوں دیویں اس مکان
موسیٰ دا ایہہ حمل ہے مینوں قسم خدا
دیکے اپنے پاس تھیں دولت بے شمار
حد قصاص زنا دا جو کجھ سی احکام
آکھن لگا جا کے حضرت موسیٰ پاس
تاں پھر تیرا شرع وچہ کی کجھ کریئے حال
مینوں بھی وچہ شرع پھر مارن آئی حد
اس عورت نوں سد کے اپنے پاس شتاب

کہندا اسد احمل ہے تیرے نام ثبوت — کہندی ہے ایہہ آپ بھی موسیٰ دی کرتوت

تیراہی ایہہ حمل ہے کیتا تدھ زنا... — تا عورت کتھیں پچھدا موسیٰ نبی خدا،

کس دا تینوں حمل ہے سچ سچ کریں بیان — تا اوہ عورت آکھدی سچی نال زبان

تیرا ناکجہ واسطہ نا ایہہ تیرا کام... — تینوں ایس قارون نے مفت کیتا بدنام

آپے ایس سکھایا مینوں دے کے مال — نوں ایہہ تہمت حمل دی موسیٰ دے سر ڈال

ایہہ گل سن کے جوش وچہ آیا نبی خدا — لگا کہن زمین نوں اس نوں نگل جا

دو تن وار جلال تھیں کہیا ایہہ مضمون — اوسیوقت زمین وچہ دہس گیا قارون

پہلی واری آکھیا موسےٰ جدوں خذیہ — گٹیاں تیک قارون نوں نگل زمین گئی

دوجی واری آکھیا دھسیا گوڈیاں تیک — تا پھر حال وہائیاں لگا کرن کو لیک

موسیٰ تائیں آکھدا مینوں لیئیں بچا — ایہہ اسدی آرزو بنی نہ منی کا...

جاتا جد قارون ہیں بچنا ہے محال — کہندا ہے افسوس ہن کون سنبھیسی مال

کیتا حکم خدا نے اس دا کل اسباب — رکھو سر ہیٹھ اوسدے جاوسے نگھر شتاب

کل خزانے اوسدے سرتلے دہین جوڑا — اوسے وقت زمین وچہ سارا دہس گیا

تیک قیامت جاوسی دہسدا وچہ زمین — ہوئی اس قارون دی جاگہ وچہ سجین

سارا مال ونجایا کارن ٹکہیں درم — سچ مچ کھٹی شوم دی کسے نہ آوے کم

قصہ چھوڑ رسول دا اگے پڑھوں کس کار — چل پئیں پیا چلئے سجناں دے دربار

# رجوع بطرف اصل قصہ

یکے وچوں چل کے پاک رسول حبیبا — جدوں مدینے شہر نوں پوہتے آن قریب

بریدہ پت خصیب دا ملیا اگوں آن — اسد بیاں سوار سی ستر ہور جوان

پچھیا حضرت اوس تھیں ہیں توں کون بھرا — کہندا پت خصیب دا نام بریدہ آ،

بریدہ معنے ٹھنڈ دے جاں سنیاں ایہہ نام — حضرت کہیا ہو گیا ٹھنڈا ساڈا کام

پھر حضرت نے پچھیا کس قبیلیوں ہیں — کہے قبیلے اسلمی وچوں آیو س میں

اسلم کنوں سلامتی معنے لیں عرب — حضرت کہیا اسیں ہن لیہے سلامت سب

پچھیا کیہڑی قوم تھیں پھر سید ابرار — بنی سہم دی قوم تھیں کہندا اوہ پوکار

حصہ معنی سہم دے آکھن عرب تمام
حضرت کہیا تدہ دا حصہ وچ اسلام

یعنی بریدے جدوں ایہ حضرت دی تقریر
تاں لے ڈٹھا نبی نوں ترت ہوئی تاثیر

سن کے تے آیا نبی نوں جا کر سلام
ہکے سنے ہمراہیاں دے آیا ایمان

پگ بریدے اپنی لئی سر توں لاہ
جھنڈا کرکے اوسدا لے چلیا ہمراہ

سارے پاک رسول دے ہوئے تابعدار
سنگ نبی دے ٹر پئے ہو کے خدمتگار

سن کے آمد نبی دی مدنی لوک تمام
کارن استقبال دے باہر آون مدام

فجری ویلے آئے کے بہن دوپہراں ٹیک
رکھن پاک رسول دی دل وچہ نت اڈیک

تک تک سب دوپہر تک جاں گھر آندے ول
ڈھلگے دن آوندے بیٹھن رستہ مل

اوڑک ہکدن نہ سکدیاں ہویا وصل نصیب
دوروں ڈٹھا آوندا پاک رسول حبیب

چڑھیا چن تہامیاں ہوئی خوشی کمال
ہجھ ہجھ پاک رسول دا کردے استقبال

صدقے انہے خیراتاں دیون بے شمار
آگیا نبی خدائیدا خوشیاں لکھ ہزار

کل انصار رسول دی چلن پکڑ رکاب
گھر گھر دے وچہ شادیاں ملیا نبی آب

انصاراں دیاں لڑکیاں گاون ایہ اشعار
ہویا شہر نبی دا ہر کوچے بازار

طلع البدر علینا من ثنیات الوداع
واجب الشکر علینا ما دعا للہ داع

یعنی طلوع کیا بدر نے ہم پر ثنیات الوداع سے
واجب ہوا شکر ہم پر جب تک دعا کرے اللہ سے دعا کرنیوالا

أَنْتَ شَمْسٌ أَنْتَ قَمَرٌ أَنْتَ نُورٌ فَوْقَ نُورٍ
أنت لا شك محمد أنت مفتاح الصدور

بہتے شعر اس قسم دے حضرت دی تعریف
گاون رل مل لڑکیاں نال آواز لطیف

اندری ساڈے پاس اج نبی صاحب تشریف
وگیا ڈنکا دین دا ہویا کفر ضعیف

جو تھے کیتے رب نے مذہب کل خفیف
سچا دین محمدی اس بھیو سب تحریف

کرن زیارت آوندے بڈھے کر تکلیف
ہووے متاں زیارتوں عیباں دی تخفیف

ڈیا حضرت علی بھی باپ امام حنیف
روز تے بجے نبی نوں ملیا آن حریف

اگے پچھے نبی دے پڑھن درود شریف
ہور کئی مداحیاں جو قابل توصیف

نعتاں کئی لیاوندے کر کر کے تصنیف
وانگ پذیر فقیر دے سوہنی ڈھونڈ ردیف

باہر شہر مدینیوں ہک محلہ سا
مدنی سارے اوسدا اسدا نام قبا

اس محلے نبی نے کیتا دیج مقام
ہنی عمر دیاں گھراں وچہ اترے نبی کرام

بارہویں ربیع الاول نوں دوشنبہ دے روز ۔ پاک نبی اس جگہہ نوں کیتا نور افروز
دِن چودہ پر اوس جگہ کیتا نبی قیام ۔ ملن آون نبی نوں مدنی لوک تمام
کیتی اوتھے نبی نے مسجد نیک بنا ۔ جسدے حق وچہ بھیجدا آیت ایہ خدا

لَمَسْجِدٌ اُسِّسَ عَلَی التَّقْوٰی مِنْ اَوَّلِ یَوْمٍ اَحَقُّ اَنْ تَقُوْمَ فِیْہِ

یعنے بے شک وہ مسجد جسکی بنیاد ہوئی تقوٰی پر پہلے ہی دن سے لائق ہے اس بات کے کہ تم اس میں نماز پڑھو

پہلے روز مسیت جو تقویوں ہوئی جاء ۔ لائق ہے جو اسوچہ کرو نماز ادا
جتنے دِن پھر اس جگہ ٹھیرے نبی خدا ۔ اوسے وچہ مسیت دے پڑہن نمازاں آء
پھر اوتھوں ٹر کے شہر وچہ آئے نبی کریم ۔ لوک شہر دی خاطروں آکر دے تعظیم
بڈھے اتے جوان بھی رناں مرد تمام ۔ اگے پچھے نبی دے پڑہن صلوٰۃ سلام
آکھن سارے لوک اج پاک رسول حبیب ۔ جسدے گھر وچہ اتریا اسدے دہن نصیب
اوٹھنی پکڑ رسول دی ہر کوئی کہندا آء ۔ گھر میرے اج سیدا قدم مبارک پاء
حضرت نے فرمایا اوٹھنی چھڑو نہ کو ۔ جتھے حکم خدا ایہدا اوتھے رہے کھلو
آپے ایہہ بہہ جاوسی حکم الٰہی نال ۔ جتھے اوٹھنی بہہ گئی اتراں گا فی الحال
اوتھے ہی ہیں رہانگا کتے نہ جاواں ہور ۔ ایہ گل سنکے سبہ نے اوٹھنی دتی چھوڑ
وچہ اوڈیکاں کھلے سبہ مدنی تے انصار ۔ ویکھاں کسدے ہووسن اج دن بخت بیدار

## مقولہ مصنف

جس دن یوسف وکیا مصری کرن خیال ۔ ویکھاں کسنوں ڈھیوندا یوسف قسمت نال
کرے زلیخا اپنے دل وچہ فکر ہزار .. ۔ ویکھاں ایہ گل کرے اج کسدا گھر گلزار
اینویں مدنی اوسدن کھڑے نظیراں لا ۔ ویکھاں کس گھر آوندا رحمت دا دریا
ویکھاں اج ہن قدر توں کسدے جاگن بھاگ ۔ ویکھاں کسنوں بخشیدا اللہ اج سوہاگ
ویکھاں کسنوں طالع جاون گے اج تار ۔ ویکھاں کسدے حال تے رحم کرے ستار
ویکھاں کسنوں اج رب کرے عنایت راج ۔ ویکھاں کس گھر اتردا انبیاندا سرتاج
ویکھاں کسنوں گھڑی وچہ رب کرے اج شاہ ۔ ویکھاں کون اج ہوندا روشن وانگوں ماہ
ویکھاں کس گھر اترسی اج رحمت برکات ۔ ویکھاں کس گھر اترسی نبی علیہ الصلوٰۃ

ویکھاں ہووے فضل تھیں کس دا گھر آباد
ویکھاں کسنوں ملے اج دولت مالا مال
ویکھاں کس دا ہووسی اج خانہ پر نور
ویکھاں کس گھر بنیؐ اج مہبط جبرائیلؑ
ویکھاں کس گھر رب دا ہووے حکم نزول
اینویں آپو آپ سب دلو چہ کرن وچار
جس دے گھر تھیں اوٹھنی جاوے لنگھ اگاں
جاوے بھُل قلوب دا او سبدا اکرُما
منبر مسجد نبی دا ہے ہن جس مکان
اوتھے ہی پھر نبی نے کیتا حکم نزول
ابو ایوب یک شخص سی قوم وچوں انصار
اوسے آن اوتاریا حضرت دا اسباب
اوسے دے گھر آئے کے ٹھیرے نبی کریم
جس جگہ تے اوٹھنی بیٹھی نبی کریم
مل لئی اوہ انہاں تھیں جگہ سبدا ابرار
مسجد بیتی اوس جگہ کیتی نبی بناء
ابو رافع تے زیاد بھی کیتے نبی روان
بی بی سودہ مکیوں آئی اسدے نال
پنجسو درم رسول دا ہویا خرچ بھرا
عبداللہ بو بکر دا آہا جو فرزند
آئے سارے رل کے ٹبر نبی دے نال
حجرہ یک مسیت وچہ پایا نبی شفیق
پہلوں کعبہ نبی دا بیت مقدس سی
موڑیا پھیر مسیت نوں اندر دوجے سال
پہلاں لکڑ کھجور تھیں مسجد دی دیوار

ویکھاں کسنوں کریگا اج خداوند شاد
ویکھاں کہڑا ہووسی دو جگ وچہ نہال
ویکھاں کس گھر چاننا کردا رب غفور
ویکھاں کسنوں بزرگی دیوے رب جلیل
ویکھاں کس گھر اتردا حضرت پاک رسولؐ
وچہ امیداں کھڑے سن ہر کوچے بازار
آکھے اس انعام دی ہیں کد لائق ہاں
جس دے گھروں اگیرڑے لنگدا نبی خدا
اوڑک اوس مکان تے اوٹھنی بیٹھی آن
اوٹھنی اتوں اتریا حضرت پاک رسول
نیڑے اوس مکان دے سی اوسدا گھر بار
خوشی خوشی گھر اپنے رکھیا ونج شتاب
ست مہینے اوس گھر رہے رسول مقیم
مالک اوس مکان دے آہے دو یتیم
ابو بکر دے مال تھیں دیکے وس دینار
اوس تھیں پچھے مکیوں ٹبر لئے منگاء
ٹبر کل رسول دا آندا انہاں پچھان
نالے صاحبزادیاں سارا اہل عیال
ٹبر دے منگوان تے سُن لے نیک لقا
آندے اوس بھی اپنے سارے خویشاوند
وچہ مدینے شہر دے ہوئے جمع عیال
اسو چہ بی بی عائشہ رہندی بنت صدیق
اوسے طرف مسیت بھی پائی پاک نبی
بیت اللہ دی طرف نوں حکم خداوند نال
کچے طور بنائی سی پچھوں ہوئی تیار

نالے اول ہجرتوں حکم دوگانہ سی — دوگانہ پنجوقت پر پڑھدے پاک نبیؐ
کیتی ہجرت بعد رب چار رکعت نماز — تن رکعتاں شام نوں پڑھو نال نیاز
رہیا دوگانہ فجر دا بہت قرأت طول — طول قرأت فجر دی ہے ڈھیوں معمول
نالے ہوئی اذان بھی ہجرت بعد شروع — کہندا بانگ بلال سی نال کمال خشوع
اصحاباں بھی شہر وچہ لئے مکان بناء — گرد نواح مسیت دے رہے مہاجر آ
طاقت جنہاں مکان دی ہرگز ناہیں مول — مسجد نبوی وچہ اوہ رہندے پاس رسول
صفہ ہک مسیت وچہ آہی جگہ عجیب — رہندے اسدے وچہ سن جو اصحاب غریب
وچہ مدینے شہر دے بنی رہیا وہ سال — ہجری سنہ بھی ہجرتوں ٹریا وچہ رجال
لکھ لکھ رحمت رب دی اپر نبی مدام — بھی آل ازواج تے یار سبہ تابعدار تمام

## بیان بیر رومہ

وچہ مدینے شہر دے جتنے کھوہ تمام — کھارا پانی سب دا رہندا تلخ مدام
اپر سی ہک کھوہ دا مٹھا آب ضرور — بیر رومہ اس کھوہ دا نام آہا مشہور
مالک سی اوس کھوہ دا اک یہود پچھان — پانی اوسدا ویچ کے کردا سی گذران
اک قطرہ بھی کسبیوں مول نہ دیندا لین — اس تھیں مسلمان سب سدا رہن بے چین
مومناں نوں اسبات دی بہت رہے تکلیف — اصحاباں نوں آکھیا حضرت نبی شریف
جیہڑا شخص خرید کے وقف کرے ایہ چاہ — اسدی جگہ بہشت وچہ کرسی آپ اللہ
جاں حضرت عثمان نے سنیا ایہ بیان — اوسے دم اوس کھوہ دا سودا کیتا آن
پہلوں نصف خرید کے وقف کیتا فی الحال — مسلماناں دے ڈول بھی وتے اسوچہ ڈال
دلی قیمت نصف دی بارہ ہزار درم — خالص اپنی گرہ تھیں دتی کل رقم
واری شاہ عثمان دی جسدن ہوندی آ — اسدن پانی سبہ ایہہ وہندے مفت لٹا
حسب ضرورت ہر کوئی پانی رکھدا بھر — کارن دوجے روز بھی جمع رکھیندے کر
جسدن اوہ یہود پھر کھوہ چوئیندا آ — ہل بھرنے دے خوف تھیں پانی بھرے لکا
اوڑک اوہ بھی ویچیا ہو یہود لاچار — حضرت شاہ عثمان نے دتی قیمت تار
پانی دی تکلیف اوہ ہوئی دور تمام — بھرن لگے اس کھوہ دا پانی مسلمان
درجہ شاہ عثمان نوں ملیا یا ہجہ شمار — گویا باغ بہشت دا بنیاں اوہ حقدار

# مُسلمان شُدن سلمان فارسی

اندر فارس ملک دے آہا یک جوان — وچہ مجوساں فارسی نام آہا سلمان
سی اوہ وڈی عمر دا پہلوں رہیا مجوس — پھر ہویا انصاری چھوڑکے اوہ مذہب مجوس
واقف اوہ انجیل دا نالے پڑھے توریت — ڈٹھی صفت انجیل وچہ سرور عالی ذات
نام محمد ہووسی آخر ختم رسل — ہجرت کر کے آوسی وچہ مدینے چل
صدقہ مول نہ کھاوسی ہدیہ لیسی کھا — مہر نبوت پشت تے لائی آپ خداء
جاں ایہہ ڈٹھی اوسنے صفت رسول کریم — وچہ مدینے آئے کے ہویا اوہ مقیم
خاطر نبی کریم دی آیا چھوڑ وطن — کراں زیارت آوسی جدوں رسول زمن
جاں پھر پاک رسول دی خبر ہوئی مشہور — وچہ مدینے آئیا سرور عالم نور
وکیا اوتھے جائیکے یک یہودی پاس — ایپر دل وچہ رکھدا پاک نبی دی آس
آیا سلماں فارسی خدمت وچہ رسول — کہندا میری چیز ایہہ صدقہ کرو قبول
ایہہ گل سنکے آکھیا پاک رسول امام — میرے اپر صدقہ کیتا رب حرام
دن دوجے پھر سو راس آندی کوئی چیز — آکھن لگا آپ دا ہدیہ ایہہ عزیز
پاک نبی نے لے لیا ہدیہ اوہ سلمان — تا اوس جاتا نبی دا ہے ایہہ یک نشان
نالے ڈٹھی مہر بھی اپر پشت رسول — اوسے ویلے اوس نے کیتا دین قبول
حضرت نے فرمائیا ہوجا توں آزاد — تا اس پاس یہود دے کیتی ونج فریاد
کیہیا یہودی اوسنوں سونا کریں ادا — چالی اوقیہ وزن وچہ تایں چھوڑانگا
اوقیہ ست مثقال دا ہوندا ہے یکبار — تے ہوندا اک مثقال ہے ماسے ساڑھے چار
سونا چالی اوقیہ بن جاندا ڈیڑھ سیر — ساڈے نال حساب دے سن لے مرد دلیر
نالے ایہہ بھی شرط اس دتی نال لگا — تن سو رکھ کھجور دا جاکے ہن توں لاء
جسویلے اوہ کھجیاں دیون پھل تمام — اسویلے ہیں تدھ نوں کراں آزاد غلام
ایہہ گل سنکے آئیا سلماں پاس نبی ص — جو کجھ مالک آکھیا دسیا کھول سبھی

## معجزہ

تن سو رکھ کھجور دا لایا شاہ ابرار — اوسے سال تمام اوہ ہو کھلیاں پھلدار

ہکو رکھ لگایا حضرت عمر خطاب رضؓ
پھل نہ لگا اوسنوں پٹیا نبی شتاب
اپنی ہتھیں لایا پھر اوہ شاہ جمال
اوسے ویلے پھل پھر لگا اُسدے نال

## معجزہ ۵

ہک انڈیدا قدرسی سونا حضرت پاس
دتا اوہ سلمان نوں حضرت حق شناس
کیتا پھر سلمان نوں حضرت ایہ ارشاد
دیکے ایہہ یہود نوں ہوجانوں آزاد
سلمان کہندا یا نبی ؐ سونا ایہہ قلیل
تاجیبھ مبارک اس تے پھیری نبی جلیل
اوہا سونا جا دیکے دتا پیش یہود
سلمان نوں آزاد اوس کیتا ہو خوشنود
خدمت وچہ رسول دے آن رہیا سلمان
معجزہ نبی کریم نوں ملیا وچہ جہان
لکھ لکھ رحمت رب دی اپر نبی حق ادام
بھی آل ازواج تے یار سبہ تابعدار تمام

## ذکر غزوہ بدر و قتل ابوجہل علیہ اللعنة فی النار

محکم ہوئی دین دی جس ویلے بنیاد
مہاجر تے انصار سب دین لگے امداد
ہوئی شرع رسول دی محکم وچہ جہان
نال کفار جہاد دا حکم کیتا سبحان
کیہا اللہ پاک نے پوجن جو اصنام
باز نہ آون شرک تھیں سبہ کرو قتلام
جو کوئی منّے رب نوں واحد لاشریک
اپر شرع رسول دے عمل کماوے ٹھیک
کجہ نہ آکھو انہاں نوں جو آنن ایمان
یا بجہ انہاں تھیں سبہ نوں مار کرو ویران
مال اسباب جو انہاندے ذرہ نہ چھوڑو مول
رناں مرد کفار جو سبہ کرو مقتول ...
جیوں جیوں کافر نبی نوں کرن لگے آتنگ
حضرت نے بھی آئیکے شروع کرائے جنگ
حضرت جیہڑے جنگ وچہ آپ گئے خود نال
غزوہ آکھن اوسنوں اہل حدیثاں چال
اصحاباں نوں بھیجیا جس وچہ پاک رسول
کہن سریہ اوسنوں غزوہ کہن نہ مول
گئے لڑائی بدر وچہ حضرت ختم رسل
تاہیں غزوہ آکھدے راوی اوسنوں کل
بدر اصل وچہ نام ہے ہک کھوہے دا جان
سال بسالی لگدا میلا اوس مکان
کل سوداگر عرب دے جاون لیکے مال
ہووے بہت سوداگری اوس گراں ہر سال

پوہتی خبر رسول نوں بوسفیان قریش
لیکے آیا شام تھیں مال متاع بیش

ہکے دیوں جاوندا کافراں نال شریر
تن سو تیراں آدمی حضرت لیکے نال
سن ہمراہیاں اوسنوں چل کراں قتلام
وچہ مدینے چھوڑیا عمرو بن مکتوم
لشکر لیکے آپ جاں اوتھوں ہوئے روان
چڑھکے آیا اساں ول حضرت کارن جنگ
تس دی کوئی واہ نہ پوہتے آن قریب
اوسیو قت دوڑاوندا ہکے طرف اسوار
آکھیں فوج محمدی لیا اسانوں گھیر
قاصد جاں بوجہل نوں ایہہ گل آکھی جا
ہک ہزار سوار اس کیتا کل تیار
آہا سنگ عباس بھی چاچا پاک رسولؐ
دتی خبر رسولؐ نوں آکے جبرائیلؑ
ہک ہزار اسوار اوہ لیکر آئیا نال
تیہنوں نصرت ربدی ہووگی ہر حال
ہوسی ایسے جنگ وچہ بوجہل قتلام
تا پھر پاک رسول نوں ہویا اطمینان
بلکہ بعض مقام بھی دتے نبی وکھا
اصحابانوں آکھیا حضرت پاک رسول
کیتے پاک رسولؐ نے تن علم بردار
پیر پیادے جاوندے بہت اصحاب کبار
اوٹھاں اوپر جاوندے بعضے مرد جلیل
اوپر ہک ہک اوٹھ دے تن تن ہوئے سوار
وادی صفرا کول جا اوترے شاہجہان
ابوجہل نوں بھیجدا قاصد جاندی وار

پاس بدر ہن آئے کے لبھا اوہ بے پیر
طرف ابوسفیان دی چلے کرن قتال
لٹ لیاواں اوسدا دولت مال تمام
نائب کیتا اپنا پاک نبیؐ مرحوم
اگوں خبر رسول دی سنی ابوسفیان
بوسفیان اس خبر تھیں بہت ہویا دل تنگ
لشکر لیکے آئیا پاک رسولؐ حبیب
ابوجہل نوں جائیکے جلدی کریں تیار
پوہنچو جلدی اساں لئے مول نہ کرنی دیر
کل قریش کفار نوں لبھندا نزت بلا
طرف مدینے ٹرپیا ابوجہل مردار
ہیسی لجے نہ اوسنے کیتا دین قبول
چڑھیا تیرے جنگ تے ابوجہل بخیل
اسے پر اسدی فوج تھیں ہوویں نہیں ملال
فتح تسانوں دیوسی حضرت جل جلال
سبہ کجھ دسیا کھول کے وحی علیہ السلام
اصحاباں نوں وحی دا دسیا کل بیان
جو ایتھے ماریا جاوسی شخص فلانا آ
کرو قتل قریش نوں ہرگز ڈرو نہ مول
مصعبؓ علیؓ تے سعدؓ بھی لشکر دے سردار
آہے دو تن آدمی گھوڑیاں تے اسوار
ایپر اسدن اوٹھ بھی آہے بہت قلیل
دو دو اپر بعضیاں چڑھ بیٹھے اسوار
سُنکے خبر رسول دی نس گیا سفیان
ہیں نس چلیا گھراں نوں توں بھی نس سدھار

لشکر سبھ قریش دالے آتوں پر نار
جیکر ہوئی جنگ نئے اسدی کدیں صلاح
پورا پورا جنگ دا کر ساں بہر سامان
قاصد جدوں قریش نوں وچ دتا پیغام
لگا کہن قریش نوں ابوجہل جہول
جانجاں تائیں بدر وچ پیواں نہیں شراب
جے ہن بکے پرت کے واپس جاواں پھیر
کہن ڈر کے نبی تھیں آئے نس تمام
جہم جو بیٹا صلت دا اٹھیا اوہ شتاب
یارو اگے جان وچ آوے نظر خلل
ڈٹھا اندر خواب دے ہیں ایہہ اک شرار
ہتھاں دے وچ اوٹھ دی پگڑی اوس مہار
عُتبہ شیبہ اتبہ ہو چکے مقتول
ایہہ گل کہہ کے اوٹھ نوں ماری اس تلوار
خیمیاں دیول آئیا اُٹھ اوہ نسکے زود
مینوں ہے اس خواب دا دل وچ فکر کمال
پیدا ہویا قریش وچ دوجا ایہہ رسول
وعدہ قصوری وچ جا لتھا ڈیرے مار
اصحاباں وچ مشورہ کیتا نبی عزیز
ابابکر رضؓ نے آکھیا خدمت وچ رسول ص
پانی جیہڑا بدر دا کریئے بند تمام
رستے اندر اساں جد ڈیرا کیتا جا
جیکر لگے آون اوہ خوب کراں گے جنگ
اپنے کارن کھوہ تے گھت دیہو تالاب
آئی پاک رسول نوں ایہہ تجویز پسند

کارن جنگ محمدی اجے نہ ہر گز جا
لے آواں گے نکیوں لشکر کٹک سپاہ
ایہہ گل طرف قریش دی آکھ گھلی سفیان
بچیاں پرتن واسطے ہوئے تیار تمام
قسم عزیٰ تے لات دی کدی نہ پرتاں مول
تاں تاں نبکن پرتاں ساںنوں سخت عذاب
سبھ قبیلے عرب دے طعنے کرسن ڈھیر
کیوں ہیں اندر خلق دے سفت ہووان بدنام
لگا کہن قریش نوں ہو کے بہت بیتاب
بہتر ہے جو پرت کے چلیئے مکے ول
پاس اساڈے دوڑدا آیا اک اسوار
آکھن لگا اساں نوں نال آواز پکار
دوجا لشکر پھلک نوں یاراں ہندے سول
زخمی ہو کے اوٹھ اوہ دوڑیا ڈھائیں مار
خیمے سارے اوسنے کیتے خون آلود
ابوجہل اس جہم نوں کہندا اٹھکے نال
ایہہ گل کہہ کے ٹر پیا ابوجہل مجہول
اجیراں تائیں بدر وچ آئے شاہ ابرار
دسو کارن جنگ دے کی کریئے تجویز
یا حضرت اک اساں دی کریو عرض قبول
رستے اندر بدر دے کریئے چل مقام
دشمن ساڈا کھوہ تے مول نہ آوے گا
مارے جاون جد اوہ ہون پیاسوں تنگ
تا جو ویلے جنگ دے پانی ملے شتاب
کیتا چشمے بدر دا پانی سارا بند

سعد جو پت معاذ دا آہا وچہ انصار
کہیا سی مقداد نے اگے پاک رسول
موسیٰ ناہیں آکھدے آہے اوہ سنگ
اسیں نہ ہرگز لڑن نوں آواں تیر نال

بہرت صلاحیں اوس بھی دتیاں قابل کار
وانگوں اسرائیلیاں اسیں نہ کرساں ہول
توں تے تیرا رب بھی وںج مچاؤ جنگ
بیٹھاں گے اس جائے اسیں سبھے خوشحال

قَالَ اللّٰهُ تَعَالٰی فَاذْهَبْ اَنْتَ وَرَبُّكَ فَقَاتِلَاۤ اِنَّا هٰهُنَا قَاعِدُوْنَ

یعنی آکھیا بنی اسرائیل نے موسیٰ علیہ السلام نوں پس جا توں اور تیرا رب پس جنگ کرو دونوں ہم تو یہیں بیٹھے ہیں

کہیا پس مقداد نے خدمت وچہ رسول
بلکہ دل تے جان تھیں تیرے اسیں غلام
تابع تیرے حکم دی کرساں جاں فدا
القصہ پھر صبح نوں ہویا جنگ تیار
شیراں وانگوں گج کے آئے وچہ میدان
ہینوں فوج محمدی دسے بہت قلیل
وچہ حضور خدائے دے کینی نبیؐ دعاء
کرواہے ایہ اپنے لشکر اُپر غرور
ساڈی فوج قلیل ہے دشمن بہت کثیر
کھادی اللہ پاک نے عزت دی سوگند
دوہاں دھراں مقابلہ کیتا وچہ میدان
ابو جہل دی طرف تھیں نکلے تن شریر
عتبہ دا اک پت سی تریجا جان ولید
آؤ لڑو محمدؐ یو نکلو وچہ میدان
تا پاک نبی نے انہاں نوں بھیجے تن انصار
انہاں نال مقابلہ اساں نہ کرنا ہول
وچوں قوم قریش دے بھیجو کوئی جوان

وانگ انہاں دے اسیں ایہہ ہرگز کہاں ہول
جو کوئی دشمن تدھ دا پکڑ کراں قتلام
توں بیٹھیں یک جگہ تے اسیں لڑاں اگے جا
سب اصحاب رسول دے پہن کھلے ہتھیا
ویکھ انہاں نوں آکھدا ابو جہل نادان
لشکر ساڈا بہت ہے کرساں مار ذلیل
ربا ایس شریر تھیں سانوں لئیں بچا
ساڈوں تیرے فضل دی ہر دم آس ضرور
کریں حمایت اساں دی یارب پاک قدیر
دیساں اپر دشمناں تینوں فتح بلند
آئے کمراں بنھ کے کافر مسلمان
عتبہ شیبہ ایہ دو آہے سکے ویر
آگے وچہ میدان دے لگے کہن پلید
ساڈے وچہ مقابلے بھیجو کوئی جوان
ویکھ انہاں نوں آکھدے اوہ کافر مردار
لڑنا نال انصار دے سانوں نہیں قبول
تا جو ساڈے نال اوہ کرے مقابلہ آن

تا پھر حضرت انہاں ول بھیجے تن دلیر
پہلا نمبر اونہاں دا علیؓ بہادر شیر

اوتھا حمزہ جان توں چاچا نبی کرام
حارث دا پت تیسرا جس عبیدہ نام

آئے وچہ میدان دے تینے مرد خدا
شیبہ دا سر آوندیاں کیتا علی جدا

عتبے دیول آئیا حضرت حمزہ دوڑ
پہلی واری اوس بھی گردن لئی مڑوڑ

عبیدہ طرف ولید دی آیا کرکے جھٹ
زخمی ہویا آپ بھی اوہ بھی سٹیا چھٹ

شیبہ تائیں مار کے حیدر شیر خدا
طرف ولید پلید دی آیا تیغ اوٹھا

کیتا آن ولید نوں شاہ علی مقتول
تینے دوزخ دھک کے آئے پاس رسول

پھر پانی دے تالاب ول چلے کجھ کفار
حملہ کرکے مومناں اوہ بھی سٹے مار

ایہر یک حکیم نوں ماریا کسے نہ مول
دین رسول کریم دا کیتا اوس قبول

نالے اسود ہویا اس جا مسلمان
چلیا سی تالاب نوں اوہ بھی کرن ویران

نیڑے جاں تالاب دے اسود پوہتا جا
حضرت حمزے مار کے گھوڑیوں سٹیا ڈاہ

اس تھیں پچھے رل کے سب کافر شیطان
ایہر فوج محمدی حملہ کردے آن

یک یک مسلمان نوں دس دس جھبڑے آ
کیتی عرض رسول نے وچہ جناب خدا

یا رب اپنے بندیاں آپ کریں امداد
تیرے باجھوں اساں دی کون سنے فریاد

جیکر ہو گئے قتل ہن ایہ بندے کمزور
تا پھر تیری بندگی کون کریگا ہور

اوسی ویلے نبی دی ہوئی قبول دعا،
پنج ہزار فرشتہ بھیجیا آپ خدا

مدد پاک رسول آئے ملک تمام
داخل ہوئے آن کے وچہ لشکر اسلام

جس کافر دے قتل تے قصد کرن اصحاب
پکڑ فرشتے اوسنوں کردے مار خراب

اکثر قوم کفار تھیں ہوون جو مقتول
قاتل ہرگز انہاندے نظر نہ آون مول

## معجزہ

کنکر تے کجھ خاک بھی لے کے پاک رسول
طرف کفاراں پھینکدے اللہ دے مقبول

پاک نبی کفار ول سٹی جاں اوہ خاک
اوسی ویلے زمیں تے ڈھگے کئی تڑاک

بعضے اوکھوں انس کے ہوئے ترت روان
بعضیاں تائیں ماریا پکڑ اندر میدان

ستر مرد قریش دا کیتا پکڑ اسیر
ستر بندے انہاندے مارے وڈے امیر

اکسے حملے ماریا ابو جہل مردار
ایہہ خبر نہ اوسدی پائی شاہ ابرار

کیتا ابن مسعود رضؓ نوں پاک نبی فرمان
ابو جہل نوں ویکھ توں جا کے وچہ میدان

ڈٹھا ابن مسعود نے ابوجہل بے پیر
وچہ میدان قتال دے ڈگیا پیا شریر

اے پر اسدے بدن تھیں اجے نہ نکلی جان
مرغی وانگوں تڑفدا ہیسی بے ایمان

اوپر سینے اوسدے چڑھیا ابن مسعودؓ
نال فخر دے آکھیا ابوجہل مردود

بکریاں چارن والیا میری سنی کلام
چڑھیا ہیں توں آ کیکے اپر بلند مقام

مینوں اپنی جان دا ذرہ نہیں ارمان
ایپر دسیں کس نوں فتح ہویا میدان

کہیا ابن مسعود نے پائی فتح رسولؐ
ایہ گل سن کے بوجہل ہویا بہت ملول

کیتا ابن مسعود نے پھر ایہ دلوں قیاس
سر اسدے نوں کٹ کے بھیجاں حضرت پاس

کہندا ابن مسعود نوں ابوجہل مردار
جیکر میرے سیس نوں کٹن لگوں یار

موہڈیاں نال ایئں رگڑ کے کٹیں میرا سیس
تا جو وڈا تکسکے آکھن لوک رئیس

آخر اسدی لاش تھیں کر کے سیس جدا
خدمت وچہ رسول دی حاضر کیتا جا

حضرت اس نوں ویکھ کے پائی خوشی کمال
سجدہ کیتا شکر دا اگے جل جلال

لکھ لکھ شکر خدا ئیدا فتح ہوئی اسلام
ہویا اندر جنگ دے ابوجہل قتل تمام

جو اسباب قریش دا آہا اندر جنگ
سارا اہل اسلام نے لٹیا اوہ تنگ

ڈٹھے گھوڑے اوٹھ بھی تیغاں تے ہتھیار
تنبو خیمے کپڑے زرہاں قیمت دار

ہوئے اہل اسلام تھیں چوداں مرد شہید
دو سو اتے نڑتویں رکھے رب مجید

اس جنگ وچہ عثمان نوں نبیؐ نہ آندا نال
وچہ مدینے اوسنوں چھڈیا شاہ کمال

رقیہ بیٹی نبی دی زوجہ جو عثمانؓ
ہیگی سی بیمار اوہ وچہ مدینے جان

اس کارن عثمان نوں کہیا پاک رسولؐ
توں غزوے بدر وچہ ہرگز آنہ مول

خدمت کارن اسدی رہو توں گھر وچہ شاد
گھر وچہ تینوں ملے گا پورا اجر جہاد

جسدن حضرت بدر تھیں واپس آئے گھر
اکدن پہلے اوس تھیں گئی رقیہ مر

اناللہ آکھدے سب اصحابؓ کبار
صاحب زادی نبی دی جنت گئی سدھار

استھیں پچھے دوسری بیٹی ام کلثوم
دتی شاہ عثمان نوں پاک نبی مرحوم

تاہیں شاہ عثمان نوں آکھن ذی النورین
بخشیاں حضرت اوسنوں دو نور العینین

جو کجھ لبھے بدر تھیں آندا نبیؐ خدا
حصہ شاہ عثمانؓ نوں پورا دتا آ

جیہڑے قیدی بدر تھیں آئے حضرت پاس
وچہ انہاندے نبی دا چاچا سی عباسؓ

اصحاباں نوں آکھیا سد رسول کبیر
انہاں شریراں واسطے کی کریئے تدبیر

کہیا عمر خطاب نے کریئے سب قتلام
تا جو دبے جگ وچہ ہیبت دین اسلام

خویش قبیلے جنہاں دے ایہن مسلمان
آپو آپنے ساک نوں اوہا تیغ چلان

کٹے سیس عقیل دا اس دا علیؓ بھرا
حمزے نوں عباس دا حکم قتل فرما

مینوں میرا اپنا دیہو فلانا خویش
اپنی ہتھیں ماریاں در جے ہوسن بیش

نالے ایہ گل اساں دی ہو جاسی اظہار
خویشاں نالوں دین دا سانوں ودھ پیار

ابا بکر نے آکھیا خدمت وچ رسولؐ
یا نبی اللہ قیدیاں قتل نہ کرناں مول

فدیہ لے کے انہاں نوں چھوڑ دیہو فی الحال
شائد اگوں ہون ایہہ مسلم ساڈے نال

ابوبکر دی بات نوں کیتا نبیؐ پسند
فدیہ لے کے سبھ دی تربت نکالی بند

## معجزہ

جاں حضرت عباسؓ نوں کہیا رسول خدا
توں بھی فدیہ اپناں چاچا کریں ادا

کہندا میرے پاس ہن مال نہیں کجھ مول
فدیہ کیہڑے چیز تھیں دیواں اے مقبول

آوے شرم قریش تھیں جیکر کراں سوال
آکھن چاچا نبی دا مفلس ہے کنگال

حضرت نے عباسؓ دی جاں ایہہ سنی کلام
کہیا چاچا میریا عذر تیرا ہے خام

بی بی نوں جو آوندیاں سونا آیوں دے
اس تھیں فدیہ دیندیاں تینوں ہویا کے

ایہہ گل سن عباس نے آندا ترت ایمان
کلمہ پاک الائے کے ہویا مسلمان

کہندا بیشک ربدا ہیں توں خاص رسولؐ
اس سونے دی کسے نوں خبر نہ آہی مول

تینوں رب جتایا سچا تیرا دین . . .
اپر رسالت نبی دے آندا اوس یقین

سفیاں جاں بولہب نے مارے گئے قریش
ابوجہل دے غم تھیں ہویا اوہ دل ریش

ایسے غم تھیں مرگیا ابولہب مردار
ہفتہ وچ ابوجہل نوں جا ملیا بدکار

سکے وچہ ایہہ نبی نوں دیندا بہت ایذا
رستے وچہ رسول دے کنڈے سٹدا چا

نالے عورت اوسدی ہیسی وڈی بخیل
دوہاں تائیں رب نے کیتا بہت ذلیل

سورت تبت انہاں دے حق وچہ بھیجی رب
دتا اللہ دوہاں نوں ایہہ مراتب تب

فارغ ہوئے فتح تھیں جدوں رسول کریم
پاس بدر کھودوا ٹیا ٹویا اک عظیم

اسدے وچہ سٹوایاں لاشاں کل کفار
اس ٹوئے دے کول پھر کھلے شاہ ابرار

آکھن لگے سد کے ہر کا فردا نام ...
وعدہ اپنے رب دا پایا اساں تمام

جیہڑا وعدہ نساں نوں دتا آہا رب
اوہ وعدہ ہن نساں بھی حاصل کیتا سب

کہیا حضرت عمرؓ نے پیش رسول امام
زندیاں وانگوں انہاں نوں کردے تسیں کلام

حضرت کہیا نساں تھیں سندے ہیں وہ بیک
ایپر مول جواب دی نہیں انہاں توفیق

مجمل مجمل آکھیا جنگ بدر دا حال
کردا جے تفصیل میں ہوندا وڈا طوال

لکھ لکھ رحمت رب دی اپر نبیؐ مدام
بھی ازواج تے یار سبھ تابعدار تمام

## در بیان نکاح فاطمۃ الزہرا رضی اللہ تعالیٰ عنہا

اندر ایسے سال دے فاطمۃ الزہراؓ
دلی حضرت علیؓ نوں پاک رسولؐ خدا

حضرت نوں اس دھی دا آہا وڈا پیار
ہے ایہ ٹکڑا مجھ تھیں کہیا شاہ ابرار

حضرت کہیا فاطمہ جنت دی سردار
کل جنت دیاں عورتاں اسدیاں خدمتگار

اللہ دے نزدیک بھی ہے ایہہ قدر بلند
سب دھیاں تھیں نبی نوں آہی بہت پسند

ابوبکرؓ بھی ایس دی کیتی سی درخواس
نالے حضرت عمرؓ نے پاک نبی دے پاس

ذوالنورین اسواسطے طلب نہ کیتی مول
اگے اسدے پاس سی بیٹی پاک رسول

کہیا حضرت علیؓ نوں ابا بکرؓ صدیق
توں اس بی بی واسطے کریں سوال رفیق

کہیا حضرت علی نے نہیں ہاں بے مقدور
منگے میری عرض ایہ ہووے نامنظور

دوجی وار صدیق نے پھر کیتی تاکید
دیسی تینوں ساک ایہ پاک رسول مجید

تاں پھر حضرت علی نے کیتا وچ سوال
پاک نبیؐ نے مرحبا آکھی ہو خوشحال

اوسے ویلے رب نے کیتا حکم نزول
نال علیؓ مردان دے کر یو عقد بتول

کیتا حضرت علی نوں پاک نبیؐ فرمان
ہیگا تیرے پاس کجھ شادی دا سامان

کہیا حضرت علیؓ نے خدمت وچہ رسول
مہر برابر چیز بھی میرے پاس نہ مول

پچھیا تاں پھر نبیؐ نے دس اپنا اسباب
اک گھوڑا اک زرہ ہے دتا علیؓ جواب

حضرت کہیا زرہ اوہ ویچ شتابی جا
گھوڑا کارن جنگ دے رکھیں کول بھرا

چار سو اسّی درم تھیں زرہ لئی عثمان رضؓ
لیکے درم حضور وچہ آیا شاہ مردان

درماں دی ہک مٹھ بھر حضرت شاہ جمال
خوشبوئی دے واسطے دتی ہتھ بلال رضؓ

ام سلمہؓ نوں پچھلے دتے درم بھیڑا
کہیا حضرت انہاں نداجا کے داج بنا

اک پلنگ دو لیف بھی کیتے ترت تیار
تکیہ بھی دو چادراں چنگیاں قیمت دار

مٹی دے دو گھڑے بھی پانی بھرنے کان
مشک دتی اک چم دی کارن سفر پچھان

چاندی دے دو ہور بھی دتے بازو بند
اینویں چیزاں ہور کجھ جو جو حسب پسند

منگیا اذن نکاح دا حضرت پاک نبیؐ
کولوں بی بی فاطمہ بی بی چپ رہی

اوہ چپ کرنا انہاں دا ہویا اذن پچھان
بکراں کارن شرع وچ اینویں ہے فرمان

سب انصار مہاجراں کر کے جمع رسول
کیتا حضرت علیؓ دے نال ایجاب قبول

مہر بنایا چار سو چاندی دا دینار
ڈیڈھ سو تولہ بنے اوہ وچ حساب شمار

دوہاں دے حق نبیؐ نے کیتی پھیر دعا
رخصت کیتی فاطمہ نال علیؓ دے چا

گھر وچ جا کے انہاں دے پاک نبی مختار
پانی اپر دوہاں دے چھڑکیا نال پیار

جمع اللہ شملکما ایہہ پڑھیا آخر تیک
معنے اسدے نظم وچ آکھ سناواں ٹھیک

جمع اللہ شملکما واسعد جدکما وبارک علیکما واخرج منکما کثیرا طیبا

یعنی خدائے تعالےٰ تم دونوں کو اکٹھا رکھے اور تمہارا بخت بڑا کرے اور تم پر برکت کرے اور تم سے بہت پاکیزہ پیدا کرے

یعنی اللہ تساں وچ سدا رکھے اتفاق
آپس دے وچ دوہاں نوں ہووے نہیں فراق

اچے بخت تساڈڑے برکت کرے خدا
بہت چنگی اولاد بھی ہووے نیک عطا

بعد ایجاب قبول دے پاک نبیؐ ابرار
کیتا تھال چھوہاریاں مجلس وچ نثار

حکم کیتا سب حاضراں لٹو ایہہ تمام
کھاوے لٹ اصحابیاں اوہ چھوہارے عام

ایہہ کجھ ذکر نکاح دا آیا وچ دھیان
اگوں ہن جنگ احد دا ٹریا ہور بیان۔

لکھ لکھ رحمت رب دی اپر نبی مختار
بھی آل ازواج تے یار سبھ نالے تابعدار

## ذکر جنگ احد

اللہ باب آسان کر جنگ احد دا حال
ہویا سی ایہہ ہجرتوں اندر تیجے سال

فتح ہوئی جاں نبی دی اندر جنگ بدر
بعض قریشی نس کے آئے اپنے گھر

نالے ہوئے جنہاں دے باپ بھیتے مقتول
رل کے بوسفیان ول آئے اوہ مجہول

عکرمہ پت ابوجہل دا نام اسد اصفوان
نالے جو جو قید وچ کیتے نبیؐ خدا
دلدے اندر انہاں نوں آہے زخم شدید
آکھن تیرے واسطے ہوئے قتل قریش
تیرے پچھے اساں دے نال ہویا ایہ جنگ
تیرے پچھے اساں نوں کیتا انہاں اسیر
تیرے پچھے وچھڑے ساڈے باپ بھرا
تیرے پچھے اساں دے ضائع ہوئے مال
تیرے پچھے عرب وچہ اسیں ہوئے بدنام
دنیا اپر اساں دا جیون ناہیں مول
لائق ہے ہن تدھ نوں کر ساڈی امداد
نالے تیرے نال جو آہے لوک تجار
تا جو اسیں بھی جنگ دا کریئے جمع سامان
ہویا بوسفیان بھی ایہ گل سن مسرور
قافلے بوسفیان دے آہے اوٹھ ہزار
سبہ روپیہ خرچ کے کیتی جمع سپاہ
عمر جو بیٹا عاص دا ملکیں ہویا رواں
ہویا بوسفیان رسالشکر دا سردار
عتبہ دی اوہ دھی سی جو ہویا قتل تمام
اوہ بھی چلی جنگ تے لشکر دے ہمراہ
مطعم دا اک پت سی نام جبیر شریر
چاچا اسدا بدر وچہ قتل ہویا ناپاک
ہندہ اتے جبیر نے کہیا وحشی نوں
یا تے قتل رسول نوں کریں چالاکی نال
ایہ گلاں عباس جو چاچا ختم رسل

عبداللہ پت ربیعہ دا رلے بے ایمان
قیمت دیکے قید تھیں ساکاں لئے چھوڑا
پاس ابوسفیان دے آئے اوہ پلید
تیرے پچھے اساں دے لڑے قبیلے خویش
تیرے پچھے اسیں سب رن وچہ ہوئے تنگ
تیرے پچھے حادثے جھلے اساں کثیر
تیرے پچھے اساں دے ہوئے ساک جدا
تیرے پچھے اساں دا اڈ گیا اقبال
تیرے پچھے اساں نوں طعنے دیہن تمام
جد تک بدلہ اپناں کریئے نہیں حصول
نہیں تاں اسیں بھی تدھ تے کدی نہ ہوسیں شاد
اوہ بھی سانوں مالدی مدد کرن یکوار
نال محمدؐ لڑ لگے جا کے وچہ میدان
آکھے بدلہ انہاں تھیں لیناں اساں ضرور
نفع انہاں دے مال دا جتنا وچہ شمار
سونے دا مثقال سی ٹھیک ہزار پنجاہ
بھنی مدد عرب دی آندی اوس پچھان
نالے ہندہ اوس دی جو سی رن مکار
حضرت حمزے بدر وچہ ماریا بد انجام
نالے رناں ہور اس لیاں نال رلا
اوہ بھی وچہ قریش دے آہا وڈا شریر
اس دا اک غلام سی وحشی وڈا چالاک
حمزے نوں یا علی نوں جیکر ماریں توں
جتنی دولت منگسیں دیوانگے فی الحال
مکے وچہ پہنچا وندا رہیا مدینے گل

گیا مدینے کول جاں لشکر بو سفیان
دو سو جنگی مرد سی گھوڑیاں دا اسوار
نال انہاندے عورتاں گاون خوش آواز
ڈٹھا اندر خواب دے حضرت پاک رسول
رخنا ڈٹھا نبی نے وچہ اپنی تلوار
حضرت نے اس خواب دی کیتی ایہہ تعبیر
رخنہ جو تلوار وچہ ڈٹھا پاک حبیبؐ
اصحاباں نوں حکم پھر کیتا پاک رسولؐ
آپے جدوں قریش اوہ ہوسن خرچوں تنگ
جیکر اندر شہر دے آئے اوہ مردود
ایہہ مدینے جے کوئی آیا ہو دلیر
جیکر باہر نکل کے مدنی کردے جنگ
اکثر ہوئے متفق اس گل تے انصار
ایپر بعض اصحاب جو آہے وچہ بدر
باہر جا کے لڑانگے دشمن اپنے نال
خزرج بھی اس بات وچہ شامل ہویا سی
حضرت نے جد انہاں ڈٹھا بہت رجوع
بعد نمازوں سب نوں کیتی نبی تیار
حضرت نے بھی اپنی تیغ لئی لٹکا
مسلح ہو کر نکلیا جاں سیّد ابرارؐ
جیکر باہر جان دی مرضی نہیں حضور
حضرت کہیا نبی نوں ایہہ گل ہے دشوار
باہجوں حکم خدا ئیدے لاہے اوہ سامان
وجی شستری کوچ دی ہوئے سیہ اسوار
رکھنا صدق اصحابیوں کہیا پاک حبیب

ست سو زرہ پوش سن لشکر وچہ جوان
اٹھاندے اسوار سن پورے تن ہزار
دف وجاون نال رل مرد سبھے مردار
ہوئی اہل اسلام دی بیل کوئی مقتول
محکم پکڑیا زرہ نوں آپ سید ابرار
اوہ بیل جماعت مومناں کرسن قتل شریر
کم میرے اوہ آوسی اپناں ہک قریب
باہر شہر مدینیوں نکلو کوئی نہ مول
عاجز ہو کے گھرانوں جاسن ہیت لشنگ
سبھناں نائیں پکڑ کے قتل کرانگے زود
جے آوڑیا شہر وچہ اوڑک ہوندا زیر
ہے آزمودہ اگلا اوڑک ہوندے تنگ
باہر شہر مدینیوں جانا نہیں بیکار
اونہاں کہیا اساں نوں ناہیں تجھ خطر
حمزہ نالے سعد بھی اوٹھ کھلے فی الحال
نالے کہیا اوس نے ایہو بات صحیح
پڑھیں نماز آ جمعہ دی نال کمال خشوع
کل اصحاب رسول دے پہن کھلے ہتھیار
ہتہ کمر وچہ کمر بند پہنن زرہ سجا
پھر اصحاب رسول دے ہوئے عرض گذار
ایتھے ہی مُڑ شہر وچہ بیٹھو ہو مسرور
جیویلے اوہ جنگ تھیں پہن لئے ہتھیار
ہن نہیں نال کفار دے لڑساں وچہ میدان
پڑھ تکبیر اں اُچیاں چلے نعرہ مار
ہوئی فوج رسول دی ہک ہزار قریب

عبداللہ بک انہاں وچہ آہا اہل نفاق
تن سو لے کے آدمی پرت گیا ہو عاق

حضرت نے کجھ اوسدی سمجھی نا پرواہ
باقی لشکر لے گئے پاک نبی ہمراہ

اصحاباں نوں آکھیا دیسی فتح خداء
رکھیو تکیہ رب تے ڈریو نہیں ذرا

نکل پیا مدینیوں لشکر نبی خدا
بنی نجار دے باغ وچہ راتیں اترے جا

صبح ہوئی تاں احد نوں ہوئے سب روان
پیشی تائیں احد وچہ اپڑے شاہ جہان

اوتھے جا کے ظہر دی کرن نماز ادا
بعد نمازوں جنگ دا قصد کیتو نے چا

ہویا آن مقابلہ تلے اُحد پہاڑ
لشکر دوہاں طرف دے پہن کھڑے ہتھیار

لشکر کل اسلام دا آہا جس مکان
پچھوں اوس پہاڑ نوں رستہ آہا جان

جاں اوہ گھاٹی نبی نوں آئی وچہ نگاہ
اسدے اپر بھیجیا تیر انداز پنجاہ

کیتا ابن جبیر نوں سبھناں دا سردار
کہیا حضرت انہاں نوں رکھیں ہوشیار

اس گھاٹی تھیں کسے نوں آوندیہو مول
جو کوئی آوے اوسنوں پکڑ کرو مقتول

آپ تساں بھی اوس تھیں ہونا نہیں جُدا
متکے دشمن اوستھیں رستہ لیں بنا،

چنگا مندا حال جو ورتے ساڈے نال
اس رستے نوں چھوڑنا تساں نہیں ہرحال

قابو رکھو جائیکے رستہ اوہ ضرور
باہجوں میرے اذن دے تساں نہ ہونا دور

القصہ طرفاں دوہاں تھیں ہویاں صفاں تیار
آئے وچہ میدان دے مومن تے کفار

ہندہ دف وجائیکے پھردی زناں نال
مڑ مڑ عربی بیت ایہ گاوندیاں فی الحال

نحن بنات طارق نمشی علی النمارق
ان تقتلوا تعالن اوتدبروا انافق

ہم دختر ستارہ چلتے ہیں مسندوں پر
ہم نونہال خوبی بیٹھیں نہالیوں پر

دشمن سے جو لڑیگا اسکے گلے لگیں گے
بھاگے گا جو انہوں سے اس سے نہ ہم ملینگے

یعنی اپنے حسن دی کردیاں اوہ تعریف
ماپاں دیاں اسیں بیٹیاں صاحب حسن لطیف

جو کوئی ساڈیاں دشمناں نال کریگا جنگ
لاویگا اوہ اساں نوں گلدیناں لنگ

جیوں جیوں کافر سن ایہہ انہاندے اشعار
تیوں تیوں سارے ہووندے لڑنے تے ہوشیار

حضرت نے تلوار اک لے کے وچہ میدان
کہندا اس تلوار نوں لیندا کون جوان

جیہڑا اس تلوار دا کردائے حق ادا
ابو دوجانہ نبی تھیں پچھن لگا آ،

یا حضرت اس تیغ دا کیہ ہو حق بیان
تاں پھر اسنوں آکھدے حضرت شاہ جہان

قتل کرے اس تیغ تھیں کافر لوگ پلید
ابو دجانہ آکھدا ہے ایہہ میرا کام
آیا وچہ میدان دے کردا ناز ہزار
ہندہ تائیں گوندیاں جاں اس ڈٹھا آ،
دلوچہ اپنے کیتی ایہہ وچار
حضرت تیغ کے جیوں ماری تلوار
لشکر وچہ کفار دے آن پئی تھرتھل
جیدے تائیں پکڑ دے رلوچہ دیہن وچھا
دلوچہ قوم قریش دے اُٹھیا خوف کمال
ہویا خون کفار تھیں میداں رتو رت
زناں مرد قریش دے نٹھے کھا شکست
دتا ناں مگر کفار دے لشکر پاک رسولؐ
سنگی ابن جبیر دے آہے دو مردان
ملیا قوم قریش نوں موقعہ عمدے طور
پچھوں اہل اسلام نوں دہاکے پئے پلید
ہندہ نے پھر بھیجیا وحشی اوہ غلام
پتھر پچھے چھپ کے آیا اوہ پلید
سینے تلے انہاں نوں حربہ لگا آ
دو تن قدماں چل کے ہوئے پھر شہید
حمزے دیول دوڑ کے آئے اوہ ناپاک
جگر جو حمزے شیر دا کڈھ کے لیندی چوس
ایسے حملے وچہ پھر رل کے آئے پلید
عتبہ ابی وقاص تے نالے ابن شہاب
مینھے ایہہ ماریا پتھر یک مردود
دند مبارک نبی دا نالے ہویا شہید

لڑدا لڑدا آپ بھی ہووے ترت شہید
پاک نبی دے ہتھ تھیں پکڑ لئی صمصام
ہے کوئی میرے سامنے نکلے اج کفار
کہندا پہلوں اوسنوں ماراں تیغ اٹھا
حیف جو غازی رن تے کھڑی کرے تلوار
کیتا قتل قریش دا خاص علم بردار
کتنے کافر مار کے دھکے دوزخ ول
سب اصحاب رسول دے آہے شیر خدا
آکھن ساڈا جیونا ہویا سخت محال
بوسفیان پلید دے دلوچہ رہیا نہ ست
ٹٹ گیا کفار دا سارا بند و بست
وچہ غنیمت ہو گئے لوگ سارے مشغول
اوہ بھی رستہ چھڈ کے آئے وچہ میدان
رستہ انہاں پہاڑ دا ملی لیا فے الفور
ہویا سنگ ہمراہیاں ابن جبیر شہید
حضرت حمزے شیر نوں جا کے کرو قتلام
حمزے تائیں ماریا حربہ اوس شدید
گھوڑے اتوں ڈگ پیا حمزہ شیر خدا
ہندہ نوں وچ آکھدا اوہ غلام پلید
پیٹ مبارک انہاں دا کیتا اس چاک
اُہنی وڈی پلید اوہ رحمت تھیں مایوس
کر کے قصد رسول نوں کرئے جل شہید
مارن لگے نبی نوں پتھر آن خراب
چہرہ پاک رسول دا ہویا خون آلود
لب مبارک ہیٹھلی کردہ زخم شدید

ابن قمیہ نبیؐ نوں ماری آ، تلوار
پاک نبی ہک غار وچہ ڈگے اوسے دم
کہندا وچہ میداندے اوہ بدذات پکار
نالے آشیطان لنے کیتی ایہ ندا،
سُن کے اس بدخبر نوں نیچ ہوئے اصحاب
بعضے نٹھے چھوڑ کے بعضے ہوئے شہید
بعضے یار رسول دے پھردے سرگردان
بعضے اپنے حال تے قائم رہے بجا
آہا جوڑا زرہ دا پہنیاں پاک رسولؐ
زرہ آیاں بھاریاں بہت انہاندا بھار
طلحہ نے پھر اپنا رکھیا سیس نوا
کاہندیاں اپر قدم پھر دھریا پاک رسول
طلحہ نوں پھر نبی نے کیتی ایہ دعا
اس حملے وچہ ہوگیا ستر مرد شہید
اس پچھوں پچھے کعب نے کہیا خوب پکار
مژدہ ہووے مومناں حضرت پاک رسول
سنکے اس خوشخبر نوں سارے مسلمان
نکھڑے جو اصحاب سن ہوئے جمع تمام
اس گھاٹی ولی سب نے چڑھ گل کیتی چا
اس دن سعد وقاص نے ایسے مارے تیر
اس گھاٹی دے کول جاں حضرت پہنچے آ،
کہندا پاک رسول نوں اوہ مردود لعین
آکھن گل سنکے نبی نوں کہن لگے اصحاب
حضرت کہیا اوسنوں آون دیہو قریب
ہولی جیہا ابی نوں نیزہ دتا ٹھوک

طلحہ اپنے ہتھ تے جھل لئی اوہ وار
ابن قمیہ سمجھیا پورا ہوگیا کم
کیتا ایں مقتول اج نبیاں دا سردار
قتل محمد ہوگیا کہندا ہر ہر جا
پیا تفرقہ مومناں آپس وچہ شتاب
ایسا ہوکا پھیریا اس شیطان پلید
بعضے اپنے آپ وچہ ہوکھڑے حیران
طلحہ عمر صدیق بھی حیدر شیر خدا
طلحہ عمر صدیق بھی نکل نہ سکے مول
نالے زخماں نبی نوں کیتا بہت لاچار
موہڈیاں اوپر اوس دے حضرت دھریا پا
نکلے باہر غار تھیں اللہ دے مقبول
وچہ بہشتاں طلحہ نے جاگہ لئی بنا
افضل درجہ انہانوں بخشیا رب مجید
زندہ ہیگا اساں دا پاک نبی سردار
جھوٹھ کہیا شیطانیاں ہوئے مقتول
آئے کمران بنھ کے جلدی وچہ میدان
تازہ کیتا رب نے پھر لشکر اسلام
اللہ اکبر آکھ کے مارن تیغ اٹھا
جسنوں لگا ترت اوہ دوزخ گیا شریر
ابی جو بیٹا خلف دا آیا نیزہ چا
قتل کراں گا تدھ نوں ہن ہیں اس زمین
آکھو تاہن اس نوں کریئے قتل شتاب
پکڑیا پھیر زبیر تھیں نیزہ پاک حبیب
ایہ جھل نہ سکیا حضرت دی اوہ جھوک

ڈگا ترت زمین تے اوہ کافر غش کھا ۔ تا پھر اہل قریش نے اسنوں آندا چا
مرغی وانگوں تڑپھدا سخت ہویا لاچار ۔ آکھن لگے اوسنوں رل مل اسدے یار
ظاہر تیرے زخم دا ہرگز نہیں نشان ۔ ہو یوں تھوڑی ضرب تھیں کیوں اتنا حیران
آکھن لگا دوستو ہیں کی کراں بیان ۔ مارن والا ضرب دا آہا وڈا جوان
جیکر میرے اپر اوہ تھک سٹیندا چا ۔ اوسیدی ہیں ضرب تھیں مرداجان گوا
یعنی ایسا مرد ہے رب دا اوہ رسول ۔ تھوڑی چوٹ بھی اوسدی خطا نہ جائے مول
القصہ اس زخم تھیں مویا اوہ بیدین ۔ تکے دے وچہ راہ دے دوزخ گیا لعین
بیہقی وچہ کتاب دے لکھیا ایہہ بیان ۔ عبداللہ بن عمر تھیں کرے روایت جان
کہندا اوہ میں رات نوں جاندا ساں بہوار ۔ جتھے بیٹا خلف دا ہویا سی مردار
بطن رابغ اس جگہ دا نام آہا مشہور ۔ اندر موضع صرف دے مویا اوہ بے نور
راوی کہندا اوس جگہ جاں میں پہنچا آ ۔ کیا ویکھاں اک مرد ہے روندا الکھت گھا
وچہ زنجیراں آتشی کڑیا اوہ مردار ۔ پانی پانی آکھدا ڈاڈھا ہے لاچار
آہا اس دے کول اک راکھا مرد خدا ۔ کہندا اس مردود نوں پانی دیہو نہ کاء
حضرت پاک رسول نے کیتا ایہہ مقتول ۔ ہے ایہہ بیٹا خلف دا نام ابی جہول
کہیا حضرت علیؓ نے جسدم پاک رسولؐ ۔ مینوں اندر جنگ دے نظر نہ آئے مول
جاتا میں جو رب نے ساتھیں ہو ناراض ۔ اپر فلک اٹھا لیا پاک نبی فیاض
اسدے باہجوں جیوناں مینوں کی درکار ۔ ہو واں چل شہید میں لڑکے نال کفار
لیکے تیغ قریش ول آیا کرکے جوش ۔ واہ واہ تیغ کفار نوں کر دتا بیہوش
تیغ دو دستی جنگ وچہ ایسی واہی جان ۔ لشکر بو سفیان دا سب ہویا حیران
تا جو اچن چیت میں ڈٹھا پاک رسول ۔ نویں سروں پھر زندگی مینوں ہوئی حصول
نسے آپے جنگ تھیں جو اصحابؓ کبار ۔ سبھ قصور جو انہاں دا بخشیا رب غفار
آیت آئی عفو دی وچہ قرآن مجید ۔ وڈے درجے انہاں دے جہڑے ہوئے شہید

## معجزہ

حضرت چڑھے پہاڑ تے نال جو اصحابؓ ۔ چڑھیا چاہیا اوس تے اہل قریش خراب
پاک نبی حق انہاں دے کیتی ایہہ دعا ۔ چڑھ نہ سکن پہاڑ تے ایہہ مردود خدا

اوسیو یلے نبیؐ دی ہوئی دعا قبول
اپنی طرفوں کافراں لائے بہت تران
جیہڑا اپر چڑھن دے دل وچہ کردا غور
اوڑک بوسفیان نے پچھیا ہو لاچار
حضرت کہیا ایسنوں دیہو جواب نہ مول
تاں بھی منع جواب تھیں کیتا شاہجہان
پھر بھی حضرت آکھیا دیہو نہ مول جواب
خوش ہویا سفیان پھر اس تھیں بے انداز
میرے نایئں ہووندی ایہہ گل ہے معلوم
ایہہ گل سُنکے عمرؓ نوں آیا جوش کمال
کارن تیرے قتل دے سبیا سیں موجود
اَعْلُ هُبَلْ ای ہبل توں اوچا ہو لنگ
اَللّٰهُ اَعْلٰی وَاَجَلّ ہے اوچا رب مجید
یعنی عزی اساندا نہیں تساڈا مول

کافر اپر پہاڑ دے ہک نہ چڑھیا مول
ایہہ اپر پہاڑ دے چڑھے نہ بے ایمان
ڈگ ڈگ پوندا پچھاں نوں اوہا ہو کمزور
ایہہ ہے اپر پہاڑ دے پاک نبی سردار
تاں پھر اس بو بکر نوں پچھیا نامعقول
پچھدا حضرت عمر نوں پھیر ابوسفیان
سُنکے حکم رسول دا چپ رہے اصحاب
کہندا اپنی قوم نوں نال بلند آواز
قتل ہوئے وچہ جنگ دے ایہہ تینے مرحوم
ہوندا زندے اسیں ہاں فضل خدا و نیال
تاں پھر اگوں بولیا اوہ کافر مردود
اصحاباں نے آکھیا خیر خدا تھیں منگ
عزلنا ولا عزلکم پھر کہیا اوس پلید
اسدا ایہہ جواب پھر کہنیا پاک رسول

اَللّٰهُ مَوْلٰنَا وَلَا مَوْلٰی لَکُمْ

یعنی اللہ ہمارا مولیٰ ہے اور تمہارا کوئی مولا نہیں

یعنی مولا اساندا ایہہ ہے رب رحمان
کہندا بوسفیان پھر آواں اگلے سال
ایہہ گل کہ کے ٹریا سن لشکر سفیان
حضرت نے پھر اپنے کیتے دفن شہید
غسل کفن نہ کسے نوں ہرگز کیتا مول
حضرت کہیا اج تھیں بعد قریش تمام
بلکہ مکہ کراں بیں فتح بحکم خدا
طرف مدینے جنگ تھیں حضرت ہوئے روان
ہک عورت انصار تھیں حاضر ہوئی آ
رستے اندر اوسنوں ملے جنازے چار

کوئی مولا تساندا ناہیں وچہ جہان
وچہ مقام اس بدر دے لڑاں تساڈے نال
ملے دیول پھر گئے کافر بے ایمان
اندر ہک ہک قبر دے دو دو مرد سعید
اندر خونی کپڑیاں کیتے دفن رسول
غالب اپر اساں دے ہوسن نہیں مدام
اللہ مالک اساں نوں غالب کرسی چا
اگوں استقبال نوں مدنی ملدے آن
ویکھو کہیا اوسنوں بخشیا صدق خدا
پہلا والد اوسدا آہا بزرگ وار

دوجا خاوند اوسدا تیجا سکا ویر
سبھناں دا احوال اس پچھیا وکھو وکھ
بھائی بیٹے خصم ول ذرہ نہ کیتا خیال
کتھے ہے اوہ آوند انبیاں دا سر تاج
دسو کھاں مت اوسنوں کیتا کسے ملال
دسو کھاں کسے اوسنوں مت کیتا مجروح
دسو کھاں اوہ نبی اج زندہ ہے کہ ناں
دوڑی اوسے وقت اوہ چھڈ اپنے مقتول
کردی عرض حضور وچہ سن لے نبی خدا
تینوں خیریں ویکھیا ڈٹھا کل جہان
حضرت کہیا آفریں تیرے اپر یقیں
وچہ مدینے آوڑے حضرت شاہجہان
اگلے ثانی بدر دا لکھاں کجہ احوال
لکھ لکھ رحمت ربدی اپر نبی سردار

چوتھا اس دا پُت سا جسدی حب کثیر
اہیر ذرہ نہ اوسدی میلی ہولی اکھ
آکھے پاک رسول دا دسو بینوں حال
دسو کھاں اج کویں ہے اسدا پاک مزاج
شالہ نبی خدا ئیدا آوے خیریں نال
دسو کھاں کسے اوس دا اسرت دکھایا روح
لوکاں کہیا آوندا ہیگا امن امان
پکڑ لیا اوس آن کے دامن پاک رسولؐ
ہووے میری قوم سب تیرے اپر فدا
تینوں پایا سب کجہ پایا امن امان
اسدے حق دعا پھر کیتی نبی امین
کیتا ایہ جنگ احد ہیں مجمل طور بیان
کیہا سی سفیان جو آواں اگلے سال
بھی آل ازواج تے یار سبہ نالے تابعدار

## ذکر جنگ بدر ثانی

نس گیا سی احد تھیں جسدن بوسفیان
اندر اگلے سال دے آوانگا ہیں پھیر
نال محمدؐ آئے کے خوب مچاواں جنگ
اصلی دل وچہ اوسنوں آہا آپ خطر
تا جو میری بات ایہ سُنن خاص عوام
اینویں جھوٹھا دبدبہ دتا اوس شریر
جاں پھر اگلا سال اوہ نیڑے ڈھکا آ
دل وچہ کہندا کراں ہن ایسی صورت کو
اوڑک بوسفیان نے کڈھی ایہ دلیل
نام نعیم سی اوسدا بیٹا اوہ مسعود

ایہ گل اسدن کہ گیا ظاہر وچہ میدان
اتر انگا ہیں بدر وچہ لشکر لے کے ڈھیر
لشکر لیکے بدر وچہ لڑساں آن نسنگ
اینویں جاندلوار اوہ ہار گیا سی ٹرہ
لشکر میرے بہت تھیں ڈر سن لوک تمام
تا جو پچھوں کہن نا نس گیا بے پیر
جاپے بوسفیان نوں آونا بڑی بلا
جس گلوں شرمندگی بینوں ہول نہ ہو
طرف مدینے بھیجیا اپنا اک وکیل
دشمن دین رسول دا آہا اوہ یہود

ٹوریا بوسفیاں نے اسنوں ایہہ سکھلا — وچہ اصحاب رسول دے ایہ گل آکھیں جا
کیتا بوسفیان نے لشکر بہت تیار — فوجاں کٹک سپاہ دا آوے نہیں شمار
آیا چاہندا اُتساں تے کارن جنگ بدر — مکے وچوں ٹرپیا اس دا سب لشکر
آہا بوسفیان نوں دل وچہ ایہہ گمان — ڈر جاسن اصحاب سب سُن میرے سامان
جاں اس میرا دبدبہ کیتا درج بیان — سن اصحاب رسول دے ہو جاسن حیران
پاک نبی نوں جنگ تھیں دیسن صاف جواب — ڈر کے میرے خوف تھیں نس جاسن اصحاب
کیتی درج نعیم نے ساری بات عیان — دسیا جا اصحاب نوں جو کہیا سفیان
سُن اصحاباں ساریاں پڑھیا ایہ بیباک — حَسْبُنَا اللّٰهُ اساں نوں کافی ہے رب پاک
وَنِعْمَ الْوَكِيْلُ اوہ اساندے چنگے کردا کم — جنہاں تکیہ رب دا انہاں رنج نہ غم
حضرت پاک رسول نے جاں ایہ سنی خبر — اوسے ویلے نبی نے کیتا حکم سفر
لشکر پاک رسول دا ہویا ترت تیار — کرن تیاری کوچ دی سب اصحاب کبار
لدلئے اصحابیاں جنگل دے سامان — طرف بدر دی ہو پئے اہل اسلام روان
لشکر پاک رسول دا بنیاں ڈیڈھ ہزار — آکے اندر بدر دے ڈیرے دتے مار
خیمے تنبو نبیؐ دے لگے جا سجا — کل میدان محمدیاں آکے گھیر لیا،

جھولن اہل اسلام دے ہر جا لال نشان
نیزے برچھی اسپ سب دسن وچہ میدان

سنگی بوسفیان دے پائی انہاں خبر — آئی فوج محمدی وچہ میدان بدر
کہندے بوسفیان چل کریئے مقتول — کہندا یار وراہ وچہ پانی ملے نہ مول
جیکر اسیں جنگ تے جاواں گے اس سال — رستے اندر مراں گے نال پیاس کمال
اس بہانے جنگ تے گیا نہ بوسفیان — مکے وچہ غریب دی ڈر ڈر نکلے جان
کتنے روزاں بدر وچہ کیتا نبی مقام — ایہہ بوسفیان نوں آون ہویا حرام
اصحاباں سوداگری بہت کیتی اس جا — سبھناں تائیں دوہ کے دتا نفع خدا
کہیا شاہ عثمان نے کیتا اساں بپار — جنہوں ہر دینار تے نفع ہویا دینار
یعنی دونا اساں نوں ہویا نفع حصول — نال خوشی دے پرتیا لشکر پاک رسول
بھیجیاں اللہ پاک نے آیتاں وچہ قرآن — فتح مندی اسلام دی کیتی رب بیان

قَالَ اللّٰہُ تَعَالٰی اَلَّذِیْنَ قَالَ لَھُمُ النَّاسُ اِنَّ النَّاسَ قَدْ جَمَعُوْا لَکُمْ فَاخْشَوْھُمْ فَزَادَھُمْ

یعنی وہ لوگ جنہیں کہا لوگوں نے (یعنے ابوسفیان وغیرہ نے) لشکر جمع کیا ہے تمہارے لئے سو تم ان سے ڈرو سو ان کا

اِیْمَانًا وَّقَالُوْا حَسْبُنَا اللّٰہُ وَنِعْمَ الْوَکِیْلُ ۞ فَانْقَلَبُوْا بِنِعْمَۃٍ مِّنَ اللّٰہِ وَفَضْلٍ

ایمان زیادہ ہوا اور انہوں نے کہا کہ اللہ ہمیں بس ہے اور وہ اچھا کارساز ہے پھر الٹ آئے اور اللہ کی نعمت اور فضل لے

لَّمْ یَمْسَسْھُمْ سُوْٓءٌ وَّاتَّبَعُوْا رِضْوَانَ اللّٰہِ وَاللّٰہُ ذُوْ فَضْلٍ عَظِیْمٍ ۞

کر نہ پہنچی اور نہیں کچھ تکلیف اُن کو اور تابع ہوئے وہ اللہ کی مرضی کے اور اللہ بڑا فضل والا ہے

# بیان غزوہ خندق یعنی جنگ احزاب

اللہ باب آسان کر خندق دا اندکور
ہجرت نبی کریم تھیں اندر چوتھے سال
اندر پنجویں سال دے کہے ابن اسحاق
وچہ مدینے قوم اک آہی بنی نضیر
انہاں یہوداں نال پھر حضرت کیتا جنگ
اوڑک حضرت انہانوں کیتا وطن جدا
بعضے خیبر ٹر گئے بعضے اندر شام
ابن اخطب اک حسی سا او نہاں وچہ یہود
اندر ایسے فکر دے رہندا سی دن رات
کے دیول جا وند لیکے بیٹی شریر
نال محمدؐ چل کے کریئے جنگ جدال
جا کے کل قریش نوں کیتا اوس تیار
طرف مدینے ٹرپئے لکھوں ہو روان
انہاں نوں بھی جلئے کے کہند اوہ جھول
چھوہارے خیبر شہر دے جو ہو دن یکسال
اوچہ مرالظہران دے جو سی اک مکان
ارل مل سب پلید اوہ ہوئے دس ہزار

اسنوں جنگ احزاب بھی آکھن اہل شعور
کہے بخاری گذریا خندق دا احوال
ہویا سی اس جنگ دا حضرت نوں اتفاق
حضرت نال مخالفت کردے اوہ شریر
قابو کیتے نبی نے رن وچہ کر کے تنگ
دتے کڈھ مدینیوں سارے نبی خدا
بعض یہوداں جائے کے ملے ہور مقام
خیبر اندر جائے کے رہبا اوہ مردود
بدلہ اہل اسلام تھیں لئے وچہ حیات
کردا نال قریش دے جا کے ایہہ تدبیر
مدد کرانگے اسیں بھی چل تساڈے نال
جوڑے بوسفیان بھی جنگی چار ہزار
حسی وغیرہ گئے پھر قوم طرف غطفان
چلو اہل اسلام نوں چل کریئے مقتول
دینے کر کے انہانوں حسی لیاندا نال
رلے اونتے اوہ آ ٹکے نال ابوسفیان
طرف مدینے ٹرپئے اوہ سارے مردار

پوہنچی خبر رسول نوں آئے رل پلید ‏ ‏ نال اصحاباں مشورہ کیتا نبی سعید
حضرت سامان آکھدا سن اے نبی کریم ‏ ‏ فارس اپر جاں کوئی چڑھدا آن غنیم
گردے سارے شہر دے خندق کرن تیار ‏ ‏ دشمن تھیں پھر ملک نوں رکھدا رب غفار
ایہہ گل پاک رسول نوں لگی بہت عجب ‏ ‏ حکم کیتا جو تسیں بھی خندق کھودو جھب
پاس مدینے شہر دے سا اک سلع پہاڑ ‏ ‏ اس پاسوں سی شہر دا رستہ کل اجاڑ
خندق اس پہاڑ ول کیتی نرت تیار ‏ ‏ دوجیاں طرفوں شہر نوں آہی کل اجاڑ
نال اصحاباں نبی بھی خندق کھودی جا ‏ ‏ اک دن حضرت بھکھ تھیں پتھر پیٹ بدھا

## معجزہ

جابر نے جد ویکھیا حضرت دا ایہ حال ‏ ‏ بی بی نوں ونج آکھدا آکھانا کجھ نکال
پائی آٹا جواندا گھر وچہ سی موجود ‏ ‏ جابر اگے رکھیا بی بی ہو خوشنود
حضرت جابر آکھیا اوسنوں گنہ پکا ‏ ‏ نالے اک بکروٹڑا ذبح کیتو نے چا
کراں ضیافت اسیں اج پاک نبی ابرار ‏ ‏ بی بی تائیں آکھدا جلدی کریں تیار
گوشت اتے طعام اوہ بی بی لگی پکان ‏ ‏ حضرت جابر نبیؐ نوں ایہ گل دسی آن
کل انصار مہاجراں کیہا نبیؐ کرام ‏ ‏ جابرؓ ساڈے واسطے پکا اج طعام
القصہ پھر سب نوں حضرت آندا نال ‏ ‏ خندق اپر جتنے آہے مرد کمال
لب مبارک اپنی پاک رسول خدا ‏ ‏ آٹے ہانڈی دوہاں وچہ دتی آن ملا
کھاون لگے بیٹھ کے سارے اوہ طعام ‏ ‏ پورا دہ سے آدمی اوٹھیا رج تمام
پکدا رہیا طعام سا ایویں نالوں نال ‏ ‏ نالے گوشت رہیا اوہ چلھے اپر بحال
آٹا گوشت رہیا اوہ سب سلامت کل ‏ ‏ ذرہ نہ اس تھیں گھٹیا برکت ختم رسل

## معجزہ

خندق تھیں اک نکلیا پتھر سخت کمال ‏ ‏ توڑ رہے اصحاب سب ٹٹا نہ روال
حضرت نے پھر آ اکے ماری اسنوں چھٹ ‏ ‏ اوسیویلے ہوگیا اوہ پتھر دو ٹوٹ
اسدے وچوں نکلیا بجلی دا لشکار ‏ ‏ کل عمارت شام دی ڈٹھی شاہ ابرار
حضرت نے فرمایا پڑھ اچی تکبیر ‏ ‏ وتا حلقہ شام دا اینوں رب قدیر
دوجی واری ماریا حضرت پھیر کدال ‏ ‏ ڈٹھا فارس ملک نوں حضرت بجلی نال

اونویں پڑھ تکبیر پھر کہیا رسول خدا
تیجی واری ضرب جاں ماری شاہ زمن
اللہ اکبر آکھ کے کہیا شاہ جمال
پرزے پرزے ہو گیا پتھر اوہ تمام
ملکاں والی بات جیوں کیتی پاک رسول
ملک یمن دا نبی ڈٹھا وچہ حیات
ابابکر دے عہد وچہ ہوئے شروع جہاد
وچہ خلافت عمر دے تنے ملک تمام
جدوں مرتب کر چکے خندق نبی خدا
رکھیا سبہ تیار کر لڑنے دا سامان
بنی قریضہ قوم یک آہی وچہ یہود
بن اخطب لئے انہاں نوں سنگے یار آشنا
آئی خندق پاس جاں فوج ابوسفیان
ایسی صورت عرب وچہ اگے نہ ڈٹھی مول
القصہ دو طرف تھیں ہویا جنگ تیار
کیتا دو ہاں مقابلہ کس کس مارن تیر
آہا قوم قریش تھیں وڈا اک پہلوان
نال ہزار جوان دے کردا سی اوہ جنگ
نسدی واری کر گیا وعدہ اوہ مردود
سر اپنے نوں دھوئیکے تیل نہ لاساں مول
آیا اوسے رنج تھیں نال قریشاں رل
تنگ جگہ یک ویکھ کے آیا لنگھ اورار
میرے وچہ مقابلے کڈھو کوئی پہلوان
کھڑا پی لائی کنڈ تے کر کے نبیؐ دعاء
شاہ علیؓ نوں ویکھ کے کہندا اوہ جہول

دتا فارس ملک بھی مینوں آپ آلہ
نکلی بجلی ویکھیا سارا ملک یمن
ملک یمن بھی مجھ نوں بخشیا جل جلال
ویکھ ہوئے حیران سب جو اصحابہ کرام
ہوئے اہل اسلام نوں تنے ملک حصول
شام تے فارس قبض وچہ آئے بعد وفات
تھوڑے تھوڑے ملک سبہ کیتے انہاں آباد
اندر قبضے اپنے کیتے اہل اسلام
لشکر اپناں اوس تے قائم کیتا آد
اچراں نوں آپہنچیا لشکر بوسفیان
باہر شہر مدینیوں رہندے اوہ مردود
نال ابوسفیان دے ساتھی لئے بنا
خندق تائیں ویکھ کے بہت ہوئے حیران
کڈھی اپری رسم ایہ حضرت پاک رسول
خندق پاس قریش بھی لتھے خیمے مار
نوجھے وددھ تی تھیں آہی قوم شریر
عمرو جو بیٹا عبدود دا اُسدا نام پچھان
نس گیا سا بدر تھیں زخمی ہو کے تنگ
اس زخم دا نبی تھیں بدلہ لیساں زود
جب تک بدلہ اپنا لواں نہیں ہر سول
حملہ کر کے آوندا اس دن خندق دل
پاک نبیؐ نوں آکھدا اوچی طرح پکار
حضرت رسول بھیجیا شاہ علیؓ مردان
طرف عمرو دی داہپیا حیدر شیر خدا
تیرے نال مقابلہ مینوں نہیں قبول

نوں لڑکا ہیں کل دا ہیں نامی پہلوان
کیوں کر پاواں ہتھ ہیں تینوں وچہ میدان

نالے تیرا باپ سی میرا یار بھرا
بھائی دے ہیں پت نوں کیونکر ماراں چا

کہیا حضرت علیؓ نے ہیئوں ہے منظور
حکم خدا تھیں نہ دھ نوں کرساں چکنا چور

ایہہ گل کہ کے شاہ علیؓ کھچ لئی تلوار
ماریا نعرہ حیدری دُلدُل دے اسوار

کافر حضرت علیؓ نوں ماری تیغ اُٹھا
ایہدا اُپر ڈھال دے جھلی شیر خدا

لگن سینی علیؓ دی ڈھال ہوئی دو ٹوٹ
کجھ قدرے وچہ سرے دے لگی آکر چوٹ

کہیا حضرت علیؓ نے کافر نوں للکار
جاویں نہ میدان تھیں جھل اساڈی وار

پڑھ بسم اللہ شاہ نے جیوں ماری شمشیر
سر کافر دا کٹ کے دور وگایا شیر

اللہ اکبر آکھ کے گجیا شیر خدا
اندر قوم کفار دے شور پیا ہر جا

تھر تھر کنبے خارجی سن نعرہ مردان
ڈر کے اہل اسلام تھیں چھوڑ چلے میدان

ڈیرہ کر دے جائے کے خندق کولوں دور
دِن دوجے پھر آ ٹکیے پایا انہاں فتور

رلمل کے طرفین نے خوب مچایا جنگ
پھر بھی اہل اسلام نے موڑی کیتے تنگ

چار نمازاں جنگ وچہ اسدن ہویاں قضا
کتیاں پاک رسول پھر باترتیب ادا

حق انہاں دے نبی نے کیتی بری دعا
ملاء اللہ بیوتہم وچہ حدیثاں آ

مَلَأَ اللّٰهُ بُيُوتَهُمْ وَقُبُوْرَهُمْ نَارًا كَمَا شَغَلُوْنَا عَنِ الصَّلٰوةِ الْوُسْطٰى صَلٰوةِ الْعَصْرِ

یعنی خدائے تعالے کافروں کے گھروں کو اور قبروں کو آگ سے بھرے جیسا انہوں نے ہمیں نماز وسطی سے کہ نماز عصر ہے باز رکھا

بھرے انہاندیاں گھراں نوں اگ تھیں پاک خدا
سانوں جویں نماز تھیں رکھیا انہاں ہٹا

بھیجی رب کفار تے ڈاڈھی سرد ہوا
تمبو خیمے انہاندے دتے سبھ اُڈا

گھوڑے چھٹ انہاندے کُدکُد پاون شور
ہانڈیاں اُلٹیاں ہوگیاں رِدّھا پکا چور

شدت سردی انہاں نوں ایسا کیتا تنگ
آکھن اس میدان وچہ مول نہ کرساں جنگ

پاک نبی نے انہاں ول بھیجیا اک اصحاب
جاکے توں کفار دی لے آ خبر شتاب

اپر کسے قریش نوں ہتھ نہ ڈالیں مول
ایہہ گل اسنوں جاندیاں آکھی پاک رسول

حذیفہ بن یمان سی اوہ اصحابؓ نبیؐ
کہندا حضرت سردیوں ڈردا میرا جی

حضرت اسدے حق وچہ کیتی نیک دعا
سردی اس اصحاب نوں مول نہ لگی کا

کہے حذیفہ جدوں میں آیا پاس کفار
اک اکلا بیٹھ کے سیکدا سی اوہ اگ
ایہہ پاک رسول دی یاد پئی اوہ مست
سردی اتے ہوا دا مینوں رہیا آرام
لشکر تائیں آکھدا آہا بو سفیان
نالے سخت ہوا ہے ٹکن نہ دیندی مول
لشکر تائیں سد کے کردا اوہ تیار
ایہہ گل پاک رسول نوں کہی حذیفے آن
نغزوھم فرمایا پاک رسول کریم
ولا یغزوننا اوہ اساں تے اگوں چڑھن مول
آیا ذکر ہوا دا وچہ قرآن مجید

بیٹھا باہر خیمیوں بو سفیاں سردار
دلو چہ آیا کر دیاں اس دا سیس الگ
اس کارن میں اوسنوں کجھ نہ کہیا وت
اینویں جاتا جاوندا میں ہاں وچہ حمام
سردی دی تکلیف ہے چھڈ چلو میدان
ہرگز ایتھے ٹھہرنا سانوں نہیں قبول
اوسے رات مدینیوں کردا کوچ کفار
لشکر لیکے ٹر گیا تے بو سفیان
یعنی اوپر اُنہاں دے چڑھساں اسیں غنیم
اوڑک اینویں ہو گیا کہیا جویں رسول
وچہ سورت احزاب دے آیت ویکھ سعید

یٰاَیُّھَا الَّذِیْنَ اٰمَنُوا اذْکُرُوْا نِعْمَۃَ اللّٰہِ عَلَیْکُمْ اِذْ جَآءَتْکُمْ
اے ایمان والو یاد رکھو اللہ نعمت کا احسان جو تم پر کیا جب آئیں تم پر

جُنُوْدٌ فَاَرْسَلْنَا عَلَیْھِمْ رِیْحًا وَّجُنُوْدًا لَّمْ تَرَوْھَا
فوجیں پھیر بھیجی ہم نے ان پر ہوا اور ایسی فوجیں جو تم نے نہیں دیکھیں

یاد کرو اے مومنو اللہ دا احسان
اپر انہاں دے اساں بھر دتی بھیج ہوا
فوجاں اوہ فرشتے بھیجے اللہ پاک
بلوچہ فوجاں ساریاں دتیاں رب اُڈا
لکھ لکھ رحمت رب دی اپہ نبی مختار

جدوں تساں تے آندیاں فوجاں بو سفیان
نالے فوجاں اوہ جو تساں نہ ڈٹھیاں کام
کفاراں نوں آنکے کیتا انہاں ہلاک
حضرت پاک رسول نوں دتی فتح خدا
بھی آل ازواج تے یار سبہ نالے تابعدار

## جنگ بنی قریظہ

بعد فتح احزاب تھیں حضرت پاک رسولؐ
اوسیویلے آئیا جبرائیلؑ امین
یا نبی اللہ اجے میں کھولے نہیں ہتھیار
کیتا اللہ پاک نے تینوں ایہہ خطاب

آندی گھر تشریف جاں اللہ دے مقبول
پاک نبی نوں آن کے کردا ایہہ تلقین
تدہ کیوں کھولے اپنے اے سید ابرار
بنی قریظہ نال دنج کریو جنگ شتاب

باہر شہر مدینیوں اک محلہ سی — بنی قریظہ اوس وچہ رہن یہود سبھی
کیتا آہا انہاں نے وعدہ حضرت نال — تیری اسیں موافقت رکھاں گے ہر حال
اس وعدیدا انہاں نے کیتا پھیر خلاف — یعنی پاک رسول دے دشمن ہوئے صاف
ہویا حکم خدائیدا مارو اوہ مردود — کرو چڑھائی انہاں تے کریو قتل یہود
لشکر تائیں سد کے کہیا پاک رسولؐ — کرو تیاری جنگ دی دیر نہ کریو مول
نکلو تیغاں کس کے بنی قریظہ ول — وچہ محلے انہاندے ڈیگر پڑھنی چل
پڑھ تکبیراں ٹر پئے حضرت دے اصحاب — رستے اندر انہاں نوں لہن لگا آفتاب
بعضیاں کیتی راہ وچہ عصر نماز ادا — بعضیاں اوتھے پہنچ کے کیتی وچ قضا
پاک نبی نے دوہاں ندی رکھی روا نماز — کجہ نہ کہیا کسے نوں پاک نبی ہمراز
لشکر پاک رسول دے خوب مچایا جنگ — کل یہود رسولؐ نے پلوچہ کیتے تنگ
اندر لگے گڑھے تھیں رل کے اوہ مردار — جان بچاون واسطے ترلے لین ہزار
ابولبابہ شخص یک ہیگا سی انصار — بنی قریظہ نال اوہ پہلوں رہیا یار
ایپر اُسنے نبی دا کیتا دین قبول — اسدے کولوں پچھدے اوہ سارے مجہول
جے توں آکھیں گڑھے تھیں اتراں اسیں تمام — حضرت پاک رسول دا من لواں احکام
ابولبابہ گلے تے دھر کے اپناں ہتھ — کہیا بیشک اترو بہتر ہے ایہہ بات
گردن ہیٹھ دھرن وچہ ایہ اشارت سی — حکم قتل دا تساں نوں دیسی پاک نبیؐ
ایپر پچھوں سوچیا ابولبابے سا — کیوں ہیں کیتی انہانوں ایہ اشارت چا
میرے کولوں ہوگیا بھارا ایہہ قصور — اللہ اتے رسول دا خائن ہویا ضرور
ابولبابہ آیا مسجد نوں فے الحال — بدھا اپنے آپ نوں تھم ہکی دے نال
رو رو کہندا رب نوں کھلساں ناہیں مول — توبہ میری جہاں تک ہووے ناہ مقبول
روٹی ویلے اوسنوں روٹی دیہن کھوا — حاجت ویلے کھولدے پھیر بجھیندے چا
سن کے حضرت خبر ایہ کیتا سی ارمان — کہیا میرے کول جے آوندا اوہ جوان
کردا اسد یواسطے ہیں خود استغفار — ایپر اسنوں کھولنا ہن ناہیں درکار

جبتک حکم خدا اسدا ہووے نہیں نزول
تاتا تیکن کھولنا جائز ناہیں مول

تاجو پندرہ روز اوہ بدہا رہیا غریب — اوڑک حکم خدا تھیں کھولیا پاک حبیب
تقوی اسدا ومنوں ویکھو کرو دھیان — قصہ ایہ ہیں مختصر کیتا اسے بیان
اس غزوے وچہ چار سو ہویا قتل یہود — جتنے آہے مرد اوہ مارے کل مردود
بنی قریظہ وچہ جو لڑکے آہے کل — لونڈے کرکے سب اوہ آندے ختم رسل
عورتاں سبھے لونڈیاں کیتیاں پاک رسول — مال اسباب جو انہاں دا ذرہ نہ چھڈیا مول
ونڈیا اہل اسلام وچہ کل غنیمت مال — جیونکر حکم رسول نوں کیتا جل جلال
اگے صلح حدیبیہ دا سنیوں کراں بیان — ایہہ بھی عمدہ واقعہ گذریا اس زمان
لکھ لکھ رحمت ساریدی اپر نبی سردار — بھی آل ازواج تے یار سبہ نالے تابعدار

## ذکر صلح حدیبیہ

ہجرت نبی کریم تھیں اندر چھیویں سال — ہوئی صلح حدیبیہ پاک نبی دے نال
سنتوں بڈھوں اوسدی جیونکر ہوئی بنا — یکدن اندر خواب دے ڈٹھا نبی خدا
مکے اندر لے گئے پاک نبی تشریف — عمرہ کیتا جائے کے اوتھے نبی لطیف
وڈ لیلے اٹھ کے ستے کل اصحاب — آکھ سنایا سبہ نوں حضرت نے ایہ خواب
اصحاباں نوں خواب تھیں اٹھیا شوق کمال — آکھن سبہ بیت اللہ دا کریئے چل جمال
اگے بھی ایہ انہاں نوں رہندا شوق ہمیش — خانے کعبے واسطے سدا رہن دل ریش
اوڑک سارے رل کے مکے ہوئے تیار — کرن تیاری سفر دی کل اصحاب کبار
مکے دیول ٹرپئے حضرت شاہ جمال — چودہ سو کل آدمی چلیا حضرت نال
بیٹیا ام مکتوم دا عبد اللہ جو ساء — وچہ مدینے اپنا کرن خلیفہ چاء
قربانی دے واسطے ستر اونٹھ ہمراہ — لیکے ٹریا سفر تے خاص حبیب الہ
جاں منزل عسفان تے پوہنچے آن اخیر — ملیا آکے نبی نوں بن سفیان بشیر
کہندا آندا تساں دی سنکے اہل قریش — ہوئے آپس وچہ اوہ جمع تمامی خویش
خالد بیٹ ولید دا وچہ ہویا سردار — لشکر بہترے لڑن نوں کیتا انہاں تیار
کھادی قسم قریش نے سن لے پاک رسول — مکے اندر تدھ نوں وڑن نہ دیسن مول
جاں ایہ بات بشیر تھیں سنی رسول کرام — وچہ میدان حدیبیہ کیتا آن مقام

حدیبیہ اک کھوہ دا نام آہا مشہور — آہا اوس مقام تھیں لو کوہ اکہ دور
آہا پاس حدیبیہ اک وڈا میدان — اُترے اُس میدان وچ حضرت شاہجہان

## معجزہ

وچ مقام حدیبیہ اترے جاں سردار — اوس جگہ دو معجزے خوب ہوئے اظہار
لشکر دے وچ ہوگیا پانی بہت قلیل — کردے عرض رسول نوں سبھ اصحاب جمیل
ڈیرے اندر رہا نہیں پانی رہیا نہ مول — ہویا پانی واسطے لشکر سبھ ملول
اک برتن دے وچ کجھ اندک پانی سی — دست مبارک اوس تے دھریا پاک نبی
برتن اوسیوقت اوہ بھریا پانی نال — انگلیاں تھیں چل پئے چشمے آب زلال
ساری قوم رسول دی پانی پیتا آر — نالے وضو ساز یا وہن حبیب خدا
راوی ایس حدیث دا ہے جابر انصار — اک کوزے تھیں رجیا بندہ ڈیڈھ ہزار

## معجزہ

دوجا ایہ بھی معجزہ ہیگا پاک رسول — اندر چاہ حدیبیے پانی رہیا نہ مول
کُرلی کرکے اوس وچ سٹی شاہ جمال — اوسے ویلے کھوہ اوہ بھریا پانی نال
جاں جاں تائیں نبی دا اوتھے رہیا مقام — تاں تاں تیکن کھوہ وچ پانی رہیا عام
سنیاں قوم قریش نے حضرت پاک رسول — وچ مقام حدیبیے کیتا آن نزول
بدیل خزاعی بھیجیا انہاں حضرت ول — آکھی پاک رسول نوں اس جا کے ایہ گل
یا حضرت تدھ واسطے اہل قریش تمام — کرن تیاری جنگ دی مکے وچ بدنام
داخل ہون نہ دیوسن تینوں مکے مول — خطرہ ہے جے تدھ نوں کر دیون مقتول
پاک نبی نے اوس نوں دتا ایہہ جواب — توں اس قوم قریش نوں جا کے آکھ شتاب
عمرہ کرنے واسطے ہیں آیا اس جا — جنگ کرن دی مجھ نوں ہرگز غرض نہ کا
لڑنا نال قریش دے ہینوں نہیں قبول — جا کے آکھ قریش نوں تنگ نہ ہوون مول
میری طرفوں انہاں نوں آکھیں ایہہ پیغام — مدت کجھ ٹھہرائیکے کریئے صلح تمام
اس مدت دے تیک ہیں لڑسان نال کفار — جھڑے قوم قریش تھیں ایہن باہروار
جیکر دوجیاں کافراں پکڑ کراں ہیں زیر — تاں پھر میری تابع اوہ بھی ہوون پھیر
جے آوان مغلوب ہیں کہیا ختم رسل — ہویا قوم قریش دا حاصل مطلب کل

کہیا وِچ قریش نوں اس نے ایہ پیغام
اس دے تائیں روکنا نہیں مناسب مول
ایپر قوم قریش نوں آیا نہ اعتبار
کہیا عروے آ ٹکے پاک نبی دے پیش
تیرے مارن واسطے کیتی انہاں صلاح
سنگی تیرے اونہاں دا لشکر ویکھن جیب
اس گل تھیں بو بکرؓ نوں روہ نہایت
یعنی لات پلید دا جاکے چُم فُلان
غصے تھیں بو بکر ایہ کڈھی اس نوں گال
کہندا اتینوں گال دا دیندا خواب بیان
اوڑک پاس قریش دے عروے کہیا آ
ایپر جیسے نبیؐ دے ہیں اصحاب کبار
ہوئے ایپر رسول دے جانوں دل فدا
جس دے ایپر نبیؐ دی پوندی جا کر لَب
جس پانی تھیں نبیؐ اوہ وضو کردا سی
جھڑا حکم زبان تھیں کردا نبی کریم
اُچا مول نہ بولدے پاک نبیؐ دے کول
دلی اہل قریش نوں عروے ایہ صلاح
اس تھیں پچھے عمرؓ نوں کہیا پاک نبیؐ
کہیا حضرت عمر ایہہ میرا کم نہ مول
بھیجیا پاک رسول نے پھر حضرت عثمانؓ
کہیا اہل قریش نوں نال کمال پیار
عمرہ کرنے واسطے آئے پاک رسولؐ
کہیا اہل قریش نے پہنچ گیا پیغام
جیکر تیری خوشی ہے کر لے توں طواف

عمرہ کرنے واسطے آیا نبیؐ کرام
دسیا کھول بدیل نے اوہ پیغام رسول
عروہ بن مسعود نوں گھلیا دو جیوار
بکے دیو چہ تدہ نوں چھوڑن نہیں قریش
لشکر لیکے کھڑے اوہ ویکھن تیرا راہ
ڈر کے قوم قریش تھیں نس جاونگے سب
عروے تائیں آکھدا امصُص بَظَرُ اللّاتِ
نس والے نبی تھیں اسیں وچہ میدان
عروہ سُنکے گال ایہ ہویا لالو لال
جیکر تیرا مجھ تے ہوندا نہ احسان
بہتیاں شاہاں نال میں مجلس کیتی جا
ایسا لشکر کسیدا ناہیں خرماں دار
ایسا وچلا کسیدا ڈٹھا نہیں صفا
او سیہو پیلے بدن تے مل لیندے اوہ سب
سب اصحاب تبرّکا لیندے اوسنوں پی
عزت بجا لیا وندے سارے با تعظیم
ہولی ہولی نرم اوہ بولن سوہنے بول
کرو صلح رسول تھیں ہووو نا بدخواہ
توں وچ اہل قریش تھیں لے آ خبر سبھی
میرے نال عداوتاں رکھدے اوہ جہول
اس نے سارا ماجرا کیتا وچ بیان
بکے اندر نبیؐ نوں دخل دیہو یک وار
لڑنے اوپر اساں دا قصد نہ ہرگز مول
ایپر دخل نہ نبی نوں دیواں اس مقام
پاک نبیؐ نوں اس جاوڑن نہ دیواں صاف

کہیا شاہ عثمان نے باہجوں نبی خدا ۔ کعبے دا طواف ہیں کراں نہیں تنہا
غصے ہو عثمان نوں اہل قریش شریر ۔ بند بٹھائے اپنے کیتا پکڑ اسیر
حضرت طرف نہ بھیجیا دلدا کوئی جواب ۔ بہت حیران اسبات تے ہوئے سب اصحاب
جدوں قریش عثمان نوں کیتا بند یوان ۔ پوہتی خبر رسول نوں قتل ہویا عثمان
پاک نبیؐ اسبات تھیں ہوئے بہت ملول ۔ ڈیرے اندر حکم دے سب اصحاب رسول
سمر پیڑ اک رکھ سا اندر اوس مکان ۔ اسدے تلے آئیکے بیٹھے شاہ جہان
اصحاباں جد ویکھیا حضرت نوں وچ غم ۔ آکے پاس رسول دے سارے کھان قسم
اکھن جانجاں تیک ہے تک ساڈے وچ جان ۔ لیساں اہل قریش تھیں بدلہ شاہ عثمان
نال کفاراں لڑاں گے جب تک جان بقا ۔ تیرے اوپر اپنی کرساں جان فدا
بیعت کیتی نبیؐ دی سبہناں دوجی وار ۔ کہندے تیریاں دشمناں کرساں مار خوار
کیتا شاہ عثماں بھی بیعت وچ شمول ۔ اسدے بدلے اپنا دھریا ہتھ رسولؐ
اس بیعت تھیں ہویا راضی رب رحمان ۔ خوشخبری اسبات دی بھیجی وچ قرآن

قَالَ اللّٰهُ تَعَالیٰ لَقَدْ رَضِيَ اللّٰهُ عَنِ الْمُؤْمِنِيْنَ اِذْ يُبَايِعُوْنَكَ تَحْتَ الشَّجَرَةِ فَعَلِمَ مَا فِيْ قُلُوْبِهِمْ فَاَنْزَلَ السَّكِيْنَةَ عَلَيْهِمْ وَاَثَابَهُمْ فَتْحًا قَرِيْبًا وَّمَغَانِمَ كَثِيْرَةً يَّاْخُذُوْنَهَا وَكَانَ اللّٰهُ عَزِيْزًا حَكِيْمًا ؕ

یعنی راضی ہویا مومناں کولوں رب ۔ جاں رکھ تلے تدھ دی بیعت کردے سب
خالص نیت انہاندی جاں لئی رحمان ۔ نازل کیتا انہاں تے کامل اطمینان
تے بدلہ دتا انہاں نوں فتح قریب خدا ۔ خیبر والی فتح ایہہ کہندے کل علماء
نالے دتا انہاں نوں بہت غنیمت مال ۔ حکمت والا رب اوہ غالب ہے ہر حال
اس بیعت نوں آکھدے ہین بیعت رضوان ۔ بہتا راضی ہویا اس تھیں رب رحمان
جنہاں بیعت نبی دی کیتی اوس مکان ۔ دو وعدے رب انہانوں دتے وچ قرآن
اول بخشی انہاں اپنی خاص رضاء ۔ ایہہ پھر خیبر دوسری دتی فتح خدا
اس بیعت دی خبر جاں پوہتی پاس قریش ۔ اوسے ویلے ہوگئے سبہناں دے دلریش
جاتا انہاں کرن گے مومن انہاں خوار ۔ دو وچیواری جنہاں ہن کیتے قول قرار

فکر پیا سب موڈیاں بھلے ہوش حواس
صلح کراون واسطے کیتا اوہ مختار
کہیا آن سہیل نے خدمت وچہ رسول صلعم
دواں طرفاں واسطے چنگا نہیں فساد
ہوئے ہیں قریش بھی وچہ ضداں مشغول
جیکر تدھ بھی بانی کیتی ضد منظور
لائق ہے جے تسیں بھی پرت وننجو فی الحال
تن وناں تھیں ودہ نہ ایتھے رہنا سال
ہور ہتھیار نہ لیاؤ ناہں کوئی اپنے نال
جہڑا بندہ اساں دا جاوے تساں ول
ساڈے وچہ جو تساں دا آوے ہو مرتد
اصحاباں اسبات تھیں کہیا ہو ملول
رستہ نہ ایہہ صلح دا کہیا جویں قریش
اپنی این منا ؤندے ہین اساتھیں اوہ
حضرت کہیا ٹھیک ہے کریو صلح شتاب
پاک نبی صلعم فرمائیا جو ہو شیا مرتد
تے جیہڑا کافر اساں وچہ آکے مڑیا پھیر
یعنی اللہ اوس دی کرسی کوئی سبیل
بعد صلح تھیں آکھیا پاک رسول امام
نال جو قربانیاں ایہن اوٹھ سبھی
اصحاباں نوں دلیوچہ آیا رنج کثیر
حضرت اوتھوں اٹھ کے آئے اپنے گھر
ہوئے شرط اخیر تھیں رنج سبھے اصحاب
بی بی نے فرمائیا جے ہین اوہ ملول
حضرت نے پھر اپنا اوٹھ کیتا قربان

سہیل جو بیٹا عمرو دا بھیجن حضرت پاس
بھیجیا شاہ عثمان بھی پاس سید ابرار
حضرت میری عرض تھیں رنج نہ ہوویں مول
بہتر ہے جو صلح دی ہو جاوے بنیاد
آکھن کے نبی نوں وڑن نہ دینا مول
آپس دے وچہ دوہاں دا پوسی وڈا فتور
عمرہ کرنا آئیکے اندر اگلے سال
نالے تیغ میان تھیں کڈھنی مول نہ کا
نالے برساں دس نہ کرنا جنگ جدال
طرف اساڈی تساں پھر اسنوں دینا گھل
اساں نہ دینا پرت کے شرطاں دی ایہہ حد
ایسی دب قریش دی اسیں نہ سہندے مول
یا اوہ اپنے آپ نوں جانن ساتھیں بیش
نام بناون صلح دا اصلی کرن دھروہ
تاپھر بارے اوہدے چپ رہے اصحاب
اوہ پھر ساڈے کم دا رہیا نکارا کدہ
اسدے وچہ سہیل دے رب کریسی دیر
اوڑک اینویں صلح پھر کیتی نبی صلعم جمیل
سر منواؤ اپنے سب اصحاب کرام
کرو تمامی ذبح اوہ کہیا پاک نبی صلعم
اس تھیں اندر ذبح دے ہو گئی تاخیر
ام سلمہ نوں آکے دتی ایہہ خبر
قربانی تے حلق بھی کردے نہیں شتاب
بہتر ہے جے انہاں نوں کجہ نہ آکھو مول
نالے حلق کرا لیا حضرت شاہجہان

پاک نبی نوں ویکھ کے سب اصحاب کرام
لگے کرن حجامتاں سدیا ترت حجام

نالے آپو آپنے کیتنے اوٹھ حلال
فارغ ہو قربانیوں کوچ کیتا فی الحال

طرف مدینے ٹرپئے حضرت پاک رسولؐ
ہوئی اندر راہ دے سورۃ فتح نزول

## اِنَّا فَتَحْنَا لَکَ فَتْحًا مُّبِيْنًا

یعنی تینوں فتح ہیں دِتی فتح مبین
کہیا اللہ پاک نے سنتوں نال یقین

حضرت اسدے اتریاں بہت ہوئے دلشاد
فتح مکے دی اس تھیں اکثر لین مراد

بعض مفسر آکھدے اسدے وچ تفسیر
آہی صلح حدیبیہ ایہہ بھی فتح کبیر

ظاہر وچہ ایہ صلح سی باطن فتح پچھان
اوڑک دوہاں طرح تھیں ہوئی فتح عیان

## قصّہ ابوبصیر بطور معجزہ

اصحاباں نوں شرط جو آہی ناپسند
وقت صلح دے جس تھیں جھگڑے قدر بلند

یعنی جہڑی شرط اوہ کیتی اہل قریش
مکے تھیں جو تسانوں آوے ساڈا خویش

جے اسیں منگاں اوسنوں دینا پرت ضرور
اصحاباں نوں شرط ایہہ آہی نامنظور

حضرت نے فرمایا کرو نہ کوئی دلیل
آپے اللہ اوس دی کرسی کوئی سبیل

ایہہ فرمودہ نبی دا ہویا علی الصبیح
راضی ہوئے ویکھ کے جو اصحاب سبھی

ابوبصیر قریش تھیں آہا ہک جوان
وچہ مدینے آئیکے ہویا مسلمان

سُنی قریشاں خبر جاں بھیجے دو وکیل
یعنی لیاون اوسنوں پاس رسول جمیل

خدمت وچہ رسول دے جاں اوہ پہنچے آء
شرط بموجب اسنوں حضرت ٹوریا چا

ذی الحلیفہ دی مسجدے جاں اوہ پہنچے آن
رل کے تنے آدمی کھانا لگے کھان

ابوبصیر نے ہک دی پکڑ لئی تلوار
کہندا کیسی عجب ہے تکھی اسدی دھار

آکھیں تائیں اسنوں لیواں فر آزما
ایہہ گل کہ کے اسدا کیتو سیس جُدا

دوجا ہولی چھوڑ کے نٹھا اوسے دم
کہندا کہندا آگیا پاس شفیع امم

منہ اسدا پیلا ویکھ کے کہیا پاک حبیب
ڈریا ہویا جاپدا سانوں ایہہ غریب

کہندا پاک رسول نوں ہو کے بہت زحیر
سنگی میرا پکڑ کے ماریا ابوبصیر

مینوں بھی اوہ مار کے کردیسی قتلام
تاجو ابوبصیر بھی کیتا آن سلام

حضرت نے فرمائیا واہ ایہہ جنگ جو
کیتا ابوبصیر نے دل وچہ ایہہ دھیان
رخصت ہو کے نبی تھیں آیا ہور مقام
قافلے اہل قریش دے لنگھدے اوتھوں جا
اس تھیں پچھے نواں جو ہوندا مسلمان
کافر تک سہیل سی اندر قوم کفار
ابوجندل تک اوسدا ہیگا سی فرزند
پہلوں نسکے باپ تھیں رہیا مدینے جا
تکے دیو چہ اوسنوں کیتا باپ اسیر
سنگل سارے باپ دے دتے اس ترٹو
اینویں جنہوں دین دا غالب ہوندا شوق
تا جو ستر آدمی ہویا اس دے پاس
جو کوئی اوتھوں قافلہ لنگھدا اہل کفار
بہتی مدت انہاں نے اینویں پائی لٹ
اوڑک ہوئے تنگ جاں اہل قریش تمام
چھوڑے اساں صلح دے سبہ اقرار مدار
سنو اساڈی عاجزی کر کے ہر جناب
سانوں اسدی قوم نے کیتا ڈاہڈا تنگ
سدو اپنے پاس انیہ ہوئے اسیں رضاء
حضرت ابوبصیر ول بھیجیا خط لکھاء
خط مبارک پکڑیا جاں اوہ ابوبصیر
سونہی جان خدائنوں کر کے حمد سپاس
قصہ صلح حدیبیہ ہویا آن ختم
لکھ لکھ رحمت رب دی اپر نبی مدام

خوب ہوندا جے اوسدا حامی ہوندا کو
متکے بہنوں بہیر چا تکے کرن روان
جتھوں اہل قریش دا رستہ آہا عام
ابوبصیر بھی اوس جگہ بیٹھا ڈیرے لا
تکیوں ابوبصیر ول ہوندا اتر روان
اندر صلح حدیبیئے ہویا سی مختار
مسلم ہو کے اوسنے کیتا دین پسند
موجب شرط سہیل نے آندا پھر پرتا
اپیر شوق رسول دا غالب سی زنجیر
آیا ابوبصیر ول بناں تھیں مکھ موڑ
آوندا ابوبصیر ول نال دلیدے ذوق
بعضے آکھن تن سو مسلم ہوئے خاص
مال تمامی لٹ کے بندے دیون مار
طاقت اہل قریش دی گئی تمامی ٹٹ
وچہ مدینے بھیجدے حضرت ول پیغام
شرطاں یا ہجوں اساں ہن کیتی صلح ہنجاب
سدو ابوبصیر نوں اپنے پاس شتاب
جو کوئی انول جاوندا کردے قتل نسنگ
اگلی شرط شروط دا کرو لحاظ نہ کاء
وقت نزع دے اوسنوں اوہ خط پہنچا جا
انا للہ رب دی ورت گئی تقدیر
دوجے مسلمان سب آئے حضرت پاس
خیبر والا جنگ ہن اگے کراں رقم
بھی آل ازواج تے یار تابعدار تمام

## ذکر جنگ خیبر

اللہ باب آسمان کر خیبر والا جنگ
جیونکر نال کفار دے حضرت لڑے نسنگ

ہجرت نبی کریم تھیں اند ستویں سال
وچہ محرم نبی نے کیتا قصد جدال

وچہ مدینے شہر دے خبر ہوئی مشہور
جنگ خیبر دے واسطے کیتا قصد حضور

سنی یہوداں خبر جد ہوئے سب بیتاب
جس ہو من تے فرض سا کردے طلب شتاب

خیبر وچہ منافقاں بھیج دتی اخبار
جنگ تساڈے واسطے چڑھیا شاہ ابرار

خیبر شہر مدینیوں آٹھ منزل ہی دور
ست قلعے اوس شہر دے بہت آہے مشہور

کرن تیاری جنگ دی حضرت ہو اسوار
سنگی ہوئے نبید نے ست سو یک ہزار

خبر رسول کریم دی خیبر پوہستی جا
سبھ قلعیاں تے خیبری پہرے دیہن بہا

راتیں ویلے پھرن اوہ قلعیاں دے چو فیر
پہرے دیندے سنتری گستانوالے ڈھیر

جس راتیں وچہ خیبرے پوہتے نبی کرام
اس راتیں وچہ سوں گئے پہریدار تمام

وڈے ویلے قلعے تھیں باہر نکلے جان
لشکر پاک رسول دا ویکھ ہوئے حیران

نال انہاں دے جنگ دا کیتا حکم رسول
خارجیاں نوں پکڑ کے حجب کرو مقتول

شیراں وانگوں دھاہیے حضرت دے اصحاب
ہوئی فتح رسول نوں اکثر قلعے شتاب

ہکدو قلعے اخیر وچہ مارے مشکل نال
ایپر اوہ بھی فتح پھر بخشی جل جلال

ہکدن حضرت عمر نوں بھیجیا لڑنے کان
شاماں تک اوہ جائیکے لڑیا وچہ میدان

راتیں ڈیرے آیا واپس فتح بغیر
دن دوجے بوبکر نوں حضرت گھلیا پھیر

اس بھی جا میدان وچہ خوب چلائی تیغ
اپنی طرفوں لڑن وچہ رکھیا نہ دریغ

ایپر پھر بھی فتح اوہ قلعہ نہ ہویا مول
دوجیدن پھر عمر نوں بھیجیا پاک رسول

اس دن بھی پھر آئیا اینویں عمر خطاب
تاں پھر اسدن آکھیا پاک رسول مآب

کل دیں اسنوں کرانگا لشکر دا سردار
اللہ اتے رسول دا جسنوں وڈا پیار

نالے رب رسول نوں ہووے اوہ منظور
اسدے ہتھوں قلعہ ایہہ ہوسی فتح ضرور

فجر ہوئی تا یار سب بن تن ہوئے تیار
کل اصحاب رسول دے پہن کھلے ہتھیار

ویکھاں کسدے ہتھ وچہ دیوے اج علم
سدیا حضرت علی نوں پاک نبی یک دم

ہیسی حضرت علی نوں اکھیں درد کمال
اسکارن نہ اوہناں دا آہا کسے خیال

عرض کیتی اصحابیاں لئے سرور سرتاج
درد چشم تھیں شاہ علی رض حاضر ہووے نہ اج

## معجزہ

سلمہ بن اکوع نوں بھیجیا نبیؐ خُدا
سد آندا اس جائیکے حیدر شیر خدا

لب مبارک اپنی پاک نبی سردارؐ
اکھیں اوپر علی دے لائی نال پیار

اوسیویلے علیؓ نوں ہوئی صحت تمام
ساری عمراں اوسنوں رہیا پھیر آرام

دتا حضرت علیؓ نوں جھنڈا پھر پکڑا
نالے اسدے حق وچہ کیتی نیک دُعا

شیر خدا دا جنگ تے ٹریا پھڑ شمشیر
انشاءاللہ قلعے نوں جاندیاں لیسی گھیر

جاں دروازے قلعے دے پوہتا شاہ علی
نعرہ ماریا زوردا دھرتی کنب گئی

بکریاں وچہ شیر جیوں گجکے پوندا دھا
اینویں اندر کافراں وڑیا شیر خُدا

چڑیاں وانگوں وڈہ وڈہ کرنیں دو پھاڑ
ڈر دے تیرے شاہ دے ڈہکن ہیٔ مردار

مرحب اک یہودی وڈا دلیر جوان
آکھن لگا کون ہے شاہ علی مردان

میرے وچہ مقابلے آوے جے اک وار
قتل کراں میں اوسنوں نال اکی تلوار

شاہ علی نے گج کے اسنوں کہیا بُلاء
جیکر ایڈا مرد ہیں وچہ مقابل آء

ایہہ گل سنکے آوندا طرفے شاہ علیؓ
اوہ بھی اپنی جگہ تے وڈا ایہا در سہی

شاہ علی نے اوسنوں جیوں ماری شمشیر
کنڈی تائیں اوسدے سر نوں سٹیا چیر

نیزہ اوس خبیث دا اکھیا شیر دلیر
ہویا اندر روزن دے تن من کتنے سیر

اوسدے جیڈے علی نے مارے ست جوان
وڈے یہود رئیس تھیں آہے اوہ پہلوان

وچہ کتاب تاریخ دے لکھیا ایہہ احوال
لڑدیاں لڑدیاں علی دی ڈگ پئی ہتھوں ڈھال

آیا اندر غضب دے حیدر شیر خدا
دروازہ اس قلعے دا دتا پٹ رگڑا

تاک وڈا اک اوسدا شاہ علی حیدر
بدلے اپنی ڈھال دے ہتھ وچہ لیندا کر

سارا دن اوہ ہتھ وچہ رکھیا شاہ علیؓ
ڈھٹھا جاں کفار نے سب نوں بھاج پئی

کنڈی پچھے سٹیا اوڑک تاک حضور
چالی ہتھ اوہ شاہ تھیں ڈگا جاکر دور

پھیر داسی اس تاک نوں ستر مرد دلیر
اس تھیں ہودن گھٹ جے ہول نہ سکدی پھیر

سٹیا جاں اس تاک نوں شاہ علی مردان
پرتن لگے اوسنوں رل کے ست جوان

وچہ سارے میدان دے آہے اوہ ہمسال
ایہہ تاک نہ اونہاں تھیں ہلیا اک روال

چالی بندیاں رل کے کیتا پھر انشاء
اس تختے نوں چک کے سدھا کر دیئے چا

ہو کے جمع تمام اوہ لالا تھکے زور ۔ اسیر تولیا شاہ داکون اٹھاوے ہور
اوڑک حضرت علی نوں دتی فتح خدا ۔ وڈا قلعہ جو خیبری سارا مار لیا
اس جنگ وچہ ترانویں کافر موئے پلید ۔ پندرہ اہل اسلام تھیں ہوئے مرد شہید
خیبر وچہ یہود جو باقی رہے تمام ۔ دلیں نکالا اسیہ نوں دتا نبی کرام
مال اسباب جو انہاندے باغ زراعت کل ۔ قبضے اندر اپنے کیتے ختم رسل
دتا حکم جو وطن تھیں نکلو کل یہود ۔ نہیں تاں پھڑ کے تساں نوں قتل کرانگے زود
کیتی عرض یہود نے خدمت وچہ رسول ۔ یا حضرت توں اساں نوں دیسوں کدہ ٹہل
باغ زراعت واسطے رکھ لہو رکھوال ۔ وانگ مزدوراں نوکری دیو انگے ہر حال
نوکر بن کے کراں گے واہیاں دے سمیاں ۔ مالک ساڈے ملک دے ہوئے مسلمان
جدوں یہوداں عاجزی کیتی حد کمال ۔ آیا رحم رسول نوں اپر انہاندے حال
ہوئے جدوں یہود نے بخل کنوں دل صاف ۔ پاک نبی نے انہاں دے کیتے خون معاف
اُجرت اپر انہاں نوں رکھیا کاشتکار ۔ اوہ زراعت انہاندی کیتی شاہ ابرار
کیتا حکم جو کسیدا زور میرے نال ۔ چاہاں رکھاں تساں نوں چاہاں دیاں نکال

## معجزہ

اندر اوسے سفر دے ہک یہودن سی ۔ ہن مشکح دی رن اوہ حارث سندی دھی
زینب اوسدا نام سی آہی وڈی پلید ۔ نال رسول کریم دے رکھدی ضد شدید
گوشت اس پکا ئیکے عمدہ لذت دار ۔ زہر ہلاہل اسوچہ میلے اوہ بدکار
تحفہ کر کے نبی نوں اس نے دتا آ ۔ ہک اصحابی اوس تھیں گیا سی کجھ کھا
حضرت پاک رسول جاں اسنھیں لگے کھان ۔ گوشت تا ئیں رب نے دتی ترت زبان
اوسیو بلے بولیا قدرت نال خدا ۔ حضرت ہیں وچہ زہر ہے مینوں مول نہ کھا
جس اصحابی اوس تھیں کھادے سن لقمات ۔ اناللہ اوس نے پائی ترت وفات
زینب تا ئیں سد کے کہیا پاک نبی ۔ کیوں اس گوشت وچہ توں زہر ملایا سی
کہندی ہیں اسواسطے پائی زہر جناب ۔ جے کر سچا نبی ہے لیسی جان شتاب
جیکر ناہیں نبی تاں کھا کے مرسی جھب ۔ سر ساڈے تھیں جنگ دا جھگڑا مکسی سب
پاک نبی اس رن نوں دتا قتل کرا ۔ بدلے اس اصحاب دے پائی اوس سزا

بعضے آکھن نبی اک لقمہ کھادا سی — اثر زہر دا ہو گیا اندر بدن نبیؐ
جاں ایہو موسم پرتن کے آوندا سی ہر سال — کرن شکایت درد دی اندر شاہ جمال
اس تھیں پچھے تن ورہے حضرت رہے حیات — اثر زہر دا دور نہ ہویا تیک وفات
گویا اوسے مرض وچہ حضرت ہوئے شہید — اجر شہادت نبی نوں دتا رب مجید

## ذکر نکاح حضرت بی بی صفیہ متعلقہ بغزوہ خیبر

مال اسباب جو خیبروں لٹیا نبیؐ کریم — وچہ اصحاباں ساریاں کردتا تقسیم
بن اخطب جو حسی سا خیبر وچہ یہود — کڈھیا شہر مدینیوں حضرت اوہ مردود
اسدے گھر اک دھی سی نام صفیہ جان — آئی اندر لٹ دے خیبر دے میدان
دحیہ کلبی نبی دا آہا اک اصحاب — اس دے حصے وچہ اوہ دتی نبیؐ مآب
حضرت نے پھر اوس تھیں لئی صفیہ مُل — لیکے مُل آزاد پھر کیتی ختم رسل
بعد ازادوں نبی نے کیتی اوہ نکاح — رخسارے پر اوسنوں آہا داغ سیاہ
پچھیا پاک رسول نے کد ہویا ایہہ داغ — آکھن لگی نبی نوں ہوکے باغو باغ
سنئوں میرے سید امیرا ایہہ مقال — جس ویلے تدھ مورچہ لایا خیبر نال
میں ستی ساں رات نوں ڈٹھا اندر خواب — اندر میری بغل دے آیا چن مہتاب
خاوند نوں ایہہ خواب میں کیتی جدوں بیان — غصے ہوکے آکھدا اوہ پلید شیطان
چاہندی ہیں توں بغل وچہ آوے شاہ رسول — نال سخت طماچ اک ماریا اس مجہول
اس طماچے مجھہ دی کیتی کھل سیاہ — اسو ویلے دا داغ ایہہ سن میرے بادشاہ
اندر اوسے جنگ دے متعہ ہویا حرام — راوی ایس حدیث دا حضرت علیؓ امام
ہویا جنگ اوطاس وچہ متعہ پھیر مباح — کیتا پھیر حرام ایہہ سرور عالیجاہ
مسلم وچہ حدیث ایہہ آئی با تحقیق — حضرت متعہ حرام ہے کہیا قیامت تیک
اکثر جاہل عرب دے کھاندے آہے خر — اوہ بھی اوسے سال وچہ بند کیتے سرور
چلھیاں اپر ہانڈیاں ڈٹھیاں پاک نبیؐ — پچھیا اوہناں وچہ ہے تساں پکایا کی
لوکاں کہیا نبی نوں ہے ایہہ لحم حمار — یعنی گوشت خراں دا ہویا پک تیار
حضرت نے اوہ ہانڈیاں دتیاں سبھ الٹا — کہیا ایہہ حرام ہے مول نہ کھاؤ کاء

کرکے خیبر ختم * پر حضرت ختم رسل
لکھ لکھ رحمت رب دی اوپر نبی شفیع

وچہ مدینہ شہر دے لشکر آندا کل
بھی آل ازواج تے یار سبہ تابعدار سبھی

## ذکر عمرۃ القضا و نکاح حضرت میمونہ رضی اللہ تعالیٰ عنہ

اندر صلح حدیبیئے گذر رہیا جد سال
موجب اپنی شرط دے نکے ہوئے تیار
آہے وقت حدیبیئے جو جو اہل شعور
نکے اندر پہونچیا جدوں رسول خدا
میمونہ دِن دوسرے حارث دی جو دھی
چوتھے روز قریش نے کیتی آرزو
وقت صلح دے شرط ایہہ ہوئی سی مقبول
موجب اوسے شرط دے آئے رل قریش
حضرت کہیا جے کدیں ٹھہراں میں اس جا
ایہہ گل اہل قریش نے کیتی نا منظور
نکے تھیں پھر نبی نے کیتا کوچ شتاب
لکھ لکھ رحمت رب دی اوپر نبی مدام

کرن ارادہ حج دا حضرت شاہ جمال
چلے نال رسول دے سبہ اصحاب کبار
حضرت کہیا سب اوہ چلن نال ضرور
عمرہ پچھلے سال دا کیتا وِچ ادا
آندی وچہ نکاح دے حضرت پاک نبیؐ
موجب اپنی شرط دے حضرت کوچ کرو
تن دناں تھیں ودہ نہ نکے رہنا مول
حضرت ایتھے رہو نہ تن دناں تھیں بیش
وانگ ولیمے تساں دی دعوت کرساں چا
دعوت تھیں انکار ہے ایتھوں ٹرو ضرور
وچہ مدینے شہر دے آئے سن اصحاب
بھی آل ازواج تے یار سبہ تابعدار تمام

## ذکر غزوہ ذات الخبط۔

وچہ جویں اصحاب سب کوشش کرن کمال
بہت دفعہ ہو جاوندا توشہ خرچ قلیل
غزوہ ذات الخبط وچہ ہویا سی ایہ حال
پت درختاں کھاوندے ہوئے خرچوں تنگ
ہندی اندر خبط دے معنے کراں بیان
ایسی تنگی خرچ دی اسدن ہوئی سی
ابو عبیدہ تدوں سی لشکر دا سردار

لڑدے نال کفار دے سہے تکلیفاں حال
پیٹوں بھکھے جا ٹکے لڑدے اہل جمیل
خرچ پچھے دی ہو گئی لشکر وچہ ہڑتال
تائیں ذات الخبط دا آکھن اسنوں ننگ
رکھاں نالوں جھاڑ کے پتر سبز پچھان
رکھاں نالوں جھاڑ کے پتر کھاں سبھی
جاون اپر جنگ دے سبہ اصحاب کبار

اوپر لب سمندر دے لشکر کرے عبور
ویکھو قدرت رب دی اوتھے ہوئی ظہور
ماری موج سمندر دے طرفے اہل اسلام
باہر آئی مچھلی ویکھو اس دا نام
لشکر لگے آپئی مچھلی باھروار
قابو کردے اوسنوں سب اصحاب کبار
ایڈی سی اوہ مچھلی پیدا کیتی رب
پندرہ دن اوہ رجکے کھادی لشکر سب
پندراں دیہاں آہا وچہ شمار
قوت ہویا اوہ سبھ دا پندراں روز ہنجار
ابو علبیدہ اوس دی پسلی تک ہنگا
وچہ اپنے میدان دے کھڑی کرائی چا
اسدے ہیٹھوں لنگھیا وڈا اُٹھ بلند
اس مچھلی دی اتنی اُچی آہی کنڈ
کھوپر اسدی اکھ دا آہا ایڈ کبیر
کتنے من وچہ اوسدے آٹا کرن خمیر
جدوں مدینے پرت کے آئے اہل اسلام
خدمت وچہ رسول دے کیتا ذکر تمام
حضرت کہیا تسانوں دتا رزق خدا
کھاؤ نال تسلیاں فکر نہ کرو کار
گوشت اسدا منگ کے کھادا آپ رسول
تحفہ یار کبار دا کیتا نبی قبول
لکھ لکھ رحمت رب دی اپر پاک نبیؐ
بھی آل ازواج تے یار سبھ تابعدار سبھی

## ذکر جنگ لوتہ

ہجرت نبی کریم تھیں اندر اٹھویں سال
بصریٰ نوں اک ایلچی بھیجیا نبی کمال
لیکے خط رسول دا جاندے بصریٰ ول
حاکم لوتہ شہر دا اسنوں لیندا ول
ماریا اس پلید نے ایلچی پاک رسول
پاک نبی اس بات تھیں ہوئے بہت ملول
اس قاتل ول بھیجیا لشکر شاہ ابرار
گنتی اندر آدمی پورا تن ہزار
زید جو بیٹا حارثے کیتا اوہ امیر
اس تھیں پچھے نبی نے کیتی ایہہ تقریر
ہووے زید شہید جے کہیا نبی خدا
جعفر بھائی علی دا افسر لیو بناء
اوہ بھی ہووے شہید جے کہیا شاہ ابرار
ابن رواحہ تساں نے کر لینا سردار
اس تھیں پچھے سمجھ کے جہڑا لائق مند
اسدے تائیں اپنا کر لینا سربند
ایہہ گل پاک رسول دی سُنکے اک یہود
خدمت وچہ رسول دے کہندے ایہہ مقصود
اسرائیلی انبی جے کردا ایہہ تاکید
سُن کے حکم رسول دا ہوندے سبھ شہید
القصہ ایہہ بات بھی اینویں ہوئی نسنگ
تنے مرد شہید اوہ ہوئے اندر جنگ

پوہتی لوتہ شہر نوں فوج محمدی جان — وڈا لشکر جوڑیا دشمن بے ایمان
لکھ مینڈے بھیں اوس دا لشکر ہویا زیاد — تیہہ ۳۰ سو اہل اسلام دا آہا کل عباد
پہلوں اہل اسلام نوں ہویا خوف ضرور — ایہ پچھوں آکھدے ہن کی ہٹنا دور
ماراں گے یا مراں گے اصلی باتاں دو — باہجوں دوہاں گلاں دے تریجی ہور نکو
جیکر اسیں مر پیئے ہوواں خاص شہید — جیکر ماریاں انہاں نوں ہوسی فتح مزید
حوصلہ کر کے دھا پیئے لشکر وچہ کفار — واہو داہ دو طرف بھیں چلن لگی تلوار
کردے خوب بہادری مومن اہل سعید — کتنے کافر مار کے ہوندا ہک شہید
پہلوں بھیجیا زید نوں افسر کر کے فوج — لشکر اہل اسلام دا آیا کر کے موج
کتنے موذی مار کے دوزخ دتے گھل — اس پچھے آپ بھی گیا بہشتاں ول
تا پھر کیتا انہاں نے لشکر دا سردار — حضرت جعفر جسنوں آکھن لوک طیار
سجے ہتھ وچہ آپنے لیند پکڑ نشان — بازاں وانگوں اڈ کے آیا وچہ میدان
لڑنے دے حق اس جیہا غازی ہور نکو — کٹے دونویں ہتھ بھی تا بھی لڑے کھلو
پہلوں سجا اوسدا ہویا ہتھ صفا — سرداریدا علم پھر کھبے ہتھ لیا
اوہ بھی ہویا شہید نا لایا موڈھیاں نال — ایہ اندر لڑن دے فرق نہ پیا رواں
کتنے کافر وڈھ کے اوڑک ہوئے شہید — وچہ بہشتاں جا وڑے عالی قدر مجید
نال فرشتیاں اوڈدا جنت اندر جار — تاہیں لقب طیار دا دتا نبی خدا
دونویں ہتھ جدا انہاں دے کٹے اندر جنگ — پوہتی پاک رسول نوں آ کے خبر لسنگ
حضرت کہیا اوسنوں ملے بہشتی پر — نال فرشتیاں اوڈدا جنت وچہ جعفر
تاہیں حضرت اوسدا رکھا نام طیار — پنکھی بن کے اوڈدا کیہا شاہ ابرار
ابن رواحہ فوجدا بنیاں پھیر امیر — وارد ہوئی جاندیاں اس تے بھی تقدیر
یعنی ہویا شہید اوہ کر کے کئی ہلاک — جنت اندر اوسنوں بھیجیا اللہ پاک
اس بھیں پچھے نکلیا خالد ابن ولید — اہل اسلاماں اوسنوں دتا علم مجید
خوب شجاعت اوسنے کیتی وچہ میدان — کیئیاں دے سر وڈھ کے سٹے اوس جوان
آخر ابن ولید نوں دتی فتح خدا — اجڑ وانگوں خارجی نٹھے گھت کہا
وچہ اصل ایہ معجزہ آہا پاک نبی دا — جیوں فرمایا نبی نے اونویں ہویا سی

## معجزہ

دوجا ایہ بھی آہا معجزہ شاہ جہان
جیوں جیوں لڑدے رہے اوہ سارے وار وار
حالت ہر اصحاب دی دسی نبی مجید
خالد ابن ولید جاں ہویا علم بردار
جاں پھر ابن ولید نوں دتی فتح خدا
جس غازی دے حال تھیں حضرت کرن بیان
کیتا دور حجاب سب اللہ جل جلال
سی اوہ جگہ مدینیوں سو کوہ نالوں دور
لکھ لکھ رحمت ربدی اپر پاک رسول

وچہ بخاری نبی دا لکھیا ایہہ بیان
وچہ مدینے نبی نوں ہویا سبھ اظہار
بن اس جھنڈا پکڑیا بن اوہ ہویا شہید
حضرت کہیا نکلی اللہ دی تلوار
اوہ بھی حالت نبی نے دتی کل سنا
اکھیں وچوں ہوندے آنسو ترت روان
وچہ مدینے بیٹھیاں ڈٹھا کل احوال
جنھوں دا احوال سبھ ڈٹھا نبی غفور
بھی آل ازواج تے یار سبھ تابعدار شمول

## فتح مکہ معظمہ

اللہ جاب آسان کرے مکے دا احوال
ہجرت تھیں جد آٹھواں ہویا سال شروع
سنیوں موجب او سدا جیو بکر بڑھی بنا،
بنی خزاعہ اک سی دوجی بنو بکر
بنی خزاعہ نبیدے آہے ہم سوگند
بھاویں نا سی انہاں نے کیتا دین قبول
بنو بکر جو دوسرا آہا ٹول پلید
آپس اندر لڑے اوہ دواویں ٹول جھول
دتی مدد قریش نے بنو بکر نوں آ
اینویں اہل قریش تھیں بعضے ہو امیر
بنی خزاعہ نبی نوں پوکاریا اوسے دم
وچہ مدینے انہاں دی پوہنچی زار پکار
وضو کردیاں انہاں دی سنی نبی فریاد

ذکر جو اسدی فتح دا ہیگا طول طوال
مکے دی اس سال وچہ ہوئی فتح وقوع
مکے وچہ دو آہیاں قوماں جدا جدا
آپس دیوچہ انہاں دا ہردم رہندا شر
اندر صلح حدیبیئے حضرت دے پابند
اپر وچہ حدیبیئے آہے سنگ رسول
نال قریشاں انہاں دی آہی حب مزید
ہوئے بنو خزاعہ دے ویہ بندے مقتول
عکرمہ جیہے چھپ کے راتیں پئے سدھا
منہ تے کپڑے بنھ کے مارن گئے شریر
یا نبی اللہ المدد کہیا وچہ نظم
ترن واری لبیک سن کہیا شاہ ابرار
میمونہ دے حجرے آہے نیک نہاد

حضرت نے لبیک جاں کہیا ہو خوشحال
یا حضرت لبیک ایہ کسنوں کہیا تساں
بینوں پیا پکار وا کر کے اوہ فریاد
راجز بنی خزاع دا شاعر سی اوہ جان
شعراں اندر اوسنے چاہی سی امداد
نزتیجے روز بدیل پھر جو بردار خزاع
سالم دا پُت عمر بھی آیا اسدے نال
سُنکے حضرت انہاں دی زاری عجز نیاز
کہیا جیکر تساں دا رب نہ ہو یا یار
نال دلاسے انہاں نوں دیکے اطمینان
کیتی ملکے والیاں حرکت جو بے جا،
کہندے جیکر خبر ایہہ پہنچی پاس رسول ص
ہووے نا اس بات دا کرئیے کجھ سامان
آکھن لگے اساں کھتیں غلطی ہوئی کمال
مدتوں لگے نبی دی مارن دی سوگند
ساڈے کولوں رہ گئے ہو یا کم خراب
توں ہیں سو ہر ابنی دا نالے اہل قدر
توں وینج عذر معاذرہ کر کجھ پاس رسول
نالے مدت صلح دی آوین کجھ ودھا
جدوں مدینے آ ئیکے پہنتا بوسفیان
اپر وچھو لئے نبی دے بیٹھن لگا آ،
کہیا بوسفیان نے ام حبیبہ رض نوں
فرمایا ایہہ نبی دا بستر پاک مجید
ایہہ گل سُن سفیان نے کہیا غصے ہو
ام حبیبہ آکھدی سُن اے میرے باپ

میمونہ نے نبی تھئیں کیتا ایہ سوال
حضرت نے فرمایا ملکے یک جوان
اسنوں ایہہ جواب ہیں دتا ایہ جواب
رجز جو ویلے جنگ دے ہودن شعر بیان
وچہ مدینے اوس دی سُنی نبی فریاد
خدمت وچہ رسول دے آیا مرد شجاع
شعر اوچہ سناوندے پاک نبی نوں حال
رحم کمایا انہاں تے حضرت بے انداز
میرا اللہ وحدہٗ ہوسی مددگار
کیتا شہر مدینیوں ملکے طرف روان
کھارا خوف قریش نوں دلوچہ اٹھیا آ،
فوج لیا کے اساں نوں کر دیسی مقتول
سارے رلمل آوندے پاس ابوسفیان
آہی مدت صلح دی وعدہ وچہ دہ سال
رہے نہ اسیں اپنے وعدیدے پابند
خبر نہیں ہن نبی کی کرے اساڈے باب
ام حبیبہ تدہ دی بیٹی اسدے گھر
شائد تیری بات نوں کرسی اوہ مقبول
ٹور یا بوسفیان نوں پاس رسول خدا
ام حبیبہ دھی نوں اول ملیا آن
ام حبیبہ نبی دا لیا وچھونا چپا
بینوں اسدے اپر کیوں ہن نہ دتا توں
نال پلیدی شرک دے تیرا بدن پلید
ساڈے کولوں وچھڑیا بدلی تیری خو
توں سردار قریش دا عقلا نوالا آپ

ایڈا وڈا امیر تے صاحب عزت شان ۔ پتھراں تائیں پوج کے عمر کریں ویران

مینوں چھوٹی عمر وچہ دتا رب ایمان ۔ بڈھا توں نہ اجے بھی ہویوں مسلمان

کہیا بوسفیان نے سن بیٹی احوال ۔ چنگی عزت یا پدی کیتی آوندیاں نال

ناکرا بڈ بے حرمتی منہ اپنے نوں موڑ ۔ پیو دادیدا دین میں کیکر دیواں چھوڑ

ایہ گل کہ کے اٹھ گیا دلوچہ غصہ کھا ۔ اس تھیں پچھے آیا پاس رسول خدا

کارن عہد جدید دے کر دا عرض آداب ۔ پاک نبی نے اوسنوں دتا ناہ جواب

پھر اصحاباں پاس جا کر دا زار پکار ۔ پہل ہوئی جو اساں تھیں بخش دیہو یکبار

ابابکر تے عمر بھی دتا صاف جواب ۔ ہو شرمندہ علی نوں ملیا آن شتاب

شاہ علی بھی اوسنوں کیتا نامنظور ۔ اینویں بی بی فاطمہ جھڑک ہٹایا دور

ہو شرمندہ آیا مکے بوسفیان ۔ کیتا اہل قریش نوں سارا حال بیان

ہندہ بوسفیان دی جو سی رن مکار ۔ کر دی بوسفیان نوں لعنت تے پھٹکار

القصہ پھر نبی نے کیتا ایہ فرمان ۔ چپ چپاتے ہو ویئے مکے طرف روان

اندر خانے نبی نے کیتی فوج تیار ۔ باہر ہرگز خبر ایہہ کیتی ناہ اظہار

اچن چیت قریش نوں جا کر لیاں گھیر ۔ ولدے اندر نیت ایہہ کیتی شاہ دلیر

کیتا کوچ رسول نے سن اصحاب کبار ۔ غازی ہوئے جمع سب پورے دس ہزار

ویہ سو غازی ہور پھر راہ وچہ ملے آ ۔ لشکر پاک رسول دا ہویا بہت بڑا

## قصہ خط حاطب ابن ابی بلتعہ بطور معجزہ

مکے نوں جد نبی دا لشکر ہویا روان ۔ یک حاطب بن بلتعہ آہا مسلمان

چوری خط قریش نوں کیتا اس تحریر ۔ لشکر پاک رسول دا آیا گھت وہیر

پاک نبی دے کوچ تھیں اگے اس فی الفور ۔ ہک عورت نوں دیکے او خط دتا ٹور

گھل کے جبرائیل نوں اللہ جل جلال ۔ حضرت نوں اس خط تھیں کیتا واقف حال

اوسے ویلے نبی نے سدے ترن اصحاب ۔ کیتے ترت روان اوہ عورت نگہ شتاب

حضرت علی زبیر بھی نالے جو مقداد ۔ کیتا سدکے انہاں نوں پاک نبی ارشاد

جاؤ روضے خاخ تک مکے دی وچہ راہ ۔ یک عورت اس راہ تے جاندی واہو داہ

کول اسدے یک خط ہے کہیا پاک رسولؐ
کھس لیا یو جا کیکے دیر نہ کریو مول

اوسبو قت تم یہاں نے گھوڑے لئے بھجا
فوراً روضے خاخ تے پوہتے مرد خدا

ڈٹھی عورت جاوندی اندر اوس مکان
لین تلاشی اوسدی تنّے شیر جوان

ایپر خط نہ نکلیا عورت کوں نوں بول
کھچ تلوار میان تھیں کہندا زوج بتول

تیرے کول اک خط ہے جلدی نال نکال
نہیں تا تینوں اس جا ماراں منّدی حال

ڈر کے عورت شاہ تھیں سر وچہ ماریا ہتھ
والا وچوں کڈھ کے ترت پھڑایا خط

لے کے خط شتاب اوہ آئی طرف حضورؐ
لکھیا سی وچہ اوسدے ایہ اگلا مذکور

نامہ نام خدائے تھیں سردار اندے نام
سینیوں اہل قریش دے جو سردار تمام

پاک رسول مدینیوں لشکر وڈا جوڑ
جنگ تساڈے واسطے آیا کر کے زور

جیکر اوہ تنہا بھی کرے ارادہ جنگ
مارے کل قریش نوں توجہ کر کے تنگ

جیکر تساں جنگ دا کرناں کجھ سامان
پہلے اسدے آن تھیں کریو فکر تمام

جاں مضمون ایہہ خط دا پڑھیا نبی کرام
حاطب نوں سدوائیکے پچھیا حال تمام

کہندا بیشک لکھ کے بھیجیا میں ایہ خط
ایپر نیت ویردی ناہیں کوئی فقط

بلکہ میں اسو اسطے کیتا ہتی ایہ کام
کل مہاجر انہاندے اہین ساک تمام

اہل عیال جو انہاندے رکھسن سانبھ قریش
میرا نا کوئی ساک ہے نا کوئی ہور خویش

ناہیں آپ قریش ہاں نا میں واقف حال
کیہڑا اوتھے سانبھسی میرا مال اطفال

اِس کارن میں انہاں نوں دتی سی ایہ بو
نال انہاندے واقفی میری جاسی ہو

نالے مینوں دلے وچہ آہا پک یقین
ہر حالت وچہ نبی نوں ہوسی فتح مبین

میری اس تحریر دا حرج نہ ہوسی مول
سچ بتایا اوس نے کہیا پاک رسول

کہیا حضرت عمر نے پیش رسول خدا
حکم ہووے تاں اوسدی گردن دیاں اڈا

حضرت نے فرمایا سن اے عمر خطابؓ
اہل بدر دے واسطے کیتا رب خطاب

اِعْمَلُوْا مَا شِئْتُمْ فَقَدْ غَفَرْتُ لَكُمْ
کذا فی البخاری باب فضل شہداء بدریین

یعنے جو کوئی بدر وچہ حاضر ہویا جاب
سبھناں کارن حکم ایہہ کیتا پاک خدا

جو کجھ چاہو کریو سیہ کجھ تساں معاف
پس تحقیق میں انہاں نوں بخش دتا اج صاف

مخاطب نوں بھی انہاں وچہ بخشیا رب ودود
یعنی ایہ بھی بدر وچہ ہیگا سی موجود

سنکے حضرت عمر نوں حالت ہوئی آ، — حاطب نائیں نبی نے ٹوریا یاچہ سزا

## مقولہ مصنف عفی اللہ

ایہو جیہے معجزے پاک نبی دے سے — ایڈیاں لمیاں منزلاں کتھوں ہوون طے
مجمل طور بیان توں کرداچل شتاب — نہیں تمام دیاں تیک بھی ملنی نہیں کتاب
ایڈے اُچے عاجزاں کتھوں ہون دماغ — سُنگھن سارا جا کے پاک نبی دا باغ
بلبل والے مرتبے کتھوں پائے زاغ — کون مٹائے جا ئیکے گل لالے دا داغ
قسمت کدوں پتنگ دی ہی جیوے ویکھ چراغ — سکندر آبحیات تھیں لیا نہ اک ایاغ
ایہہ گلاں سبھ ہوندیاں حاصل نال فراغ — یاچہ فراغت کسے نوں لبھے نہیں سراغ

## رجوع بطرف اصل واقعہ

موڑ دلا ہن واگ نوں آکھ سناویں جنگ — کنہیں خیالیں جاہیوں چھوڑ نبید اسنگ
جو کجھ سردانندہ تھیں کرداچل بیان — مسلم وانگوں ہار نہ جاویں وچہ میدان
لشکر پاک رسول دا لے آ ٹکے ول — اگوں ساری فتح دی آکھ سناویں گل
چڑھ کے شہر مدینیوں حضرت شاہ جہان — ذوالحلیفہ دی منزلے جبدم پہتے آن
ملیا اگوں نبی نوں آحضرت عباس رضؓ — سنے قبائل آوندا ہیسی حضرت پاس
سکا چاچا نبی دا مطلب دا فرزند — سی حضرت عباس ایہ عالی قدر بلند
ملیا پاک رسول نوں رستے اندر آ، — پاک نبی نوں ویکھ کے ہوئی خوشی سوا
طرف مدینے او سنے کیتے حرم روان — آپ نبی دی فوج وچہ داخل ہویا جوان
مکے دے نزدیک جاں لشکر پہتا آن — وچہ مرالظہران دے کیتا آن مکان
خیمے سارے فوج دے ہوئے الگ الگ — حضرت کہیا رات نوں روشن کریو اگ
ہر خیمے دے سامنے بالو اگ ضرور — ہر لشکر وچہ عرب دے ایہہ دستور
آیا سی عباس نوں دل وچہ ایہہ خیال — اہل قریش تمام اج مرسن مندے حال
ہووے نائیں اُنہاں نوں بھیجاں کوئی سوار — تاجو پاک رسول دے ہوو منت دار
حضرت وڈے رحیم ہین رحم کماون گے — جیکر اہل قریش آ عجز وکھاون گے

اس گل کارن نکلیا باہر جاں عباس رضؓ
نال اسدے دو ہور بھی اک حکیم حزام
لشکر دی کجھ انہاں نوں ناہیں ہوئی خبر
آکھن لگے کون ایہ لتھے ڈیرے مار
دوجے کہیا انہاں اکھنوں ابڈا زور
اچراں نوں عباس رضؓ بھی ملے انہاں نوں آئے
بوسفیان اس خبر تھیں ہویا بہت اداس
ڈٹھا حضرت عمر رضؓ نے کھچ لئی صمصام
کہیا عباس رضؓ میں اوسنوں دتی آپ امان
کیتی حضرت عمر رضؓ نے ایتویں پھیر کلام
عمر رضؓ اتے عباس رضؓ وچہ شروع ہویا تکرار
خیمے اندر اوسنوں راتیں رکھو گھیر
فجر ہوئی تاں اوسنوں آندا وچہ حضور
خلق رسول کریم دا ڈٹھا جاں سفیان
مَنْ دَخَلَ فِی دَارِ اَبِی سُفْیَانَ فَھُوَ مُوْمِنٌ کہیا پاک رسول
مسجد وچہ حرام دے جو کوئی وڑیا جا
اینویں جو کوئی جنگ وچہ سٹ دیوے ہتھیار
نالے لوہا مار کے جو وڑ جاوے گھر
لشکر نوں ایہ نبی نے دتا حکم سنائے
کیتا کوچ مدینیوں دسویں ماہ رمضان
حضرت کہیا جداں تک کرے نہ کوئی جنگ
ہویا حکم زبیر رضؓ نوں لیکے اپنی فوج
ابن عبادہ اپنا لے کے کل گروہ
خالد نوں بھی اس طرح کیتا حکم رسول صلعم
جس رستے تھیں آئیا خالد ابن ولید

اگوں ڈٹھا آوندا بوسفیان اوداس
ورقہ دا پت دوسرا جاں بدیل اس نام
اچن چیتی انہاں نوں آتش پئی نظر
لگی کہیا خزاعہ دا ڈیرا ہوسی یار
ایہ تاں وڈا فوج ہے لتھا کوئی ہور
آپس دے وچہ دوہاں نے کیتا حال افشار
لشکر اندر اوس نوں لے آیا عباس رضؓ
کہندا بوسفیان نوں کردیساں قتلام
تا جو پاس رسول دے آیا بوسفیان
دشمن ہے ایہہ ربدا کرن دیہو قتلام
تا حضرت عباس نوں کہیا شاہ ابرار
فجری ویلے آئیکے حاضر کرنا پھیر
پاک نبی نے اوسنوں کیتا خلق ضرور
کلمہ پڑھ کے نبی دا ہویا مسلمان
جو سفیان دے گھر وڑے قتل نہ کرنا مول
اوہ بھی ہرگز مومنوں قتل نہ کرنا کا
قتل نہ کرنا اوسنوں کہیا شاہ ابرار
ہویا وچہ امان دے پاوے نہیں ضرر
اس تھیں پچھے فوج سب پئی مکے نوں دھا
مکے دیوچہ بیتویں داخل ہوئے آن
اپنے آپوں کسے نوں لتساں نہ کرنا تنگ
مکے دے اس راہ تھیں کرداآوے موج
مکے دے اس راہ تھیں داخل ہووے اوہ
وکھو وکھرے ہوئیکے مکے کرو دخول
اس رستے تھیں لڑن نوں آئے کجھ پلید

بیٹا اک ابوجہل دا عکرمہ جس دا نام
وچہ مقابل انہاں بنے آندے کجھ کفار
تاپھر خالد فوج نوں کیتا حکم قتال
نٹھے کافر جدوں اوہ ہون لگے قتل تمام
اُنتالی کفار دے ہوئے قتل پلید
حضرت دے ول دوڑ دا آیا بوسفیان
جیکر ساعت جنگ بھی ہوئے رہیا در پیش
خالد دے ول بھیجیا پاک نبی پیغام
اسنے جاکے آکھیا اِصْنَعْ فِيْهِمُ السَّيْفَ
خالد نے جد نبی دا سُنیا ایہہ پیغام
تاجو ستر آدمی ہوئے قتل کفار
کہیا کیوں نہ مجھ دا کیتا حکم عدول
بلکہ بینوں آکھیا آکھن والے آر
حضرت نے اس شخص تھیں پچھیا پاس بلاء
کہندا بینوں راہ وچہ ملیا اک جوان
ڈاہڈی شکل ڈراؤنی اسدی ہیبت ناک
میرے تائیں سد کے کہندا اوہ مقبول
بلکہ جاکے آکھ توں کہیا شاہ ابرار
ہیں کہیا جو نبی دا نا ہیں ایہہ فرمان
اوس ویلے ہیں رعب تھیں ایسا ہویا ماد
حضرت کہیا ٹھیک اوہ آہا ملک خدا
تاجو ستر آدمی ہو جاوے قتل تمام
حمزہ چاچا نبی دا ہویا جد دل شہید
جے ہیں اپر قریش دے قابو پاوانگا
بدلہ اہل قریش تھیں پوراکراں حصول

دو جا سی صفوان ایہہ دونویں بنے امام
خالد ابن ولید نوں گھیر کھلے مردار
اہل اسلام قریش نوں دتا گھت بھوچال
تاجو آئے نس کے مسجد تیک حرام
خالد دے دو آدمی ہوئے کل شہید
عاجز ہو کے آکھدا حضرت دیہہ امان
مکے وچہ نہ جیوندا رہسی کوئی قریش
اِدْفَعْ عَنْهُمُ السَّيْفَ یعنی بند کریں صمصام
یعنی مار کفار نوں تیغ چلاوے جیت
اگے نالوں دوہ کے لگا تیغ چلان
خالد نوں پھر جھڑکیا پاک نبی ابرار
خالد کہیا منع دا حکم نہ پہنتا مول
ہمت کر کے خالدا جھب جھب تیغ چلا
جسنوں کارن منع دے بھیجیا نبی خدا
لتاں نال زمین دے سر ٹکرے اسمان
حربہ اسدے ہتھ وچہ جاپے وڈا چالاک
خالد تائیں جنگ تھیں منع نہ کرنا مول
جھب جھب مار قریش نوں خوب چلا تلوار
کہندا حربے نال ہیں کڈھساں تیری جان
باہجوں اسدی بات دے کجھ نہ رہیا یاد
اللہ نے درگاہ تھیں اسنوں بھیجیا سا
ہوئے شہید جو احد وچہ ستر اہل اسلام
وچہ لڑائی احد دے کہیا نبی مجید
ستر بندہ انہاں دا مار وگجاواں گا
اوہ گل پاک رسول دی کیتی رب قبول

راوی ایس حدیث دا ابن عباس پچھان
وچہ معارج لکھیا قصہ ایہ بیان

## معجزہ

خانے کعبے طرف پھر آئے پاک نبی
کعبے دے بت بھن کے کیتے دور بہی
تن سو تے سٹھ بت سی کعبے دے چوفیر
پاک نبی نوں ویکھ کے سارے ڈگے زیر
دست مبارک نبی دے لکڑی آہی کو
کرن اشارہ اس تھیں تاں کول کھلو
طرفے جہڑے بت دی کرن اشارہ جا
اوسیو یلے بت اوہ فوراً ڈگدا آء
اہل شرک نے ریختہ کیتے سب اصنام
اوکھڑا اوکھڑ زمیں تے ڈگے اوہ تمام
کنداں اپر صورتاں لکھیاں آہیاں جو
زمزم آب منگائے کے سبھے سٹیاں دہو
حضرت ابراہیم دی آہی جو تصویر ۔۔
ہتھ اسدے وچہ مشرکاں دتا اسنوں تیر
اینویں اسمٰعیل نوں دتا ہتھ کمان
جاں ایہ دونویں صورتاں ڈٹھیاں شاہ پچھان
حضرت جاناں انہاں نوں مشرک ہیں تمام
وچہ حیاتی اساں ایہ مول نہ کیتا کام
صرف شرارت واسطے اہل شرک نے آ
صورت تیر کمان دی ادتی اتھو بنا
مسلم نے جو لکھیا وچہ اپنی گلزار
کعبے دے کجہ بت سن اچے اپر دیوار
ہتھ نبی دا انہاں نوں مول نہ پہنچا جا
ہوہڈیاں اپر علی نوں لیا نبی نے چا
تا اوہ حضرت علی نے بھنے بت تمام
ایہ گل اس کتاب وچہ لکھی کیتی خام
تحفہ اثنا عشریہ اندر لکھیا ہے
حضرت شمس الہند ایہہ مسئلہ کیتا طے
لکھیوس جدوں اشاریوں اوہ بت ڈگدے سی
شاہ علی نوں کہن دی حاجت آہی کی
نال اشارے نبی اوہ کیوں نہ سٹے تروڑ
ہوہڈیاں اوپر علی نوں چاڑن دی کی لوڑ
لکھیا شمس الہند جو حضرت عبد عزیز
شاید والی بات ہے سمجھو اہل تمیز
پختہ روایت اسدی ڈٹھی ناہیں کو
شاید ایہ کم او سدم واقعہ ہویا ہو
اس تھیں پچھے حکم ایہ دتا نبی حضور ۔۔۔
باراں مرد کفار دے کرنے قتل ضرور
ابی جہل دا بیٹا یک عکرمہ نام پچھان
ابن امیہ دوسرا ناؤں جس دا صفوان
تیجا وحشی جان توں قاتل حمزے دا
عبداللہ بن سعد بن ابی سرح چوتھا
پنجواں بیٹ زبیر دا کعب پچھانی یار
اسود دا بیٹ چھیواں جسدا نام ہبار
ابن زبعری ستواں ہیسی عبداللہ
عبدالعزی بن حنظل اٹھواں کرو فناہ

ناواں جان مقیس نوں ابن حبابہ جو ‏— حارث ابن طلاطلہ دہواں سی بد خو
یارواں واجب القتل سی جو برت ابن القید — اوڑک پچھلے چار ایہ ہوئے قتل پلید
باقی دے جو ست سن آندے انہاں ایمان — کلمہ پڑھ کے سب اوہ ہوئے مسلمان
نالے چھ زنانیاں کہیاں پاک رسول — جنہوں ملن تساں نوں کردیو مقتول
ہکی دا ناؤں ہرند سا زوجہ بوسفیان — دوجی کرتنہ ایہہ دو ہویاں مسلمان
رن قریبہ تیسری چوتھی ارنب سی — سارہ تے ام سعد ایہ ہویاں قتل سبھی
یعنی پچھلیاں چار ایہ ہویاں سن مقتول — پہلیاں دو نویں عورتاں کیتا دین قبول

## احوال تفصیل وار مرداں واجب القتل دا اسلام آوردن عکرمہ بن ابی جہل

ہن ہیں حالت سبھ دی آکھاں بالتفصیل — حکم قتل دا جنہاں نوں کیتا نبی جمیل
عکرمہ جدوں قریش کقیس سنیاں حکم قتل — مکے وچوں نس کے گیا جہازاں ول
ابو جمیل جو اوس دی عورت آہی جاں — پاک نبی دے آ ٹیکے ہوئی مسلمان
خاوند کارن اوس نے کیتی عرض حضور — ملے امان جے اسنوں آناں پکڑ ضرور
حضرت کہیا اوسنوں دتی اساں امان — ہوئی ام جمیل پھر خاوند طرف روان
جاکے کہندی اوسنوں چل توں میریاں ال — تینوں وچہ امان دے کیتا شاہ جمال
کرے تعجب عکرمہ سن کے اوسدی بات — کہندا وڈا رحیم ہے سرور عالی ذات
ام جمیل نے نبی دی کیتی صفت کمال — تاپھر اوتھوں عکرمہ آیا عورت نال
راہ وچہ چاہیا اوس نے صحبت کریئے رل — ایہہ ام جمیل نے مول نہ منی گل
کہندی جانجاں نیک نوں آنے نا اسلام — تد تک میرے نال ایہہ کرنا کم حرام
اوڑک عورت نال اوہ آیا پاس رسول — ویکھ حلیمی نبی دی کردا دین قبول
مقبولیت اوسنوں ایسی ہوئی نصیب — داخل وچہ اصحابیاں کیتا پاک حبیب
درجات اندر آوندا ویکھ قرآن مجید — ابوبکر دے عہد وچہ اوڑک ہویا شہید

## بیان اسلام صفوان بن اُمیہ

دتی سی صفوان نوں مہلت پاک رسول — اوسنوں جنگ حنین تک قتل نہ کیتا مول

منگیاں سن کجھ اوس تھیں زرہاں رسول کریم ——— تاجو فتح حنین دی دتی رب رحیم
بڑی غنیمت اوس تھیں پائی اہل اسلام ——— دنبے چھترے بکرے ہور اسباب تمام
بھریا نال بھاروآں ثابت یک پہاڑ ——— بھیڈاں دنبے بکرے چھترے بابجھ شمار
کرے تعجب انہاں تھیں ڈٹھے جاں صفوان ——— مال مویشی ویکھ کے بہت ہویا حیران
آکھن لگا نبی نوں ہاسے نال تنگ ——— ایڈ مواشی تساں نے لٹے اندر جنگ
حضرت کہیا سب ایہہ بخشے تینوں ہیں ——— صفواں کہیا نبی نوں بے شک سچا ہیں
ایڈ سخاوت نبی دے بابجھ نہ کردا کوء ——— کلمہ اوسیوقت اس پڑھیا مسلم ہو

## بیان اسلام وحشی

وحشی نے یکبارگی لے آندا ایمان ——— کیتا جس شہید سی حمزہ شیر جوان
کیتا اللہ پاک نے اس معاف قصور ——— جسویلے اسلام نوں کیتا اس منظور
بعضے آکھن اوس بھی مہلت منگی سی ——— دتی مہلت اوسنوں پاک رسول ربی
جسویلے لاتقنطوا آیت ہوئی نزول ——— اوسویلے پھر اوس نے کیتا دین قبول
اوسے نے پھر ماریا مسیلمہ جو کذاب ——— جھوٹھا دعوی نبیدا کیتا اس خراب
ابوبکر دے عہد وچہ ہویا اوہ قتلام ——— وحشی دے اوہ ہتھ تھیں مویا موت حرام

## بیان اسلام عبداللہ بن سعد بن ابی شرح

عبداللہ بن سعد سا کاتب پاک رسول ——— لکھدا سی اوہ آیتاں ہوون جدوں نزول
بہت جگہ جد ہووندا لفظ غفور رحیم ——— پاک نبی جا اوسنوں کہن سمیع علیم
بعضی واری آپ اوہ کردیندا تبدیل ——— پاک نبی دے کہن تھیں اگے کر تعجیل
تاجو ایہہ گل اوسنے کردتی مشہور ——— الٹ پلٹ قرآن وچہ کردا نبی غفور
نالے میری طرف بھی کردا وحی خدا ——— میں بھی حرف قرآن دے سکداہاں بدلا
اینویں لافاں ماردا ہویا اوہ مرتد ——— حکم قتل دا اوسنوں حضرت کیتا تد
آندا شاہ عثمان نے اوسنوں پکڑ حضور ——— نال سفارش آکھدا کریو عفو قصور

دودھ بھائی عثمان دا آہا اوہ بھیرا،
تا ہیئں اسدے واسطے کرے سفارش آ،

حضرت نے پھر اوسدا کیتا معاف قصور — نویں سروں اسلام پھر کیتا اس منظور
اس تھیں پچھے نبی تھیں جاندا اوہ شرماء — ساہواں پاک رسول نوں کدی نہ بیٹھا آ
حضرت کہیا روبرو آیا کرتوں صاف — تیرے اس قصور نوں کیتا رب معاف
اوسے نے افریقہ کیتا فتح بچھان — اندر عہد خلافتے کیتا شاہ عثمان

## بیان اسلام کعب رضؓ بن زبیر رضؓ

کعب جو بیٹا زبیر دا پہلوں سی بیدین — حضرت لے بوبکر دی کیتی سی توہین
بھائی اسدا نبی نے کیتاں مسلمان — تاہیں اس توہین دے کیتے شعر بیان
کئی قصیدے ہجو دے کیتے اس تالیف — جیونکر عربی شعر ایہ ہے اسدی تصنیف

سَقَاكَ اَبُوْبَكْرٍ بِكَاْسٍ رَدِيَّةٍ — فَاَنْهَلَكَ الْمَامُوْرُ مِنْهَا وَعَلَّكَا

یعنی اس بھرا نوں کردا طعن بھرا — دتا تینوں بوبکر اسدا جام پلاء
پھیر دوبارہ ندہ توں کیتا نبیؐ سیراب — حضرت نوں مامور دا دتا اس خطاب
وچہ محاورے عرب دے کہن انہوں مامور — جناں نال معاملہ جیہوں پوے ضرور
اینویں ہجو رسول دی کیتی اس بسیار — حضرت کہیا اوسدا دیہوسیں اتار
فتح مکے دے وقت اوہ بیٹھ نہ آیا مول — نہیں تاں اہل اسلام نے کرنا سی مقتول
جدوں مدینے اپڑے حضرت نبی خدا — چوری چوری اوہ بھی حاضر ہویا جاء
بیٹھے وچہ مسیت دے آہے شاہ ابرار — دروازے تے جائیکے کہندا کعب پکار
ہیں اج دین محمدی کیتا دلوں قبول — اللہ واحد منیاں سچا پاک رسول
اک قصیدہ عجب اس آندا نال بناء — خدمت اندر جائیکے دیندا اسبہ سُنا
وچہ اوصاف رسول دے آہے اوہ اشعار — شعر کرن دے وچہ اوہ آہا استاکار
سُنکے حضرت اوسنوں بہت ہوئے دلشاد — قصیدہ اوہ مشہور ہے جگ وچہ بانت سعاد
بخشی حضرت اوسنوں چادر عالی جاہ — نالے وچہ اس شعر دے فرمائی اصلاح

اِنَّ الرَّسُوْلَ لَسَيْفٌ يُسْتَضَاءُ بِهٖ — مُهَنَّدٌ مِّنْ سُيُوْفِ اللّٰهِ مَسْلُوْلُ

حضرت نے اس شعر نوں فرمایا اس طور — بدلے اسدے لفظ دے سمجھ کراکے غور

اِنَّ الرَّسُوْلَ لَنُوْرٌ يُسْتَضَاءُ بِهٖ — مُهَنَّدٌ مِّنْ سُيُوْفِ اللّٰهِ مَسْلُوْلُ

نالے شعر جو ہجو دا پچھے ہویا بیان — اس دی بابت سعد تھیں پچھیا شاہ جہان
شعر تبرا ایہہ بڑا ہے سخت برا نزدیک — او سو بیلے سعد نے کرد کھلایا ٹھیک
دو حرفاں نوں بدل کے کیتا نرت صحی — ہجو کنوں اوہ الٹیا ہوئی مدح نبی
سَقَاكِ اَبُوْبَكْرٍ بِكَاْسٍ رَوِيَّةٍ — فَاَنْهَلَكَ الْمَاْمُوْنَ مِنْهَا وَعَلَّيَا
رویۃ بدلے اوس نے کہیا رویۃ یار — یعنی پیتا تدھ نے پیالہ خوشگوار
نالے جگہ ماموردی کہیا اس مامون — نال تبادلے نون دے اکٹ گیا مضمون
سُنکے حضرت کعب دا فی البدیعہ جواب — آفریں تیرے ذہن نوں کہیا نبی مآب
اندر بعض روایتاں ایہہ بھی ہے مضمون — بخشی سی جو کعب نوں چادر پاک رسول
کہیا حضرت کعب نوں معاویے باپ یزید — ویچیں جے ایہ ازار جے تا میں لواں خرید
القصہ اوہ دے رہیا دس ہزار دینار — اپر کعب ردا ایہ اوہ مول نہ ویچی یار
جسو بیلے پھر کعب نے پائی آپ وفات — تا پھر ہوئی فروختہ چادر با برکات
بیس ہزار دینار تھیں لئی معاویے مل — او سیدی اولاد تھیں چادر ختم رسل

## بیان اسلام ہبار بن اسود

بن اسود ہبار تھیں ہویا ایہہ قصور — بی بی زینب جیوں سدی نبی حضور
بن رافع نے مسلمہ لین گئے خواص — بی بی نوں سنگ انہاندے ٹور دتا بو العاص
ہودج دے وچہ بیٹھ کے بی بی ہوئی روان — لے اوباش ہبار کجھ راہ وچہ ملیا آن
بی بی نوں اس آئے کے نیزہ ماریا سی — ساقط ہویا حمل جاں بی بی ڈنگ پئی
اوسے زخموں فوت پھر ہوئی بی بی پاک — اوسے تھیں ہبار نوں ہویا حکم ہلاک
وچہ ایاماں فتح دے لدھا نہ ہبار — جدوں مدینے گئے پھر پاک نبی ابرار
اوتھے جا کے ہوگیا ایہہ بھی مسلم صاف — تا حضرت نے اوسدا کیتا خون معاف

## بیان اسلام ہندہ زوجہ ابو سفیان

زوجہ بو سفیان دی جیہڑی آہی ہند — دساں کیونکر اوسدی خو نوں چنگی جند
دشمن پاک رسول دی آہی ایہ قدیم — سنیاں جد اس بادشاہ ہویا نبی کریم

عورتاں اندر رل کے ہوئی مسلمان    نالے کردی عرض ایہ اگے شاہ جہان
یا حضرت وچہ کفر دے ہوندی ساں جد میں    سارے جگ تھیں جاندی بھارا دشمن تیں
ہن توں سب جہان تھیں دوست ہیں نت دیک    حضرت کہیا ہور بھی ہوسی حب ودھیک
دو بکروٹے ہند پھر بھیجے وچہ حضور    کریو حضرت ہند دا تحفہ ایہہ منظور
نالے کیتا عذر اس خدمت وچہ جمیل    بکریاں میریاں یا نبی ہویاں بہت قلیل
بکریاں اسدیاں واسطے کیتی نبی دعاء    دتیاں اللہ سند نوں بکریاں دون سوا

# بیان اسلام قرتنہ وقتل دیگر زناں

ابن خطل دیاں لونڈیاں آہیاں تن پچھان    ارنب نالے قرتنہ ہور قریبہ جان
ارنب نوں آزاد اس کردتا مولاۃ    پاک نبی دی ہجو ایہہ گلاوندیاں بدذات
تاہیں واجب قتل ایہہ کیتیاں پاک نبیؐ    انہاں وچوں قرتنہ مسلم ہوئی سی
دوجیاں دوہویں ماریاں اصحاباں بے گھبیر    نالے سارہ پنجویں ماری حیدر شیر
بن مطلب دی ایہہ بھی لونڈی سی آزاد    قتل ہوئی ام سعد بھی چھیویں لمن شاد
راوی اس دے حال دی کیتی ناتکمیل    ناکجہ اسدے جرم دی لکھی ہے تفصیل

# اختتام فتح مکہ

کل قریشاں سد کے کہیا نبیؐ زماں    دسو کی کجہ تساندا میرے اپر گمان
اے لوگو کی کرانگا میں ہن تساں نال    دسو کیا کجہ تساندا میرے اپر خیال
سبھناں نے ہنسہ ہنسکے کہیا باتعظیم    توہیں بھائی اساندا وڈا رحیم کریم
سانوں آس جو اساں تے کرم کریں جاوید    باہجوں کرم کریم تھیں ناہیں کوئی امید
تیرے اسیں غلام ہاں توں مالک ہر حال    انشاء اللہ اساں تے کریسیں کرم کمال
حضرت کہیا سبہ نوں چھوڑدتا میں صاف    جاؤ ہن ہیں تساندے کیتے خون معاف
یوسفؑ جیوں کر آکھیا بھاباں نوں سمجھائے    اینویں میں بھی تساں نوں ایہ گل دیاں سنا

لَا تَثْرِيبَ عَلَيْكُمُ الْيَوْمَ يَغْفِرُ اللّٰهُ لَكُمْ وَهُوَ اَرْحَمُ الرّٰحِمِيْنَ

یعنی اج دن تساں تے نہیں ملامت کو    بخشے اللہ تساں نوں رحمت والا جو

ماراں ناہیں تساں نوں کردا ارشاد — کراں اسیر نہ مول ہن جاؤ سب آزاد
ایسی خوشی قریش وچہ ہوئی عام خواص — جیؤنگر واجب قتل دی ہوندی جند خلاص
کئی ہزاراں اوسدن ہوئے مسلمان — اول بیعت نبیؐ دی مرداں کیتی آن
پچھوں آیاں عورتاں بیعت کارن کل — لاہی چادر اپنی حضرت ختم رسل
ہک گنڈھ اپنے ہتھ وچہ پکڑی پاک نبی — دوجی طرفوں عورتاں بیٹھیاں پکڑ سبھی
ہوئی بیعت انہاندی پاک نبیؐ دے نال — اسنھیں پچھے حکم ایہہ دتا شاہ جمال
خالد ابن ولید نوں دے کے وبہ اسوار — عزے دے بتخانیاں کیتا مار خوار
نالے ہور اصحابیاں بھیجیا جا بجا — لات منات سُواع دے ڈھٹے بت اوڈا
ہوئی ترقی دین دی مکے وچہ چودھار — فتح رسول کریم نوں بخشی رب غفار
مکے وچہ دن پندراں ٹھہرے پاک رسولؐ — رہیا اوتھے کفر دا نام نشان نہ مول
کر کے دین محمدی روشن اس مکان — وچہ مدینے اپڑے صحیح سلامت آن
لکھ لکھ رحمت رب دی اپر نبی مدام — بھی آل ازواج تے یار سبھ تابعدار تمام

## ذکر جنگ حنین

ہویا جنگ حنین بھی اندر اٹھویں سال — ہجرت نبی کریم تھیں سنیوں اسدا حال
طائف دے وچہ گرد دے ہے اک جگہ حنین — کیتا اوتھے جنگ ایہہ جد الحسن جبین
کیتا کوچ مدینیوں چھیویں ماہ شوال — باراں ہزار اصحاب سی پاک نبیؐ دے نال
پوہنے وچہ حنین دے جسدم پاک نبیؐ — ہو کے جمع کفار بھی نکلے آن سبھی
مال مویشی انہاندے ویکھ اصحاب کبار — خدمت وچہ رسول دے کردے اگفتار
حضرت کہیا انہاندے سارے ایہہ سامان — انشاءاللہ لٹ کے لیسن مسلمان

## معجزہ

کیتا اللہ پاک نے ایویں آخر کار — ظاہر ہویا معجزہ نس گئے کفار
پہلوں مسلمان سب ہوئے سن مغلوب — اسو وچہ حکمت رب دی آہی ہک عجوب
اہل اسلاماں ویکھ کے تھوڑی فوج کفار — گنتی اندر اوہ کل آہے چار ہزار
آپس اندر مومناں کیتا فخر بیان — تھوڑے اہل کفار ہیں بہتے مسلمان

اگے ساڈا ہووندا لشکر کم ہمیشہ .. دشمن اج قلیل ہے فوج اساڈی بیش
وچہ مقابل انہانوں جھپ لوانگے مار ایہہ گل لگی ٹھیک نہ مولا دے دربار
یَوْمَ حُنَيْنٍ اِذْ اَعْجَبَتْكُمْ كَثْرَتُكُمْ آیا وچہ قرآن جسدن تساں حنین وچہ کیتا اپنا مان
غیرت آئی رب نوں غالب ہوئے کفار مالک دا پت عوف سا انہاں دا سردار
وانگوں مینہ کفار نے خوب وسائے تیر غازی چھڈ میدان نوں چلے نس کثیر
آپ رسول کریم سن دُلدُل تے اسوار اُچی اُچی آکھدے ایہہ کلمات پکار

اَنَا النَّبِيُّ لَا كَذِبْ اَنَا ابْنُ عَبْدِ الْمُطَّلِبْ

میں پیغمبر سچ دا جھوٹھا نہیں رسولؐ بیٹا مطلب شیر دا ڈراں نہ ہرگز مول
حملہ کرکے آوندا حضرت پاک نبی واگ پکڑ سفیان نے دُلدُل تھام لئی
چاچے دا پتر نبی دا سی اوہ بوسفیان حارث اوسدا باپ چاچا بوسفیان
حارث چاچا نبی دا مطلب دا فرزند بوسفیان پھر اوسدا ہیگا سی دلبند
دُلدُل دی اس واگ نوں قابو کیتا چا مت دُلدُل یکبارگی پوے میدانے وہا
حضرت تائیں آکھدا سُن توں نبیؐ خداء ویکھ اساڈا جنگ توں نیڑے آپ نہ جا
جانچاں تیکن اساندی صحی سلامت جان تینوں وچہ کفار دے مول نہ دیساں جان
پہلاں اپنے آپ نوں کرساں اسیں شہید پچھوں جاکے لڑیں توں نال کفار پلید
حاضر آیا جنگ وچہ چاچا نبی عباسؓ کہیا حضرت اوسنوں سد کے اپنے پاس
کُل انصار مہاجراں کریو ایہہ فرمان ڈر کے قوم کفار تھیں چھوڑو نہ میدان.
انشاء اللہ اسانوں دیسی فتح خداء تا پھر مومن پرت کے آئے تیغاں چا
فَاَنْزَلَ اللّٰهُ سَكِيْنَتَهٗ رب بھیجیا اطمینان لینے ہوئے آراستے سارے مسلمان
پاک نبیؐ مُٹھ مٹی دی سٹی طرف کفار اوسیویلے نس کے بھج چلے مردار
وَاَنْزَلَ جُنُوْدًا لَّمْ تَرَوْهَا اتری غیبی فوج مومن وچہ میدان دے مارن لگے موج
ستر موذی پکڑکے غازیاں چھڈیا مار باقی سارے نس کے ہوئے ترت فرار
مومن اس میدان وچہ ہوئے چار شہید پائی فتح کفار تے پاک رسول مجید.

مال مویشی انہاندے لئے شاہ ابرار
بھریا نال مویشیاں ثابت ہک پہاڑ

حضرت نے صفوان نوں کردتا اوہ دان
لکھ لکھ رحمت رب دی اوپر نبیؐ سردار
مکے والی فتح وچ ہویا جیویں بیان
بھی آل ازواج تے یار سبھ نالے تابعدار

# غزوہ اوطاس و جنگ طائف

نٹھے جدوں حنین تھیں کافر چھڈ میدان
پہلوں وچ اوطاس دے ہوئے جمع سبھی
حملہ کرکے انہاں نوں پلوچہ کیتا زیر
طائف دے ول نسکے ہوئے پھیر روان
اوس قلعے وچ آیکے داخل ہوئے تمام
ہوازن اتے ثقیف دو قوماں سن کفار
سبھناں نوں اس قلعے وچ داخل کیتا چا
پندراں دن اس جنگ تھیں اول نبی مآب
اک پنکھی نے اوس وچ ماری آکے چنج
حضرت نے بوبکرؓ نوں کیتی خواب بیان
اسدی ایہہ تعبیر ہے میرے وچ خیال
حضرت کہیا ٹھیک ہے تیری ایہہ تعبیر
پچھوں آپے قلعہ اوہ ہویا فتح تمام
آپے آکے عوف بھی ہویا مسلمان
پاک نبی پھر عوف نوں کردتا سردار
ہوئی قوم ثقیف بھی ساری مسلمان
فتح رسول کریم نوں بخشی اللہ پاک
مال غنیمت نبی نوں جو کجھ ہویا وصول
جیہڑے اہل قریش تھیں مسلم ہوئے سی
بعض انصاراں جھوٹھیاں جاں ایہہ ڈٹھا حال
آکھن لگے جنہاں نوں کیتا مار زبون

طائف تے اوطاس نوں ہوئے نرت روان
مگر انہاں دے دوڑیا لشکر پاک نبیؐ
پائی انہاں شکست جاں بھاج پئے نے پھیر
اوتھے آہا قلعہ اک وڈا عالی شان
پہلوں خرچہ سال دا جمع کیتو نے عام
مالک دا پت عوف سا اوہناں وچ سردار
خرچ ورہے دا قلعے وچ پہلوں رکھ لیا
اک پیالہ دودھ دا ڈٹھا اندر خواب
دودھ تمامی ڈیٹیا بھانڈا ہویا سنج
ابابکر نے آکھیا سن اے شاہ جہان
فتح نہ ہوسی قلعہ ایہہ طائف دا فی الحال
پرت گئے اس قلعے تھیں پاک رسول منیر
جنگ نہ کیتا مول سی پاک رسول امام
ہور ہوازن سب جو لے آئے ایمان
نال ثقیف مقابلہ کیتا اوس ہنجار
نال خدا رسول دے لئے آئے ایمان
غوغے دین اسلام دے کیتا کفر ہلاک
اندر اپنی فوج دے ونڈ دتا مقبول
بہتے حصے انہاں نوں دتے پاک نبیؐ
آپس دے وچ کرن اوہ لگے قال مقال
تلواراں تھیں جنہاں دا اجے نہ سکا خون

اونہاں نوں بھی نبی لے آن لٹائے مال
ادسیو بلے نبی نے سدّے کل انصار
جو جو گلاں تسانے کیتیاں اج تمام
عرض کیتی انصار نے سُن اے پاک رسول
البتہ نوعمر جو ایہن باہجھ شعور
پاک نبی پھر انہانوں کیتا ایہ فرمان
اول اول تساں نوں کیتے وعظ بیان
کفر شرک تھیں کڈھ کے لایا سدھے راہ
ایہو جیہے امر جاں کیتے نبی شمار
حضرت کہیا تسیں بھی دسو کوئی احسان
تاں پھر حضرت انہانوں کیتا ایہہ ارشاد
ہجرت کر کے جدوں توں آئیوں ساڈے کول
کیتے تیرے واسطے نال کفاراں جنگ
اسھتیں بعد انصار نوں کہیا نبی کمال
نویں نویں اوہ کفر تھیں ہوئے مسلمان
نال لے پوئیتے انہانوں صدمے باہجھ شمار
معلم ہوندا تساندا ہے ہن ایہہ منشاء
تے ایہہ عاجز مال بھی نا لیجاون نال
ایہہ سنکے آکھ دے سبھ انصار کرام
بیشک دیہو قریش نوں جتنا چاہو مال
حضرت نے اوہ مال پھر کیتا سبھ تقسیم
اسھتیں پچھے کوچ پھر کیتا شاہ جہان
لکھ لکھ رحمت رب دی اوپر پاک رسول

ایہ گل پاک رسول نوں پہنچگئی فی الحال
نال جمعیت انہانوں کہیا شاہ ابرار
سبھے مینوں پہنتیاں کہیا نبی کرام
عقل مند انسے بات اوہ اک نہ کیتی مول
انہاں کجھ کجھ بات ایہ کیتی ہوگ ضرور
یاد کرو جو تسانے کیتا ہیں احسان
کر کے خوب ہدائتاں دسیا دین ایمان
لائق جنت تساں نوں کیتا عالی جاہ
کہندے بیشک سچ ہے اے سید ابرار
آکھن لگے اسیں کی کریئے عرض بیان
آکھو تیری اساں نے کیتی ہے امداد
تینوں اپنیاں گھراں دے دتے بوہے کھول
ایہو جیہے امر جو آکھو تسیں نسنگ
دتے اہل قریش نوں اس کارن ہیں مال
طرف کفر دی انہاندا ہوسی نہیں دھیان
خویش قبیلے انہاندے رن وچ ستے مار
لے جاؤ گھر اپنے تسیں رسولؐ خداء
اے انصار و تساں دا ہے ایہ غلط خیال
یا حضرت اسانتے راضی اسیں تمام
منع کرن دی اسانوں ناہیں کجھ مجال
حسب مناسب جو ہین جو سمجھیا نبی کریم
طرف مدینے شہر دی ہوئے ترت روان
بھی آل ازواج تے بار سبھ اللہ دے مقبول

## بیان غزوہ عسرہ یعنی جنگ تبوک و فرضیت حج

اندر دسویں سال دے ہویا جنگ تبوک
ہجرت نبی کریم تھیں سمجھو اہل سلوک

طرف ولایت شام دی ہیگا اک مقام
سارے لوک تبوک کر سدن اسدا نام

اس جاگہ وچ ٹھیریا لشکر ختم رسُلؐ
تائیں جنگ تبوک ایہ سدن راوی کل

عسرہ بھی اسواسطے سدن بعض شریف
لشکریوں اس جنگ وچہ بہت ہوئی تکلیف

وچہ موسم تکلیف دے ہویا ایہہ جہاد
نالے راہ تبوک دا آہا غیر آباد

گرمی دی اوہ رت سی پانی ملے نہ مول
ہوئے تنگ پیاس تھیں سب اصحاب رسولؐ

وقت تیاری نبی کیتا ایہ فرمان
ہر کوئی آپو اپنا جمع کرے سامان

سفر خرچ جو فوج دا مینوں دیسی آ،
واجب اسدے واسطے جنت کرے خدا،

لشکر دا کل آدمی آہا تیس ہزار
کیتا بیس ہزار دا خرچ عثمان تیار

کھانا دانا مرکباں ہور جو کل سامان
بیس ہزار جوان دا دتا شاہ عثمان رضؓ

بوبکر صدیق بھی بہت کیتی امداد
مال تمامی اپنا خرچیا وچہ جہاد

اینویں حضرت عمر بھی آندا ادھا مال
ادھا گھر وچہ چھوڑیا کارن اہل عیال

پچھیا حضرت عمر تھیں پاک نبیؐ سرور
ٹبر کارن آپنے کی چھڈ آیوں گھر

کہیا عمر خطاب نے ادھا اپناں مال
پچھیا پھر بوبکر تھیں حضرت شاہ جمال

ابوبکرؓ نے آکھیا خدمت وچہ رسولؐ
باہجوں رب رسول تھیں کجھ نہ چھڈیا مول

یعنے سارا مال میں آندا وچہ حضور
مَا بَیْنَ کَمَا نبی پھر کہیا نال سرور

مَا بَیْنَکُمَا مَا بَیْنَ کَلِمَاتِ کُمَا

یعنی جیوں کر تساں دی گل وچہ فرق بعید
درجیاں دیلو چہ تساندا اینویں فرق مزید

ایہ گل سن کے عمر نے کہیا حضرت نال
درجے وچہ بوبکر تھیں میٹوں وہن محال

کیتا حضرت علی نوں حکم رسول خداؐ
وچہ مدینے رہو توں ساڈے نال نہ آ،

کہیا حضرت علی نے سُن اے پاک رسول
لڑکیاں تے وچہ عورتاں مینوں چھڈ نہ مول

حضرت کہیا تدہ دا اونویں میں غمخوار
موسیٰ نال ہارون دا آہا جیویں پیار

موسیٰ جد کوہ طور تے جاندا کرن کلام
کردا اوہ ہارون نوں اپنا قائم مقام

اینویں میں بھی تدہ نوں نائب چلیا کر
کہیا حضرت علی نوں پاک نبی سرورؐ

وچہ مدینے شاہ علی نائب ہویا رسول
پاک نبی دی نائبی کیتی اوس قبول

پہلوں پاک رسولتوں کیتا رب آگاہ ۔ تیرے نال مقابلہ چاہے ہرقل شاہ
شاہ آہا اوہ روم دا ہرقل اسدا نام ۔ کرے تیاری جنگ دی نال رسول کرام
پاک نبی بھی جنگ تے ہوئے ترت تیار ۔ لشکر دا کل آدمی آہا تیس ہزار
کیتا کوچ مدینیوں پنجشنبہ دے وار ۔ ماہ رجب سن لشکراں چڑھیا شاہ ابرار
موضع وچہ تبوک دے حضرت پوہتے جا ۔ ہرقل بارے خوف دے اوتھوں نس گیا
پاس تبوک میدان سا وڈا اک عظیم ۔ لتھا ڈیرے مارکے اوتھے نبی کریم
بھیجے لشکر اپنے چار چو فیر تمام ۔ گرد نواح تبوک دے نبی علیہ السلام
رومۃ الجندل گرد اس آہا اک مقام ۔ حاکم سی اس شہر دا اکیدر نام
آہا وڈا یہود اوہ دشمن پاک نبیؐ ۔ حضرت پاک رسول دا سخت مخالف سی
خالد اوسدے پکڑن نوں گھلیا شاہ ابرار ۔ نیہاں اوپر چار سو نال دتے اسوار
پکڑ وگے تسیں اوسنوں بیٹھ قلعہ دی جا ۔ روہ دسے مارن واسطے جان اوہ نکلیگا

## معجزہ

اوڑک اینویں ہوئیا کہیا جیویں نبی ۔ جیویں قلعے دے ہیٹھ اوہ لشکر پوہتا سی
رات آہی چاندنی کیا ویکھن اک روہ ۔ نال آوازہ قلعہ تھیں آیا باہر وار
اکیدر نوں اس روہ دا آہا شوق شکار ۔ سن آوازہ قلعہ تھیں آیا باہر وار
بھائی بھی اک اوسدا آہا اوسدے نال ۔ خالد دونویں آوندیاں پکڑ لئے فی الحال
بھائی اوسدا ہو گیا اوتھے ہی مقتول ۔ اکیدر نا ایں پکڑکے آندا پاس رسول
بعضے آکھن اوسنوں کیتا بنی رہا ۔ لکھیا بعضیاں راویاں مسلم ہوئیا سا

## معجزہ دلی گڑ

دوجا ایہہ بھی معجزہ واقعہ ہوئیا سی ۔ غفاری جو ابوذر سا اصحابؓ نبیؐ
لشکر تھیں اوہ اُسدن پچھے رہیا اخیر ۔ اوٹھ اوسدا وچہ سفر دے ہوئیا تھک فقیر
چھوڑ دتا پھر اوٹھ نوں اس اصحاب رسول ۔ پیر پیادہ ٹریا اللہ دا مقبول
جو اسباب ضرورتی سر تے لیا اٹھا ۔ اک اکلا آوندا ڈٹھا نبیؐ خدا

کہیا نبیؐ بو ذر اٹھے رحمت کرے خدا
اک اکلا آوندا چلیا اوہ تنہا

اِک اکلا رہیگا اینویں وچہ جہان — اک اکلا جگ تھیں ہوسی اوہ روان
موجب قول رسول دے ہویا آخر کار — جاں حضرت عثمان دی ہوئی خلافت یار
ربذہ اک مدینیوں نیڑے موضع سا — اوسدے اندر ابوذر وچ رہیا تنہا
اوتھے ہی پھر اوسنوں آیا ملک الموت — موجب قول رسول دے تنہا ہویا فوت
کوفیوں نال اتفاق کجہ آئے مسلمان — اُنہاں آکے ابوذر کیتا دفن بھیان
حضرت وچہ تبوک دے دو ماہ رہے مقیم — آیا ہرقل ہول نہ پیش رسول کریم
اصحاباں تھیں مشورہ پچھیا پاک عزیز — دسو کارن جنگ دے کی کریئے تجویز
اوڑک حضرت عمر نے دتی ایہ صلاح — ساڈے کولوں ڈر گیا ہے ہرقل بادشاہ
لڑنے کارن اساں دے کوئی نہ نکلیا ہول — سبھ شکستاں کھائیکے نس گئے مجہول...
حضرت نیرا ہویا اس تے رعب کمال — ہور زیادہ لڑن دی حاجت نہ فی الحال
حضرت نے پھر بات ایہ کیتی بہت پسند — ہرت مدینے شہر نوں آئے قدر بلند
وچہ مدینے بنی سی مسجد یک ضرار — کارن ضد منافقاں کیتی اوہ تیار
بو عامر تھیں اوسدی اول ٹری بناء — خزرج دی اوہ قوم تھیں بڑا فسادی سا
واقف اوہ توریت دا نالے پڑھے انجیل — دشمن پاک رسول دا آہا اوہ بخیل
جنگ بدر تھیں نسکے رلیا نال کفار — سنگی اہل قریش دا بنیاں اوہ مردار
نال قریشیاں احد وچہ آیا اوہ بے پیر — پہلوں اہل اسلام پر اوسے مارے تیر
چلا گیا پھر روم نوں ہرقل طرف پلید — کارن جنگ رسول دے جا کردا تاکید
ہرقل اوسدی بات ول کجہ نہ کیتا غور — ڈر کے پاک رسول تھیں نس گیا فی الفور
وچہ مدینے بھیجیا بو عامر پیغام — طرفے اہل نفاق دی حکم دتا بدنام
ایہہ جو یک مسیت اوہ جلدی کرن بناء — جس اندر بہن اپنا درس بناواں آء
واپس جے تبوک تھیں ہوئے نہ شاہ ابرار — پہلوں انہاں مسیت اوہ کیتی سب تیار
مسجد پاس قبا دے ہوئی اوہ تعمیر — کارن شر منافقاں کیتی ایہہ تدبیر
حضرت جدوں تبوک تھیں واپس آئے گھر — آئے اہل نفاق کجہ پاس نبی سرور
خدمت وچہ رسول دے کردے عرض نیاز — حضرت ساڈی مسجدے چل کے پڑھو نماز
تا جو اس دے وچہ بھی برکت کرے خدا — ایہیر اصلی انہاں دی ناہیں ایہ منشاء

دلوچہ آہا انہاں دے مخفی ایہہ فریب ۔ حضرت نال مسیت دا دونا ہوسی زیب
آیا وچہ مسیت جاں آپ رسول کرام ۔ ہر کوئی ساڈا آن کے سُنسی وعظ کلام
گویا کسک مکر دا پاون لگے جال ۔ بھیجی آیت نبی نوں اللہ جل جلال

وَالَّذِیْنَ اتَّخَذُوْا مَسْجِدًا ضِرَارًا وَّ کُفْرًا وَّ تَفْرِیْقًا بَیْنَ الْمُؤْمِنِیْنَ وَاِرْصَادًا لِّمَنْ حَارَبَ اللّٰہَ وَرَسُوْلَہٗ مِنْ قَبْلُ وَلَیَحْلِفُنَّ اِنْ اَرَدْنَآ اِلَّا الْحُسْنٰی وَاللّٰہُ یَشْھَدُ اِنَّھُمْ لَکٰذِبُوْنَ ۝ لَا تَقُمْ فِیْہِ اَبَدًا لَمَسْجِدٌ اُسِّسَ عَلَی التَّقْوٰی مِنْ اَوَّلِ یَوْمٍ اَحَقُّ اَنْ تَقُوْمَ فِیْہِ فِیْہِ رِجَالٌ یُّحِبُّوْنَ اَنْ یَّتَطَهَّرُوْا وَاللّٰہُ یُحِبُّ الْمُتَطَهِّرِیْنَ ۝

اس آیت تھیں نبی نوں کیتا رب آگاہ ۔ اس مسجد وچہ یا نبی ہرگز مول نہ جاہ
یعنی کارن مکر دے پائی انہاں مسیت ۔ مومناں اندر تفرقہ ڈالن اوہ پلیت
نیک ارادہ انہاں دا ہرگز ناہیں مول ۔ جھوٹھیاں قسماں چاوندے جھوٹھے اوہ مجہول
اسدے وچہ نماز تھیں کیتا منع خداء ۔ بہتا حق نماز دا مسجد وچہ قباء
مسجد وچہ قبا دے جاون جو انسان ۔ صفت انہاں دی رب نے کیتی وچہ قرآن
مسجد اہل نفاق دی دتی نبی گرا ۔ لکڑی کاٹھ جو اوسدا دتا سب جلاء
حج بھی اوسے سال وچہ کیتا فرض خدا ۔ پاک نبی نوں جاندی فرصت ملی نہ کاء
وچہ ہدایت جگدے آہے اوہ مشغول ۔ ابا بکر نوں حج تے بھیجیا پاک رسول
ہوئے امیر الحاج اوہ حاجیاں وچہ سردار ۔ کل شرائع حج دے دسے کر اظہار
حج موافق شرع دے ہویا ایسے سال ۔ اگے خلقت اسطرح ناسی واقف حال
رائج کیتے حج دے بعضے نویں امور ۔ ابا بکر نوں جیویں جو کہیا نبی حضور
وچہ تمام حجاز دے دتا حکم سناء ۔ مشرک اگوں حج تے مول نہ آوے کاء
کعبے دا طواف بھی ننگیاں روا نہ مول ۔ یا بہجوں مسلماندے جنت نہیں حصول
کافراں نوں بھی حکم ایہہ دتا گل سُناء ۔ آپو آپنے عہد دی مدت لیو لنگھا
جس کا فردا عہد ہے بن میعاد بچھان ۔ چار مہینے اوسنوں دتی نبی امان
چھیاں ماہاں تھیں بعد اوہ لے آوے ایمان ۔ نہیں تے ذلت نال اوہ ہوویگا قتلام
وچہ منادی حکم ایہہ کیتے سب اظہار ۔ پچھوں حضرت علی بھی آئے ہوا سوار

آن سنائی اونہاں نے سورت خاص برات — ایسے کارن بھیجیا سرور عالی ذات
ایتھے ہوئے ختم ہین جنگاں دے احوال — اگوں حج وداع دا آکھ سناداں حال
لکھ لکھ رحمت ربدی اوپر نبی مدام — بھی آل اصحاب تے یار سبہ تابعدار تمام

## ذکر حجۃ الوداع

ہجرت تھیں نبی کریم تھیں اندر دسویں سال — کیتا حج وداع دا حضرت شاہ جمال
حضرت جاں اس حج تے کردے وعظ بیان — اینویں جاپے جگ نوں رخصت کیتی جان
یعنے جیونکر کسے نوں کردا کوئی وداع — اینویں وعظ الاوندا پاک رسول شجاع
تاہیں حج الوداع ہے مشہور اسدا نام — اوڑک دا ایہہ حج سی پاک رسول انام
پنجویں ماہ ذیقعد دی ٹریا شاہ ابرار — مکے دیول حج نوں خبر ہوئی چودھار
آئی چار ونطرف بھی خلقت بابچہ شمار — لکھ نالوں بھی آدمی جمع ہوئے بسیار
چوتھی ماہ ذی الحجہ دی داخل ہوئے آء — اندر مکے شہر دے پاک رسول خدا
نال تمام شرائطاں کیتا حج ادا — ہور احکام جو حج دے دتے کل سناء
خطبے پڑھے رسول نے نال آواز بلند — کیتا ہر ہر قسم دا وعظ نصیحت پند
اندر جنھاں خطبیاں ایہ بھی کہیا مقال — شاید کہ میں تساں وچہ رہاں نہ اگلے سال
حاضر سن کے بات ایہ بہت ہوئے غمگین — نا رہنے دا نام جد لیا رسول امین
ہور تمامی حکم جو دسے کھول رسول — چوری خون نہ کسے دا ہرگز کرناں مول
عورتاں دے حق جو اوپر مرداں ہیں — کرتا کیداں دسدا جد الحسنؓ حسینؓ
نال زنانیاں اپنیاں بہت سلوک کرو — وچہ معاملے انہاں دے رب تھیں بہت ڈرو
رنج اتے تکلیف نہ دیہو انہاں ہیجا — گولیاں ہین ایہہ تساں نوں کیتیاں رب عطا
اینویں عورتاں اوپر جو مرداں حق حقوق — کھول سنائے نبی نے وچہ ساری مخلوق
کرن اطاعت خاونداں زناں جو اہل اسلام — خدمت اندر خصم دے حاضر رہن مدام
مرد بیگانے گھراں دل آون نہ دیون مول — سبھناں نوں تاکید ایہ کیتی پاک رسول
اپر کتاب خدائیدے کرنا عمل ہمیشہ — صلح صفائی رکھنی نال قبائل خویش
قابو کیتے جس نے حکم کتاب اللہ — ساری عمراں وچہ اوہ ہوسی نا گمراہ

خطبے پچھے نبیؐ نے کیتی ایہہ کلام
روز قیامت اٹھسی خلقت جدوں تمام

رب تساں نوں پچھسی اس دن میرا حال
کیونکر اوتھے ورتیا نبیؐ تساڈے نال

تاں پھر تسیں رب نوں دیسو کیا جواب
ایہہ گل سُن کے نبی نوں کہن لگے اصحابؓ

آکھاں گے اسیں رب نوں اسدن ایہ گفتار
حکم الٰہی اساں نوں دسے شاہ ابرار

خوب نصیحت اوسنے کیتی وچہ جہان
امت نوں سمجھایا جو کجھ وچہ قرآن

طرف آسمان اوٹھائیا انگی سبابہ تند
تن واری فرمایا اَللّٰھُمَّ اَشْھَدْ

یعنے بار خدایا ہوویں آپ گواہ
اس تھیں پچھے حکم ایہہ کیتا نبی الہ

تن چیزاں ہیں سب نوں رکھن خوب صفا
اول خالص عمل جو ہووے باہجہ ریا

وچہ جماعت مومناں دوجا بہناں رل
تیجا خیر خواہی بھی مومناں تے ایہہ عمل

اُٹھیاں پچھے سب نوں کہیا شاہ جہان
حاضر سُنیوں سارے حاضر میرا ایہہ بیان

حاضر ناہیں لوک جو اندر ایس مقام
سبھناں نوں پوہنچاونے میرے ایہ احکام

عرفے والے روز ایہہ آیت ہوئی نزول
روز جمعہ دا اوسدن ہیگا سی مقبول

اَلْیَوْمَ اَکْمَلْتُ لَکُمْ دِیْنَکُمْ وَاَتْمَمْتُ عَلَیْکُمْ نِعْمَتِیْ وَرَضِیْتُ لَکُمُ الْاِسْلَامَ دِیْنًا ط

یعنی اج میں تساندا کامل کیتا دین
تے پوری کیتی اپنی نعمت خاص تیئیں

کارن تساں پسند میں کیتا دین اسلام
اتر چکے اج رب دے آہے جو احکام

سب تھیں آخر اتری آیت ایہہ مجید
اسدن اہل اسلام نوں ہوئی خوشی مزید

کہندا حضرت عمر نوں اک یہود بلاء
جے ایہہ آیت بھیجدا ساڈے اوپر خدا

اوہ دن ساڈے واسطے ہوندا یوم العید
جسدن اندر اتری آیت ایہہ مجید

تاں پھر اس یہود نوں کہندا عمر خطابؓ
ایسا سوہنا سوچ کے دِتّا خوب جواب

کہیا جسدن اتری آیت ایہہ نیکوء
ہویاں ساڈے واسطے اسدن عیداں دو

اک عرفے دا روز سی وڈی عید کلان
دوجا اُسدن جمع سی ایہہ بھی عید جہان

ایہہ دونویں کارن مومناں عیداں اہل جمال
اک ہفتے نوں آوندی دوجی سال بسال

بعد فراغت حج دے مڑے مدینے ول
راہ وچہ خم غدیر دی آئی جاں منزل

عربی وچہ تالاب نوں کہندے لوک غدیر
خم جو اسدا نام سی آیا وچہ تحریر

اس جاگہ وچہ آ کے پاک رسول مجید
شاہ علی دی حب دی بہت کیتی تاکید

شکوہ حضرتؓ علی دا بہتیاں کیتا آء     اوپر شکوہ انہاندا آہا غلط بیجا ،
ہر مومن نے علی دی آہی حب ضرور     بے سمجھی تھیں انہاں نے کیتا ایہہ قصور
حضرت ایسے واسطے دتی پھر تعلیم     خطبے اندر آکھدا پاک رسول کریم
دسو لوکو تساں نوں میرا نہیں پیار     سبھناں کہیا جان تھیں حب تیری بسیار
واجب حُب تسادڑی اوپر اہل اسلام     صدقے تیرے نام تھیں جاناں مال تمام
تاں پھر پاک رسول نے کیتا ایہہ ارشاد     نال تاکیداں سبھنوں وانگ رکھنا یاد

مَنْ كُنْتُ مَوْلَاهُ فَعَلِيٌّ مَوْلَاهُ اَللّٰهُمَّ وَالِ مَنْ وَالَاهُ وَعَادِ مَنْ عَادَاهُ

جس بندے دا میں ہاں مولا تے سردار     پس ہے مولا اوسدا شاہ علی کرّار
یعنے جو کوئی دوستی رکھے میرے نال     شاہ علی دی حب بھی رکھے اوہ ہر حال
اس تھیں پچھے نبی نے منگی ایہہ دعا     اَللّٰهُمَّ وَالِ من والاہ وعادِ من عادا
نال علی دے دوستی رکھدے جو انسان     توں بھی دوست اوسنوں رکھیں یا رحمٰن
جو کوئی دشمن علی دا کہند شاہ جمال     توں بھی یا رب دشمنی رکھیں اسدے نال ..
جاں ایہہ خطبہ سن رہے سب اصحاب امجاد     کیتی حضرت علیؓ نوں عمرؓ مبارکباد
اسیتھیں پچھے نبی نے کیتا کوچ شتاب     طرف مدینے آوندے حضرت فیض مآب
وچہ عبادت ربدی آن ہوئے مشغول     کرن ہدایت خلق نوں حضرت پاک رسول
قرب زمانے اجل دے اکثر کرن بیان     بہتے کلمے وداع دے بولن شاہجہان
ہویا حج وداع دا ایتھے ذکر ختم     اگوں رحلت نبی دی مجمل کراں رقم
لکھ لکھ رحمت ربدی اوپر نبی مدام     بھی آل ازواج تے یار سبہ تابعدار مدام

## ذکر وفات حضرت سرور کائنات صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم

جاگ دلا ہن آگیا ویلا مرگ قریب     چلے لدجہاں تھیں پاک رسول حبیب
رحلت پاک رسول دا ہن میں کراں بیان     کیتا مکہ فتح جاں پاک رسول زمان
سورت نصر اللہ دا ہویا عام ظہور     ہویا دین رسول دا ہر جاگہ مشہور
فوجاں فوج جاں دین وچہ داخل ہویاں آ     اَلْيَوْمَ اَكْمَلْتُ آیت گھلی خدا
خطبے اندر پڑھی ایہہ آیت پاک رسول     نالے ایہہ فرمایا پاک نبی مقبول

دو چیزاں تے ہک جناں کیتا رب مختار
منگے جو شے دوہاں تھیں ہے اوسنوں درکار
دنیا والی زندگی بھاویں کرے قبول
بھاویں درجے آخرت چاہے کرے حصول
دوہویں گلاں اوسنوں دتیاں گیاں مباح
جیوے بھانویں مرے اوہ جو نکر اوس صلاح
ایہہ پر دنیا اوس نے کیتی نامنظور
آخر و لے مرتبے چاہے اوس ضرور
ایہہ گل سنکے رو پیا ابا بکر صدیق رض
روندا روندا نبی نوں کہندا یار رفیق
یا حضرت ماں باپ ہیں تیتھوں کراں فدا
جیکر دنیا چھوڑ کے چلے تسیں سدھا
تاں پھر پچھوں اسانڈا کی ہو ویگا حال
تیرے باہجوں یا نبی جیون اساں محال
راوی کہندا اسیں سب بہت ہوئے حیران
جو پاک نبی ہک جنے دا کیتا حال بیان
ابا بکر نے نبی نوں خود کیتا منسوب
اسیں سبھے اسبات تھیں ہوئے بہت محجوب
پچھوں ہویا اسانوں نکتہ ایہہ معلوم
جو دنیا اپنا حال ایہہ پاک نبی مرحوم
ابا بکر دی سبھ تھیں آہی تیز عقل
تاہیں جلدی انہاں نوں مطلب ہویا حل

## نکتہ

نالے جد کہ دین دی ہو چکی تکمیل
ایہہ بھی رحلت نبی دی آہی خاص دلیل
جاناسی بو بکر جاں ہویا دین کمال
پوری کیتی اپنی نعمت جل جلال
حضرت ایسے واسطے آئے وچ جہان
جو کامل کر کے دین نوں ملکاں تے پہنچان
ہو چکا پس جدوں پھر کامل دین خدا
دنیا اندر نبی دی حاجت رہی نہ کار
ابو بکر اسبات تھیں رنتا ہو غمگین
چپ کرائی اوسنوں آپ رسول امین
بخش تسلی اوسدا کیتا اطمینان
کہیا تیرا مجھ تے بھارا ہے احسان
کل بندیاں تھیں بہت تدہ دتا بینوں مال
گھنی رفاقت تدہ دی نبھی میرے نال
وچ حدیث شریف دے کہیا نبی جمیل
جے میں کدی بناوندا اپنا کوئی خلیل
ابا بکر رض نوں مرتبہ ہوندا ایہہ عطاء
ایہہ پر اوہ اسلام دا ہیگا یار بھرا
وچ مشکوٰۃ شریف دے ہور ڈھانڈکور
کرے روایت عائشہ بی بی نبی غفور
ہکدن حضرت فاطمہ بیٹی پاک رسول
آئی پاس رسول دے اللہ دی مقبول
حضرت اوسدے کن وچ کیتی کجھ گفتار
سن کے بی بی فاطمہ رض رنی زار و زار
پھر کناں وچ ہور کجھ کہیا پاک نبی
تا پھر بی بی ہسکے ہوئی بہت خوشی

حضرت عائشہ اوس تھیں پچھیا ایہہ احوال
کہندی ہیں اس بھیت نوں سکاں نہیں نکال

دنیا اتوں نبی پھر پائی جدوں وفات
فاطمہ کولوں عائشہ پھیر پچھی اوہ بات

تاں پھر بی بی فاطمہ دسیا سارا احسال
پہلوں حضرت بات ایہہ کیتی میرے نال

وچہ رمضان شریف دے جبرائیل ہر سال
ہکو دَور قرآن دا کردا آہی ہیں نال

دو واری اس سال وچہ ہویا دور نصیب
اینویں جاپے مجھ دی ہوئی موت قریب

اے بیٹی توں رب دا رکھیں خوف کمال
پچھے اپنے باپ دے صبر کریں ہر حال

سنکے ہیں اسبات تھیں بہت ہوئی دلگیر
تاں ہیں پہلی دفعہ ہیں رنی بھر بھر نیر

دوجی واری آکھیا مینوں شاہ ابرار
حقنا اہل البیت دا ہے بیرا پردار

سبھناں تھیں توں پیشگی میتوں ملسیں آن
یعنی میرے بعد توں چھڈ سیں جھب جہان

کہیا بی بی فاطمہ بیٹی شاہ جمال
ہسی ہیں اسبات تھیں ہوکے خوشی کمال

## معجزہ

فاطمۃ الزہرا نوں کہیا جیویں رسول
اینویں ہویا واقع ذرہ نہ گھٹیا مول

یعنی سی فرمایا پاک رسول مآب
میرے پچھے فاطمہ ہوسی فوت شتاب

اینویں کیتی رب نے اسدی جلد وفات
چھ مہینے فاطمہ پچھوں رہی حیات

اس تھیں پچھے چھوڑیا اس نے دار فناہ
سارے اہل البیت تھیں پہلوں ملی جاہ

## ذکر بیماری آنحضرت صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم وچہ ان امامت ابابکر صدیق رضی اللہ تعالی عنہ

جد تاریخ اٹھائیویں آہی ماہ صفر
شروع بیماری اوسدن ہوئی خیر بشر

پہلوں سردی پیڑ نے کیتا بہت لاچار
پچھوں پاک رسول نوں چڑھیا سخت بخار

رہی بیماری نبی نوں چودہ روز شدید
دینہ دینہ مرض رسول دی ہوندی گئی مزید

نالے اثر جو زہر دا اسا وچہ بدن شریف
انہاں دناں وچہ اُس بھی دتی بہت تکلیف

لکھیا وچہ مشکوۃ دے ڈٹھا ایہہ بیان
عائشہ نوں فرمایا پاک نبی سبحان

کھادا خیبر وچہ ہیں لقمہ زہر آلود
ہن تک اُسدا اثر ہے میرے وچہ وجود

اس لقمے دا دائمی ہوندا ضرر عیان
ایہہ ہن اس زہر نے گھائل کیتی جان

غزوے خیبر وچہ جاں گئے رسول خدا
اک یہودن لحم وچہ آندی زہر ملاء

ہک لقمہ اوس تھیں چکھیا شاہ جہان
اصل وفات رسول دا ہویا ایہہ سبب
تاہیں لکھیا راویاں حضرت ہوئے شہید
کیتا سی ازواج تھیں بی بی کسے گمان
ام سلمہ نے ہور جو بی بی سی اس چار
نال اونہاندے مشورے ہویا اوہ تیار
نال اشارے اوس تھیں کیتا منع رسول
انہاں جانا جیویں جو ہوندی تلخ دوا
اینویں وانگوں آپ بھی کہندے نبی خدا
جاں حضرت اوس حال تھیں پایا کجھ آرام
کہیا ذات الجنب دا میں ناہیں بیمار
پیغمبراں نوں مرض ایہ کدیں نہ ہوسی مول
پھر حضرت نے سبھ نوں کیتا ایہہ فرمان
ساریاں دے پھر منہ وچہ ڈالی گئی دوا
میمونہ اس روز سی بھانویں روزہ دار
سی حضرت عباس نا داخل وچہ تجویز
اصلی مرض رسول نوں آہی زہر بچھان
نالے چڑھیا نبی نوں ڈاہڈا سخت بخار
ایسے تنگ بخار تھیں ہوئے پاک رسول
اصحاباں نوں آکھیا پاک رسول کرام
یعنے اوسدے مگر سب پڑھو نماز رفیق
کیتا حضرت عائشہ پاک نبی نوں سوال
ویکھیگا اوہ تساں دا خالی جدمحراب

خیبر والے جنگ وچہ ہویا جیویں بیان
اوہو لقمہ نبی دا قاتل کیتا رب
درجہ لیا شہادتوں پاک رسول مجید
ذات الجنب دی مرض ہے پاک نبی نوں جان
ذات الجنب دا حبش وچہ ڈٹھا انہاں دا
منہ مبارک نبی دے ڈالن لگے یار
اہیر اہل البیت نوں سمجھ نہ آئی مول
کھاون تھیں بیمار ہے نفرت کردا چار
ایس شبہے وچہ انہاں نے دتی اوہ کھوار
چنگی طرح زبان تھیں لگے کرن کلام
ایہہ شیطانی اثر تھیں ہوندا ہے آزار
ہنوں ایس دوا دا ناہیں نفع حصول
جتنے گھر دے آدمی سارے استوں کھان
اندر اس تجویز دے جو کوئی داخل سا
تاں بھی اسدے موہنہ وچہ ڈالی شاہ ابرار
اسنوں ایہہ دوا نہ ڈالی گئی عزیز
درد سرے دا اوپروں عارض ہویا آن
باہر نکل نہ سکدے پاک نبیؐ ابرار ....
وقت نماز مسیت تک پہنچ نہ سکدے مول
ابا بکر صدیق نوں کریو پیش امام ..
کرے امامت تساں دی ابو بکر صدیقؓ
یا حضرت بو بکر ہے دل دا نرم کمال
رقت تھیں اوہ یا نبی ہو جاسی بے تاب

ایہہ نہیں خدمت ہو دنی استھیں ہرگز مول
ہور کسینوں کم ایہہ سونپو یا مقبول

پھر بھی اونویں آکھیا حضرت کر تحقیق — اوہا نماز پڑھاوسی ابا بکر صدیق
حفصہؓ نوں پھر آکھیا عائشہؓ نیک اطوار — کارن اپنے باپ دے توں بھی عرض گذار
اذن جماعت اوسنوں دیوے پاک نبیؐ — حفصہ نے پھر نبی نوں عرض گذاری سی
بیٹی سی اوہ عمر دی بی بی پاک رسول — کارن اپنے باپ دے عرض کرے مقبول
سُنکے حضرت اوسنوں ہوئے بہت خفا — کہن لگے بو بکر بن بنے امام نہ کاء
اندر بعض روایتاں ایہہ بھی ہے اذکار — ہکدن وقت عشاء دے ہوئی جماعت تیار
پاک نبی نوں آئیکے دتی خبر بلال رضؓ — عبد اللہ بن زمعہ کہیا شاہ جمال
ابو بکر صدیقؓ نوں آکھو بنے امام — پڑھو نمازاں جائیکے اسدے مگر تمام
ابا بکر نہ اوسنوں ملیا وقت عشاء — جاکے حضرت عمرؓ نوں دتا اس کھلواء
حضرت عمر پڑھاونی کیتی شروع نماز — پڑھدیاں ہویاں عمر دی حضرت سُنی آواز
پاک نبیؐ نے اوسدا لیا آواز پچھان — تاں پھر نال تاکید دے آپ لگے فرمان
ابا بکرؓ بن دوسرا بنے امام نہ کوء — کرے امامت بو بکر اللہ راضی ہوء
مومناں نے بھی ربنوں ہے اوہ بہت پسند — کرے امامت مومناں اوہو قدر بلند
حسب الحکم رسول دے ابا بکر صدیقؓ — لگا نماز پڑھاونے مسجد وچہ رفیقؓ
جاگہ پاک رسول دی ہویا جدوں کھلا — جوش رقت دا اوس تے غالب ہویا آء
ڈٹھا پاک رسول دا خالی جد محراب — اوسے ویلے ہو گیا ابا بکر بے تاب
سبہ نمازی رنج تھیں رونے زار و زار — ساری وچہ مسیت دے غل پیا بسیار
سُنیا پاک رسول نے جدوں انہاں دا غل — پچھیا کیسا غل ہے حضرت ختم رُسل
تاں پھر حضرت فاطمہ کیتا حال بیان — مسجد وچہ تشریف پھر آندی شاہ زمان
نال دلاسے سبہ نوں کیتا آن پیار — اصحاباں نوں آکھیا پاک نبی ابرار
کرو تسلی مومنوں پاؤ شور نہ غُل — کراں حوالے رب دے امت اپنی کل
تسیں اطاعت ربدی کریو لیل ونہار — میں ہن دنیا چھوڑ کے ایتھوں چلاں سدھار
پیغمبر وچہ امتاں سدا نہ رہیا کوء — میں بھی چھوڑ سدھاونا اللہ حافظ ہو
تن دن پیش وفات تھیں حضرت پاک رسول — وچہ جماعت ضعف تھیں حاضر ہوئے نہ مول
اندر مرض الموت دے حضرت ختم رُسل — ہین نمازاں گھرے وچہ نیراں پڑھیاں کل

ہک نماز بوبکرؓ دے نگر گزاری آئ
مسجد اندر بیٹھ کے پاک رسول خداء

ہکواری پھر بیٹھ کے حضرت پاک امام
ناتوانی تھیں بول نہ سکدے نبی کرام

ہوئی ہولی بولدے پاک نبی سرور
ہویا خلیفہ نبیؐ دا حضرت ابوبکرؓ

ابابکر نوں دیکھ کے پچھلیاں پڑھی نماز
پاک نبی دا کسے نوں پوہنتا نہ آواز

دو شخصاں دے نگر سی حضرت پڑہی نماز
ہک ابوبکر صدیق ہے حضرت دا ہمراز

دوجا بیٹا عوف دا جو عبدالرحمان
ابابکر نوں نبی نے خود کیتا فرمان

عبدالرحمن نبی دے پچھوں ہویا امام
آہے جنگل پھرن نوں گئے رسول کرام

دیر لگائی آون وچہ حضرت شاہ ابرار
اصحاباں نے اوسنوں وتا پیش کھلار

جاں پھر حضرت جنگوں لے آئے تشریف
پچھے ہٹن لگا سی اوہ اصحاب شریف

حضرت نے فرمائیا اے عبدالرحماں
بنیاں رہو امام توں اپنے اپر مکان

نیت کھلوتے نبی بھی اُسدے نگر نماز
رکعت ہک سی رلیا پاک نبی ممتاز

ہک رکعت پھر اوٹھ کے کیتی نبی ادا
اندر ہکی سفر دے آہے نبی خُداء

رحلت کیتی جدوں پھر سرور عالیذات
اسدن باہر حجریوں فجری پائی جھات

ڈٹھا پردہ چائیکے مسجد دا احوال
وچہ جماعت کھڑے سن سب اصحاب کمال

پچھے حضرت بوبکر پڑھن نماز سبھی
سرور عالم ویکھ کے ہوئے بہت خوشی

## نصیحتاں و وصیتاں سرور کائنات صلی اللہ علیہ وآلہ واصحابہ وسلم قبل از وفات

جان چکے ایہہ حال جاں سب اصحاب کرام
پاک نبی دی زندگی ہوئی آن تمام

پچھن لگے نبی تھیں رو رو کے اصحاب
خدمت غسل شریف دی کرسن کون جناب

حضرت اہل البیت نوں کیتا ایہہ فرمان
جہت جنازے تدوں پھر یار سوال اکلان

حضرت نے فرمائیا بعد غسل تکفین
پاس قبر آر کھنا ہینوں نال یقین۔

آن جنازہ پڑھیگا پہلوں جبرائیل
استھیں پچھے پڑھنگے ہور جو ملک جمیل

بعد انہاں تھیں آوسن اہل البیت کرام
پڑہن جنازہ آن کے عورتاں مرد تمام

پچھوں اہل البیت تھیں ہو جو مسلمان
فوجاں فوجاں ہوئیکے پڑہن جنازہ آن

ایہہ وصیت نبی نے دتی کل سناء
اجے رسول کریم نوں مرض نہ آہی کاء

مسلم دیوچہ لکھیا نال حدیث صحیح — اندر مرض الموت دے حضرت پاک نبیؐ
عائشہ نوں فرمایا اپنا باپ بلاء — بھی عبد الرحمٰن جو تیرا خاص بھرا
دوہاں نوں سدوا کے لے آ میرے پاس — کراں خلیفہ اپناں ابوبکر نوں خاص
عہد خلافت لکھ کے اسنوں دیاں پھڑا — تا جو پچھے اساں بھیں جھگڑا کرے نہ کاو
ایہہ گل کہکے نبی نے پھر کیتا فرمان — سدن سندی انہانوں نہیں ضرورت جان
آپے رب بوبکر نوں کرے خلیفہ چاء — اہل ایمان بھی اوسنوں آپے لین بناء
ایہہ وصیت دوسری کیتی پاک رسولؐ — وڈی خلافت بوبکر سندی ہے معقول
راوی ابن عباس نے آندا ہور بیان — پیش وفاتوں چار دن نبی کیتا فرمان
لے آؤ اے حاضرو کاغذ قلم دوات — لکھدیاں میں تسانوں اپنے کجھ کلمات
تا جو پچھوں تساں بھیں ہووے نہیں قصور — خطا نہ ہووے واقع وچہ تمام امور
بیماری دا نبی نوں غلبہ سی بسیار — صاف آوازہ نکلدی آہی شاہ ابرار
اصحاباں نے ٹھیک ایہ بات نہ سمجھی مول — سبھے شک وچہ رہے جو کہیا کویں رسول
بعضیاں کہیا آنئے جو کہیا نبی لطیف — بعضے آکھن ہوسی حضرت نوں تکلیف
کہیا حضرت عمرؓ نے کافی اساں قرآن — لازم ناہیں نبی نوں دین تکلیف پچھان
اینویں اپنے وچ اوہ ہوئے مخالف کل — پاس رسول کریم دے اچا ہویا غل
پچھن لگے نبی نوں بعضے دوجی وار — ننگ پئے اسباب بھیں پاک نبی ابرار
کہیا میرے پاس بھیں جاؤ اٹھ تمام — پھیر نہ کاغذ منگیا نبی علیہ السلام
نال زبانے کیتیاں باتاں تن بیان — ملکی تدبیرات وچہ آہیاں اوہ پچھان
ہک جو آون عرب بھیں سکھنے کارن دین — دیہو انہانوں جائزہ کہیا رسول امین
اجیزوا الوفود انہاں حق کیتا نبی حضور — یعنی دیہو وفود نوں کجھ انعام ضرور
وفود جمع ہے وفد دی معنے وفد گروہ — پاک نبی نوں ملن جو آون رل انبوہ
دوجا ایہہ فرمایا حضرت شاہ جمال — کل جزیرے عرب بھیں مشرک دیہو نکال
تیجی بات جو اسوقت آکھی پاک رسول — راوی دی یاد داشتوں بات گئی اوہ بھول
شاہ عبد العزیز نے لکھیا ایہہ بیان — کیتا حضرت اسوقت تیجا ایہہ فرمان
بابت فوج اسامہ دی دتا حکم نبیؐ — کرو روانہ اوسدا لشکر کل سبھی

پہلوں بھی ایہ نبی نے کیتا سی فرمان
کرو اسامہ واسطے لشکر دا سامان

## فائدہ نافعہ

شیعہ اوسلوں آکھدے ہین قضیہ قرطاس
طعن عمرؓ تے انہاں ایہ جوڑیاں نال قیاس

کہن خلافت امر سی لکھنا نبی حضور
بولیا حضرت عمر جاں ایہ گل ہوئی دور

وڈا طعن ایہ اونہاندا اوپر عمر خطابؓ
آکھ سناواں تساںنوں اسدا اک جواب

امر خلافت لکھنا جیکر سی منظور
پہلوں کیوں موقوف اوہ کیتا نبی حضور

ابابکر دے واسطے کیتی جد دل صلاح
پھر آپے فرمایا نہیں ضرورت کاء

ابابکر صدیق نوں کرے خلیفہ رب
کرن خلافت اوسدی رلمل مومن سب

لکھنے تھیں کس روکیا اُسدم پاک نبیؐ
کہیا نال زبان دے جو کجھ کہنا سی

نالے پہلوں نبی نے دتا جد فرماء
خلافت دا بوبکر نوں دیسی آپ خدا

پچھوں پھر ایہ شیعہ دا ہیگا خام خیال
جو کجھ خلافت ہور نوں دیندے نبی کمال

بلکہ جو کجھ لکھیا آہا نبی کمال
ملکی تدبیرات دے آہے کجھ احوال

نال زبانے نبی نے دتا جو فرماء
لکھنے دی پھر انہانوں حاجت رہی نہ کاء

جیکر ہوندی لکھن دی حاجت سخت ضرور
لکھنے دی تجویز نوں کدی نہ کردے دور

کیوں جو وچہ درگاہ دے جو گل ہو مقبول
ہور کسے دے روکیاں رک نہ سکدی ہول

جیکر حضرت عمر دے روکیاں ایہ تحریر
کیتی سی موقوف چا پاک رسول بشیر

تا بھی اسیتھیں عمرؓ دا جاپے شان بلند
کیوں جو اسدی رائے نوں کیتا نبی پسند

جیویں ہوا فوق وحی دے اگے عمر خطاب
دتی رائے اذن دی نالے رائے اصحاب

اینویں ایہ بھی عمر دی رائے ہوئی مقبول
اوسدے روکیاں لکھت نہ کیتی پاک رسول

مجمل ایہ جواب ہیں لکھیا قدر قلیل
لمی ہووے داستاں کیتی نا تفصیل

باتفصیل جواب جے چاہیے کوئی ضرور
تحفہ اثنا عشریہ اندر ہے مذکور

## وصیت

ہور وصیت نبی نے کیتی قبل وفات
مَا مَلَکَتْ اَیْمَانُکُمْ اول کہی صلوٰۃ

یعنے کرو محافظت اوپر نمازاں کل
کرو رعایت لونڈیاں کہیا ختم رسل

دوہوں گلاں ہومناں دتیاں منوں بھلاء
نال غلاماں نوکراں الفت کرے نہ کو
وچہ بخاری لکھیا نال حدیث صحیح
پاک نبی تھیں سنی ہیں ایہ گل وچہ حیات
چاہے کرن پسند اوہ رہنا وچہ جہان
یعنی جیکر زندگی دنیا دی منظور
جیکر اوپر جاوناں ہووے انہاں قبول
کہیا بی بی عائشہ صاحب نیک صفات
سنیاں سی ہیں آپ جو کہیا پاک رسول
یعنی قبل وفات تھیں کہیا نبی خدا
تا جانا جو نبی دا ہے ہن وقت اخیر

سستی وچہ نماز دے کردے ہر ہر جا
بھلی وصیت نبی دی اللہ کرے سو ہو
کہیا بی بی عائشہ ابابکر رضہ دی دھی
پیغمبر نوں حکم ایہہ ہوندا قبل وفات
چاہے اعلا ملاء وچہ جا کے کرے مکان
دنیا اندر رہن اوہ نال کمال سرور
جاون پھر اسمان تے ایتھے رہن نہ مول
اوڑک پاک رسول دی اینویں ہوئی بات
اَللّٰھُمَّ الرَّفِیْقُ الْاَعْلٰی اوپر جان قبول
یارب انکیاں دوستاں کول میں نوں پہونچا
چلے دنیا چھوڑ کے پاک رسول منیر

## وفات

اسکتھیں پچھے آئیا حضرت عزرائیل
دوشنبے دا روز سا وقت دوپہراں جان
صورت وانگ اعرابیاں درتے کرے آواز
بعد سلاموں مجھ نوں اہی طلب دیدار
کہیا ملک الموت نوں فاطمہ بنت رسول
بیماری وچہ نبی نوں ہے وڈی تکلیف
دوجی وار آواز پھر کیتا عزرائیلؑ
تریجی وار آواز پھر کرکے کہیا اس پھیر
دہشت اندر آگئے اہل البیت تمام
شائد ہے اس شخص نوں اندر شمع خلل
پاک نبی دی سمع تک پہونچی ایہہ گفتار
اتنیاں گلاں کس نال کیتیاں ات زبان

ربیع الاول بارھویں سی تاریخ جمیل
ملک الموت فرشتہ آئیا بن انسان
ہووے اہل البیت نوں بہت سلام نیاز
اذن ہووے تاں نبی نوں مل لواں یکوار
پاک نبی نوں ملن دا وقت نہیں اج مول
موقعہ نہ اج تساں دا لے جاؤ تشریف
اونویں بی بی فاطمہ کہیا جواب جمیل
سنکے اوس آواز نوں کنبے سب دلیر
سنکے بی بی عائشہ کہنی ایہہ کلام
کناں تھیں معذور ہے اچی سند اگل
پچھن لگے انہاں تھیں حضرت شاہ ابرار
تاں پھر بی بی فاطمہ کیتا حال بیان

حضرت نے فرمایا اے میرے دلبند — ملک الموت فرشتہ ہے ایہہ قدر بلند
ساری مخلوقات دے قبض کرے ارواح — وسدے رسدے آدمی بلوچہ کرے فناہ
چنگے بھلے شہر ایہہ کر دیندا ویران — کرے آبادی جائیکے اندر قبرستان
مجموعاں رل وسدیاں بلوچہ کرے جدا — رنڈیاں کرکے عورتاں دیوے گھریں بہا
ہے ایہہ عزرائیل جو کردا بال یتیم — کارن میرے روحدے بھیجیا رب کریم
القصہ پھر اوسنوں سدیا پاک رسول — پچھیا کیہڑے کم نوں ہویوں اج نزول
کہیا عزرائیل نے بعد سلام اداب — تیرے خاطر بھیجیا ہینوں پاک جناب
جیکر حاجت عمر دی دیوے رب ودہا — نہیں تاں کڈھاں روح نوں جیونکر تساں رضا

## چنانچہ کسی شاعر عربی نے کہا ہے

هيهات عزرائيل يقول بِلا حَمدٍ — الله يقرءكَ السلام الاوفرا
الحق ارسلنی اليكَ فقال لی — فِی قبض روحِكَ يا محمد مأمرا
اِن كُنتَ تَاذَنُ لِی قَبَضتُ بِراحَةٍ — وان لحيّيكَ يا محمّد ذاكرا
سَكَتَ النَّبِیُّ وَلَمْ يُرِدْ جَوابُه — حتّٰی تری فی امره وتفكرا

حضرت نے فرمایا ہینوں ہوت قبول — جیوں کر آگے مجھ تھیں چل گئے سبھ رسول
بھیجیا پھر جبریل نوں پاس رسول خدا — اوسے ویلے اوہ بھی حاضر ہویا آ
حضرت نے فرمایا سن اے جبرائیلؑ — ہے اسو ویلے مجھ دی طبع کمال علیل
اندر میری جان دے ہیگا غم بسیار — ایسی خبر سنا جو ہوون غم فرار
کہیا جبرائیل نے سن اے شاہ جہان — دروازے آسمان دے کھلے تیرے کارن
سبھ ملائک روحدے کارن استقبال — اسماناں تے کھڑے ہین سارے پالو پال
طبق نورانی بھرے ہین سبھناں پاس تیار — اوپر مقدس روحدے کرسن سبھ نثار
پھر حضرت فرمائیا اجے نہ ٹلیا غم — ایسی بات سنا جو جاون درد الم
تاں پھر جبرائیل نے دتی ایہہ خبر — کھلے تیری خاطرے کل جنت دے در
وچہ اوڈیکاں کھلے سبھ حوراں تے غلمان — پئے اوڈیکن ندہ نوں سندر عجب مکان
ایہہ گل سنکے نبی نے کہیا تریجی وار — جبرائیلا دے لوں ناہیں اجے قرار
استھیں بھی کوئی عجب توں گل سناویں ہور — جسدے سنیاں فرح وچہ آوے دل کمزور

کہیا جبرائیلؑ نے اے سرور سردار
روز قیامت ہنو گے پہلے تسیں شفیع
سُن سید ابرار نے آندا شکر بجا
جبرائیلا غم تھیں کرداہاں فریاد
کہیا جبرائیل نے آپ کرو فرمان
ایسا کیہڑا غم ہے یا حضرت مقبول
تا حضرت اوسنوں دِتا ایہہ جواب
خبر نہیں جو انہاندا کیونکر ہوسی حال
کہیا جبرائیل نے فکر نہ کریو مول
تینھوں پیش بہشت وچہ نبی نہ جاوے کو
خازن کل بہشت دے کیتے گئے مامور
پچھوں اس تھیں دوجیاں امتاں کرن دخول
رخصت ہویا نبیؐ تھیں جبرائیلؑ امین
وحی لیادن اج تھیں ہویا بند تمام
کہیا عزرائیلؑ نوں حضرت پاک جنابؐ
آل ازواج اصحاب سبہ کیتے وداع ہنجار
نال زبان الاوندے سرور عالی ذات
یعنی نہ معبود کو باہجوں جل جلال
وقت نزع تکلیف جو پائی شاہ ابرار
کدیں تبدل ہوئیکے سرخ ہو جاندا رنگ
تکیہ لایا نبیؐ نے سینے عائشہ رضؓ نال
شمس رسالت نبی دا چھپیا عالیشان
اندر اہل البیت دے ہویا الم بپار
اوڈی ہوش اصحابیاں ایسا آیا غم
تاپھر حضرت عمرؓ دی عقل ہوئی سبہ دور

وچہ درگاہ خدائیدی ہویا ایہہ اقرار
سبہ تھیں اول تساںنوں درجے ملن رفیع
کہیا جبرائیل نوں پیغمبر رسول خدا
ایسا مژدہ دس جو کردیوے دلشاد
اندر کیہڑے غم دے آپ ہوئے غلطان
اتنیاں سن خوشخبریاں رفع نہ ہویا ملل
اُمت دے غم مجھ نوں کردتا بیتاب
اُسدے کارن دوستاہاں ہین بہت ملال
اُمت تیری یا نبی ہو ویگی مقبول
اُمت تیری نِدہ تھیں پچھے داخل ہو
پہلوں امت نِدہ دی داخل کرن ضرور
ایہہ گل سُنکے خوشی وچہ آئے پاک رسول
کہندے ہیں ہن کدی نہ آؤساں اوپر زمین
اوڑک دا ایہہ نبی نوں چلیا آکھ سلام
ہن توں اپنے کم وچہ ہو مشغول شتاب
پند نصیحت سبہنوں کیتی آخر وار
لَآ اِلٰہَ اِلَّا اللّٰہُ لِلْمَوْتِ سکرات
بیشک سختی موت دی ایہی سخت کمال
رنگ مبارک آپ دا ہویا زرد وسار
تلخی ڈاہڈھی موت دی ہر نوں کردی تنگ
قبض ہویا روح نبی دا اندراوسے حال
اِنَّا لِلّٰہ آکھدی ہر شے وچہ جہان
سارے حرم رسول دے روندے نیر وہا
سکتہ ذوالنورین نوں ہویا اوسیدم
کہندا اجے وفات نہ پائی نبیؐ حضور

وچ اصحاباں آکھیکے کڈھ کھلا تلوار
نالے نال زبان دے اُچا کہے پکار
پاک نبی دے مرن دا جو کوئی لیسی نام
نال ایسے شمشیر دے کرساں اس قتلام
ہرگز پاک رسول دی ہوئی نہیں وفات
پاک محمد مصطفٰے ہیگا وچ حیات
پاس خدا دے گیا اوہ موسٰی جیویں کوہ طور
اینویں خبر منافقاں کردتی مشہور
یعنے آکھن نبیدے ناہیں ہوش بجا
وچ بیہوشی پڑے ہین فوت نہ ہوئیگا
آہا اوپر فاصلے ابابکر رض دا گھر
اوسے دن اوہ فجر نوں ہیسی گیا ادہر
سُنکے خبر وفات دی آیا جلدی نال
حجرے بی بی عائشہ جا وڑیا فی الحال
چادر پاک رسول دی چہرے اوتے پاء
چم پیشانی نبی دی رُونا نیر وہا
طِبْتَ حَیًّا نالے مَیِّتًا کہندا حضرت نوں
وچہ حیات ممات دے ہیں پاکیزہ نوں
یعنے وچ حیات بھی آہیں خوشبودار
ہن بھی تینتھیں آوندے حلے جیویں عطار
ایہہ گل کہ کے نکلیا باہر ابوبکر رض
روکیا حضرت عمر نوں ہن ایہہ بات نہ کر
خطبہ پڑھیا آکھیکے ابابکر رض صدیق
سُنکے اُسدے کول سب آئے یار رفیق
خطبے وچ ابوبکر نے آکھے ایہہ کلمات
جو کوئی پوجے نبی نوں پائی نبی وفات
جو کوئی پوجے رب نوں ہے اوہ حی قدیم
موت نہ اوسنوں آوی سدا حیات کریم

مَنْ كَانَ يَعْبُدُ مُحَمَّدًا فَاِنَّ مُحَمَّدًا اَمَاتَ فَاِنَّ اللّٰهَ حَيٌّ لَا يَمُوْتُ اور یہ آیت بھی
پڑھی وَمَا مُحَمَّدٌ اِلَّا رَسُوْلٌ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ اَفَاِنْ مَّاتَ اَوْ قُتِلَ انْقَلَبْتُمْ
عَلٰٓى اَعْقَابِكُمْ وَمَنْ يَّنْقَلِبْ عَلٰى عَقِبَيْهِ فَلَنْ يَّضُرَّ اللّٰهَ شَيْئًا وَسَيَجْزِى اللّٰهُ الشّٰكِرِيْنَ ٥

جاں ایہہ خطبہ سبھ نے سنیاں نال حضور
پردہ غفلت سبھ دے دل تھیں ہویا دور
قائل سبھ وفات دے ہوئے خورد کلاں
آیت جاری ہوئی ایہہ ہر دے اوپر زباں

## ذکر ماتم پرسی ملائکہ و حضرت خضر علیہ الصلوٰۃ والسلام بر وفات آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم

لکھیا حصن حصین وچ ڈٹھا ایہہ بیان
اصحاباں نوں آکھیکے ملک لگے پرچان
پاک رسول کریم دا کردے غم اندوہ
نالے ایہہ کلمات بھی رو رو کہندے اوہ

اِنَّ فِي اللّٰهِ عَزَاءً مِّنْ كُلِّ مُصِيْبَةٍ وَّخَلَفًا مِنْ كُلِّ فَائِتٍ فَبِاللّٰهِ فَاتَّقُوْا وَاِيَّاهُ
فَارْجُوْا فَاِنَّمَا الْمَحْرُوْمُ مَنْ حُرِمَ الثَّوَابَ وَالسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهٗ

یعنے ہر تکلیف دا رب وچہ اطمینان — بھی بدلہ ہر چیز دا جو ہووے نقصان
کرو بھروسا رب تے جیہنوں کل علوم — جو محروم ثواب تھیں اوہا ہے محروم
کیہا فرشتیاں جاندیاں اوپر تساں سلام — رحمت برکت ربدی ہر دم ہووے عام
اس تھیں پچھے آئیا اک بزرگ انسان — کھچڑی داہڑی اوسدی گورا رنگ پچھان
وڈا جسم اوس مرد دا حاضر ہوئیا آء — وچہ اصحاباں آئیکے رونا شمیر وہا
رورو کے فرماوندا ایہہ عربی الفاظ — ماتم پرسی نبی دی کردا نال نیاز

اِنَّ فی اللهِ عزاءً مِن کل مصیبة وعوضاً من کل فائت
وخلفا من کل هالك فالی الله انیبوا والیه فارغبوا ونظره
الیکم فی البلاء فانّ المصاب من لم یجیر

یعنے وچہ مصیبتاں تسیں پچھانوں رب — گئی ہوئی ہر چیز دا بدلہ دیندا حسب
اللہ اپر اجر ہے جو شے کرے ہلاک — راغب ہووو وستو طرفے اللہ پاک
وچہ بلائیں رکھدا اوپر تساں نگاہ — جبر نہ کردا کسے تے ہے اوہ شاہنشاہ
جاں ایہہ کلمے تعزیت آکھے اوس جوان — چلا گیا پھر انہاں تھیں اوہ بزرگ ذیشان
اصحاباں نوں اوسدی ناہیں ہوں پچھان — ابابکر نے مرتضےٰ رضہ کیتا حال بیان
کہندے ایہہ جو مرد سی آیا ساڈے پاس — ماتم پرسی کر گیا ہے سی حضر الیاسؑ

## ذکر غسل جسد اطہر و نماز جنازہ

جیویں وصیت غسل دی کیتی نبی عزیز — اینویں اہل البیت نے کر دتی تجویز
پہلوں اک آواز ایہہ سنیا آلؑ رسولؐ — پاک نبی نوں غسل دی حاجت ناہیں ہول
کہنے والا انہاں نے کیتا بہت تلاش — ایپر لدہا ہول نہ اوہ موذی بدمعاش
دوجی وار آواز پھر کیتا خضر حیات — دیہو غسل رسولنوں سنوں نہ اسدی بات
منع کیتا جس غسل تھیں آہا اوہ شیطان — ہیں ہاں حضر حیات جو پیغمبر سبحان
تا پھر علی عباس نے کیتا غسل شروع — دو بیٹے عباس دے ہوئے نال رجوع
اک فضل تے دوسرا آہا ہاشم جان — وقت غسل دے ہویا اختلاف عیان
بعضے آکھن نبی دے کپڑے دیہو اوتار — بعضے آکھن کپڑیاں سنے نہلاؤ یار

ایہوئیں نیندر انہانوں کیتا آہا زور ۔ حجرے وچوں آئیا اِک آوازہ ہور
دیہو پاک رسول نوں کپڑیاں سنے غسل ۔ تا پھر اونہاں نہلائیا حضرت ختم رسل
ابابکرؓ بھی غسل وچہ حاضر ہویا آئے ۔ نالے ہک انصار تھیں بندہ لیا رلا
پانی دینے وچہ اوہ رہے دونویں مشغول ۔ حسب وصیت آل نے دتا غسل رسول
ایہوئیں حسب الحکم پھر ہوئی ادا نماز ۔ واری واری لوک سب پڑھن نماز جناز
جیوں جیوں کوئی ہوندا حاضر مسلمان ۔ آپو آپ اکلیاں سارے پڑھ پڑھ جان
رہیا جنازہ ہوندا اٹھاں پہراں تیک ۔ سُن سُن مومن آوندے سبھے دوروں نزدیک

# ذکر مزار شریف و دفن جسد اطہر

جتھے نبی کریم نے دتی آہی جان ۔ قبر رسول کریم دی اوسے جگہ بنان
ابابکر تے شاہ علی دتی ایہہ صلاح ۔ کہیا انہاں جو آکھیا حضرت پشت پناہ
جتھے کسے رسول دی ہووے جان ہوا ۔ اوسے جاگہ اوسدی دیئے قبر بناء
بوطلحہ نے نبی دی کھودی آن مزار ۔ اندر حجرے عائشہؓ دفن ہوئے سردار
ہک غلام آزاد سا حضرت دا اشقران ۔ کملی پاک رسول دی آندی اوس جوان
کہندا میرے جیو وچہ ایہہ گل نا منظور ۔ اس کملی تے ہور کو بیٹھے بعد رسول
ہیٹھ نبی دے قبر وچہ دیندا اوہ وچھا ۔ جسم مبارک نبی دا دتا اوپر ڑکار
حضرت نوں مدفون جاں کر چکے اصحابؓ ۔ روندی روندی فاطمہؓ آئی ہو بیتاب
اصحاباں نوں آکھدی میرا والد پاک ۔ کیونکر تساں آنکے دفنایا وچہ خاک
کویں گوارہ تسانوں ہوئی ہے ایہہ بات ۔ مٹی وچہ دفنائیا سرور عالی ذات
کیونکر دل وچہ تساندے بھائی ہے ایہہ گل ۔ چہرہ چند رسول دا جا دے گھٹے رل
دسو کھاں ایہہ حوصلہ کتھوں ہویا حصول ۔ وچہ زمین دے دبیا حضرت پاک رسول
اصحاباں نے آکھیا سن اے بنت حضور ۔ سانوں حکم خدا ئیدے کردتا مجبور
تاہیں دفن زمین وچہ کیتا نبی کمال ۔ نہیں تا باہجوں حکم دے ساڈی کیا مجال
فاطمہؓ نے پھر قبر تھیں لیکے تھوڑی خاک ۔ سنگھی نالے ایہہ شعر بھی آکھے ہو غمناک
ماذا علی من شم تربۃ احمدا ۔ ان لا یشم بمدالزمان غوالیا

یعنی سنگھی جس نے خاک مزار رسول ۔ خوشبوئی دی اوس نوں حاجت ناہیں مول

صُبَّتْ عَلَیَّ مَصَائِبٌ لَوْ اَنَّہَا ۔ صُبَّتْ عَلَی الْاَیَّامِ صِرْنَ لَیَالِیَا

ایسیاں سخت مصیبتاں پیاں میرے پیش ۔ جے پوندیاں اوہ دناں تے رہندی رات ہمیش
اودہروں بی بی فاطمہ پڑھدی ایہ اشعار ۔ دردِ فراق رسولدے بہت کیتی لاچار
ایسا پاک رسولدا لگا اوس نوں غم ۔ مردیاں تائیں پھیر اوہ ہستی نا اک دم
چھ مہینے نبی تھیں پچھے رہی حیات ۔ اندر غم رسول دے پائی پھیر وفات

## معجزہ بعد وفات

دفن نبیؐ دے بعد جاں گذر چکے ترن روز ۔ اک اعرابی قبر تے آئیا کر کر سوز
ہو یاسی کوئی اوستھیں بھارا عیب خطا ۔ بخشاون دیواسطے لگا کرن دعاء
آیت ایہ قرآن دی پاس مزار کھلو ۔ بڑے ہا نالے آکھدا میتھے بخشش ہو

وَلَوْ اَنَّہُمْ اِذْ ظَّلَمُوْٓا اَنْفُسَہُمْ جَآءُوْكَ فَاسْتَغْفَرُوا اللّٰہَ وَاسْتَغْفَرَ
لَہُمُ الرَّسُوْلُ لَوَجَدُوا اللّٰہَ تَوَّابًا رَّحِیْمًا ۝

یعنے اللہ پاک نے کیتا ایہہ فرمان ۔ اوپر اپنے آپ دے جیہڑے ظلم کمان
کر کے عیب گناہ اوہ آون تیرے پاس ۔ بخشش منگن رب تھیں نال کمال اخلاص
نالے اونہاں واسطے بخشش منگے رسول ۔ اللہ وڈا رحیم ہے توبہ کرے قبول
اوہ اعرابی آکھدا پاس قبر دے جا ۔ کیتا اپنی جان تے تیں نے جور جفا
یا نبی اللہ ہاں میں عاصی اوگنہار ۔ میرے لئی حضور وچہ کر یو استغفار
کیتا جیہڑا عیب میں بخشے رب غفور ۔ بخشش میرے واسطے منگو وچہ حضور
اعرابی نے جدوں ایہ کیتی عجز نیاز ۔ آئی قبر شریف تھیں اوچی ایہہ آواز
تَمَّا عَفَوَاللّٰہُ لَكَ تینوں ہے تا بخش خدا ۔ کیتی اللہ پاک نے تیری عفو خطا
اندر جذب قلوب دے لکھیا ایہہ مذکور ۔ ایہہ حکایت سب نے کیتی ہاہے مذکور
کتب مناسک وچہ ایہہ ہر جا ہوئی بیان ۔ چار مذاہب ایسنوں کیتا استحسان

## فائدہ عظیمہ و فضیلت زیارت قبر کریمہ

قبر رسول کریم دی ڈٹھیاں بہت ثواب — وچہ حدیث شریف دے کہیا نبی مآب
جو کوئی میری قبر نوں ویکھے بعد ممات — اینویں جانے نبی نوں ڈٹھا اندر خواب
تے جو ویکھے مجھ نوں دوزخ وڑے نمول — لا ینال خط لنا دمن ذالی کہیا پاک رسولؐ
ہوری وچہ حدیث دے کہیا نبی خدا — جو کوئی میری قبر دی کرے زیارت آد
ہوئی زیارت مجھ دی واجب سدے کان — دہن نصیب انہاں نڈرے جو ایہہ نعمت پان
رہیا ہیں بدکاراں نال طفیل حبیب — قبر زیارت نبی دی فضلوں کریں نصیب
آہیں آہیں دوستو دل تحقیق کرو تمام — منگے ایس پنڈ میر نوں ڈیہوے ایہہ انعام
لکھ لکھ رحمت رب دی اوپر نبی سردار — بھی آل ازواج تے یار رسیہہ نالے تابعدار

## ذکر حلیہ شریف آنحضرت صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم

حلیے دی تعریف جے ساری کراں ادا — روز قیامت نیک نہ مکسی ہک اعضاء
ایسا حسن رسول نوں بخشیا اللہ پاک — چودہویں دا چن ویکھ کے ہو جاوے غمناک
آہی قدرت رب دی سب جمال کمال — وچہ تمام جہان دے جسدی نہیں مثال
قد مبارک نبی دا اوسط وچہ سینسار — نا اوہ چھوٹا مدھرا نا لماں بسیار
وچ حلیے درجے نبی دا قامت بہت پسند — خلقت وچہ کھلوتیاں جاپے بہت بلند
رنگ مبارک آپ دا آہا گندم گون — سرخ سفید ملیح تے سوہنا با موزون
پاک نبی تھیں عائشہ کیتا ایہہ سوال — یا حضرت ہے ندہ دا بہنا حسن جمال
یا یوسفؑ یعقوبؑ دا آہا بہت حسین — تا پھر ایہہ الفاظ دو دکھے رسول ایمن

اَنَا اَملَحُ وَ اَخِی یُوسُفُ اَصْبَحُ

یعنی میرا رنگ ہے گورا با نمکین — تے یوسفؑ میرا بھائی سی چٹا وہ حسین
سیس مبارک نبید اخوب مدور جان — نا اوہ چھوٹا بہت سی نا اوہ بہت کلان
وال باریک رسول دے کالے تے خمدار — بہنا خم نہ ادہناں نوں رہندے خوشبودار
موہڈیاں تائیں رہندیاں زلفاں پاک رسول — کدیں دو نیچی گوش تک حضرت دا معمول
اوسط گوشت برابری نا کجھ کمی زیاد — کھلا منتھا نبی دا روشن اتے کشاد
بھواں سیاہ باریک نے ڈنگیاں نوانگ کمان — جا ہن دونویں ملے پر آہا فرق میان

غصے دے وچہ ہوندے جسدم نبی حضور
ابرواں دے وچکار اک ہوندی رگ ظہور

موٹیاں اکھیں سوہنیاں پتلیاں خوب سیاہ
عجب سفیدی انہاں دی آہی نیز نگاہ

سرمہ پایاں باجھ اوہ جاپن سرمیدار
لمبیاں مژگاں سوہنیاں خوب نرم رخسار

اوپر دو رخساریاں بند اجہڑا ماس
نال موٹے نال پتلے سمجھیں نال قیاس

نک مبارک پتلا اُچا نالے خوش رنگ
دانت رسول کریم دے نہ کھلے نہ تنگ

لباں سرخ یاقوت تھیں پتلیاں تے ہموار
دنداں وچوں نکلدے نورانی لشکار

چٹے دند سفید سن رکھے پالو پال . . .
دنداں وچہ کشادگی کیتی جل جلال

گردے جدوں کلام سن پاک نبی مرحوم
بجلی وانگوں ہوندی چمک تے چوں معلوم

چہرہ پاک رسول دا خوب مدور جان
چودھویں دا اچن اوسنوں ویکھ ہووے قربان

حضرت جابرؓ ویکھیا چن دے نال ملا
سوہنا چہرہ نبی دا آہا دون سواء

ریش مبارک نبی دے بھارے گاہڑے وال
گجیا رہندا نبی دا سینہ داہڑی نال

گردن پاک رسول دی سوہنی لے تمثیل
اسدے جیہا کسے نوں ہوسی زیب قلیل

خولی دوش مبارکاں کی میں کراں بیان
گوشت سینے انہاں نوں بھر دتا سبحان

اندر دوہاں موڈھیاں آہا فرق ضرور
مُہر نبوت انہاں نوں وچہ لائی رب غفور

جوڑ ہیٹھاں نے موڈھیاں بڑے قوی مضبوط
بلکہ سارے بدن دے بجتے جوڑ ثبوت

دست کشادہ نبی دے آہے نرم حریر
پر گوشت کف دست دو کیتے رب قدیر

چٹیاں بغلاں آوندی انہاں تھیں خوشبو
قرطبی کہیا انہاں نوں وچہ وال نہ آہا کو

سینہ صاف فراخ سی سوہنا لے انداز
پشت مبارک ڈھالویں بازو گول دراز

انگلاں دست مبارکاں لمبیاں تے اصفا
قدرت سیتوں گڈھیاں سچے پاک خدا

دوش ہیٹھاں نے پنڈلیاں سینے اوپر وال
سینے تھیں لے ناف تک والاندی اکپال

باجھ انہاں تھیں وال نہ اوپر بدن تمام
اُچے نیویں مول نا چدھرے کل اندام

سینہ شکم برابری آہے صاف شفاف
آپس وچہ ہموار اوہ دونویں باجھ خلاف

ساق مبارک نبی دے گول مصفا خوب
باریکی جو انہاں دی آہی اوہ مرغوب

قدم رسول کریم دے دونویں خوب صفا
اوپر عرش مجید دے ملی جنہاں نوں جا

کف مبارک قدم تے پُر پُر گوشت سی
پیراں والیاں انگلیاں آہیاں خوب قوی

انگوٹھے دے نال دی انگلی وڈی پچھان
آہیاں ساریاں خوبیاں اندر شاہ جہان
آکھن جتنیاں خوبیاں سارے اہل جمال
پاک نبی وچ سب اوہ پایا جل جلال
خوبی شکل شمائل و حرکات و سکنات
جامع ہر اک زیب دی پاک نبی دی ذات
اگوں پچھوں نبی نوں وسدا سی یکساں
نور و نور رسول دی آہی ساری جاں
اوپر زمین رسول دا سایہ پوے نہ ہول
ایہ بھی جگوں وکھرا اعلیٰ شان رسول

## ذکر معطر بودن جسم ؐ

جسم مبارک نبی تھیں آوندی سی خوشبوء
جو کوئی کولوں لنگدا مغز معطر ہو
جو کوئی کرے مصافحہ پاک نبیؐ دے نال
ہتھاں وچوں آوندی خوشبو مست کمال
رہندا سارا دن اوہ جیوں نافہ تاتار
ایہوئیں عرق رسول دا آہا خوشبودار
بعضیاں بیبیاں عرق اوہ رکھیا شیشے پائے
جتھے حاجت عطر دی اوہا دیہن لگائے
ہر خوشبوؤں اوسدی غالب سی خوشبوء
اوسنوں ہور جہاندی خوشبو ملے نہ کور
جس کوچے لیجاوندے اک واری تشریف
پچھوں بھی اس کوچیوں آوندی مشک لطیف
جو کوئی بعد رسول دے اوتھوں لنگھدا جا
جالے جے اس گلی تھیں گزریا نبی خدا
جتھے جاکے بیٹھدے حضرت جاء ضرور
اوتھوں بھی خوشبو دے چلے جاوان دور
فضلہ وچ زمین دے جاوے چھپ شتاب
بدبوئی تھیں نبی دا آہا پاک پیشاب
برتن دے وچ نبی نے اک دن کیتا بول
ام ایمن اوہ پی لیا پانی تک اڈول
سن کے کہیا اوسنوں حضرت پاک رسول
دکھ تینوں وچ پیٹ دے کدیں ہوئی حول
ایسے کارن آکھیا اکثر نے فقہاء
بول براز رسول دا ہرگز نجس نہ سہاء
شرح بخاری دے وچ جیوں عینی دا مذکور
مذہب حنفی اوسنے لکھیا ایہہ ضرور

## ذکر اشیاء دنیا پسندیدہ نبی علیہ السلام

دنیاں وچوں نبی نے جنیاں چیزاں ترے
نال جنہاندے آپنے رکھی اُلفت ہے
اک خوشبوئی نبی نوں آہی بہت پسند
کیوں جے اسدے نال سی حضرت دا پیوند
آہا اوسے قسم دا جسم نبی ابرار
ہمجنساں ہمجنس دا ہوندا وڈا پیار

بہت محبت عورتاں آہی شاہ جمال
کھانا چنگا کھاونا جیہڑا بہت لذیذ
راوی ایس حدیث دا کہندا یا مرغوب
یعنی اک خوشبو دی لٹی عیش مدام
تر بجی چیز نہ بچ کے کھادی شاہ رسل
قصداً ایہہ نظر بہیٹ تے بدھے نبی اُمم
ایسا زور سیا شرت بخشیا رب الناس
روحانی سی نبی نوں طاقت کل حصول
مکھی اوپر بدن دے کدی نہ بیٹھی آء
اوپر نجاست ہوندا مکھیاں دا انبوہ
ہوندے جس حیوان تے پاک نبی اسوار

طاقت چالی مرد دی بخشی جل جلال
ایہہ تن چیزاں نبی نوں آہیاں بہت عزیز
دو چیزاں دا نبی نے حظ اٹھایا خوب
دو جا مستورات دا حظ اُٹھایا تمام
فاقہ رکھیا جان تے اندر عمران کل
ایسے فاقے وچہ بھی قوت نہ ہوندی کم
جاون اکسے رات وچہ سبھناں حرماں پاس
دنیا نوالے طعام دی حاجت ناہیں سول
کیوں جے جسم رسول دا آہا پاک صفاء
پاک نبی دے بدن تے کیونکر بہندی کوء
لہندیاں نیک نہ کرے اوہ خائط بول ہنجار

## ذکر آب دہن مبارک وغیرہ

آب دہن رسول دا آہا نری شفاء
جے اوہ کھارے کھوہ وچہ حضرت پاون لب
جس بچے دے منہ وچہ ڈالن لب رسول
مائی دے اوہ دودھ تھیں قوت دے کمال
نیندر دے وچہ نیندا رہندا دل بیدار
شفیا ہویاں آپ دا وضو رہے بجا
خراٹے نا مار دے حضرت اندر خواب
کل خرابیوں نبی نوں کیتا پاک قدیر
جوں نہ نبی رسول نوں اندر عمر تمام
گان تجلی ثوب جو آیا وچہ حدیث
کرن محدث ایس تھیں ایہہ مراد بیان
اسدے دہوندہن واسطے ویکھن کپڑیاں نوں

لاون جس دے زخم تے ہوندی تُرت شفا
اوسیو پلے اوسنوں مٹھا کردا رب
سارا دن اوہ دودھ دی خواہش کرے نہوں
ستا رہندا طفل اوہ ہو کے بہت نہال
نائیں اندر خواب دے سن لیندے گفتار
لمبا سانس آہستہ لیندا سنبی خدا
کیوں جے ایہہ آواز ہے ہوندی بڑی خراب
شاہ ولی اللہ دہلوی لکھی ایہہ تقریر
سر داہڑی تے کپڑے رہے صفا مدام
یعنی لبہدے کپڑیوں جوواں نبی رئیس
ہور کسیدی جوں جو اُپر چڑھدی آن
دفع کریندے ویکھ کے اوہ بیگانی جوں

اندر ایسے بدن تے ایسے پاک لباس
وچہ غلاظت ہوندیاں جواں پیدا وار
حضرت نوں پاکیزگی آہی بہت پسند
میل غلاظت نال نا لگدی شاہجہان
دہوئے وال تے لاوناں والاں وچ تیل
حکم انہاندے لاں دادا پاک رسول
ساری صفت رسولدی ہووے نہیں بیان
لگے ہن ہیں خلق دا لکھاں کجھ مذکور
لکھ لکھ رحمت ربدی اوپر شاہ رسل

ہوناجوں یا لیکھ دانا ہیں وچہ قیاس
جیندے نال رسولدا ناہاں موہل پیار
خوب صفائی رکھا رے حضرت قدر بلند
بلکہ ایسے شخص نوں نبی کہیا شیطان
نالے کنگھی پھیرنی لاناں عطر پھلیل
ایہہ وانگوں عوزناں ہے نہیں مشغول
جیندی صفت خدایئے آکھی وچہ قرآن
کیہا خلق کماوندے آہے نبی حضور
آل ازواج تے یار سبھ تابعداراں کل

## ذکر اخلاق حمیدہ و خلق پسندیدہ برگزیدہ آنجناب رسالت مآب سرور کائنات صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم

خلق رسول کریم دا جے لکھاں لکھ سال
جیندی اللہ پاک نے کیتی صفت بیان
عظمت جیندے خلق دی وچہ قرآن شریف
جیندے حق وچہ رب نے کہیا خلق عظیم
اِنَّکَ لَعَلٰی خُلُقٍ عَظِیْمٍ آیت ہوئی نزول
جس نوں اللہ پاک نے کہیا بشیر نذیر
خلق نبی دے ملک سبھ کیتا مسلمان
جتنا خلق رسولنوں بخشیا اللہ پاک
کولوں بی بی عائشہ کیتا کسے سوال
دتا حضرت عائشہ اسنوں ایہہ جواب
یعنی خلق رسولدا وچہ قرآن بیان
جو نکواری ویکھدا یاندا ہیبت کھا
پھر جسو بیلے آوندا خدمت وچہ رسول

اک ورہے دا قدر بھی ہینوں نہیں مجال
آکھے مدح رسولدی کیا طاقت انسان
اوتھے کیوں نا اساندی ہووے عقل ضعیف
کیہڑا اوپنہچے اوسنوں باہجوں رب رحیم
اوپر بھارے خلق دے ہیں توں پاک رسول
مدح کرے کی اوسدی عاجز ایہہ پذیر
حلم نبی تھیں علم سب ہویا وچہ جہان
اتنا خلق نہ کسے وچہ ہوسی محشر تاک
حضرت دے اخلاق دا آکھ سناویں حال
کَانَ خُلُقُہُ الْقُرْاٰن ربدی ویکھ کتاب
ہر صفتوں موصوف اوہ کیتے رب رحمان
رعب اجیہا نبی نوں بخشیا آپ خدا
گلاں سُنکے ہوندا عاشق اوہ ضرور

ہر بندے نوں دیوندے پہلوں آپ سلام
پاک نبی دا قاعدہ آہا ایہہ مدام

دوجے دی تسلیم دی رکھن نہیں اوڈیک
آپ سلام الاوندے ہوندے جاں نزدیک

کھلے متھے سبھنوں ملدے پاک رسول
کدیں کسے نوں ویکھ کے وٹ نہ پایا مول

فحش بیہودہ کدی نہ آندا اوپر زبان
سخت کلام رسول نے کدیں نہ کیتی جان

جو کوئی سدے نبی نوں فرماون لبیک
جھاڑی جدوں ولاوندے کہن سلام علیک

وچہ اصحاباں کدیں نہ بیٹھے پیر کھلار
جس مجلس وچہ جاوندے بہندے اکس کنار

مجلس دے وچکار نہ ہوندے صدر نشین
اچا بہن پسند نا کردے نبی متین

جو کوئی بندہ نبی دا ہتھ پکڑ بہندا آن
جد تک اوہ نہ چھوڑدا آپ نہ مول چھڑان

اپنی ہتھیں کسے نوں نبی نہ ماریا مول
باہجہ جہاد کفار دے کیتے جو مقتول

بدلہ اپنا کسے تھیں لیا نہ پاک نبی
غضب نہ کردے کسے تے ہے یہ بات صحیح

ایپر حد خدا سئے تھیں جدوں تجاوز ہو
تاں پھر غضب رسول دا جھل نہ سکدا کوئی

بڈھیاں عورتاں نبی نوں جا کوئی کرن سوال
کم کراون واسطے لگہن انہاندے نال

## اسلام آوردن یہودی بباعث حلم سرور کائنات مفخر موجودات صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم

حضرت اک یہودی دا دینا سی کجھ مال
کرے تقاضا ان کے پاک نبی دے نال

عرصے دی میعاد نہ گذری اجے ہنجار
وعدیوں اگے اوسنے کیتا آ تکرار

جیوں جیوں اوہ یہودی منگدا ہو کے تنگ
تیوں تیوں حضرت نرمیاں کردے اوسدے سنگ

کہیا یہودی نبی نوں غصے ہو کے ایہہ
آہو تسیں قدیم تھیں ایسے ہو من دیہ

ایہہ گل سنگے عمر نوں کاوڑ چڑھی کمال
جھڑکاں نال یہود نوں کردا نا بیحال

کہیا جیوں ایہہ سخن تدہ کیتا نامعقول
کرنا سی ہیں تدھ نوں ایسے جا مقتول

ایپر مجلس نبی دا کیتا اساں لحاظ
نہیں تاں نیرا جیونا آہا دور دراز

پاک نبی نے عمرؓ نوں روک لیا فی الفور
لائق ناہیں تدہ نوں اس لئے کرنا زور

بلکہ ہیوں دیندی دینی سی ترغیب
اسنوں کہندوں بولتوں نرمی نال حبیب

جاہن اسدا قرض نوں کردے جلد ادا
ویہ پایاں اوس قرض تھیں دیئیں زیادہ پا

جتنا اسدا دینا ہے کیتا شور فساد
لئے والے دیونے چاہیے ہور زیاد

جدوں یہودی نبی دا ڈٹھا حلم کمال — اوسیوقت ایمان اوہ لے آیا فی الحال
کہندا مینوں ہور کجھ حاجت ناہیں ہول — صرف شناخت تدہ دی کیتی پاک رسول
کیوں جو میں توریت وچہ پڑھیا ایہہ مذکور — اوڑک والے نبی دا ہوسی ایہہ دستور
جیوں جیوں اسدے نال کو سختی کرسی آ — تیوں تیوں نرمی کریگا اوہ مقبول خدا
ڈھونڈھسی آہی تدہ دی ایہہ ہیں صفت ضرور — بیشک سچا نبی توں ہیں مقبول حضور
منیا تیرا دین میں دس مینوں اسلام — بیشک ختم پیغمبری ہوئی تیرے نام
کلمہ اشہد اوس لے پڑھیا دلوں صفا — دھن حلیمی نبی دی دھن رسول خدا
ایسی نرمی آپ دی آہی حد کمال — جسدی صفت قرآن وچہ آکھی جل جلال

فَبِمَا رَحْمَةٍ مِّنَ اللّٰهِ لِنْتَ لَهُمْ وَلَوْ كُنْتَ فَظًّا غَلِيظَ الْقَلْبِ لَانْفَضُّوا مِنْ حَوْلِكَ

یعنی تیں پر رب دی ایہہ ہے مہر کمال — مسلماناں دے واسطے ہیں تو نرم خصال
جیکر کدیں تدہ دی ہوندی کرڑی خو — یا جے دلدا سخت توں ہوندوں بے ابرو
نسدے تیرے گرد تھیں سبھ ہوکے حیران — ویکھو نرمی نبی دی کیتی رب بیان
نوکر لونڈے مدنیاں آون حضرت پاس — پانی کارن نبی نوں آگردے درخواس
پانی والے گھڑے جو لے آون اوہ نال — برکت کارن نبی نوں کردے آن سوال
تاجو پانی انہاں دا ختم نہ ہووے جھب — چرکا بھرنا پوے ایہہ خواہش کردے سب
دست مبارک گھڑے وچہ حضرت دیوں ڈال — بھاویں موسم ہووندا ڈاہڈا سرد کمال
حضرت صاحب انہاں نوں رنج نہ کردے مول — سردی دی تکلیف اوہ لیندے جھل رسول
نال اصحاب مزاخ بھی کرن نبی ابرار — ایہہ حدیث دے شرح وچہ منع نہووے یار
جیونکر یکی شخص نے کہیا آن حضور — دیہو سواری چڑھندی مینوں کوئی ضرور
اوسنوں نال مزاخ دے کہیا رسول خدا — اوٹھنی دا ایں تدھ نوں بچہ کراں عطا
سنکے پاک رسول نوں اس نے کہیا سی — بچے نوں میں پانی لیکر کرساں کی
تاں پھر اس نوں آکھیا حضرت ختم رسل — اوٹھنیاں دے اوٹھ بھی بچے ایہن کل
ایہہ گل سنکے ہو گیا راضی اوہ منگال — ایہو جہیاں خوشگوئیاں کردے نبی کمال

## حکایت زاہد و دہقان

حضرت دا اک یار سی نام زاہر دہقان
حضرت نوں اوسنوں شہر تھیں چیزاں وہین خرید
کہیا اوسدے حق وچ پاک رسول زمان
یعنے ساڈا پنڈ دا ہے اک زاہر یار
شہراں دی سوغات جو ہوندی ہے موجود
ہکدن وچ بازار دے حضرت نبی خدا
زاہر مول نہ ویکھیا ہیگا کون جوان
جاں پھر زاہر سمجھیا ہے ایہہ شاہ جمال
اس تھیں پچھے آکھیا حضرت ختم رسل
زاہر کہندا یا نبی ہیں ہاں گھٹ شکیل
حضرت نے فرمائیا سن اے مرد رفیق
بھانویں ظاہر تدھ دی ایہہ ہے شکل سیاہ
ایہو جہیاں طرافتاں اندر بات کلام
اینویں گھر دے کم بھی حضرت پاک نبی
جیونکر کپڑا اپنا آپے لیندے سی
ہر مرکب تے ہوئیا پاک رسول اسوار
کہیا حضرت انس نے کرکے قسم جبّار
اندر اتنی مدتے حضرت پاک رسول
کدی نہ کہیا تدھ کیوں کیتا کم فلان
میرے نالوں آپ اوہ کردے کم ودھیک
اندر ہکی سفر دے حضرت دے اصحاب
آپس دے وچ انہاں نے ونڈ لیا سبھ کام
کسے کہیا میں ایسدا گوشت کراں تیار
حضرت نے فرمائیا جنگل دے ول جاء
ایہہ گل سنکے آکھدے سبھ اصحاب کرام

اپنے پنڈ ول نبی نوں چیزاں دیندا آن
آکھیندے وچ دوہاں دا ہویا پیار مزید
زاہر یاد تینا ونجن حاضر وہ وچ حدیث پچھان
تحفے ساڈوں پنڈ دے آ دیندا بسیار
آپ اسیں بھی اوسنوں لے دیندے ہاں زود
پچھوں کنڈی اوسنوں لیا کلاوا پاء
کہندا اینوں چھوڑ دے کیہڑا ایں انسان
کنڈ اپنی لپٹا لئی بدن نبی دے نال
ویچاں ایہہ غلام ہے جے لوے کوئی مل
قیمت میری تساں نوں ملسی بہت قلیل
قیمت تیری بہت ہے اللہ دے نزدیک
ایہہ وچ حضور دے ہیں توں عالی جاہ
گاہ بگاہ اصحاب وچ کردے نبی کرام
وقت ضرورت آپ کر لیندے نال خوشی
نالے بکری چووںی ہور جو کم سبھی
خچر گھوڑے اونٹ دے نالے اوپر حمار
دس برساں ہیں نبی دا رہیا خدمتگار
کاوڑ ہوکے جھڑکیا مینوں کدی نہ مول
نہ کم فلانے وچ کیوں تدھ کیتا نقصان
نال اصحاباں ہوندے ہر کم وچ شریک
کھاون کارن بکری کردے ذبح شتاب
کسے کہیا جو کھل میں کرساں صاف تمام
کسے کہیا میں ایسنوں رکھاں خوب سوار
بالن کارن لکڑیاں میں لے آوانگا
تسیں نہ جاؤ یا نبی بیٹھو کرو آرام

آپ اسیں ایہ کم بھی لیساں ہیہ سنبھال
حضرت کہیا ایہ گل رب نوں نہیں پسند
نال او نہاندے کم وچہ ہووے نہیں شریک
جنگل نوں پھر ٹرپیئے حضرت نبی خدا
خلق رسول کریم داہیگا سی اسطور
بہت محبت عاجزاں رکھدے پاک رسول
حسب قدر ہر اک دی آپ کرن توقیر
ماتم پرسی واسطے جاون آپ ضرور
اس ہرپیئے وامعاوضہ دیندے پھر پرنا
بہنا اکثر تبسم ہوندا خندہ رو
لمی پڑہن نماز بھی خطبہ کرن قصیر
وچہ تہجد اسقدر کردے طول قیام
کیتی عرض صحابیاں یا حضرت سردار
پھر کیوں محنت اتنی کردے تسیں عظیم
یعنی پیچھے رب جاں کیتا فضل ہنجار
کیوں ہیں او سدے فضل دا شکر نہ کراں ادا
ہسناں پاک رسول دا صرف تبسم جان
شیریں نتے پر معنیاں کرن کلام فصیح
جیسی دانش کسے دی ویسی کرن کلام
جامع الکلم رسول نوں کیتا رب قدیر
ایسی بات الاوندے پاک نبی سردار
اِنَّمَا الْاَعْمَالُ بِالنِّیَّاتِ جیونکر کہیا رسول
تکیہ لاکے موں نہ کھاندے نبی طعام
جیہڑی چیز پسند ہو لیندے او سنوں کھا
دودھ گوشت مٹھیائیاں کرن پسند ضرور

کم تساتوں لاوناں ساڈی کی مجال
جو یاراں وچوں نکھڑکے بیٹھے کوئی بلند
ایہہ گل نا منظور ہے اللہ دے نزدیک
بالن کارن لکڑیاں آندیاں انہاں اٹھا
جنگل وچوں لکڑیاں لے آئے فی الفور
ہر امیر فقیر دی دعوت کرن قبول
پچھن ہر بیمار نوں جاندے نبی بشیر
ہدیہ ہر اک شخص دا کر لیندے منظور
اوس جیہا یا اوس تھیں قدرے گھٹ اوہ
شاغل استغفار وچہ رہندا ہر ہر مو
ڈھل رکوع سجود وچہ کردے بہت کثیر
اوپر پیر مبارکاں ہوندا ورم تمام
اگلے پچھلے اتساندے بخشے عیب غفار
افلا اکون عبداً شکوراً کہیا نبی کریم
ہیں پھر کیوں نہ اوسدا ہوواں شکر گذار
ایڈا بھارا مجھ تے کیتا کرم خدا
نال آوازے کدیں نہ ہسّے شاہ جہان
تا جو سننے والیاں آوے سمجھ صحیح
تن واری سمجھاوندے پاک رسول کرام
یعنے تھوڑے لفظ تے معنے بہت کثیر
بولن دیو چہ مختصر مطلب وچہ بسیار
صدہا مسئلے اوس تھیں ہوون لئے حصول
کھانے تائیں بُرا نا کہیا کدیں مدام
نہیں تے بُرا نام رکھدے دیندے ترت اٹھا
لکڑ دا بھی ماس ہے کھادا نبی حضور

سبھے ہتھوں کھاوندے کھانا پاک رسول ۔ کچا لسن پیاز بھی کدی نہ کھاوا مول
پڑھ بسم اللہ کھاوندے کھانا نبی کریم ۔ ہر کم بسم اللہ تھیں کردے شروع قدیم
حضرت نوں مسواک دا آہا بہت پیار ۔ اسپ سواری آپ نوں بہت پسند درکار
کل اخلاق رسول دے ہووَن نہیں بیان ۔ جسدی مدح خدا کرے کیا طاقت انسان
لکھ لکھ رحمت رب دی اوپر نبی مختار ۔ بھی آل ازواج تے یار سبھ [illegible]

## ذکر قوت وہمت وشجاعت وسخاوت وعبادت وریاضت آنحضرت صلی اللہ علیہ وآلہٖ وسلم

ہن کجھ ہمت نبی دی مجمل کراں رقم ۔ ہور شجاعت جیویں جو کیتی شاہ امم
وچہ شجاعت نبیدا ثانی ہور نہ کور ۔ ساری قوت آپدی مول بیان نہ ہو
ایڈی طاقت نبی نوں بخشی اللہ پاک ۔ ایڈ بہادر ہور نہ مشرق مغرب تاک
جنگاں دے وچہ ہوندے تنگ جدوں اصحابؓ ۔ دیہن تسلی انہاں نوں پاک رسول مآب
جتھے موقعہ خوف دا ہوندا بہت کمال ۔ اوتھے ہی بیدھڑک ہو جاندے شاہ جمال
کہندے اہل کفار نوں پاک نبی للکار ۔ نکلو شیرے سامنے اے کافر مکار
سنکے نعرہ نبی دا ہوندی جاون ہل ۔ کفاراں دی قوم وچہ پے جاندا تھرتھل
جس کافر ول جاوندے حضرت تیغ اٹھا ۔ ہیبت پاک رسول دی اوسنوں جاندی کھا
جیونکر جنگ حنین وچہ حضرت شاہ دلیر ۔ کفاراں نوں گھیر کے پل وچہ کیتا زیر
پہلوں پہل کفار دا ہویا سی کجھ زور ۔ اصحاباں دے دلوچہ فکر پیا فی الفور
پاک نبی نوں آئیکے کہن لگے اصحاب ۔ یا حضرت کفار نے کر دتا بے تاب
ایہ گل سنکے جوش وچہ آیا نبی خدا ۔ دلدل نوں میدان وچہ کیتا آن کھڑا
کافراں نوں للکار کے کہیا جذبے نال ۔ آؤ نکلو موذیو جے ایڈے ہمتال

اَنَا النَّبِیُّ لَا کَذِب ۔ اَنَا ابْنُ عَبْدُ الْمُطَّلِب

ہیں ہاں نبی خدا ایہ جھوٹھ نہیں کجھ مول ۔ مطلب دا ایہیں پت ہاں کہندا پاک رسول
جیوں جیوں ایہہ گل آکھدے حضرت جذبے نال ۔ تیوں تیوں کافر ہوندے نچ اتھے پامال
کھا شکست میدان تھیں چلے نس تمام ۔ فتح رسول کریم نوں بخشی رب علام
اکثر جنگاں وچہ جاں ہوندا موقعہ تنگ ۔ پہلاں سب مخفیں مصطفےٰ آپ کریندے جنگ

خوف زیادہ جس جگہ ہوندا وچہ میدان
اوتھے ہی تشریف بھی رکھدے شاہ جہان

اصحاباں نوں ہوندا جیتھے بہت ہراس
آوندے سارے رلکہ پاک نبی دے پاس

لیندے جدوں پناہ اوہ آکے وچہ حضور
خوف انہاندے دلاں تھیں ہوجاندے سبھ دور

لکھ لکھ رحمت ربدی اوپر نبی مدام
بھی آل ازواج تے یار سبھ تابعدار تمام

## کشتی کردن نبی علیہ السلام با رکانہ پہلوان مکہ معظمہ بطور معجزہ

ہور حکایت اس جگہ آئی ہے اک یاد
کشتی نبی کریم دی لکھاں ہو کر شاد

اک رکانہ مرد سی مکے وچہ پہلوان
اندر سارے عرب دے سی اوہ وڈا جوان

کشتی اندر اوسنوں کیتا یکتا رب
بہت بہادر سبھ تھیں آہا وچہ عرب

سارے کشتی باز جو آہے اوس زمان
غالب سبھناں اوپر اوہ رہندا اہر میدان

اندر عربستان دے سی اوہ زور آور
کنڈ نہ لائی اوسدی ہرگز کسے بشر

ملدن مکے اوسنوں حضرت نبی خدا
جنگل وچہ چراؤندا بکریاں اک جا

پاک نبی نے اوسنوں کیتا ایہہ فرمان
چھڈ مذہب کفار دا ہو جا مسلمان

میرا دین قبول کر کلمہ آکھ شتاب
ایہہ گل سنکے نبی نوں دیندا ایہہ جواب

جو ساڈے معبود ہین عزیٰ لات منات
انہاں تائیں تیرا توں کہندا ایں دن رات

اج اکلا ایں پیوں بیٹھوں وچہ اجاڑ
خوب طرح ہیں تدہ دی لیوانگا اج سار

حضرت کہیا زور دا مول نہ کر توں مان
چنگ چنگیرے تدہ تھیں بندے وچہ جہان

کہے رکانہ نبی نوں توں بھی ہیں ہمتال
توں ہن کشتی کر لے اپنی میرے نال

جیکر میری کنڈ توں لاویں ایس مقام
بکریاں دس تدہ نوں دیساں ہیں انعام

ایہہ گل سنکے نبی نے مارے خم شتاب
اوپر زمیں ٹپکائیا کر اسنوں بیتاب

اِکس گھڑی وچہ اوسدی لائی کنڈ رسول
کہے رکانہ لات نے مدد نہ کیتی مول

کنڈ نہ میری کسے نے لائی سی اج تاک
تدہ مینوں اج ڈیگیا کہندا ہو غمناک

پر اکواری ہور بھی کشتی کر توں پھیر
دیوانگا ویہہ بکریاں جے میں ہویا زیر

دوجی وار بھی اوسنوں دتا نبی وچھا
کہندا ایہہ شک وہ گیا تیرا اج خدا

ایہہ تریجی وار بھی کشتی کریئے چار
جیکر ڈھایا پھیر بھی مینوں تدہ بھرا

دیوانگا دس بکریاں تینوں میں پھر ہور
تزبھی وار بھی نبی نے لائی اسدی گنڈ
کہندا پاک رسول نوں ہو کے عرض گذار
من لیا میں تدہ لوں ہیں توں وڈا جوان
بکریاں تر یہ میریاں جو کیتا اقرار
حضرت کہیا بکریاں سانوں نہیں ضرور
کلمہ میرا آکھ توں کر اسلام قبول
کہے رکانہ تدوں پھر معجزہ کوئی وکھا
سمرہ یک درخت سا ہیگا اوس مقام
دو پھاٹاں اوہ درخت پھر ہویا اوسے دم
پاک نبی تے اوسدے آن کھلا وچکار
کہندا پاک رسول نوں سن اے شاہ دلیر
حضرت کہیا جیکدی جا لگا اس نال
کہندا بیشک ہو وساں خاصہ مسلمان
کیتا حکم درخت نوں حضرت شاہ جمال
پاک نبی پھر اوسنوں ایہہ کیتا فرمان
کہے رکانہ نبی نوں سن لے پاک امام
مکے والے لوک جو زناں مرد تمام
القصہ اسوقت اوہ آیا نہ وچہ دین
ایسی قوت نبی نوں کیتی اوس عطاء
وچہ سخاوت نبی نوں ملیا فخر کمال
رد نہ کیتا کسے دا ہرگز کدی سوال
حتی الوسع تمام دا دیندے مطلب لوڑ
جیہڑی چیز رسول تھیں سائل منگے آء
جیکر جانن چیز اوہ پاس نہیں موجود

کشتی لگے کرن پھر دونویں صاحب زور
ہوش نہ ہو وس اپنی بھل گئے سب بند
بیشک تیرے زور دا ناہیں کجھ شمار
تیرے تل انسان کو ناہیں وچہ جہان
اپنی حسب پسند توں چن لے اے سردار
ہو جا مسلمان توں ایہہ سانوں منظور
بکریاں دے لین دی ہینوں غرض نہ مول
تاں میں تینوں جانساں سچا نبی خدا
اوس دیتا میں سدیا پاک رسول امام
یک ٹکڑا چل آئیا پاس رسول امم
ویکھ رکانہ معجزہ ہویا شکر گذار
نال اوسے دے ایہہ بھی جا لگے ہن پھیر
تاں پھر میرے دین دا کر سیں توں قبال
جے ایہہ دونویں مل کے ہو گئے یکجان
اوسے وقت درخت اوہ جا ملیا اوسنال
ڈٹھو لی میرا معجزہ ہو جاہ مسلمان
جیکر ہن میں تدہ دا من لواں اسلام
کہسن ڈر کے نبی تھیں آندا اس اسلام
فتح مکہ وچہ ہو گیا مسلم نال یقین
وڈے وڈے نامور جاندے لرزہ کھا
سب سخیاں دا بادشاہ کیتا جل جلال
جو کجھ سائل منگدا دیندے اوہ فی الحال
جیہی سخاوت نبی دی ایسا سخی نہ ہور
جے اوہ حاضر ہو وندی دیندے تدبت پھیڑا
تاں پھر حضرت سائلاں ملدے ہو خوشنود

خوش خلقی تے نرمیوں دیہن جواب سلیم
تنگی ترشی کدیں نا کیتی نبی کریم

خوش اخلاقی نبی دی ویکھن جدوں کمال
سائل نوں اس خوشی تھیں جاندا بھل سوال

فقر فاقہ تے خرچ تھیں مول نہ رکھدے ڈر
دیندے نام خدا ئید ے جو شے لبھدی گھر

ویکھ سخاوت کافراں کیتا دین قبول
جیوں نکر حنینگ حنین وچہ آپ ہے پاک رسول

بکریاں دا آپ نوں ملیا وڈا پہاڑ
سارا اوہ صفوان نوں بخش دتا سردار

ہوئی سخاوت نبی دی معجزہ حق صفوان
اوسے ویلے نُصرت اوہ ہویا مسلمان

ایویں ہور سخاوتاں کئی کروڑ ہزار
شاہ سخیاں دا نبی نوں کیتا رب غفار

زہد ریاضت نبی دا ہیگا جو احوال
ختم نہ ہوندا ذکر اوہ جے کریئے لکھ سال

وچہ عبادت ربدی رہن سدا مشغول
دم دم ذکر خدائید ا کردے پاک رسولؐ

سوندے بہندے اُٹھدے پھردے دن تے رات
شاغل یاد اللہ وچہ رہندے ہر حالات

قول فعل سب نبی دا بندگی خاص خداء
باجھ عبادت نبی دی گھڑی نہ گذرے کا

جے میں قسم عبادتاں لگاں کرن حساب
فرصت ناہیں اتنی ہووے طول کتاب

لکھ لکھ رحمت ربدی اوپر نبی مختار
بھی آل ازواج تے یار سبھ نال لے تابعدار

# ذکر اسمائے آنحضرت صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم

نام رسول کریم دے دو سو ہک پچھان
بعضے ناویں انہاں تھیں آئے وچہ قرآن

اپنے نام بھی نبی نوں کیتے رب عطاء
جیوں کر وچہ قرآن دے کہیا پاک خداء

اَللّٰہُ نُوْرُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۔ قَدْ جَآءَکُمْ مِّنَ اللّٰہِ نُوْرٌ

نور خدا دا نام ہے مصحف وچہ مذکور
تاہیں پاک رسول نوں اللہ سدّیا نورؐ

اِنَّ اللّٰہَ لَقَوِیٌّ عَزِیْزٌ ۔ لَقَدْ جَآءَکُمْ رَسُوْلٌ مِّنْ اَنْفُسِکُمْ عَزِیْزٌ

عزیز بھی نام خدائید ا آیا وچہ قرآن
ویکھو ایہہ بھی اوتریا پاک نبیؐ دے شان

اَللّٰہُ وَلِیُّ الَّذِیْنَ اٰمَنُوْا ۔ وَجَعَلْنَا مِنْ لَّدُنْکَ وَلِیًّا

نالے وچہ قرآن ہے ربدا نام ولی ۔
اوہو نام بعینہ ملیا پاک نبیؐ

نِعْمَ الْمَوْلٰی وَنِعْمَ النَّصِیْرُ ۔ وَجَعَلْنَا مِنْ لَّدُنْکَ نَصِیْرًا ۵

نام نصیر خدائید ا ویکھو ہر ہر جا
اوسے نام رسول نوں بولیا پاک خدا

هُوَ الْاَوَّلُ – وَ اَنَا اَوَّلُ الْمُسْلِمِیْنَ ○

اول بھی ہے رب دا مصحف دے وچہ نام — اوہا اول نام ہے حضرت دا ارقام

فَتَعَالَی اللّٰهُ الْمَلِكُ الْحَقُّ ○ — قَدْ جَآءَكُمُ الْحَقُّ

حق بھی اپنے آپ نوں کہیا اللہ پاک — نام ایہو پھر نبیدا دھریا رب خلاق

وَكَفٰى بِاللّٰهِ شَهِيْدًا ○ وَجِئْنَا بِكَ عَلٰى هٰٓؤُلَآءِ شَهِيْدًا ○

رب دا نام شہید ہے وچہ قرآن مجید — حضرت نوں بھی آکھیا اللہ پاک شہید

اِنَّ اللّٰهَ لَهَادِ ○ وَلِكُلِّ قَوْمٍ هَادٍ ○

ہادی اسم خدا یندا وچہ قرآن شریف — ہادی بھی پھر نبی نوں کہیا رب لطیف

اِنَّ اللّٰهَ بِالنَّاسِ لَرَءُوْفٌ رَّحِيْمٌ ○ — بِالْمُؤْمِنِيْنَ رَءُوْفٌ رَّحِيْمٌ ○

رءوف رحیم خدا نے کہیا اپنا نام — نام ایہو پھر نبیدا دھریا رب علام

ہور جو دوجے نام ہین حضرت دے مشہور — دو سو یک تمام او ہ کردا ہیں مذکور

محمد – احمد – حامد – بھی محمود – وحید — اعبید ناج – عاشر – عاقب ہور شہید

طاہر اتے مطہر – طٰہٰ – تے یاسین — سید اتے رسول بھی طیب نبی امین

رسول الرحمۃ قیم – جامع متصف جان — مقفی رسول الملاحم رسول الراحۃ پچھان

کامل تے اکلیل بھی نالے عبد اللہ — مدثر اتے مزمل ہور حبیب اللہ

صفی – نجی – کلیم بھی ہور خاتم انبیاء — خاتم الرسل مذکر – محی – منجی آء

نبی الرحمۃ نبی التوبۃ ناصر بھی منصور — حریص اتے معلوم بھی ہور شہیر ضرور

شاہد تے مشہود بھی ہور بشیر نذیر — مبشر وا منذر – نور تے ہور سراج منیر

مہدی تے مصباح بھی حفی ہدی تے داع — مدعو مجیب – مجاب حق – ولی غفور شجاع

قوی کریم تے مکرم بھی مامون مکین — مؤمل اتے وصول بھی ہور متین مبین

ذو مکانۃ ذو قوۃ ذو حرمۃ مختار — ذو عزۃ ذو فضل بھی قدم صدق شمار

رحمت بشری غوث غیث ہور غیاث شفیع — نعمت ہدیہ عروہ وثقی ہور مناع مطیع

سیف اللہ تے ذاکر بھی ہور صراط اللہ — صراط مستقیم بھی آمی حزب اللہ

نجم الثاقب مصطفٰی مجتبٰی بھی جان — منقضی جبار جابر ہور اجیر پچھان

ابو القاسم ابو طاہر ابو طیب قسیم جسیم — نالے نام رسول دا اسا ابو ابراہیم

مشفع ۔صالح مطلع سید مرسلین ؐ — صادق ۔صدق مصدق امام المثقلین
قائد الغیر المجلین ہور خلیل الرحمان — برہ مبر وجیہ بھی ہور مہیمن حسان
ناصح اتے نصیح بھی ہور شفیق وکیل — مقیم السنۃ روح القدس روح الحق کفیل
متوکل روح القسط ہور مقدس بھی — بالغ اتے مبلغ کافی مکتفت سہی
شافی واصل سابق ثابت تے موصول — حاد مہدی ۔فاضل ؐ ایہہ سب نام رسول
مفضل اتے مذل بھی ہور مقدم جان — فاتح تے مفتاح بھی مفتاح الجنان
مفتاح الرحمۃ علم الایمان ہور دلیل خیرات — علم الیقین صاحب حجۃ صفوح عن الزلات
مصیح الحسنات ہور مقبل عثرات — صاحب المقام بھی صاحب الدرجات
صاحب الشفاعۃ صاحب القدم مخصوص الشرف — مخصوص ؐ بالغیر بھی مخصوص بالمجد
صاحب الوسیلہ صاحب الفضیلہ صاحب الانوار — صاحب سیف تے صاحب مغفر عالم دا سردار
صاحب اللوا صاحب السلطان ہراوہ صاحب تاج — صاحب الرداء صاحب القضیب صاحب المعراج
صاحب البراق صاحب الخاتم صاحب البرہان — صاحب العلامت صاحب البیان ہو فصیح لسان
صاحب الدرجۃ الرفیعۃ ہور رءوف رحیم — مطہر الجنان اذن الخیر بھی عین النعیم
صحیح الاسلام سید الکونین عین العز اسم — سعد اللہ سعد الخلق ہور خطیب امم
کاشف الکرب رافع الرتب عز العرب ہدا — صاحب الفرج کریم المخرج حضرت دے اسماء
ایہ کجھ نام رسول دے ہینوں سن معلوم — کر کے نقل کتاب تھیں کیتے ہیں مرقوم
لکھ لکھ رحمت رب دی اوپر نبی کرام — بھی آل ازواج تے یار سبہ تابعدار تمام

## ذکر اولاد آل حضرت صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم

حضرت دی اولاد جو ہوئی پیدا وار — ہن کجھ مجمل او سدا لکھاں ہیں اذکار
تن فرزند رسول نوں بخشے رب کریم — طیب طاہر یک سا دوجا ابراہیم
تنجا پاک رسول دا قاسم سی فرزند — خدیجہ دے ایہہ شکم تھیں ہویا قدر بلند
قبل نبوت ہویا نبی ؐ دا لال .. — زندہ رہیا جگ تے پورے دو نویں سال
حضرت ابراہیم جو آہا پت رسول ؐ — ماریہ دے ایہہ شکم تھیں ہویا سی مقبول
اندر مکے شہر دے ہویا پیدا وار — دس برساں دا ہو گیا جنت گیا سدھار

وچ مدینے طیبہ پائی اوس وفات
سنیوں تیجے پتر دی آکھ سناواں بات
عبداللہ اسدا نام سی دھریا آپ حضور
طیب طاہر اوسدا لقب ہویا مشہور
اوہ بھی چھوٹی عمر وچ ہویا فوت پچھان
دشمن پاک رسول دے کجھ کجھ لگے الان
آہا عاص یہود اک دشمن پاک رسول
آکھن لگا نبی دی نسل نہ ہوسی مول
اَبتر ساری عمر ایہہ رہسی وچ جہان
اس گلوں رب پاک نوں غیرت آئی جان
سورت کوثر نذروں پھر بھیجی پاک خدا
امت بہتی تدہ نوں کیتی اساں عطا
یا بھر کثرت دبندی یا کثرت درجات
یا اوہ چشمہ کوثری یا کثرت درجات
خوب تسلی نبی نوں بخشی جل جلیل
اوتر ہویا عاص اوہ دنیا وچ ذلیل
بیٹیاں چار رسول نوں دتیاں رب رحمان
رقیہؓ زینبؓ ۔ فاطمہؓ ام کلثوم پچھان
وڈی بیٹی آپدی زینبؓ نیک صفات
اندر حق اوہ عاص دے سی عالیہ درجات
ہجرت نبی کریم تھیں اندر اٹھویں سال
رحلت پائی اوسنے وچ مدینے بھال
نام رقیہ دوسری بیٹی پاک رسول
عتبہ پک بولہب دا پتر آہا مجہول
ایہہ سی بی بی اسدی اندر حق نکاح
دتی اوس طلاق پھر دشمنیوں گمراہ
اسے تھیں بعد عثمان نوں دتی پاک نبیؐ
وقت بدر دے اوسنے رحلت پائی سی
تیسری بیٹی نبی دی آہی ام کلثوم
عتیبہ پک بولہب دا پتر آہا بد بوم
اسدے وچ نکاح سی ایہہ بی بی مرحوم
نال عداوت اوس بھی چھوڑ دتی کلثوم
بعد رقیہ اوہ بھی کیتی شاہ عثمانؓ
تاہیں ذوالنورین اوہ ہویا وچ جہان
چوتھی حضرت فاطمہؓ آہی بنت رسولؐ
لقب جدے مشہور ہیں زہرا اتے بتول
حیدر دے حق وچ آکھیا حضرت پاک نبی
ٹکڑا میرے دل دا ہے ایہہ میری دھی
کل مذاہب اوسنوں سن نال اعتبار
اندر دوجیاں بیٹیاں بعض کرن تکرار
سب دھیاں تھیں فاطمہؓ آہی بہت عزیز
جاں ایہہ پندرہ برس دی ہوئی نال تمیز
شاہ علی دے نال ایہہ نبی دتی شہ پرناء
وئیہہ برساں دی عمر سی حیدر شیر خدا
تن بیٹے پھر اوسدے ہوئے نور العین
دو بیٹے نبی کریم دے محسنؓ حسنؓ حسینؓ
نالے دو سن بیٹیاں زینب ام کلثوم
عبداللہ دے عقد وچ آئی اوہ مرحوم
جعفر دا اوہ پتر سی عبداللہ سردار
دتی زینب اوس نوں شاہ علی کرار

فاطمہؓ بنت رسولؐ جو والدہ حسنؓ حسینؓ     بعد وفات رسول تھیں رہی اونویں بچین

چھ ماہ بعد رسول تھیں پائی اس وفات     مجمل ایہہ اولاد سی سرور عالی ذات

لکھو لکھو رحمت رب دی اوپر نبی شفیع     بھی آل ازواج تے یار سبہ تابعدار جمیع

## ذکر ازواج مطہرات آں حضرت صلے اللہ علیہ وسلم

چودہ حرم رسول دے راوی دا فرمان     کمی زیادہ بھی اوس تھیں بعض سوا بنے جان

نالے ست کنیز کاں آہیاں پاس نبیؐ     اگو ایہہ ایس حساب تھیں ہندے حرم سبھی

نام جنہاں دے مجھ نوں ایہہ ہن کجھ معلوم     اندر ایس کتاب دے کرداہاں مرقوم

پہلے بیوی نبی دی جس خدیجہ نام     خویلد دی اوہ دھی سی صاحب نیک انجام

ابو ہالہ دے عقد وچہ پہلوں سی اوہ یار     دو بیٹے گھر اوسدے ہوئے پیدا وار

ہالہ اکدا نام سی دوجا ہند رفیق     ابو ہالہ جد مر گیا کیتا عقد عتیق

اک بیٹی پھر اوس تھیں ہوئی پیدا وار     مویا عتیق تاں عقد پھر کیتا شاہ ابرار

جو اولاد رسول دی اس تھیں ہوئی کل     دو بیٹیاں ابراہیم جو بیٹا شاہ رسل

ماریہ دے اک شکم تھیں ہویا درثمین     باقی دی اولاد سب ہوئی خدیجہ تھیں

دسویں سال نبوت نوں بی بی گئی سدھار     مکے مقبرے حاجیاں ہوئی اوہ مزار

دیہہ اونٹ اوسدا مہر سا بدھا پاک رسول     اندر بعض روایتاں ہے اینویں منقول

سودہ دوجا حرم سی حضرت پاک نبیؐ     آہی بی بی پاک اوہ زمعہ سندی دھی

اول ایہہ سکران دی عورت آہی جان     اس تھیں پچھے عقد پھر کیتا شاہ جہان

مہر اوسدا بھی چار سو بدھا درم نبیؐ     وچہ نکاح رسول دے سودہ آئی سی

ہوئی جدوں ضعیف پھر سودہ نیک اطوار     کیتا قصد طلاق دا حضرت شاہ ابرار

بی بی سودہ نبی نوں ہوئی عرض گذار     مینوں دیہہ طلاق نا یا حضرت سردار

آوے نوبت مجھ دی جدوں وصول وصال     میرے بدلے خوشی اوہ مانو عائشہ نال

عائشہ نوں میں اپنی بخش دتی اوہ وار     ایہہ مینوں خدمتوں کرناہیں بیزار

اندر حرماں تیریاں اٹھاں یوم نشور     اینویں میری عرض ہے کہ حضرت منظور

حضرت نے اس بات نوں کیتا بہت پسند     دتی پھیر طلاق نا عالی قدر بلند

سال چورنجہ وچہ پھر پائی اوس وفات     اندر ماہ شوال دے سودہ نیک صفات

تیجی بیوی نبی دی عائشہ جس دا نام　　ابابکر صدیق دی بیٹی نیک انجام
چھ سالاں دی عمر سی بی بی دی اس حال　　کیتا جدوں نکاح سی حضرت اسدے نال
مکے اندر عقد ایہ کیتا شاہ جہان　　اندر حرماں ساریاں ایہو بکر پچھان
اسدے باہجوں بکر نہ بی بی کوئی رسول　　وچ اٹھونجہ سال دے فوت ہوئی مقبول
اندر ماہ شوال دے پائی اوس وفات　　ہوئی دفن بقیع وچ بی بی نیک صفات
چوتھی بیوی تیہدی حفصہ بنت عمرؓ　　اول ایہ حنین دے بی بی آہی گھر
وچ ہنگامے بدر دے ہویا اوہ شہید　　حفصہ نوں تا عقد پھر کیتا نبیؐ مجید
وچ پنتالی سال دے پائی اوس وفات　　ہوئی دفن بقیع وچ ایہ بھی نیک صفات
پنجویں بیوی نبی دی زینب صاحبدین　　باپ خزیمہ اوسدا آہا نال یقین
عبداللہ دے عقد وچ پہلوں سی اوہ یار　　اندر احد شہید اوہ ہویا بزرگ وار
اسھتیں تے پچھے نبی نے کیتا پھیر نکاح　　وچ مدینے فوت اوہ ہوئی عالی جاہ
ام سلمہ اک ہور سی چھیواں حرم رسول　　پہلا خاوند اوسدا بوسلمہ مقبول
ہجرت کر کے حبش تھیں آیا حضرت نال　　دوہنا مطلب شیر دا آہا نیک خصال
رحلت پائی اوسنے وچ مدینے آء　　ام سلمہ دا عقد پھر لیا نبیؐ پڑھا
وچ اکونجہ سال دے پائی اوس وفات　　ہوئی دفن بقیع وچ بی بی نیک صفات
ستویں بی بی نبی دی پنجویں دی ہمنام　　یعنے زینب بجھ توں کر کے فکر تمام
پہلوں سی ایہ زید دے عقد اندر مقبول　　دتی زید طلاق جاں کیتی پاک رسول
ونج ہجری دے سنہ وچ اوہ بھی گئی سدھار　　ہوئی وچ بقیع دے اوسدی قبر تیار
آہا اٹھویں حرم دا نام جویریہ جان　　حارث دی اوہ دھی ہی راوی کرے بیان
خاوند اوس ہود سی اک شخص مجہول　　وچ لڑائی مصطلق ہویا اوہ مقتول
آئی اندر لٹ دے بی بی نیک صفات　　وچ مدینے قید وچ رہندی اوہ دن رات
مال غنیمت ونڈیا جیہدن نبی کریم　　اوہ ثابت انصار نوں آئی وچ تقسیم
ہوئی مکاتب اوستھیں اوہ بی بی خوشحال　　پاک نبی پھر اوسنوں لیلیا دے کے مال
اوسدے نال نکاح پھر کیتا شاہجہان　　فوت مدینے ہوئی اوہ وچ چھونجہ سال
ناویں بی بی تیہدی بیٹی بوسفیان　　ام حبیبہ اوسدا آہا نام عیان

پہلا خاوند اوسدا ہے سی عبد اللہ
پھیر گیا جاں حبش وچہ ہویا اوہ مرتد
ام حبیبہ حبش اتوں تاں پھر آئی چھوڑ
پاک نبیڈے نال اوس کیتا عقد نکاح
جاں صفیہ دسویں حرم رسول خدا
موسیٰ تے ہاروں جو آہے دو بھرا
ہشکم دا فرزند اک آہا نام سلام
نال کنانہ عقد پھر کیتوس بعد سلام
صفیہ آئی لٹ وچہ ملی کسے اصحاب
حضرت مل خرید کے پھیر کیتی آزاد
اندر سال پنجاہ دے پائی اوس وفات
یارہویں حرم رسولدی میمونہ خوش کلام
دو خاوند اس نبی تھیں پہلے پیش گذر
اس تھیں پچھے ابو اسم کیتی پھیر نکاح
ہوئی رحلت اوسدی وچہ اکونجہ سال
بارہویں ام المؤمنیں عثماں دی سی دھی
ایہ بھی بیوہ نبی نے کیتی عقد حضور
تیرہویں اک مرات سی بی بی صاحیدین
چودہویں سی ریحانیہ حرم رسول کریم
مویا جدوں بیوہ اوہ کیتا عقد رسول
چودہ حرم رسول دے ہوئے ایہ شمار
نام مفصل انہاں دا ایتھوں نہ معلوم
ماواں سبھناں مومناں حرم نبیدے سب
جیکر ہوئی واقع ہیں تھیں غلطی کو
لکھ لکھ رحمت ربدی اوپر شاہ عرب

حبش وچوں اوہ آئیکے مسلم ہویا سا
پھر یا دین اسلام تھیں ہو کے ہویا رد
وچہ مدینے شہر دے آن وڑی فی الفور
سال چوتالی وچہ اس چھڈیا دار فناہ
بیٹی سی اوہ حیی جو اخطب دا پت سا
ہاروں دی اولاد تھیں دادا اوسدا سا
پہلوں اسدے عقد وچہ سی ایہ نیک انجام
ہویا کنانہ شخص بھی وچہ خیبر قتلام
پچھے حالت اوسدی گذری وچہ کتاب
پچھوں عقد رسول نے کیتا ہو کر شاد
ہوئی دفن بقیع وچہ بی بی نیک صفات
اوسدا باپ حلالیہ حارث اوسدا نام
ثقفی بن مسعود سی نام اول شوہر
اوہ مویا تا عقد پھر کیتا نبی خدا
ایہ بھی مادر مومناں آہی نیک خصال
اسماء اوسدا نام سی محبوبات صحیح
وچہ حضور خدائیدے ہو گئی منظور
ایہ بھی بیوہ عقد وچہ آندی نبی امین
پہلوں تک بیوہ دی عورت ایہ مقیم ..
ایہ بھی مادر مومناں ہو گئی مقبول
ست کنیزاں ہور سن پاس سید ابرار
نہیں تا وچہ کتاب دے کردا اوہ مرقوم
تاں ایں ام المؤمنیں ملیا انہاں لقب
کرو معاف برادرو دوستاں معافی ہو
آل اولاد تے یار بھی تابعداراں سب

## ذکر اسباب باقیماندہ بعد وفات سرور کائنات صلی اللہ علیہ وسلم

جو اسباب رسول دا رہیا بعد وفات
وچہ مواہب لکھیا جیوں کر سب بیان
ڈال اتے اسباب سبھی ہور جو سن ہشیار
نو تلواراں نبی دے گھر وچ سن موجود
ایسی اوہ تلوار سی کردی قتل کفار
کافراں سن بھتیں ماردا حیدر شیر خدا
آہی اک کمان بھی وچہ توشے سرکار
نیزے سانگاں چار ۳ پاک نبی دے گھر
نالے سیتاں آہنی نکلیاں دو ضرور
تنبو اک سرکار دا نکلیا بہت عجیب
دہ گھوڑے اصطبل وچہ آہے نبی کرام
تحفہ کر کے بھیجیا اوہ مقوقس شاہ
وانگ ہوائے اوڈدا اوہ گھوڑا خوشگام
اکثر حضرت اوسنے ہوندے آپ سوار
اوٹھ اٹھاراں نبی دے آہے عالی ذات
اک چادر اک جام سی خاص بلوری جان
کنگھی تے صندوق اک مجنیچ تے مسواک
اک عمامہ شاہ دا اک سیاہ دستار
پیمانہ اک ہور سی نالے صف کھجور
لکھو لکھ رحمت رب دی اوپر شاہ رسل

اسجگہ ہن ایسے دا لکھساں کجھ حالات
ہندی اندر او سخنیں دساں کھول بیان
وکھو وکھی چیز سب دساں کر اظہار
وچہ انہاں اک ذوالفقار تیغ آہی مسعود
خندق دے دن علی نوں دتی شاہ ابرار
چڑیاں اندر باز جیوں جھٹکے پوندا جیا
نالے ڈھالاں تن بھی وڈیاں قیمت دار
گرز لوہے دی اک سی نکلی خیر البشر
اونہاں نال کیا پاس سی کردا نبی حضور
جیسدے اندر سفر دے رہندا پاک حبیب
آہا اندر انہاں دے دُلدُل جیسدا نام
دُلدُل اسدا نام بھر رکھیا نبی اللہ
کیتا بہت پسند اوہ نبی علیہ السلام
بعد وفاتوں لیا اوہ شاہ علی کرار
اکسو پوری بکری نکلی بعد وفات
تے پیراہن ہور دو موزے شاہ جہان
شیشہ بھی اک ہور سی سرمیدانی پاک
نقرے دی انگشتری سچا رنگ شمار
کاسہ پلنگ تے صباع اک ایہہ اسباب حضور
بھی آل ازواج تے یار سبہ تابعداراں کل

## ذکر معجزات حضرت سرور کائنات صلی اللہ علیہ و آلہ وسلم

ہیں کجھ معجزے نبی دے ایتھے کراں بیان
سارے لکھنے معجزے میری نہیں توفیق
لگے ہیں بھی لکھیا تحفہ دل پذیر

معجزے پاک رسول دے ہینگے عالی شان
اہپر قدر قلیل ہیں لکھاں کر تحقیق
اس اندر ہیں معجزے کیتے کجھ تحریر

ہن اکونجہ معجزے اُسدے وچہ مرقوم
اُنی برساں عمر وچہ کیتا اوہ منظوم
ہن بھی اِس وچہ معجزے کرساں چند شمار
حسب لیاقت اپنی لکھاں انکا اذکار
جو جو کل پیغمبراں معجزے ہوئے عطا
سبہ اکٹھے نبی نوں بخشے آپ خدا
لکھیا خاص محدثاں وچہ کتب اخبار
صادر ہوئے نبی تھیں معجزے تن ہزار

## معجزہ

سب تھیں عمدہ معجزہ ہے قرآن مجید
ایسا معجزہ کسے تھیں ہویا نہیں پدید
کل نبیاں تھیں معجزے جیہڑے ہوئے ظہور
ظاہر ہوکے اسوقت ہو جاندے پھر دور
ایہ حضرت دا معجزہ دایم رہے بقاء
ظاہر وچہ جہاندے رہسی محشر تاء
نال قرآن نہ کسیدی رلدی مول کلام
ایسی پاک کلام ایہہ بھیجی رب علام
دشمن پاک رسولدے جو سن اہل قریش
نال قرآن مجید اوہ رکھدے ویر ہمیش
آکھن ایہ خدائیدی ہرگز نہیں کلام
دل اپنے تھیں جوڑدا نبی علیہ السلام
حضرت نے پھر اوہنانوں کیتا ایہہ فرمان
تسیں تمامی عرب دے جو ہو اہل زبان
مار واندر شاعری تسیں تمامی دم
سورت مثل قرآن دی جوڑو ہو باہم
جانو اپنے آپ نوں سارے تسیں فصیح
سورت مثل قرآن دی جوڑو اک صحیح
سورت کوثر سب تھیں چھوٹی وچہ قرآن
اوسے جیہی تسیں ہک سورت کرو بیان
سُن ایہ حکم رسولدا ساریاں مارے خم
لگے کہن عبارتاں سارے ہو باہم
القصہ فصحا سب لا لا تھکے زور
کوثر جیہی انہاں تھیں سورت بنی نہ ہور
سب شرمندے ہو گئے کجھ نہ بنیا مول
ایسا ایہہ قرآن ہے معجزہ پاک رسول
لکھ لکھ رحمت ربدی اوپر نبی ہر حال
بھی آل ازواج تے یار سبہ تابعداراں نال

## معجزہ

شاہ علی دے حق وچہ کیتی نبیؐ دعاء
گرمی سردی اوسنوں ضرر نہ دیوے کاء
ہوئی پاک رسول دی نرت دعا قبول
وچہ انہاندے علی نوں دھپٹ لگے مول
ایہنویں دچہ سیالدے سردی کنوں امان
ہر موسم آرام وچہ رہندا شاہ مردان
لکھ لکھ رحمت رب دی اوپر شاہ امام
بھی آل ازواج تے یار سبہ تابعداراں تم

## معجزہ

بن مالک جو انسؓ سی حضرت دا اصحاب
یا اللہ توں انس دی عمراں کریں طویل
برکت ایس دعا دی ہوئی ایہہ تاثیر
نالے وچہ اولاد دے کثرت ہوئی آن
ایسی برکت مال وچہ کیتی جل جلال
لکھ لکھ رحمت ربدی اوپر شاہ جہان

اسدے حق دعا ایہہ کیتی نبی مآب
نالے مال اولاد وچہ برکت کریں جلیل
سو برساں بعضیں انس دی ہوئی عمر کثیر
ہوئے پتر پوترے سو تھیں ودھ پچھان
باغ انس دا دو دفعہ پھلدا سی ہر سال
بھی آل ازواج تے یار سبھ تابعدار پچھان

## معجزہ

آہی اک اصحاب دے ہتھاں اوپر غدود
حضرت اوس غدود تے اپنا ہتھ ٹکاء
فوراً اچھی ہو گئی اوہ غدود تمام

تیغ نہ پکڑی جاوندی اس تھیں ہو خوشنود
باہجہ تکلیف اوس نوں دتا ذرا دبا
لکھ لکھ رحمت ربدی نالے لکھ سلام

## معجزہ

اوٹھنی پاک رسول دی گم گئی ہک وار
ڈیرے ہک اصحاب دے جاں ایہہ خبر گئی
آکھن لگا نبی نوں اوہ مردود خناس
اوسے ویلے نبی نوں دتا رب جتاء
نال فلانے رکھ دے اسدی اڑی مہار
ڈیرے وچہ ایہہ نبی نے آکھ سنائی گل
جیوں فرمایا نبی نے اوتویں ڈٹھا جاء
طعن کیتا سی جس نے ہویا بہت ذلیل

اندر ہکی سفر دے آہے شاہ ابرار
ہک منافق اسجگہ آ تا وڈا اشقی
اوٹھنی دا اندہ پتہ نہ دیویں خبر اگاس
اوٹھنی تیری سید اکھڑی فلانی جا
بھیجو کوئی آدمی اپنا یار کبار
ترت صحابی اٹھ کے دوڑے اسد یول
اوسے ویلے اوٹھنی آندی انہاں چھوڑا
لکھ لکھ رحمت ربدی اوپر نبی جمیل

## معجزہ

گھوڑا سی ابو طلحہ دا ڈاہڈا تند رفتار
قدم مبارک اوسنے دھریا جدوں نبیؐ
ایسا ہویا تیز اوہ چلے جیویں ہواء

ہکواری پھر اوسنے حضرت ہوئے سوار
وانگ ہوا دے اوڈیا گھوڑا نال خوشی
لکھ لکھ رحمت رب دی اوپر نبی خدا

## معجزہ

حضرت ہکی باغ وچہ لے گئے تشریف

او تھے سن کجھ بکریاں شیہو حال لطیف

سجدہ کیتا نبی نوں سبھناں سیس نوا
لکھ لکھ رحمت ربدی اوپر سید ابرار

ادب رسول کریم دا ہر شے کرے ادا
بھی آل ازواج تے یار سبہ نالے تابعدار

معجزہ

اوٹھ بکواری نبی نوں سجدہ کیتا آن
کہندا محنت بہت ہے چارا لے قلیل
حضرت اسدیاں مالکاں اسارے پاس بلا
سجدہ کرناں اوٹھ دا کیتی طرح بیان
لکھ لکھ رحمت ربدی اوپر سید کونین

ظالمے حالت اپنی کیتی اوس بیان
اس گلوں ہے یا نبی میرا حال ذلیل
توں سفارش اوٹھ دی کیتی نبی خدا
ثابت نزد محدثاں اندر کتب عیان
بھی آل ازواج تے یار سبہ تابعدار جو ہیں

معجزہ

نجاشی بادشاہ نے پائی جدوں وفات
اسے ویلے نبی نوں دتی خبر سناء
نماز جنازہ اوسدی پڑھی رسول کریم
دوروں خبراں نبی نوں دیندا رب جناء

وچہ مدینے تدوں سی نبی علیہ الصلوٰۃ
شاہ نجاشی فوت اج ہویا نال قضاء
جیویں جنازہ غائباں پڑھدے نبی کریم
لکھ لکھ رحمت رب دی اوپر نبی خدا

معجزہ

ابوجہل سی نبی دا دشمن وڈا اشد
سجدے اندر نبی جاں ہو ویگا مشغول
معاذ اللہ ایہ نیت جاں کیتی اوس پلید
لگے پڑھن نماز جاں کیتا وچ سجود
پاس رسول کریم دے اپڑے نہ پوہتا مول
لوکاں پچھیا تدہ نوں کیہڑی پئی بلاء
ڈٹھی خندق اگدی ہیں ڈاڈھی دشوار
پہ پر نال فرشتیاں آہی اوہ تمام
اصحاباں نوں آکھیا حضرت پاک رسول
بوٹی بوٹی اوسدی دیندے ملک اڈا
لکھ لکھ رحمت ربدی اوپر خیر لبشر

بکواری ایہ قصد اس دلوچہ کیتا بد
گردن اوپر لت ہیں دھرساں منڈے سول
مسجد وچہ حرام دے آہے نبی مجید
نال شتابی دوڑیا ابوجہل مردود
نٹھا ہیبت کھائیکے واپس اوہ مجہول
کجھ نہ پچھو دوستو کہندا بے حیاء
پاک نبی تے مجھ دے آہی اوہ وچکار
اس کارن ہیں خوف تھیں نٹھا بے آرام
جیکر اگے جاوندا ابوجہل مجہول
ایہ تائیداں رب تھیں ملیاں نبی خدا
بھی آل ازواج تے یار سبہ تابعدار جو ہر

## معجزہ

حضرت حمزے نبی نوں کیتا کدیں سوال
بینوں بھی جبریل دی صورت دیہو دکھال

چاچے تائیں آکھیا حضرت پاک رسول ؐ
صورت جبرائیل نوں ویکھ نہ سکسیں توں

حضرت حمزے نبی نوں پھر کیتا اصرار
تا پھر کہیا اوسنوں حضرت شاہ ابرار

کعبے دیول ویکھ توں چاچا کر کے دھیان
موجب حکم رسول دے تکیا اس مردان

کعبے دی چھت اوپر اُس ڈٹھا جبرائیل
کنوں زبرجد اوسدے چمکن پر جمیل

حضرت حمزے ویکھ کے دتی ہوش بھلا
جھلی گئی نہ جھال اوہ ڈگ پیے غش کھا

اس تھیں پچھے ہو گیا غائب جبرائیل ؑ
تا پھر حمزے شیر نوں آئی ہوش قلیل

ایہہ بھی عمدہ معجزہ ڈٹھا حمزے شیر
لکھ لکھ رحمت ربدی اوپر نبی دلبر

## معجزہ

مسلم اتے بخاریوں راوی کرے بیان
وچہ حیاتی نبی نے کیتا ایہہ فرمان

اندر ملک حجاز دے نکلیگی اک اگ
بصرے دیاں پہاڑیاں چانن پوسی لگ

موجب حکم رسولدے اوہ اگ ہوئی ظہور
پاس مدینے طیبہ نکلی اوہ ضرور

چھ سو سن رسول دا بھی چورنجہ جان
جس ویلے ایہہ واقعہ گذریا وچہ جہان

کجھ مدت اگ رہی اوہ پھیر ہوئی معدوم
ایہہ بھی معجزہ نبی دا ہے مشہور عموم

بالتفصیل بیان ایہہ اندر جذب قلوب
بھی جبل الایجاد وچہ لکھیا ایہہ مرغوب

لکھ لکھ رحمت ربدی اوپر ختم رُسل
بھی آل ازواج تے یار سبہ تابعداراں کل

## معجزہ

سنن ابو داؤد وچہ لکھیا ایہہ مذکور
ایہہ بھی ہے اک معجزہ سرور عالم نور

دتی خبر حیات وچہ حضرت شاہ جہان
قبل قیامت ہووسی ایہہ وقوعہ جان

مسلماناں دا شہر اک ہوسی وڈا آباد
نالے اسو وچہ نہر اک ہوسی رکھیں یاد

ترک آکے اس شہر نوں لیسن گھیرا پا ر
مسلماناں ویناں اوہ کرسن جنگ جفا

تن قسماں ہو جاوسن مسلم عالی جاہ
بعضے وچ پناہ ترک دی لیسن اوٹ پناہ

ہوسن اوہ بلاک سبہ کہیا پاک نبی ؐ
بعضے مال عیال نوں لیکے نسن سبھی

اوہ بھی مارے جاوسن جیہڑے جاسن نس
بعضے مومن جنگ تے کمران لیسن کس

کرن لڑائی ترک تھیں پہن سبھے ہتھیار ۔ ہوسن اوہ شہید سب کہیا شاہ ابرار
اوڑک اینویں ہویا کہیا جیویں رسولؐ ۔ ترکاں نے بغداد نوں کیتا آن مغلول
گھیر لیوے شہر نوں حملہ کر کے آء ۔ اندر عہد عباسیاں ہویا شور بپاء
دجلہ یعنی نہر بھی آہی وچہ بغداد ۔ مسلماناں نے شہر اوہ کیتا سی آباد
پیشگوئی اوہ نبی دی سچی کیتی رب ۔ شاہ ترک دی اوٹ وچ بعضیاں لی جھب
آئے شاہ دی اوٹ وچہ جیہڑے مسلمان ۔ اوسویلے شاہ انہاں نوں دتی خوب امان
جاں بغداد دوں کوچ کر آئے اندر راہ ۔ دوجی منزل انہاں نوں کیتوس مار فناہ
بھاگ گئے کجھ لوک سن لیکے اہل عیال ۔ انہاں نوں بھی شاہ نے مار کیتا بیحال
تر سچی خبر جو نبیؐ نے دتی آہی جان ۔ ہوئے تیار جہاد تے بعضے مسلمان
اوڑک ہوئے شہید اوہ کہیا جویں نبیؐ ۔ پیشگوئی سب نبی دی کیتی رب صحیح
لکھ لکھ رحمت رب دی اوپر نبی مقبول ۔ بھی آل ازواج تے یار سبھ تابعدار شمول

معجزہ

بن یاسر عمار دے حق وچہ کہیا رسول ۔ باغی ٹولہ اوسنوں کرسی گا مقتول
قول مطابق نبی دے ہویا آخر کار ۔ شاہ علی دے نال سی بن یاسر عمار
کیتا لشکر معاویہ بن یاسر قتل تمام ۔ لکھ لکھ رحمت نبی تے نالے لکھ سلام

معجزہ

معجزہ نبی کریم دا سنیوں ہور عجیب ۔ دتی آہی خبر ایہ پاک رسول حبیب
بلوے اندر ہوسی شاہ عثمان شہید ۔ اوڑک اینویں واقعہ کیتا رب مجید
بلوے وچہ شہید اوہ ہویا شاہ عثمان ۔ باب وفات عثمان وچہ کرساں اوہ بیان
لکھ لکھ رحمت رب دی اوپر پاک حبیب ۔ بھی آل ازواج تے یار سبھ تابعدار قریب

معجزہ

شاہ علی دے حق وچہ کہیا نبیؐ مجید ۔ ہوسی حضرت علی بھی آخر کار شہید
سر وچہ قاتل اوسنوں ماریگا تلوار ۔ داہڑی اوہدی خون تھیں ہوسی لالہ زار
اوڑک اینویں ہویا کہیا جیویں رسولؐ ۔ لکھ لکھ رحمت ربدی اوپر نبی مقبول

معجزہ

حضرت عمر خطاب رضؓ دی دتی نبیؐ خبر — شرف شہادت ایہہ بھی پاسی شاہ عمر رضؓ
موجب قول رسول دے ہویا عمر شہید — ابولولو نے اوسنوں کیتا زخم شدید
اوہ مجوسی قوم دا دشمن عمر خطابؓ — آہا صبح نماز وچہ شاہ عمر رضؓ عزقاب
ماری خنجر عمر رضؓ نوں اوس مجوسی آن — زخمی ہو کے شاہ عمر ہویا شہید جوان
لکھ لکھ رحمت رب دی اوپر نبی ہر طور — بھی آل ازواج تے یار سب تابعدار جو ہور

معجزہ

اینویں شاہ حسین رضؓ دی دتی خبر نبیؐ — کربل وچہ شہید اوہ ہوسی مرد ولی
ایہہ بھی بھارا معجزہ پاک نبی دا جان — لکھ لکھ رحمت ربدی ایہہ شاہ جہان

معجزہ

بیت مقدس فتح دا آہا جو حالات — سارا پاک رسول نے دسیا وچہ حیات
فتح کریسی اوس نوں ٹولہ اہل اسلام — تا جو ویلے عمر دے ہوئی فتح تمام
لکھ لکھ رحمت ربدی اوپر نبی مدام — بھی آل ازواج تے یار سبھ تابعدار تمام

معجزہ

ہور خبر اک نبیؐ نے دتی بہت صحیح — کسریٰ محل سفید وچہ اک خزانہ سی
اوپر اہل اسلام دے ہوسی اوہ تقسیم — پکی خبر حیات وچہ دتی نبی کریم
ہوئی حضرت عمر دی جدوں خلافت آء — سعد بن ابی وقاص نے فارس فتح کیا
پیشگوئی اوہ نبی دی پوری ہوئی کل — لکھ لکھ رحمت ربدی اوپر ختم رسل

معجزہ

ثابت جو بن قیس سی بن شماس انصار — اوسدی بابت خبر ایہہ دتی شاہ ابرار
موت شہادت اوس نوں دیسی رب مجید — جنگ یمامہ وچہ اوہ ہویا پھیر شہید
لکھ لکھ رحمت ربدی اوپر صاحب لولاک — بھی آل اولاد تے یار سبھ روز قیامت تاک

## معجزہ شق القمر

معجزہ شق القمر دا جگ سارے مشہور — وچہ ایام منا دے ہویا ایہہ ظہور
مکے دے کفار نے کیتا ایہہ سوال — اگے پاک رسول دے کہندے بد افعال

جیکر سچا نبی ہیں توں مقبول خدا
نال اشارے نبی نے چن کیتا دو فاٹ
اتنا ہویا فاصلہ دو فاٹاں وچکار
لوکاں تائیں سد کے کہیا نبیؐ آلہ
پر نعمت ایمان دی ناہیں جنہاں نصیب
بدقسمت بوجہل جو بھائی ہین شیطان
آکھن لگے نبی دا ہے ایہ سحر کمال
نظر اساڈی بند اس کیتی پاس کھلو
آپس وچ پھر بیٹھ کے لگے کرن وچار
دوجے لوک جو اساں تھیں ہین علاوہ ہور
جیکر اسدے پاس ہے نظر بندی دا فن
دوروں دوروں لوک پھر آون لگے جو
سبھناں شق القمر دا کیتا حال بیان
ڈٹھا سارے جگ نے معجزہ ایہہ ستیں

دو ٹکڑے کر چند دے سانوں وچ ایہہ ویکھا
ڈٹھا ساری خلق نے ظاہر ایہہ آیات
جبل حرا بھی دوہاں تھیں لگا دسن وچکار
ویکھ میرا ایہہ معجزہ رہنا نشاں گواہ
من دے اوہ پھیر بھی مول نہ ہوون قریب
پھر بھی انہاں ویکھ کے آندا ناہ ایمان
ٹکڑے کیتا چن اس اپنے جادو نال
تائیں ٹکڑے چن دے نظری آئے دو
نظر اساڈی بند جے کیتی ہے اس یار
انہاں کولوں چل کے پچھانگے فی الفور
ڈٹھا ہوسی انہاں نے ثابت اج دا چن
بھج بھج پچھن انہاں تھیں اوہ کافر بدخو
ٹکڑے ہویا چن اج ہے اوپر آسمان
دتی خبر خدائے نے وچ قرآن مبین

قَالَ اللّٰهُ تَعَالٰی اِقْتَرَبَتِ السَّاعَةُ وَانْشَقَّ الْقَمَرُ ○ وَاِنْ يَّرَوْا
یعنی فرمایا اللہ تعالیٰ نے قریب ہوئی قیامت اور پھٹ گیا چاند اور اگر دیکھتے معجزے
اٰيَةً يُّعْرِضُوْا وَيَقُوْلُوْا سِحْرٌ مُّسْتَمِرٌّ ○
منہ پھیر لیتے ہیں اور کہتے ہیں جادو ہے کہ ہمیشہ سے چلا آرہا ہے

ہوئی حشر قریب تے پھٹیا چن پچھان
آکھن لگے ایسدا جادو ایہہ عظیم
معجزہ شق القمر دا ہے ایہہ عالی شان
جنہاں ہدایت ربدی ہووے وچ نصیب
بے قسمت ایمان نہ آنن ہرگز مول
لکھ لکھ رحمت ربدی اوپر ختم رسل

کافراں ڈٹھا معجزہ ہوئے روگرداں
ڈھوں چلیا آوندا ہے ایہہ سحر قدیم
ویکھ کفاراں پھیر بھی آندا نہ ایمان
ڈٹھے باہجوں معجزے مومن ہوون عجیب
بھانویں سو سو معجزے وسن پیئے رسول
بھی آل ازواج تے یار سبھ تابعداراں کل

## معجزہ

ہکدن خاطر سیر دی چلے پاک رسولؐ
باہر شہروں ٹر پئے اللہ دے مقبول

جنگل دے وچہ جاندیاں کیا ویکھن ہک جا
ایہ پر اوہ دوراڈے نیت زر کیتا زور
ہرنی چردی چگدی پھاہی پھاس گئی
اجن چاہتی چگ دیاں گلو چہ پیا جنجال
لگے پھاہی لا ٹیکے پیا شکاری سسی
اللہ اگے کسے دا مول نہ چلدا زور
روروعرض گذاردی وچہ جناب خدا
توہیں رہا قید وچہ توہیں کر آزاد
تدھے اج قبولنا میرا ایہہ سوال ..
تدھے ہی پونچا دئیں میری اج مراد
تیرے باہجوں سائیاں کون چھوڑاوے آء
بچھے میرے بچڑے نکڑے نکڑے دو ء
مچنگ نہیں اوہ جاندے ہیں بھی ہوئی اسیر
کون انہانوں پالسی دیسی کون پیار
ہکواری نوں انہاندا کریں وصال نصیب
جنگل دے وچہ چنڑے شیر اتے بگھیاڑ
پاڑ کھائیگی انہانوں آفت کوئی بھال
توہیں حافظ انہاندا نالے پالن ہار
ایہہ ڈاہڈیاں آندراں چلیا صبر قرار
آہ کی کہس انبڑی گئی اسانوں چھوڑ
اینویں میری انہاں بن سڑدی رہسی جان
اینویں عرضاں کردیاں ہوئی عرض قبول
جو کوئی سیوین رب نوں پاوے مطلب کل
ہرنی دوروں ویکھ کے بہت ہوئی خوشحال
بھیجیا رب رحیم نے اپنا خاص حبیب
مرد شکاری کوئی سی سُتا پھاہی لا
مست پیا وچہ نیندر دے خبر نہ کوئی ہور
لکھی سی تقدیر اوہ پھاہی پھاسن دی
ہیسی خبر نہ اوس نوں کیا ہوسی ہیں نال
پھاس گئی وچہ اوسدے وَیہ تقدیر گئی
لکھے لیکھ خدائیدے کون ہٹاوے ہور
تدھے دتا سائیاں توہیں دکھ و نجا
تدھے غم وکھایا توہیں کرہیں شاد
تدھے پھاہی ڈالیا توہیں آپ نکال
توہیں سُنیں والڑا اج میری فریاد
پھاس گئی وچہ قید دے کوئی نہ چلے داء
تدھے اوہ ملاوئے ہور نہ میرا کوء
میرے باجھوں انہانوں کون پلاسی شیر
مرسن بھنوں تر سدے روسن زار وزار
روندے نہ مرجان اوہ میرے باہجہ غریب
ہور ہزار بلائیاں وسن وچہ اُجاڑ
اوہ بچے لس نہ جاندے ہین ایانے بال
باہجوں مائی باپ نہ پالے لکھ ہزار
اینویں رہسان تڑفدی تیکن روز شمار
رُلدے ڈولدے جنگلیں اماں گئی وچھوڑ
تورے ہیں مرجاوساں جاسی ناہ وکھان
بھیجیا رب رحیم نے اپنا خاص رسولؐ
جو اس باجھوں سوردا دوزخ لیندا ال
آیا نبی خدائیدا ہویا فضل کمال
کہندی اپنے آپ نوں میرے دھن نصیب

جسدی طرفے آیا نبیاں دا سر تاج
کہیا جسدے حق وچہ آپ خدا لولاک
ہر نبی پاک رسول نوں نیوں نیوں کرے سلام
جاں پھر نیڑے اوسدے پاک رسول گئے
افضل کل مخلوق دا نوں ہیں نبیؐ خدا
میں ہاں خادم لسا ندی یا حضرت مقبول
رہندی ساں اس بار وچہ دسے پتہ نشان
آوندیاں ای میں ستبدا پھاہی وچہ پئی
مینوں نا معلوم سی ہر گز ایہہ قضاء
بچے میرے یک دو ہیون والے شیر
کون بلاوے انہانوں کون پیار کرے
نال بھکھے مرجاوسن میرے دونویں لال
میرا کرن وساہ نہ پاک نہ ہو ون دور
دودہ انہانوں جا بیکے کون پلاویگا
نام خدا دے سیّد امیرا من سوال
ہردم تیرے دین دا غوغا وچہ جہان
میرا ایہہ مراد ہے میں تے مہر کما
بکواری مین بچیاں آواں دودہ پلا
وعدے تھیں وده دیر نہ لاواں ہرگز مول
کرن وداع میں جاوندی دہاں بچیاں نوں
مل لواں دو بیٹیاں ایہو وار اخیر
ایہہ افسوس بھی نہ رہے آکھ سناواں میں
اچراں نوں صیاد بھی اٹھیا ہو بیدار
پاک محمد مصطفےٰ رب دا خاص نبیؐ
غصے ہو کے آکھدا اوہ یہود شیطان
اوپر عرش عظیم دے جس ہویا معراج
اوہو خاص پیارڑا بھیجیا اللہ پاک
جیوں جیوں حضرت آوندے ہوندی خوشی تمام
دفتر کھول اندوہ دا رو رو عرض کرے
تیرے جیہا مرتبہ ہور نہ کسے آ . .
دلوں بجا نوں منیاں توں ہیں پاک رسول
بنہہ آندا تقدیر نے مینوں ایس مکان
لکھی سی تقدیر نے جو سر تے ورت گئی
نہیں ٹال ہول نہ آوندی مجھ جا بیندی جا
روسن کر کر یاد اوہ ہنجوں چلسن نیر
میرے پاہجوں ستبدا ساراں کون لئے
چگنے دا اول نہ اونہاں ہین ایانے بال
اج وچھوڑا پے گیا ڈاہڈا رب غفور
میرے پاہجوں انہانوں کون بلاویگا
شالا تاج پیغمبری مانے خوشیاں نال
دشمن تیرے دوزخیں خوب سزائیں پان
نام خدا دے سیّد امینوں اج چھوڑا
بھکھے نہ مرجان اوہ جا سماں جلدی آ
نام خدا دے سیّد اکر توں عرض قبول
بہت لگاواں دیر جے ڈاہڈا ماریں توں
ویکھ لواں یکوار میں سوہنے بدر منیر
جو مردی واری بچیاں نوں اوڑک ملی تاں میں
کیا ویکھے جو کھڑا ہے عالم دا سردار
ہرنی بھی سنگ انہاندے باتاں کر دیسی
اس ہرنی دے کیول نوں گردے ہو یوں آن

کی مطلب ہے نندہ دا اسدے نال بیتا ء
حضرت کہیا اوسنوں سنتوں لے صیّاد
ہرنی ایہہ بچارڑی جکّن آئی اسی
دو بچے ایہہ اپنے آئی پچھے چھوڑ
دودھ تھناں نہیں وگدا ڈاہڈا ہے لاچار
اِک اِکلے بار وچ کدھر جاون گے
آکھے مینوں قید تھیں ہکو وار چھوڑا
مینوں ہاڑے پاوندی کرلے عرض قبول
میں ہاں ضامن ایسدا میرا من سوال
ایہہ گل سنی یہود جاں ہس کے پھیر کہے
جاپیں بڑا بزرگ توں عاقل تے ہوشیار
چھٹے ہوئے قید تھیں ہتھ نہ آون مول
ایسی بات دیوانڑی مینوں نہ سُنا
ہتھیں باز اوڈائیکے پھر کی کریسیں گا ء
ایہہ گل سن یہود تھیں کہیا پاک رسول
پکے وعدے انہاندے پکے قول قرار
ہرنی نوں توں چھوڑ خاں آوے دودھ پلا
ایہہ گل سُنکے آکھدا اوہ کافر بدکار
ہرنی نوں میں کھول کے تینوں دیاں چھڑا
جیکر دودھ پیال کے مول نہ آئی پھیر
نالے جاناں نندہ نوں جھوٹا ہیں رسول
جیکر دودھ پیال کے آئی تیرے پاس
باطل دین تسادڑا اوسنوں دینا چھوڑ
پکا میرے نال جے وعدہ کریں بھرا
کہے یہودی سیّدا ہے ایہہ بات پسند
کیہا کجھ گلاں اسدیاں مینوں آکھ سُنا
میرے اگے روندڑی کرکے ایہہ فریاد
سچڑی سوئی ہوئی رہی پھاہی وچ پئی
کارن انہاں بچاریاں غم تھیں پوندے بوڑ
انہاں بچیاں واسطے روے زاروزار
سبزہ چُگ نہ جاندے کی اوہ کھاون گھے
انہاں بچاریاں عاجزاں آواں دودھ پلا
پھیر تینے آجاوسی دیر نہ لاوے مول
چھوڑیں ایس غریب نوں آوے دودھ پیال
چنگا بھلا عقلمند ایہہ توں آکھیں کے
مہلت اوپر چھوڑ اوُنے پھاتے ہوئے شکار
میں اس تیری عرض نوں مول کراں قبول
پائی اوپر لیک نوں ڈھوئی کدیں ٹھہرا
میں نہ ہرنی چھوڑنی کتھوں پھر سیں گا
ہرناں دے اقرار دی تینوں خبر نہ مول
تُساں یہوداں کچیاں آوے نہ اعتبار
ظاہر کرکے معجزہ تینوں دیاں دکھا
لے ہن اپنا معجزہ جلدی کر اظہار
جے توں ایڈا نبی ہیں آوے دودھ پیاء
کٹاں گا سر نندہ دا ایس لے کے شمشیر
حضرتؐ نے فرمائیا سنتوں اے مجہول
دین میرے پہ آوناں ہونا مسلم خاص
سچا دین محمدی اوس وچ آونا لوڑ
تاں میں چھوڑاں ایس نوں معجزہ دیاں دکھا
پکا میرا قول ہے ۔ کھولو اسدے بند

جیکر دودھ پیہاں کے آجاوے اس جاء
چماں قدم تساڈڑے جان کراں قربان
پاک محمدؐ مصطفےٰ اٹھ کے اتنی بات
جاں ہتھ لگے نبی دے بہت ہوئی خوشحال
ہوئے دکھ دورا ڈڑے ہوئے سکھ قریب
بچیاں دوروں ویکھ کے چڑھدا دونا چاء
دوروں آئے دوڑ دے ہوئی خوشی کمال
کھیئے اج لگائیکے اتنی آیوں ڈھل
آکھے ماں بچارڑی کی دساں احوال
دودھ شتابی پی لیہو دیر نہ لاؤ مول
بھلکھے بک اوہ تھناں نوں لگے آن بلان
عنبر تے کستوریوں خوشبو مست کمال
بچے آکھن ماں نوں سُن توں مائے نی
دھمی خوشبو تدہ دی جنگل وچہ تمام
عنبر تے کستوریوں ودہ انہاں خوشبو
ایہ گل سنکے آکھدی ہرنی نال پیار
گل نہیں کجھ کہن دی دساں تساں نوں کی
ایہ بچیو میر لو جینگے تساں نصیب
انہاں دیکے ضامنی بینوں لیا چھوڑا
ہتھ بینوں جد لائیا پاک رسول امام
بچیاں نے جد ماں تھیں ایہہ گل سُنی ضرور
کہندے مائی اساں بھی پیچل اپنے نال
چھوڑ نہ جائیں اساں نوں وچہ اگلی بار
ایتھے دیر نہ لاتوں چل اساڈے سنگ
بچیاں نوں سنگ لیکے ہرنی چل پئی

چھوڑاں مذہب اپنا دین قبولاں چاء
جیکر ایسا معجزہ بینوں کرو عیان
ہرنی دے بند کھولدا سید عالی ذات
بچیاں ڈیول دوڑدی جاندی خوشیاں نال
پاک نبی ہتھ لائیا اس دے دھن نصیب
جنہاں کارن ترسدی دنئے رب ملاء
آکھن مائی اپناں دیہہ تمامی حال
ساڈے کارن تدہ دا مول نہ کیتا دل
کجھ نہ پچھو بچیو جو ورتی ہیں نال ..
آئی ہیں کر اپناں ضامن پاک رسول
منہ اجے نہ ماریا ہوئے مست اوتھاں
ہوئی پاک رسولؐ دے ہتھ لگاون نال
ایہہ جلے جناں دے کتھوں پائے نی
کتھوں پایا تدہ لئے مائے ایہہ انعام
جیسی خوشبو مست ایہ ایسی ہور نہ کوء
کی ہیں دساں تساں نوں اے میرے دلدار
اج ہیں ہکی بار وچہ پھاہی بھاس گئی
کرہاں کارن آگیا پاک رسول حبیب
بھیجیا اک دو ساعتاں آویں دودھ پیاء
جسہ میرا ہو گیا خوشبودار تمام
ضامن ہویا اساں دا سرور عالم نور
پاک رسول حبیب دا کریئے چل جمال
چل ہن جلدی دیکھیئے حضرت دا دیدار
منکے پاک رسول نوں کرے یہودی تنگ
آگے پاک رسول دے قدماں اوپر جھڑی

نالے بچے اوس دے ہوئے شکر گذار
لکھ لکھ تینوں رحمتاں اے سید ابرار

چمن قدم رسول دے اوہ ایانے بال
آکھن لہے نہ سیدا ایہہ احسان کمال

دوجا شکر نہ ہو سکے ساتھیں ایہہ اداء
تیرے جیہے رسول نوں دتا رب ملاء

ہوئی زیارت تساندی سانوں اج نصیب
کھلے بخت اساڈڑے ملیا پاک حبیب

کافر ڈٹھا معجزہ بہت ہویا حیران
اوسیویلے ترت اوہ ہویا مسلمان

قدم جناب رسول دے چمے سو سو وار
دل تھیں سارا کفر دا گیا انھیر غبار

ہرنی بھی سن بچیاں کردتی آزاد
جا ہن صدقہ نبی دا اپنی اج مراد

آکھے پاک رسول نوں اپنا دین سکھال
اگے عمر تمام ہیں شرکیں چھڈی گال

ہیں ہن توبہ شرک تھیں واحد رب ستار
برحق توں رسول ہیں برحق چارے یار

پاک نبی نے اوسنوں دتا دین سکھا
کلمہ پاک پڑھا کے کیتا دین صفاء

بنیاں خاص محمدی مومن مسلمان
سنت راہ رسول دا دل تھیں لیا پچھان

لکھ لکھ رحمت رب دی اوہپر ستی مدام
بھی آل ازواج تے یار سبہ تابعدار تمام

## معن

ہکدن خیبر وچہ سی حضرت نبی خداد
زانوں حضرت علی تے سنتے تکیہ لاء

شاہ علی نے نبی نوں کیتا نہ بیدار
متکے کسے خیال وچہ ہوون شاہ ابرار

اینویں حضرت علی دی دیگر ہوئی قضا
شام ہوئی دن چھپ گیا اوٹھے نبی خدا

کیتی عرض رسول نوں شاہ علی مردان
عصر میری دا یانبی وقت ہویا نقصان

کیتی پاک رسول نے اوسیوقت دعاء
لتھا ہویا دیہوں پھر دتا چاہڑ خدا

لگی وچ پہاڑ تے ہویا وقت عصر
کیتی ادا نماز پھر شاہ علی حیدر رضہ

ایسی دعا رسول دی مقبول وچہ جناب
لتھا ہویا دیہوں پھر نکل کھلا شتاب

لکھ لکھ رحمت رب دی اوپر ختم رسل
بھی آل ازواج تے یار سبہ تابعداراں کل

## معن

مسلم دیوچہ لکھیا جابر رضہ کرے بیان
آہے ہکی سفر وچہ حضرت شاہ جہان

حاجت ہوئی نبی نوں کیتا قصد قضا
اوہ ہر سپہ دہ اسجگہ مول نہ آہا کاء

وڈا فراخ میدان سا آہی صاف زمین
دور دوراڈے رکھ دو ڈٹھے نبی امین

جا کے یک درخت نوں کہیا شاہ جمال — ہو کے میری تابع آتوں میرے نال
پکڑی اُسدی شاخ جاں پاک رسول آب — پچھے پچھے نبی دے ٹریا رکھ شتاب
آکے وچہ میدان دے دتا اوہ کھلوا — تا پھر دوجے رکھ ول گئے رسول خدا
اوسنوں بھی فرمایا چل درختا چل — شاخوں پکڑ رسول لے آندا دوجے ول
جیوں مہاراں پکڑیاں اوٹھ چلن خوشحال — اینویں دوویں رکھ اوہ آئے حضرت نال
دوہاں نوں فرمائیا ہو وو نسیں قریب — مل گئے رکھ انہاں وچہ بیٹھے پاک حبیب
فارغ ہوئے حاجتوں جدوں رسول کرام — رکھاں اپنی جگہ تے کیتا دیج مقام
ہر شئے اللہ نبی دی کیتی تابعدار — دہن رسول خدا ایڈا دہن اسدے اسرار
لکھ لکھ رحمت رب دی اپر نبی ہمیش — بھی آل ازواج تے یار سبہ تابعدار جو خویش

## معجزہ

سلمہ بن اکوع نوں خیبر دے وچہ جنگ — پنڈلی اوپر کسے تھیں ہویا زخم تفنگ
لوکاں تائیں ہو گیا دل وچہ ایہہ گمان — سلمہ اوسے زخم تھیں ہویا سی بیجان
دست مبارک اوستے حضرت دتا پھیر — فوراً اچھا ہو گیا ذرہ نہ لگی دیر...
ایسی برکت نبی نوں کیتی رب عطاء — لکھ لکھ رحمت رب اوپر نبی خدا

## معجزہ

بی بی سی ابوطلحہ دی ام سلیم اس نام — پتر اسدے پیٹ تھیں ہوندا ناہا مدام
حضرت اسدے واسطے کیتی نیک دعا — نو بیٹے پھر اوسنوں دتے پاک خدا
لکھ لکھ رحمت ربدی اوپر نبی مآب — بھی آل ازواج تے یار سبہ تابعدار جناب

## معجزہ

جس لڑکے دے منہ وچہ پادن حضرت لب — بھکھ نہ لگے اوسنوں ویکھو قدرت رب
لکھ لکھ رحمت رب دی اوپر فخر رسل — بھی آل ازواج تے یار سبہ تابعداراں کل

# ذکر خلافت حضرت امیر المومنین ابوبکر صدیق رضی اللہ تعالیٰ عنہ

خلافت چار خلیفیاں ہن ہیں کراں بیان — ویکھو وکھ ہر اک دی حالت کراں عیان
لکھن مفصل انہاں دا ہے دشوار کمال — چھوٹی ایہ کتاب ہے کیا حاجت اطوال

قدر بقدر جو ہاں لکھاں کجہ مذکور
پہلوں جیوں بوبکر دا ہویا عہد بیاء
عبداللہ بوبکر دا آہا اصلی نام
لقب اوہدا صدیق سانکے کہن عتیق
بعد وفات رسول دے کہن لگے اصحاب رضی
سب اصحاب کیا رلے کیتی ایہہ تجویز
اوپر تخت رسول دے دیئے اوہ بہاء
سب اصحاب مہاجراں نال صلاح متین
پہلوں حضرت علی نے بیعت کیتی آن
ہور سبھے اصحاب جو آہے شاہ رسل
متعلق بوبکر دے ہویا بیت المال
نرمی اٹھے تو اضع ہر لوں کرے صدیق رض
خبر وفات رسول دی جدوں ہوئی مشہور
ابابکر صدیق نے کیتی ایہہ صلاح
جو ہوئے مرتد ہیں کریئے قتل تمام
قتل نہ کرو انہاں نوں مول تسیں فی الحال
ابابکر نے آکھیا پچھے پاک رسول
وچہ بیماری نبی نے بدھی ایہہ تدبیر
شام ملک دے جنگ نوں کیتی فوج تیار
ہوئی وفات رسول دی فوج نہ ہوئی رواں
اوہ وصیت نبی دی مینوں آئی یاد
اصحاباں نے آکھیا اج نہ بھیجو مول
ابابکر رض نے آکھیا جو ہے حکم رسول صلعم
بھیجاں اوہا فوج جو کیتی نبی تیار
اوڑک لیکے فوج نوں پیا اسامہ چل

مجمل طور تمام دا حال کراں مسطور
لکھاں حالت اوسدی مدو نال خدا
کنیت اوسدی بوبکر مشہور ہوئی عام
آہا پاک رسول دا اوڈا یار رفیق ...
کوئی خلیفہ اپنا کریئے اسیں شتاب
ابابکر صدیق ہے صاحب عقل تمیز
کرے عدالت بیٹھ کے اوہ مقبول خدا
ابابکر نوں نبید اکیتا جانشین
اس تھیں پچھے عمر رض نے نالے شاہ عثمان رض
ابابکر صدیق دی بیعت کردے کل
خرچ کریندے اوسنھیں دن تے رات سنبھال
فیصل سب مقدمے کردا با تحقیق
اکثر لوک جو عرب دے مرتد ہوئے ضرور
نال صحابہ بیٹھ کے جو سن عالی جاہ
نال پھر حضرت عمر رض نے کیتی ایہہ کلام
اول رستہ دین دا دسو نرمی نال
سستی کرنی دین وچہ لائق ناہیں مول
اسامہ ست سو مرد دا کیتا نبی صلعم امیر
تانجو پاک رسول نوں سدھ ہویا سرکار
رہ گئے سبھے سکرے سارے اوہ پہلوان
بھیجاں گا اوہ فوج میں کارن شام جہاد
تھوڑی فوج ہے اساندی مت ہووے حکم عدول
اوسدے وچہ خلاف میں ذرہ نہ کرساں مول
بھاویں ہووں شہید سب حرم رسول غفار
وت کسے بوبکر دی مول نہ موڑی گل

کیتا وچ مقابلہ نال ہیوداں شام
نالے لیا روم نوں کر کے جنگ تران
جو ہوئے مرتد سنؒ اوہ بھی کیتے زیر
ایسی رونق دین دی کیتی ابو بکر رضؓ
مروی ابو ہریرہ یوں وچ حدیث بیان
بندگی پچھے رب دی کوئی نہ کردا مول
عکرمہ پت ابو جہل دا آہا وڈا دلیر
یک مثنا ہور سی حارث دا فرزند
ہویا جاں بو بکر دے عہدوں دو جا سال
ننگ ہمیشہ اسا نوں کردا شاہ عجم
جیکر مینوں اسوقت کریو سلمان
ابا بکر نے اوس ڈنا دین سکھا
کہن لگا بو بکر نوں بعد اپنے اسلام
جاواں طرف عراق دی لشکر کراں تیار
رعیت جو شاہ عجم دی ہے بھاری مرتد
ابا بکر صدیق نے کیتا ایہہ فرمان
میں بھی تیری مدد نوں لشکر کراں تیار
لے رخصت صدیق تھیں ہویا اوہ روان
جا کے ملک عراق وچہ دیندا جنگ مچا د
جیتے جا وے دین نوں قایم کردا خوب
سُنی شجاعت اوسدی جدوں جناب صدیقؓ
طرف مثنے بھیجدا خلعت اتے نشان
نالے مدد اوس دی بھیجیا اک اصحاب
ڈنا اسنوں بو بکر دس ھزار اسوار
خالد ابن ولید جاں لیکے فوج تمام

اوڑک ہوئے زیر اوہ فتح ہوئی اسلام
فوج اسامہ پرت کے آئی امن امان
خوب تسلط دین دا بیٹھا چار چوفیر
سب مخالف دین دے کیتے زیر زیر
خلیفہ جے صدیق نہ ہوندا وچہ جہان
عجب خلیفہ تخت تے بیٹھا بعد رسول
آندے اُس اسلام نے کئی قبیلے ڈھیر
اندر سب مثنیاں سی اوہ قدر بلند
اگے آ بو بکر دے کردا اوہ سوال
دینہ تے راتیں اساں تے کردا اوہ ستم
ہیں اس نال مقابلہ کرساں وچہ میدان
پڑھ کے کلمہ نبی دا ہویا دلوں صفاء
جنگ کرن دے واسطے دیہو اجازت عام
نالے ہیں شاہ عجم نوں ہلو چہ لیساں مار
جیکر دیویں اذن توں جنگ کراں بیحد
بیشک جنگ مچانوں نال عجم سلطان
جو کوئی منکر دین دا کریئے مار خوار
طرف عراقے ٹر پیا اللہ دا مردان
کوفے دے اطراف نوں لیا خوب دبا
شوکت دین اسلام دی ظاہر ہوئی عجوب
دلدے اندر ایس دا حال ہویا تحقیق
لٹیں جا کے عجم نوں کیتا ایہہ فرمان
خالد ابن ولید جو سا مقبول جناب
طرف مثنے بھیجیا ایہہ لشکر جرار
پاس مثنے آئیا وچہ عراق مقام

کوفے اتے عراق نوں ڈٹھا خوب آباد
جو سردار عراق دے نالے ہور امیر
اوڑک ہوئے لاچار جاں گھلیا انہاں پیغام
عبدمسیح یک شخص سی بڑا فصیح زبان
پوڑیہ اک سی زہر دی عبدمسیح دے پاس
ایہ پوڑی کس چیز دی آندی ہے نِدہ نال
جیکر میرے نال نِدہ صلح نہ کیتی مول
خالد اس تھیں پوڑی اوہ پکڑی اوسے دم
خالد نوں کجھ زہر دا اثر نہ ہویا مول
نالے اپنی قوم نوں کہندا جا احوال
ہے اوہ کوئی فرشتہ دِسدا ہے انسان
زہر جنہانوں کھادیاں ذرہ نہ کردی کٹ
القصہ پھر انہاں نے کیتی صلح ہنجار
نالے کئی ہزار نے لے آندا ایمان
گھلیا پھر بوبکر نوں خالد نے پیغام
ایہہ خط لکھ بوبکرؓ نوں دتا جد پہونچا
ہزار اٹھاراں مرد سی جنگی خالد نال
کسریٰ نوں چل ماریئے کیتی ایہہ صلاح
ہرمز سی یک ہووندا حاکم اوس زمین
اوسدے نال مقابلہ کیتا خالد شیر
لشکر اس دا لٹیا خالد ابن ولید
لکھ درہا اک تاج سی ہرمز دے سر یار
پنجواں حصہ لٹ دا خالد نال قیاس
باقی دا اسباب جو کیتا سب تقسیم
سُنیا کسریٰ جدوں جو ہرمز ہویا تباہ
خالد بھی اک جگہ تے آئیڑیا ہو دلشاد
خالد نال مقابلہ کرن نہیں بے پیر
ہو سکے تاں اسیں ہن کریئے صلح تمام
آیا خالد پاس اوہ صلح کراون کان
خالد ابن ولید نے پچھیا نال قیاس
ہے ایہ پوڑیہ زہر دی کہندا اوہ فی الحال
کھا کے میں اس پوڑی نوں مرساں ہندے سول
پڑھ بسم اللہ اوسنوں کھاندا ہو بے غم
عبدمسیح نے ویکھ کے کیتا دین قبول
جنگ کرندی اساں نوں طاقت نہ اسنال
حالت اسدی ویکھ کے میں ہویا حیران
وچہ لڑائی اساں تھیں کیونکر ہے اوہ گھٹ
دتے روپیے نصاریاں اک لکھ کئی ہزار
خالد ابن ولید نے کیتے مسلمان
تابع ہوئی اساں دی ایتھے خلقت عام
آپ اوتھوں پھر عجم نوں خالد پوندا راہ
لیکے ساری فوج نوں ٹریا کرن جدال
واہو داہی جاوندا خالد سنے سپاہ
کسریٰ دی اوہ طرف تھیں ہویا جانشین
ہرمز دی جو فوج سی لئی خالد نے گھیر
ہرمز نال مقابلہ کیتا انہاں شدید
خالد اوسنوں مار کے اوہ بھی لیا اوتار
وچہ مدینے بھیجیا ابابکر دے پاس
لشکر دے وچہ ونڈیا خالد مرد سلیم
نال وزیراں بیٹھ کے لگا کرن صلاح

سب وزیراں اوسنوں کہیا نال نیاز ۔ قاروں وڈا امیر ہے تیرا وچ اہواز
اوسدے تائیں لکھ نوں اپنا ایہ فرمان ۔ خالد تائیں پکڑ کے مارے وچ میدان
تاں پھر کسریٰ حکم ایہ لکھیا قاروں ول ۔ فوج پنجاہ ہزار بھی ٹکروں دتی گھل
کسریٰ دا سن حکم ایہ قاروں ہویا تیار ۔ نال لئی اس اپنے فوج پنجاہ ہزار
خالد نوں بھی خبر ایہہ جا پہوہنتی وچ راہ ۔ لشکر لیکے آوندا قاروں واہو داہ
خالد بھی لے فوج نوں اس ول آوندا ہا ۔ ہو صنع وچہ مداد دے اوسنوں ملیا آء
دوہاں دھراں مقابلہ کیتا وچ میدان ۔ آخر غالب آیا خالد شیر جوان
مسلماناں دی تیغ جاں وسن لگی آء ۔ ہوذی کل میدان تھیں نٹھے کنڈ ولاء
قاروں نوں بھی بنہ کے کیتا بندیوان ۔ ڈر کے پاذی ہور سب چھڈ گئے میدان
تریہہ ہزار کفار نوں کیتا پھڑ قتلام ۔ کئی ہزاراں بنہ کے آندے وچ اسلام
لٹ لیا سب انہاندا جو آہا اسباب ۔ خیمے تنبو پاٹلاں آون نہیں حساب
پنجواں حصہ لٹ دا خالد ابن ولید ۔ وچ مدینے بھیجیا ہوئی فتح مزید
باقی دا وچ غازیاں دتا سب ورتا ۔ خبر سنی صدیق جاں دیندا بہت دعا
وچ مدینے شہر دے جو آہے اصحاب ۔ خالد حق دعائیاں کردے وچ جناب
رہے سلامت سدا اوہ خالد ابن ولید ۔ جسنے آء اسلام دی ایڈ کیتی تائید
لکھ لکھ رحمت رب دی اوپر سید ابرار ۔ بھی آل ازواج تے یار سبہ نالے تابعدار

## ذکر جنگ روم

ہجرت تھیں جد تیرہواں چڑھیا پورا سال ۔ ابابکر صدیق رضہ نوں آیا ایہ خیال
اکدن وچ مسیت دے سدے سبھ اصحاب ۔ خطبے اندر انہاں نوں کیتا ایہ خطاب
کرو تیاری جنگ دی کارن ملکے روم ۔ نال تساڈے بھیجساں چار امیر عموم
اوپر ہک ہک ملک دے ہوسی ہک امیر ۔ عبیدہ نوں وچ حمص دے بھیجاں کر تدبیر
وچ فلسطین بھیجساں عمر جو بیٹا عاص ۔ زیدا بو سفیان نوں گھلاں دمشقے خاص
کیتا شر عمبیل نوں اردواں دا سردار ۔ چارے ایہ امیر ہین اوپر ملکاں چار
تقویٰ لئے پرہیز بھی دتی انہاں سنا ۔ ہور خیانت تساں تھیں مول نہ ہووے کاء
جمع ہوون جے ہک جا ایہ چارے سردار ۔ ابو عبیدہ سبہ دا ہوسی سپہ سالار

جیکر آپو آپ ایہ ہوون سب امیر  تاں پھر آپو آپنی ٹورن گے تدبیر
سن ایہ حکم صدیق دا سارے ہوئے تیار  لکی لکی دے نال سی سٹ ہزار اسوار
اپنی اپنی فوج سب لیکے ہوئے روان  طرف فلسطین ٹریا ابن العاص جوان
لشکر ابن العاص دا گیا فلسطین جاں  ہرقل نام اک بادشاہ رہندا سی اس تھاں
سُنیاں اوس جو آیا لشکر اہل اسلام  کرے تدارک فوج دا ہویا بے آرام ..
اوتھے اوسدے پاس سی فوج پنجاہ ہزار  کارن اپنے جنگ دے کیتی اس تیار
وچ فلسطین چھوڑیا لشکر اوس بھرا  آپ طرف انطاکیہ گیا شتابی وھاء
اوتھے جاکے ہور اس کیتے جمع سامان  وچ فلسطین بھیجدا فوجاں ہور روان
ویکھ شرارت انہاندی حضرت ابن عباس  لکھیا خط شتاب اوس ابابکر دے پاس
پڑھیا خط ابوبکر نے ڈٹھا جدوں بیان  بھائی سعد وقاص دا کیتا ترت روان
نالے دتا اوسنوں تن ہزار اسوار  بھیجیا ابن العاص ول ابابکر سردار
نالے ابو عبیدہ بھی آیا واگاں چاء  مدد ابن العاص دی سب ہوئے یکجا
خالد نوں بھی لکھیا ابابکرؓ فرمان  توں بھی ابن العاص ول جلدی ہو روان
وچ فلسطین کافراں کیتا زور شدید  ایہ خط پڑھکے ٹرپیا خالد ابن ولید
آئے ہر ہر طرف تھیں غازی اہل اسلام  پاس عمر بن عاص دے ہوئے جمع تمام
موضع اجنادین اک اس علاقے سا  لشکر کل کفار دا جمع ہویا اُس جا
خالد بھی لے فوج نوں آیا اوس مقام  چہل ہزار تمام سی لشکر اہل اسلام
لشکر سی کفار دا دو لکھ ترہیہ ۳ ہزار  ہور اسباب جو جنگدا آہا بابجھ شمار
لگے کرن مقابلہ ہویاں صفاں تیار  دوہاں فریقاں جنگدے پہن لئے ہتھیار
کیتی اہل اسلام نے کھڑی جدوں تلوار  حملہ تک کے غازیاں نس گئے کفار
مارن غازی برچھیاں نیزے کس کس نیر  وچ میدان مقابلے رہیا نہ اک شریر
ترہیہ ہزار کفار نوں ماریا وچ میدان  کجھ نٹھے کجھ پکڑکے کیتے بندیوان
مال اسباب جو انہاندا درم اتے دینار  لٹے تنبو پاٹلاں ہور سبھی ہتھیار
گھوڑے ہاتھی اوٹھ بھی کیتے قبض تمام  لائے ڈھیر میدان وچ لٹ لٹ اہل اسلام
تن فرسنگ میدان وچ جمع ہویا اسباب  ایڈی لوٹ اونہاں نے لٹی بابجھ حساب

خبر لکھی اس فتح دی خالد ابن ولید
کل انصار مہاجریں ہوئے مالا مال
ہرقل جداوں شکست دی پائی خبر
ہوش آئی تاں آکھدا سدّ وزیر امرا
کٹھا کرو سپاہ نوں ایسیوقت شتاب
ہرقل دی جو فوج سی وچہ انطاکیہ جان
خالد ابن ولید نے سنیاں جاں ایہہ حال
رستے دیو چہ آیا اک یرموک مقام
ہرقل دی بھی فوج سی اوسے جگہ مقیم
لشکر سی اسلام دا چھل ہزار تمام
خالد تائیں کسے نے کہیا ایہہ احوال
تھوڑا لشکر تساں دا کافر ہیں بسیار
اسد نبیائیں آکھیا خالد ابن ولید
انشاءاللہ اساں نوں دیسی فتح خدا
ایہہ گل کہہ کے آکھدا خالد مرد دلیر
وچہ لڑائی بدر دے جو آہے اصحاب
نال لے سب اصحاب جو ہینکے نبی ؐ خدا
گریو عجز نیاز سب رب دی وچہ حضور
اتنے تیک مدینیوں قاصد پوہتا آ
ہویا فوت جہان تھیں ابا بکر صدیق
خالد سن کے خبر ایہہ ہویا بہت ملول
قاصد نوں بھی کن وچہ دتا خالد ہوڑ
جیکر ظاہر بات ایہہ ہوئی وچہ جہان
لوکاں نے جد پچھیا ابابکر رض دا حال۔
مدد تساڈی فوج اس بھیجی کئی ہزار

خدمت وچہ بوبکر دے ہوئی خوشی مزید
ابا بکر رض صدیق بھی بہت ہویا خوشحال
ڈگ پیا غش کھائیکے ٹٹی اوس کمر
خالد نال مقابلہ کرو دوبارہ جا
لشکر اہل اسلام دا کریو مار خراب
کٹھا کر کے سبہ نوں کیتا ترت روان
اوہ بھی اوتھوں ٹر پیا لشکر لیکے نال
او تھے آکے اُترا لشکر اہل اسلام
تن لکھ وچہ شمار سی فوج کفار لئیم
آٹے اندر لون جیوں آہے اہل اسلام
لشکر ہرقل شاہ دا ہیگا طول حوال
حال تساڈی فتح دا دسدا ہے دشوار
تو جاں پچھے فتح نہ دیندا رب مجید
اس گلدا توں ذرہ بھی فکر نہ کریں بھرا
اندر اپنی فوج دے دتا ہوکا پھیر
سب اکٹھے ہو کیکے کرو دعا شتاب
سلوہ بھی سارے نکل کے وکھرے کرو دعا
انشاءاللہ ہووسی ساڈی فتح ضرور
خالد نوں وچہ کن دے دیندا خبر سناء
بیٹھا عمر خطاب ہے تخت اوپر تحقیق
ایہہ ظاہر اوس نے بھید نہ کیتا مول
مخفی رکھی بھید ایہہ سنتے نہیں کوئی ہور
ہوسی ساڈی فتح دے بے انداز زیان
قاصد نے فرمائیا ہے بہتا خوشحال
اہل اسلام اس بات تھیں بہت ہوئے ہوشیار

پھر قاصد تھیں چھپیا خالد پردے نال
جبکہ عمرؓ خطاب نے لیا تخت سنبھال

کہنا ہوسی مجھ نوں شائد اس معزول
لشکر دی سرداریوں دس نوں اے مقبول

کہندا قاصد ٹھیک اس کیتی ایہہ تدبیر
ابو عبیدہ فوج دا کیتا اس امیر

ناں پھر اس نوں آکھدا خالد نال پیار
ایہہ گل بھی توں قاصدا کریں نہیں اظہار

خالد نوں اس بات دا لگا غم کمال
رو رو کردا عاجزی اگے جل جلال

رہیا تیرے واسطے چکیا میں ایہہ بھار
دیویں فتح تمام توں تیرا نام ستار

القصہ اس بات نوں رکھیا انہاں چھپا
دے دلیری فوج نوں خالد شیر خدا

ہویا جنگ مقابلہ آئے وچ میدان
دوہویں صفاں تیار کر لگے تیغ چلان

حملہ کرکے آگئے رن وچ غازی شیر
لشکر ہرقل شاہ دا سب لیونے گھیر

فجرے تھیں لے شام تک چلی تیغ صفاں
ہوندی کوئی سامنے مول نہ ہوندا آء

نس نس جاون خارجی ڈھکن نہ نزدیک
لکھ لکھ ویہہ ہزار تھیں کافر موئے ودھیک

غازیاں کنوں شہید سب ہوئے تن ہزار
ہوئی فتح اسلام دی نس گئے کفار

لٹے خیمے ریشمی پورے تریہہ ہزار
ہور جو مال اسباب سا ناہیں وچ شمار

گھوڑے اوٹھ نقود بھی لکھاں ہوا اشیاء
لٹ لٹ اہل اسلام نے جمع کیتے یکجاء

مال تمامی لٹ جاں کرن لگے تقسیم
کہندا ابو عبیدہ نوں خالد مرد سلیم

دنیا اتوں فوت ہے ہویا ابو بکرؓ
استھیں پچھے تخت تے بیٹھا جاں عمرؓ

تینوں بھی سرداریوں عمر کیتا معزول
سن ایہہ خبر عبیدہ بھی ہویا بہت ملول

خالد نائیں دیوندا لشکر سبھ دعاء
لکھ لکھ تینوں رحمتاں اے مقبول خدا

چنگا کیتا تدھ ایہہ رکھیا بھید چھپا
نہیں تاں ساڈی فتح ایہہ مول نہ ہوندی کا

## فائدہ

خالد دے معزول دا ہویا ایہہ سبب
ہوئی جدوں وفات سی حضرت شاہ عرب

اس تھیں پچھے ہو گئے لوک کئی مرتد
خالد نوں صدیق نے بھیجیا آہا تد

نالے ہور اصحاب بھی خالد ہویا امیر
قتل کریں توں جا کے جو مرتد شریر

مالک دا اک پتر سا نام نویشہ جان
ایہہ بھی مرتد ہو گیا آہا اوس زمان

خالد نے جد اوس نوں کیتا بندیوان
خالد دے اوہ روبرو ہویا مسلمان

جانا اہل نفاق اوہ خالد ابن ولید — جان منافق اوسنوں کیتا قتل شدید
ایس گلوں بدظن سی ہویا عمر خطاب رضہ — خالد ابن ولید نوں لکھیا وچہ کتاب
کیتا کیوں مقتول اس بعد ظہور اسلام — معزولی دا عمر رضہ نے تائیں کیتا کام
ہوئی سی اس قتل دی نالش پاس صدیق — مالک دا ایمان نا ثابت ہویا تحقیق
خالد نوں صدیق نے کیتا نرت رہا — اوس ویلے وچہ عمر دے زور نہ آیا کاہ
جا پھر حضرت عمر دا ہویا عہد نزول — خالد اوسے بات تھیں کیتا آن معزول
کیتا ابو عبید نوں لشکر دا سردار — خالد ابو عبید دا ہویا تابعدار
تا بھی خالد لڑن وچہ کرے دریغ نمول — جتھوں جاندا ہیکے فتح کرے ہر سول
لکھ لکھ رحمت رب دی اوپر نبی مدام — بھی آل ازواج تے یار سبھ تابعدار تمام

## ذکر وفات حضرت ابوبکر صدیق رضی اللہ تعالیٰ عنہ

ہویا جیونکر فوت سا ابابکر صدیق — حالت اوس وفات دی لکھاں کر تحقیق
ہک یہود صدیق تھیں رکھدا ضد کمال — ہردم کردا دشمنی ابابکر دے نال
ہک عورت نوں سد کے کہندا اہل جفا — جے توں زہر صدیق نوں دیویں کدی پلا
جو منہ منگیں تدھ نوں دیساں میں انعام — اوس مکاراں سُنی جاں اسدی ایہ کلام
اوپر ایسے کم دے ہوئی اوہ تیار — ہک دن اوہ بوبکر توں لگی کہن مکار
کر وضیافت مجھ دی حضرت اج قبول — دعوت میری کھاتوں لے اصحاب رسول
اوڑک لے صدیق نوں گئی مکاراں گھر — زہر ملا کے طعام وچہ دیندی اگے دھر
جتنی آہی طلب اوہ کھادا طعام صدیق — فارغ ہو کے گھراں نوں آیا یار رفیق
ابابکر نوں پیٹ وچہ کیتا گرمی جوش — جو دم پچھے آوندا ہویا صدیق بیہوش
ہویا سارے بدن وچہ زہر دا اثر ضرور — ابابکر نوں بچن دی آس ہوئی سب دور
پل دے وچہ صدیق نوں زہر کیتا بیتاب — اوسے ویلے نبی دے سد سے سب اصحاب
آکھن لگا انہاں نوں اپنے پاس بہا — ختم حیاتی ہو چکی میری اج بھرا
کوئی دم دی مہمان ہے میری جان طول — دسو کس نوں سونپ کے جاواں تخت رسول
کہن لگے صدیق نوں سب اصحاب کبار — جسنوں مرضی آپدی کر جاؤ سردار

ایہ عمر خطاب نوں تخت نہ دیویں مول
جیکر اوہ تخت دے بیٹھا عمر خطابؓ
کیتا حکم صدیق نے میری سنوں کلام
اوہ اپنا بادشاہ کرو تسیں منظور
اس تھیں پچھے سوچیا ابابکر مقبول
ہووے جسدا دبدبہ ظاہر وچہ جہان
آخر حضرت عمرؓ تے ٹھہری آن دلیل
لکھیا عمر خطاب دا کاغذ اوپر نام
ایسا جگر صدیق دا زہروں ہویا تنگ
اوہ بھی زہر صدیق دے تنوچہ سی ہر حال
جند لباں تے آگئی ہویا وقت قریب
موہوں پڑھدیاں پڑھدیاں کلمہ تے صلوٰۃ
کہیا وقت وفات دے ابابکر سردار
لے جا ہو تابوت جاں میرا روضے پاس
جے در روضے پاک دا آپ نہ ہویا واء
ایہ گل آکھ صدیق نے رب نوں سونپی جان
دن آہا اوہ جمعہ دا عمر ترسیٹھ سال
دو شنبے دن ہوئیا پیدا وار صدیق
اوڑک رل اصحابیاں کیتا غسل کفن
جدوں جنازہ چائیکے آئے روضے کول
پاس مزار رسول دے دتی قبر کھٹا
فارغ ہو کے دفن تھیں کاغذ ڈٹھا آء
کاغذ دا مضمون ایہہ پڑھیا انہاں شتاب
تا پھر رل مل عمر نوں کہندے یار رفیق
کہیا حضرت عمر ایہہ مینوں نا منظور
اوسدے بابجھوں جسنوں دسیو کراں قبول
مرضی اوسدے رعب تھیں خلقت ہو بیتاب
لکھ کے سر دے ہیٹھ میں رکھاں جسدا نام
تخت حکومت اوسنوں دیناں تساں ضرور
وچہ رعیت بادشاہ نرم نہ چاہیئے مول
ایہو جیہا بادشاہ چاہیئے کوئی جوان
ایہو لائق تخت دی ہیگا مرد جمیل
ہیٹھ سرہانے رکھ کے ہویا دراز امام
نالے جو سپ غار وچہ لایا آہا ڈنگ
دوہاں زہراں رلکے کیتا جوش کمال
موت شہادت اوسنوں کیتی رب نصیب
ابابکر صدیق نے پائی ترت وفات
کرنی روضے نبیؐ وچہ میری لتساں مزار
کھل جاسی در اوسدا آپے بے وسواس
کرناں مینوں دفن پھر جیکے لتساں رضاء
جمادی الاول تیسری چلیا چھڈ جہان
ابوبکرؓ صدیق دا ہویا جدوں وصال
برس اڈھائی تخت تے بیٹھا نیک طریق
روضے نبی کریم ول چلے کرن دفن
در روضے دا رب نے آپے دتا کھول
حسب وصیت دیوندے ابوبکر دفنا
لکھ سرہانے ہیٹھ جو رکھ صدیق گیا
میرے پچھے تخت تے بیٹھے عمر خطاب
تخت خلافت تدہ نوں بخش گیا صدیق
نا ایہہ بیٹھوں ہوندا ہے دشوار امور

نا ایہہ مینوں غرض ہے ہوواں تخت نشین
جینوں خواہش تخت دی بیٹھے نال یقین
سب اصحابی عمر نوں کہندے بھیر لو لاء
بھانویں تینوں تخت دی غرض نہ ایہی کاء
تخت نبی دا اندہ نوں آپ کرے منظور
اوپر تخت رسولؐ دے یہہ نوں ہو مسرور
اوڑک باہوں پکڑ کے حضرت علی شتاب
اوپر تخت بٹھایا عمر ابن الخطاب
لکھ لکھ رحمت رب دی اوپر نبی مدام
بھی آل ازواج تے یار سبہ تابعدار تمام

## ذکر خلافت حضرت عمر ابن الخطاب رضی اللہ تعالیٰ عنہ

سارا حال جو عمرؓ دا ہووے نہیں بیان
ہوئے اسدے عہد وچہ لکھاں مسلمان
وچہ زمانے اوسدے گذرے جو حالات
لکھاں بالتفصیل جے ہووے وضع اوقات
جیکو بخشی رب نے عمرؓ نُتے توفیق
وکھری ایہہ کتاب ہیں لکھاں کر تحقیق
نالے دوجے تن جے پاک نبی دے یار
سبھناں دے حالات ہیں وکھرے کراں تیار
ہن کجھ مجمل عمرؓ دا ذکر کراں مرقوم
تا جو اوس تبرکوں رہاں نہیں محروم
ابو حفص ہے عمر دی کنیت جگ عیان
لقب امیر المومنین بھی فاروق پچھان
کیتا اپنے عہد وچہ عدل اتے انصاف
کسے امر وچہ نبیدا کیتا نا خلاف
مسلماناں دے نال اوہ نرمی کرن کمال
شدت نال کفار دے کردا نیک خصال
وچہ خلافت عمرؓ دے شہر کفر دے جاں
یک ہزار چھتیس سبہ ہوئے فتح پچھان
روم۔ دمشق تے حمص تے قادسیہ اہواز
تستر فارس مصر اصطرخا شیراز
نوبہ۔ بربر۔ اصفہاں۔ طرابلس۔ یرموک
بیت مقدس عسقلا کیتے فتح ملوک
رقہ تے مہاوند بھی بیسواں ہی نوں جان
ایہہ ملک سب فتح تھئیں کیتے مسلمان
باہجہ انہاں تھئیں ہور بھی لیتے ملک ہزار
ہر جاگہ اسلام دی تازہ ہوئی بہار
چار ہزار مسیت بھی کیتی عمرؓ بناء
دیرہ چار ہزار بھی دتا توڑ گواء
نو سو یک ہزار بھی منبر وچہ شمار
خطبہ جمعہ دے واسطے کیتے عمر تیار
رونق وچہ اسلام دے ہوئی مالا مال
وچہ زمانے عمرؓ دے دین ہویا خوشحال
ہے اتفاق علماء دا لکھیا وچہ کتاب
نا ہویا نا ہووسی وانگوں عمر خطابؓ
ہیبت رعب جو عمر دا آنا حشمت جاہ
ایسا وچہ جہان دے کوئی نہ ہوسی شاہ

کنیوں ملامت حق بھتیں کردی نہ ڈریا مول
ایسی شاہی عمر نے کیتی بعد رسولؐ

## نقل

جدوں خلافت عمرؓ دی ہوئی وچہ زمین
بی بی سی ہک عمر دی بہت شکیل حسین

بہت پیار اس نال سی رکھدا عمرؓ خطاب
ملی خلافت جدوں اوہ دتی چھوڑ شتاب

جاں پھر بیٹھیاں تخت تے مدت گذر گئی
وچہ حکومت ہو گیا محکم اتے قوی

اس بی بی دی عمر نے کیتی طلب دوبار
کراں نکاح اس نال میں جے لبھے ہکوار

لوکاں پچھیا عمر بھتیں دتی کیوں طلاق
جے پھر اوسدے عقد دا ہوتا سی مشتاق

کہیا عمرؓ خطاب نے سنیوں کل بیان
نویں خلافت مجھ دی آئی اوس زمان

ڈریا سیاں اسیات بھتیں ہیں اسو بیلے صاف
کرے سفارش کسیدی متکے شرع خلاف

آہی وڈی عزیزہ اوہ جے کر کردی مان
منی پوندی مجھ نوں اوہ گل اوس زمان

ہوندا اندر شرع دے رب نیہدا چور
تائیں میں اسوقت اوہ بی بی دتی چھوڑ

ہن میں اپنے نفس تے غالب ہاں ہر حال
کراں لحاظ نہ کسے دی خاطر ہک روال

نالے میرے عہد دی ہوئی پرانی گل
میرے اوتے کسیدا زور نہ سکدا چل

قابو آیا نفس بھی تاہیں کراں قبول
پر اوہ بی بی اسوقت زندہ ناہیں ہول

## نقل دیگر

ہور نقل ہک عمر دی ڈٹھی وچہ کتاب
ہک راتیں سی گشت تے پھردا عمرؓ خطاب

تکدے پھردے شہر وچہ رعیت دا احوال
جیونکر خفیہ طور ہے بادشاہاں دی چال

ہوئی ادھی رات جاں سنیاں اندر گوش
بیٹی نوں ہک آکھدی عورت شیر فروش

اوٹھ بیٹی توں دودھ وچہ پانی جھب رلا
بیٹی کہندی ماں نوں ایہ گل کریں نہ کا

سنیا ناہیں تدھ جو حضرت عمرؓ خطابؓ
نال منادی شہر وچہ کیتا ایہہ خطاب

پانی اندر دودھ دے مول نہ پاوے کو
اماں کہندی کل اوہ گئی منادی ہو

ناہیں عمر خطابؓ ہے کھلا اساڈے کول
نا اوہ ہین منادیاں جھب جھوناں کھول

بیٹی کہیا ماں نوں توبہ استغفار
ایہ گل کرنی اسانوں مول نہیں درکار

ظاہر فرماں داریاں باطن نافرمان
قسم خدا دی ایہ کم کرن نہ مسلمان

ایہ گل اسدی عمر نوں آئی بہت پسند
کہندا اپنے نفر نوں عالی قدر بلند

اس گھر اوپر لاتوں ایسا کوئی نشان — بھلکے ایہہ گھر اساں نوں لبھے پیے آسان
دوجے دن پھر عمر رضؓ نے لڑکی اوہ سدا — عاصم اپنے پت نوں دتی اوہ پرنا
عامل اپنا جس ملک نے بھیجے عمر خطابؓ — یک دستور العمل بھی بھیجے لکھ شتاب
ہوندا ایہہ مضمون سنا اوسدیو چہ ارقام — تجمل اتے تتھوں رہنا دور مدام
گھوڑے ترکی اوپر بھی ناہونا اسوار — کپڑا اجھارے بل دا کرنا نہیں بیکار
بھی باریک لباس تھیں ہر دم رہنا دور — نکا میدہ کھاونا کرنا نا منظور
نالے نہیں بہاونا پوہے تتے دربان — تا نجو حاجتمند سب سوکھی عرض سنان
شرع مطابق رکھنا عملدر آمد کل — کسے امر وچہ عدل تھیں مول نہ جانا بھل
جیسی عمر خطاب دی آہی اپنی چال — ایہو جیہی نا تہاں عادت دین سکھال
جنگاں دے حالات بھی کردا کجھ رقم — ایپر ایہہ کم فرصتی لین نہ دیندی کم
اگے حضرت عمرؓ دا لکھاں حال وفات — لکھ لکھ رحمت رب دی اوپر عمر خطاب

## ذکر وفات حضرت عمر خطاب رضی اللہ تعالیٰ عنہ

راوی کرے بیان ایہہ وچہ اپنی تصنیف — حضرت عمر جو حج تھیں لے آئے تشریف
وچہ مدینے یکدن بیٹھے آیا زار — تکیہ لا زہیر تے شاہ عمر سردار
شعبہ دا اک پُت سا جس مغیرہ نام — ابو لولو یک اوسدا سی فیروز غلام
آکے عمر خطاب نوں کہندا اوہ فیروز — کر میرا انصاف توں سنکے میرا سوز
کم یکی دینار دا ایں نت کراں تیار — اوسدے وچوں دو درم مالک لیندا مار
ایہہ ہے مینوں نت دی دیندا اوہ سزا — اتنی چٹی مجھ تھیں ہووے نہیں ادا
ہیں عاجز ہاں محنتی ہمت کنوں ضعیف — حکم کرو جے ایس تھیں ہووے کجھ تخفیف
دس نوں پیشہ اپنا کہیا عمر خطابؓ — نقاشی ہاں جاندا لگا کہن شتاب
نالے کم لوہار دا جاناں بہت عجوب — چکیاں دا بھی کسب ہے مینوں اِنہاں خوب
سنکے عمر اوہدے لئے کیتا ایہہ فرمان — اتنے پیشے جانکے کردا ہیں ارمان
تیرے کولوں دو درم لینے ہیں انصاف — ایہہ گل سن فیروز دا ہویا جگر شگاف
غصے دے وچہ آئیکے ہویا بہیں سو پیل — چہرا اوسدا ویکھ کے کہندا عمر جمیل

شُنیا ہے میں کسے تھیں اے فیروز غلام
ایسی چکی اک توں سکیں خوب بنا
جے اوہ میرے واسطے چکی کریں تیار
ایہہ گل سنکے آکھیا اوہ بدذات مکار
جیہڑی سارے جگ وچہ ہوویگی مشہور
جاں جاں تیکن فلک دی چکی ہے گردان
ایہہ گل سنکے عمرؓ نے کہیا وچہ بازار
کرسی مینوں قتل ایہہ میں ہوساں مظلوم
القصہ فیروز نے ایہہ گل دلوچہ پار
اوس خنجر دی رکھیوس دوہاں پاسے دھار
تکدا رہندا موقعہ راتیں دنیں تمام
اوڑک اکدن فجر نوں حضرت عمر خطابؓ
کہہ تکبیر نماز وچہ ہوئے جد مشغول
ہوئی جیہا نکل کے خنجر مارے آ
مسجد اندر ہور بھی آہے کجھ اصحاب
نالے اوس غلام نوں پکڑن لگے جھب
جاں پھر اوس غلام نوں پکڑیا انہاں گھیر
آیا اوس غلام دے دل اندر ایہہ باک خوف
تائیں اپنے آپ نوں ماریا اس شتاب
چاکے حضرت عمر نوں لے آئے پھر گھر
میرے تائیں موت دا آیا وقت قریب
چھ شخصاں تھیں جس نوں ہووے کسے دا رضا
یا حضرت عثمانؓ یا حیدر رب دا شیر
جسنوں چاہو انہاں تھیں دینا تخت بہا
موت شہادت پاگیا حضرت عمر خطابؓ

جیکر یا ند اکم تدہ تے ہویا تم تمام
جیہڑی اپنے آپ تھیں چلے ہی سدا
اہل مدینے واسطے سکھ ہووے بسیار
چکی میں تدہ واسطے ایسی کراں تیار
روز قیامت تیک اوہ ہول نہوسی چور
تاں تاں تیکن یاد اوہ رہسی وچہ جہان
کارن میرے قتل دے ہویا ایہہ تیار
اینویں اسدی بات تھیں ہوندا ہے معلوم
خنجر مخفی طور اک رکھیا اس بنا
دستہ اوسدا او سنے رکھدا وچکار
کسے دہاڑے عمر نوں کرساں میں قتلام
لگے پڑھن نماز جاں وچہ مسجد محراب
چھپیا کھلا فیروز سی اک پاسے مجہول
تن ضرباں اس کیتیاں عمر ڈگا غش کھا
پکڑ اٹھایا انہاں لئے آکے عمر خطاب
مرد اٹھاراں اوس نے زخمی کیتے سب
آپے اپنے حلق تے خنجر لیندا پھیر
مارن گئے ایہہ مچھ نوں کرکے بہت ہلاک
نکلی جان پلیت دی مویا ہو خراب
اصحاباں نوں بات ایہہ لگا کہن عمرؓ
ایہہ وصیت مجھ دی رکھنی یاد حبیب
پچھوں میرے تخت تے دینا تساں بیٹھا
یا عبد الرحمان نوں یا طلحہ سعد زبیر
کرکے ایہہ وصیتاں ہوئی جان ہوا
وچہ جنت فردوس دے جا گیا شتاب

بعد نماز جنازیوں روضے نبی خدا　　عائشہ کولوں پچھکے دفن کیتونے چا

ماہ ذی الحجہ ستاویاں سی تاریخ عیان　　جسدن زخمی ہویا عمر خطاب جوان

جسدن ہوسی دفن پھر حضرت عمر خطابؓ　　پہلی جان محرموں لکھیا وچہ کتاب

تریٹھ ورہے سی عمر دی عمراں نیکخصال　　بیٹھا اوپر تخت دے پورے باراں سال

پچھوں رل اصحاب نے کیتی ایہہ صلاح　　اوپر تخت بہٹھلیئے کیہڑا عالی جاہ

طلحہ زبیر تے سعد بھی سد عبد الرحمان　　کہن انہانوں تخت تے بیٹھو کوئی جوان

آکھن لگے اساں ندا ناہیں ایہہ مقدور　　اوپر تخت رسول دے بیٹھاں ہو مسرور

بیٹھے اوپر تخت دے حیدر شیر خدا　　یا حضرت عثمان نوں دیہو تخت بہاء

تا پھر حضرت علی نوں رلمل سب اصحاب　　آکھن لگے تخت تے بیٹھو تسیں شتاب

توں ہیں بھائی نبی دا نالے ہیں داماد　　اوپر تخت رسول دے بہہ توں ہو کر شاد

سب اصحاباں رل کے زور لائے ہر چند　　ایپر ایہہ گل علی نے کیتی ناپسند

اس تھیں بعد عثمانؓ نوں رلکے کرن خطاب　　ہیں توں ذوالنورین بھی نالے ہیں اصحاب

توں اتے تخت دے بن ساڈا سردار　　سنکے ذوالنورین نے ترت کیتا انکار

میں ناں لائق تخت دی بہاں نہ ہرگز سول　　امر خلافت مجھ نوں ہرگز نہیں قبول

اوہ کہندا شاہ علی نوں ہو توں تخت نشین　　شاہ علی عثمان نوں ہندا نال یقین

اوڑک ہتھ عثمان دا پھڑکے شاہ علیؓ　　دیکے تاج بہایا اوپر تخت نبی ح

لکھہ لکھہ رحمت ربدی اوپر شاہ جہان
اوپر جسدے تخت دے بیٹھگیا عثمان

## ذکر خلافت و ذکر شہادت حضرت عثمان رضی اللہ تعالیٰ عنہ

ابو عمر عثمان دی کنیت آہی جان　　نام اوہناں دا ماپیاں رکھیا سی عثمان

بیٹا ایہہ عفان دا صاحب حلم حیا　　اوپر تخت رسول دے جیسدم بیٹھا آ

وچہ رعیت اوس بھی کیتا عدل کمال　　امت نبی کریم دی سدا رہے خوشحال

حسد بخیلی اوس تھیں ہوئی دور تمام　　وچہ بخشش معروف اوہ رہندا صبح و شام

فتح انہاندے عہد وچہ ہوئی جس جس جا　　ان ملکاندے نام بھی تینوں دیاں سنا

ہمدان اتے اسکندریہ نالے نیشا پور
ماژندراں تے کاورون ہور افریقہ جان
فتح ہوئے ایہ ملک سبھ عہد اندر عثمان
عہد اندر عثمان دے ہویا اتنا مال
لکھ درم اک اسپ دا پوندا مل ضرور
ایڈ ترقی مال دی ہوئی وقت عثمان
جے اوہ سارے حال ہیں ایتھے کراں قم
ہن ہیں کجھ عثمان دا لکھاں حال وفات
ہک دِن مصری لوک کجھ آئے پاس عثمان
عبداللہ جو مصر دا ہے حاکم سردار
شرع مطابق عدل اوہ ہرگز کرے نہ بھول
ابابکر دا پت سا ہک محمدؐ نام
بھائی میرا ادتوں بیٹھا ہے روزگار
جس ویلے آ مصریاں کیتا حال بیان
لکھ پروانہ حکم دا دتا اوسنوں نال
انہاں مصریاں نال جاں بیٹا ابوبکر رضہ
پچھوں شاہ عثمان دا آہا اِک وزیر
پہلا حاکم مصر دا جو ہویا معزول
چوری اوسنوں لکھیا جلدی خط مروان
نالے مہر عثمان دی چوری دے لگاء
آیا ایہہ عثمان تھیں حاکم زور وزور
امر حکومت اوسنوں دتا نہ عثمان
حاکم بن کے مصر وچہ جاں ایہہ پہنچے آء
لکھے شتر سوار نوں دیندا خط پھڑا
اونہاں کولوں لنگھ کے جاویں پیش سدھار

طوس ہرات تے بلخ بھی ہور ملک کئی دور
قسطنطنیہ ملک بھی نالے یا ایمان
کافر ہوئے کفر تھیں لکھاں مسلمان
وکدے لونڈے لونڈیاں تُل کے سونے نال
درم ہزاروں وکدا ہک ہک نخل کھجور
دولت دا کجھ قدر نہ رہیا وچہ جہان
کتنی مدت نیک بھی ہو دل نہیں ختم
ہویا جیویں شہید اوہ حضرت نیک صفات
وچہ حضور عثمان دے کردے حال بیان
اسدے کولوں اسیں سب مصری ہوئے بیزار
حاکم عادل مصر وچہ بھیج کوئی مقبول
عائشہ نے عثمان دل گھلیا ایہہ پیغام
سونپو اُسنوں ملک کو یاد سو کوئی کار
اوہ فرزند صدیق دا بھیجدا عثمان رضہ
اگلا حاکم مصر دا جاندیاں دیئی نکال
واہو داہی جاوندے رستہ پکڑ مصر
نام اس دا مروان سا آہا وڈا شریر
سکا چاچا اوسدا اسی مروان جھول
نام اوپر عثمان رضہ دا لکھیا اوس نادان
لکھیا اندر خط دے ایہہ مضمون بھراء
ناراضی عثمان رضہ ہے نا کوئی راضی ہور
ابنویں ہے ایہ آئیا کر کے اپنا تان
قتل کریں تو ایسنوں دیویں سروں ونجا
کہندا اگلی فوج وچہ مول نہ رلنا جاء
کرتا کیداں اوسنے بھیجیا شتر سوار

شتر سوار مدینیوں ٹریا واہو داہ
کول انہاں دے گیا جاں ٹریا طرف اوجاڑ
پھڑ کے شتر سوار نوں پچھن لگے حال
انہاں کہیا سچ دس سانوں حال تمام
کہندا خط نہ کسیدا ہرگز میرے پاس
اوڑک شتر سوار دی لین تلاسی آئے
عبداللہ بن ابو بکر نے جاں پڑھیا اوہ خط
سمجھ حقیقت خط دی آیا وچہ غضب
ہیں نقصان عثمان دا کیتا نہیں سوال
حاکم کر کے مجھ نوں بھیجے پیش رواں
الغصہ پھر ہوئے کے واپس اوہ تمام
سُنیاں جاں شاہ علی نے بہت ہویا بیچیز
دروازے عثمان دے جا کے بہو تسیں
سدیا پھر شاہ علی نے بیٹا ابو بکرؓ
قتل تیرا عثمان نہ لکھدا ہرگز مول
گلاں کر کے اوسنوں کیتا نرم علیؓ
جاتی حضرت علی دی بات سبھا اوہ ٹھیک
وچہ مدینے ہور بھی ویری سن عثمان
ہوئے کندہاں پاڑ کے داخل وچہ محل
اندر بیٹھ عثمان سا پڑھدا پیا قرآن
بی بی اک عثمان دی آہی اسدم پاس
کھنڈا اک شریر نے ماریا جیوں اٹھا
ہویا انت شہید پھر حضرت شاہ عثمان
قاتل شاہ عثمان دا ثابت ہویا نہ کاہ
روز جمعہ نے چودہویں آہی ماہ ذی الحجہ

جس راہ اگلی فوج سی چلیا اوسے راہ
ایہہ شتر سوار نوں لیا انہاں نے تاڑ
کتھے چلیوں بیلیا کہے تاڈے نال
خط کسے دا مصر توں لے چلیوں بدنام
سنگی ہاں میں تساندا کرو نہیں وسواس
جیباں کھیں مروان دا اوہ خط نکل پیا
سی طرفوں عثمان دی لکھیا اوہ فقط
کہندا ساری فوج نوں سینیوں لوکو سب
کیڈا دھوکھا اوس ایہہ کیتا میرے نال
پچھوں میرے قتل دا کر گھلیا سامان
آنحضرت عثمان دا لبھدے گھیر مقام
گھلے گھر عثمان دے دو نویں حسنؓ حسینؓ
تانجو گھر وچہ اوسدے کوئی وڑے نہیں
الفت کر کے اوسنوں کہن لگا حیدرؓ
ہے ایہہ کم مروان دا مکر کیتا مجہول
کاوڑ غصہ اوسدا ہویا دور سبھی
راضی ہو گھر آپنے بیٹھا پت صدیق
گھر اونہاں عثمان دا گھیر لیا پھر آن
پھڑ حضرت عثمانؓ نوں لگے کرن قتل
بلوہ کر کے جا پئے اوپر شاہ عثمانؓ
دہر دی کنڈ عثمانؓ تے دو ہتھ باہجھ ہراس
بی بی دے بھی ہتھ دو کٹ گئے اُس جاء
خون اسدے تھیں ہو گیا سرخ تمام قرآن
بلوے وچہ امیر اوہ گیا شہادت پاء
جدوں نقارہ موت دا گیا اونہاں تے وَج

ہویا دفن بقیع وچہ عمر تریسٹھ سال
آہا اندر شام دے معاویہ تدوں امیر
وچہ مدینے علی دا دشمن سی ہک خاص
قتل کرایا علی نے ہے حضرت عثمان
بی بی عائشہ حج نوں گئی ہوئی سی تد
قتل کیتا عثماں نوں تیرے خاص بھرا
عائشہ نے شاہ علی نوں خط کیتا ارقام
پاس تیرے عثمان دا ہے قاتل موجود
ہووے نافرمان جو کھاویں پٹ بھرا
ایہہ خط جاں شاہ علی دی پہنتا وچہ جناب
بی بی بھائی تدہ دا قاتل ناہیں مول
بلوے اندر ہو گیا شاہ عثمان شہید
بی بی طرف جو دشمناں لکھے خط بسیار
باہجہ محمد کسے نے مار یا نہ عثمان رضؓ
لکھیا طرف معاویہ بی بی شاہ عثمان
لوکاں کھیں عثمان نوں ذنا اس مروا
بھیجے طرف معاویے ہتھ انہے قرآن
نالے دشمن علی دے آہے جو شریر
شاہ علی نوں تخت دی خواہش سی وچہ دل
پچھوں استھیں تخت تے بہساں ہیں خود آپ
ایہہ گل سنکے معاویہ لشکر کرے تیار
سٹھ ہزار سپاہ اس کیتی شامل نال
شام ملک تھیں چلکے آئے وچہ عراق
چہل ہزار اس آدمی گیا مدینیوں سنگ
اوڑک ہویا مقابلہ دونویں صفاں تیار

موت شہادت سبھ نوں بخشی جل جلال
ملک دمشق تے شام سی اوسے دی تدبیر
لکھکے ایہ خط اوسنے بھیجیا معاویہ پاس
نالے عائشہ طرف بھی لکھیوس ایہہ بیان
سی حضرت عثمان دی ہوئی شہادت جید
شاہ علی دے نال ایہ ہوئی بہت خفا
سنیا ہیں عثمان نوں کسے کیتا قتلام
تدہ کیوں اسنوں پکڑکے قتل نہ کیتا زود
دینی آوے اوسنوں اندر شرع سزا
پڑھ کے حضرت علی نے لکھیا ترت جواب
خبر نہیں عثمان نوں کس کیتا مقتول
اوس مجمع وچہ جمع سی خلقت بہت مزید
بی بی تائیں انہاں تھیں ہویا یقین ہنجار
خط حضرت شاہ علی دے اثر نہ کیتا جان
ساڈے اتے ظلم ایہ کیتا شاہ مردان
وڈے ہے میرے ہتھ بھی بلوے اندر چاء
جس اتے عثمان دا ہویا خون روان
لکھی طرف معاویے انہاں ایہہ تقریر
تائیں اُس عثمان نوں مروایا رل مل
اس گل کارن شاہ علی کیتا ہے ایہ پاپ
لڑساں ہیں شاہ علی تھیں لوچہ کرے وچار
ہور لٹیرے ساتھ اس آئے کئی کنگال
شاہ علی بھی خبر سن ٹریا کر اتفاق
کرساں وچہ عراق دے نال معاویہ جنگ
مینہ دانگوں میدان وچہ وسن لگی تلوار

ہوئے دوناں طرف تھیں بہتے لوک شہید اجے لڑائی جوش وچہ دم دم تھئے فرید

لکھ لکھ رحمت ربدی اوپر تسبیح مدام
بھی آل ازواج تے یار سبھ تابعدار تمام

## ذکر فتح و خلافت و شہادت امیر المومنین حضرت علی کرم اللہ وجہہ

راجیاں نوں ایہ ماجرا لکھ پوہنتا جا ر آئی بی بی عائشہ رضہ حرم رسولؐ خدا
صلح کرائی انہاندی بی بی کر اتفاق ... ذنا حضرت علی نوں حاکم عرب عراق
لیا دمشق معاویہ نالے شام تمام صلح کرائی انہاندی بی بی نیک انجام
آپو آپنے ملک وچہ دونویں گئے فریق بیٹھا اوپر تخت دے حیدر نیک طریق
وچہ زمانے اپنے کرے عدالت خوب دبدبہ حضرت شاہ دا آہا بہت عجوب
زیر تسلط اوسدے ہویا عرستان اشدُ اللہ ہے اوسدا لقب مبارک جان
سنو شہادت جیویں جو پائی شیر خدا شاہ علی تھیں نہرواں باغی ہویا سا
اندر ملک عراق دے سی اوہ شہر شقی چڑھیا اوسدے لڑن نوں حضرت شاہ علی
جتھے آنا نہرواں اوتھے ہوئے مرداں فتح کیتا اس شہر نوں حضرت شاہ مرداں
مال اسباب جو لٹ دا آوندا ہتھ کسے رکھدے سارے آنکے اگے شاہ علی رضہ
لٹ آندی تلوار اک سی عبدالرحمان اگے حضرت شاہ دے حاضر کیتی آن
کاوڑ ہویا ویکھ کے شاہ علی رضہ کرار پہلاں کیوں توں مجھ نوں آن دتی تلوار
ہوساں تیرے ہتھ تھیں میں اک دن مقتول نال اسے تلوار دے شک نہیں کجھ مول
سن عبدالرحمٰن نوں اٹھیا فکر کمال کہندا حضرت علی نوں ہو کے بہت ملال
میرے متھے لکھیا جے کر ایہہ قصور مینوں ایسے گھڑی توں کردے قتل ضرور
یا ہتھ میرے وڈھ کے دونویں کر ونجاہ تا جو بیٹھیں ہول نہ ہووے ایہہ گناہ
تاں پھر اوس نوں آکھیا حضرت علی امیر تیرے ہتھوں مرانگا لکھیا وچہ تقدیر
تیں اوپر کوئی دوس نہ اینویں لکھیا رب لکھے لیکھ خدا ئیدے مڑن نہ کسے سبب
دل وچہ توں اس بات دا ہرگز فکر نہ کر کوفے نوں اس فتح دی لیکے جا خبر
حال تمام اس فتح دا کوفے ونج سناء فتح کیتا ہے نہرواں حضرت شیر خدا

رخصت ہو کے ٹُر پیا تا عبد الرحمان
کوفے اندر آئیکے دیندا خبر سُنار
کردا پھرے آواز ایہہ ہر کوچے بازار
عورت سی یک انہاں وچہ صاحب حسن جمال
عبد الرحمن اوسنوں ویکھ ہویا بیتاب
صورت اوسدی ویکھ کے دتی ہوش بھلا
جان حالت تیکن کھڑی اوہ ایہہ بھی رہیا کھڑا
اوڑک اوتھوں کھسک کے گئی قطامہ گھر
جاں پوہنی گھر اپنے اوپر گئی سدھا
ویکھ قطامہ اوسنوں پچھدی پھیر بُلا
عبد الرحمن اوسنوں دیندا ایہہ جواب
تیرے اگے دلبرا میرا ایہہ سوال
ہیں توں صاحب خصم یا خصم نہ کیتا ہول
تا پھر کہیا اوس نے میرا من سوال
کہے قطامہ تدہ نوں عقد کراں ہیں چار
اول لیساں مہر دا پنج ہزار دینار
تیجا کر توں جائیکے شاہ علی مقتول
کہندا ایہنوں مہر بھی ہے اتنا منظور
ایہہ قتل جو علی دا ہے ایہہ مشکل کار
کیوں جے بڑا شجاع اوہ ہیگا رب شیر
اوسدے بدلے مجھ دالے توں سیں کٹا
کہے قطامہ تدہ نوں دساں یک تدبیر
بھا دیں اوسدا جسم ہے کہ ٹڑا وانگ فولاد
ہوندا اوسدم شاہ دا اوانگوں ہوم وجود
میرا بھائی اوس نے کیتا ہے مقتول

جیونکر حضرت شاہ نے کیتا سی فرمان
فتح کیتا ہے نہرواں حضرت شیر خدا
یک جاگہ تے عورتاں ڈٹھیاں دو تن چار
نام قطامہ اوسدا آہی چند مثال
لگی چاٹ پریم دی ہویا جگر کباب
دلدے اندر اوسنوں عشقے کیتا گھا
ویکھ عبد الرحمن نوں گئی قطامہ پاء
ایہہ عاشق بھی اوسدا پچھا لیندا کر
دروازے تے اوہ بھی بیٹھا ڈیرا لاء
کون کوئی توں مرد ہیں کیوں بیٹھوں اسجا
گولا تیرے حُسن دا عشق کیتا بیتاب
میرے نال ہیں کھول کے دس توں اپنا حال
کہندی ہیں اج نیک نہ کیتا کوئی قبول
جے خواہش ہے خصم دی عقد کریں ہیں نال
ایہہ شرطاں میریاں کر توں تن ادا
دو جا خدمت واسطے لونڈی کریں تیار
بعد انہاں بخشیں تدہ دا کراں نکاح قبول
لونڈی خدمتگار بھی دلبیاں رکھ ضرور
اسدا تیرے نال ہیں کراں نہیں اقرار
جسم فولادی اوس تے چلے نہ شمشیر
شاہ علی نوں مارنا ہیگا غضب خدا
نال آسانی جس بخشیں ماریں علی امیر
پر اوہ جدوں نماز وچہ کردا رب نوں یاد
وچہ نمازے علی نوں قتل کریں توں زود
وچہ لڑائی نہرواں ہویا مندے سول

اوسدے بدلے علی نوں کر جا کے قتل امام
من لیبوس ایہ بات بھی عشقے لئی مناء

نہیں تاں میرے عقد والئیں نہ ہرگز نام
کہندا حضرت علی نوں قتل کراں گا جاء

## مقولہ شعرا

عشقے نال برابری کسے نا کینی مول
اوہا بات کراوندا جو بھاوے جگ
شہرت سارے جگدی متھے دیندا لاء
کیئیاں دے گھر گال کے کیتے اوس ویران
اِک پل اندر عشق نے دتی ہوش بھلا
بکے تے کہندا علی نوں میرے ہتھ وڈھا
بکے زبانی اپنی کیتا اس اقبال
عشق لگا سی جیدوں دا بھل گئی اوہ بات
جسویلے اسبات نوں کجھ دن گئے دہاد
اُوتھے آ کے زخمیاں لگے کرن علاج
نال قطامہ عقد پھر کرہ عبدالرحمٰن
نالے دتا مہر بھی پنج ہزار دینار

چنگے چنگے عقلمند کردا نا معقول
دنیا وچوں کڈھ کے کردا چا الگ
عاشق سیس جھکا کے لیندے پنڈ اُٹھا
اُگو کیتا عشق نے جھٹ عبدالرحمٰن
اوہ گل حضرت علی دی چیتے رہی نہ کا
منکے تیرے قتل دا ہیٹھوں بھیئے خطا
ماراں حضرت علی جے عقد کریں ہیں نال
بھجھ رناں بھجھ عشق ایہ بھجھ رناندی ذات
کوفے دیو چہ آئیا حیدر شیر خدا
زخمی ہوئے جنگو چہ جو جو نیک مزاج
لونڈی اک خرید کے اوسنوں دتی آن
شاہ علی دے قتل نوں ہویا پھیر تیار

پچھلی راتیں اٹھ کے شاہ علی مردان
مسجد وچہ خدائیوں یاد کریندے آن

جا عبدالرحمٰن بھی سُتا مسجد وچہ
عادت موجب علی بھی آئے وچہ مسیت
رکعت اک گذار کے کیتا جیدوں سجود
ماریا نعرہ حیدری شاہ علی کر زور
مسجد اندر علی دا ہویا خون روان
مارن لگے اوسنوں پھڑ کے لوک سبھی

شاہ علی دے قتل نوں تیغ سراندی کجھ
وضو کر محراب وچہ کھلے دوگانہ نیت
بھج عبدالرحمٰن نے تیغ چلائی زود
سُن کے نعرہ علی دا خلقت آئی دوڑ
قاتل نوں بھی دیکھ کے لوگاں لیا پچھان
کجھ نہ آکھو ایسنوں کہیا شاہ علی رض

جیکر ہویا فوت ہیں کرنا قتل ضرور — جے بچ رہیوس آپ ہیں کرسا جیوں منظور
خلقت وچہ مسیت دے جمع بسیار — حضرت حسن حسین بھی رووَن زار و زار
چھاتی نال لگائیکے شاہ علی حسنین — کہندا اسینوں بات ایہہ دونویں نور العین
کوفہ ٹھگ جہاندا ہے ایہ وڈا مکار — کوفیاں اوپر تسیں نہ کدیں کرو اعتبار
ایتھے رہناں تساں نوں ہرگز روانہ مول — طرف مدینے شہر دی جاوُاے مقبول
ایہ گل آکھ شاہزادیاں حضرت شاہ علیؓ — نزرت شہادت جگ تھیں پائی مرد ولی
برساں پونے پنج اوہ رہیا خلیفہ جان — تریسٹھ برساں عمر سی چلیا چھڈ جہان
اکویہ ماہ رمضان دی پائی علی وفات — ہوئی نجف پہاڑ وچہ تربت نیک صفات
پھر عبدالرحمان دے ہتھ تے پیر کٹا — کیہاں اندر اوسنوں دتا گھت جلا
غم حضرت شاہ علی دا کردا لشکر کلّ — رووَن حسنؓ حسینؓ بھی دوہتے ختم رسل
اوڑک کوفے شہر تھیں دونویں ہو بیچین — وچہ مدینے شہر دے آئے حسنؓ حسینؓ
جاگہ اپنے باپ دے بیٹھا شاہ حسنؓ — دہاں راتیں وعظ اوہ کردا نوری تن
سنیا جدوں معاویہ ہویا علی شہید — ٹریا معاویہ شام تھیں کرکے غم مزید
پاس حسن آ فاتحہ کہیا اس اصحاب — پھیر گیا ول شام دے رخصت ہو شتاب
چھ مہینے تخت تے بیٹھا حسن امام — اس تھیں پچھے شام ول خط کیتا ارقام
لکھیا طرف معاویہ آتوں ملک سنبھال — ایہ گل سنکے معاویہ آیا ہو خوشحال
پہلوں اوسنے ملک تھیں کیتا آ انکار — کہندا سارے ملک دا ہوتوں ہیں سردار

آخر حضرت حسن نے اپنی نال رضاء
شاہی سارے ملک دی اسنوں دتی چار

اگے شام دمشق سی اوس دے پاس تمام — ہویا آہا عرب بھی سارا اس دے نام
چلا گیا پھر شام نوں معاویہ رخصت پا — حال ملک دا حسن نوں لکھدا رہے سدا
کہندا ایہ معاویہ شاہ حسن نوں پھیر — سانبھ اپنے توں ملک نوں ہرگز لا نہ دیر
شاہ حسن دا پھیر بھی رہیا سدا انکار — کیتا حضرت حسن نے معاویہ نوں مختار
وچہ عبادت ربدی رہیا حسن مشغول — تاج تخت تے ملک نہ کیتا اوس قبول
اندر بعض روائتاں لکھیا ایہ احوال — واللہ اعلم رب نوں معلم اصلی حال

لکھ لکھ رحمت رب دی او نبی مدام
بھی آل ازواج تے یار سبھ تابعدار تمام

## ذکر شہادت حضرت امام حسن رضی اللہ تعالیٰ عنہ

سنیوں حضرت شاہ حسن ہویا جیویں شہید
معاویہ دا اک پتر سا نام یزید پلید

کیتی ایہہ یزید نے دل دے وچ وچار
پیو میرا ہے جیوندا جد تک وچ سنسار

تاں تاں تیکن ملک وچ اسیں نہ ہاں سردار
اوسدے پچھے شاہ حسن رضؓ ملک لئے گا مار

ہوسی عرب عراق وچ شاہ حسن رضؓ سلطان
میرا نام نشان نہ رہسی وچ جہان

اول ہیں شاہ حسن نوں ماراں کسے سبب
اوستھیں بعد حسین نوں قتل کراواں جھب

الیسونیاں اک کٹنی آہی وڈی مکار
وچ مدینے اوسنوں کرے یزید تیار

کسے بہانے حسن نوں توں ونجہ زہر کھوا
دیوانگا ہیں تدہ نوں دولت بے بہا

نت اوہ حسن امام دے گھر جاوے مکار
پابوس حسن امام دی بی بی نال پیار

جعدہ اس دا نام سا بی بی شاہ حسن رضؓ
جعدہ نوں اک روز اوہ آکھن لگی رن

تینوں شاہ یزید ہے نت کریندا یاد
نالے تیرے عقد دا اسنوں شوق زیاد

جے توں ماریں حسن رضؓ دیکے کوئی بلاء
تینوں شاہ یزید پھر عقد کریسی چا

ہوسیں شاہ یزید دی توں بی بی سردار
دولت دا کجھ تدہ نوں رہسی نہیں پار

ایہہ تے حسن امام ہے مفلس اتے فقیر
شاہ یزید برابری ناہیں کوئی امیر

کیوں توں وچہ غریبیاں کردی ہیں گزران
کہیا من یزید دا عیش ہمیشہ مان

ناقص عقل زنانیاں کرن نہ سوچ وچار
جعدہ اسے گل تے ہوئی نرت تیار

الیسونہ اوسنوں دتی زہر لیا
پائی جہیڑا حسن رضؓ دا پیون والا سا

اوسدے اندر زہر اوہ جعدہ رکھی پا
پیتا حضرت حسن رضؓ جاں زہر گئی اس دھا

چالی دہاں حسن نوں شروع رہے اسہال
کٹ کٹ جگر تے آندراں آون دستاں نال

پچھیا شاہ حسین رضؓ نے کس کیتی ایہہ کار
کیہا حضرت حسن نے کراں نہیں اظہار

جیکر اوہا شخص ہے جس تے میرا ظن
بدلہ دیسی اوسنوں آپے ذوالمنن

جیکر اندر واقع اوہ نہ ہووے ٹول
کیوں ہیں بابجہ گناہ اوہ کروائیں مقتول

اوڑک اوسے مرض وچہ پائی انہاں وفات
چالی روزاں جال کے ڈکھڑے نیک صفات

برس پنتالی حسن دی آہی عمر چھپان
وچہ چھتالی سن دے چھوڑیا ایہہ جہان

ہویا دفن بقیع وچہ حضرت حسن رضؓ امام
پوہتی خبر یزید نوں ہویا خوشی حرام

جعدہ طرف یزید دے لکھیا ایہہ احوال
ماردناہیں حسن رضؓ نوں قول اپناتوں پال

جعدہ دا پیغام ایہہ سُنیا جدوں یزید
جعدہ اوپر ہویا کاوڑ سخت پلید

کہندا جسنے اپنا خاوند سُٹیا مار
میرے کیہڑے کم ہے ایسی رن مکار

جعدہ نال یزید نے کیتی سخت اجوڑ
وچہ جزیرے نٹھیاں وستوں آپے چھوڑ

جیہا اوسدا عمل سی ویسی ملی سزاء
نبیے دا اپھل اوسنے جگ وچہ لیا پاء

لکھ لکھ رحمت ربدی اوپر شاہ رسُل
بھی آل ازواج تے یار سبہ تابعداراں کل

## ذکر وفات حضرت معاویہ رضی اللہ تعالیٰ عنہ

سُنیاں جدوں معاویئے ہویا حسن رضؓ شہید
سدیا اپنے پاس اس اپنا پُت یزید

کاوڑ ہو کے اوسنوں کہندا غصے نال
سنئے دیوچہ آئیا بیٹوں ایہہ مقال

تدہ ہی حضرت حسن رضؓ نوں ماریا زہر دیوا
ہوجا تائب نہیں تاں عاق کریسیاں چا

ہو امام حسین رضؓ دا دل تھیں تابعدار
جواوہ آکھے تدہ نوں کریں نہیں انکار

جماں نبی کریم دا ہر دم کریں ادب
کل اصحاب کبار جو راضی رکھیں سب

آل اولاد جو انہاں دی کل دا بنی غلام
آل رسول کریم دا بردہ رہیں مدام

ایہہ گل سنکے باپ نوں لگا کہن یزید
کراں آمناں سبہ میں جو توں کریں تاکید

ایہہ شاہ حسین دا ہوساں نہیں غلام
اوسنوں وانگوں حسن دے کرساں گا قتلام

ایہہ گل جدوں یزید تھیں معاویہ سنی ضرور
طرف امام حسین رضؓ دی خط کرے مسطور

آویں طرفے شام دی جلدی شاہ حسین
بیٹوں تیرے واسطے فکر رہن دن رین

لگے میرے پت نے ماریا حسن رضؓ امام
ہن تیرے اوہ قتل دا رکھے قصد مدام

چھوڑ مدینے شہر نوں آجا میرے پاس
تخت حکومت تدہ نوں دیواں بیوپاس

کراں حوالے تدہ دے شام دمشق تمام
کریں حکومت اپنی بہ کے نال آرام

قاصد لیکے خط ایہ جدوں ہویا روان
دتا موڑ یزید نے قاصد راہوں آن

گھر جاکے پھر باپ نوں دیندا زہر کھلا
وچ طعام ملائیکے اسنوں خبر نہ کاء

کھادی معاویہ زہر جاں پائی تُرت وفات
پچھوں تخت یزید نے کیتا اپنے ہاتھ

بیٹھا اوپر تخت دے لعنت دا سرتاج
ملکاں تے لکھ بھیجدا ہویا یزیدی راج

جاری کردا حکم ایہ اندر عرب عراق
بیعت کرو یزید دی سارے بالاتفاق

گیا مدینے شہر وچ جاں ایہ حکم یزید
من لیا سب مدنیاں ایہ فرمان پلید

ایہہ شاہ حسینؓ نے منیاں نہ تحقیق
بھی عبدالرحمٰن جو سا فرزند صدیق رض

تیجا پت جو عمرؓ دا عبداللہ سردار
چوتھا پُت زبیر دا چارے رہے کنار

بیعت انہاں یزید دی ذرہ نہ منی مول
آکھن ہیہ اوہ خارجی دشمن آل رسول

نالے پڑھے نماز نہ پلید احمر ہمیش
کردا ظلم جہان تے بھارا ہیہ بدکیش

سانوں بیعت اوسدی مول نہیں منظور
چارے مرد سعید ایہ رہے یزید تھیں دور

اوڑک جدوں یزید دا ہویا بہتے زور
دتا شاہ حسینؓ نے ترت مدینہ چھوڑ

لکھے دیو چہ آئیا شاہ حسینؓ امام
اوتھے ادب حسینؓ دا کردے لوک تمام

لکھ لکھ رحمت رب دی اوپر نبیؐ مدام
بھی آل ازواج تے یار سبھ تابعدار تمام

# ذکر شہادت حضرت امام مسلم رضی اللہ تعالیٰ عنہ

دہمی خبر جہان وچ مشرق مغرب تا
شاہ حسینؓ مدینیوں مکے پہنتا آء

کوفیاں تائیں حال ایہ جد ہویا معلوم
خط امام حسین ول کرن لگے مرقوم

حضرت تیرے ملن دا سانوں شوق کمال
کوفے اندر آتوں قدم مبارک ڈال

چھوڑ مدینے شہر نوں مکے رہیوں آء
کوفے وچہ بھی سیدا کریں تے پھیرا پاء

بیعت تیری کراں گے کوفی اسیں تمام
جو کوئی دشمن تدہ دا ٹکر کراں تلاء

القصہ پھر کوفیاں خط تے خط بھیج
حضرت شاہ حسین دا دل لیا کھیرھا

بنت تاکیدی خط جاں پڑھے انہاند شاہ
مسلم بھائی بھیجیا کوفے نال صلاح

پہلوں جیکر او سدے ہوئے مرید تمام
تاں پھر پچھوں میں بھی جاسان نال آرام

پوہتا کوفے جائیکے جاں مسلم سردار
سارے کوفی اوسدے ہوئے تابعدار

مسلم ہتھیں شاہدی بیعت کراوے آء
مسلم نائیں کوفیاں لیا ہتھاں تے چاء

ہویا مسلم شاہ نوں ولدیوں چہ یقین
کوفے والے لوک سبھ ایہ ہیں صاحبدین

لکھیا شاہ حسینؓ دل مسلمؓ نے ایہ حال
بیعت تیری کوفیاں کیتی میرے نال

کردے بہت تواضع ہوئے تابعدار
نالے تیرے ملنداشوق رکھن بسیار

اکوفے اکوار توں ہرگز لاء نہ دیر
ایہ خط شاہ حسینؓ گھلیا مسلم شیر

جدوں امام حسینؓ نوں اوہ خط پہنچا آء
ٹکیوں شاہ حسینؓ بھی ٹریا کوفے دا

سنیا جدوں یزید نے کوفیدا ایہہ عملؑ
تابع شاہ حسینؓ دی ہویا کوفہ کل

سنکے اوہ اس بات نوں ہویا بہت حیران
کردا ابن زیاد نوں کوفے طرف روان

دتی اوسنوں فوج بھی نال یزید پلید
کیتوس مسلم شیر نوں کوفے آن شہید

نالے دو معصوم بھی مسلم دے فرزند
اوہ بھی ہوئے شہید دو عالی قدر بلند

مسلم دا مذکور ایہہ لکھیا مجمل طور
کردا بالتفصیل جے بنے رسالہ ہور

لکھ لکھ رحمت ربدی اوپر نبی کرام
بھی آل ازواج تے یار سبھ تابعدار مدام

## ذکر شہادت حضرت امام حسین رضی اللہ تعالیٰ عنہ

مسلم نے جو کوفیوں خط کیتا ارسال
ٹکے شاہ حسینؓ نوں آپوہنا فی الحال

پڑھ کے خط حسینؓ بھی کوفے ہویا تیار
سنے عیال قبائلاں ٹرچلیا سردار

ہوڑرہے اصحاب سب نالے یار بھراء
کہنا سن توں اسانداکوفے مول نہ جا

کوفی وڈے مکار ہیں کرن وفا نہ مول
کوفے مول نہ جا توں اے فرزند رسول

منی بات نہ کسیدی شاہ حسینؓ امیر
زور روز وری بنہ کے لے چلی تقدیر

سنے قبائل ٹبراں ٹریا واگاں چاء
راہ وچہ مسلم شیر دی خبر سنیندا جاء

کوفے اندر ہو گیا مسلم شاہ شہید
کوفے نوں پھر جاندی دتی بھین صلاح
ساری رات چلا رہے گھوڑے تیز روان
پچھیا شاہ حسین نے کوں کوئی ایہہ جا
تاں پھر کہیا شاہ نے ہن میرا کی زور
کھچ لیاندا اجل نے مینوں پا زنجیر
ہو واں گا ہن قتل میں اندر ایس مکان
اوڑک ہن تقدیر نوں انت پئے اسچاء
سُنیا جد دل یزیداں کوفے وچہ ایہہ حال
اتری فوج یزید دی اوپر نہر فرات
اوڑک دوہاں طرف تھیں ہویا مقابلہ جنگ
مارن نیزے برچھیاں ہک دوجیوں دُھو
فجری تھیں لے ظہر تک ہویا جنگ شدید

سُنکے خبر حسین رضؓ نوں لگا غم شدید
رات پئی تاں گھراں نوں ٹریا واہو واہ
فجر ہوئی تا جا وڑے کربل دے میدان
لوکاں کہیا ہے ایہ جاگہ کرب بلاء
بنہ آندا تقدیر نے مینوں ایتھے ٹور
ٹلے ناہیں تقدیر جے سو کریئے تدبیر
ایہو مقتل محجھ دی نا لے دا فرمان
کربل وچہ حسین نے دتے ڈیرے لاء
کٹھا کر کے فوج نوں آئے خوشیاں نال
پانی بند حسین رضؓ دا کر دیون بد ذات
فوج امام حسین رضؓ دی ہوئی پیاسوں تنگ
تیغ دو دستی مار دے گھٹ نہ کردا کوء
سنگی شاہ حسین دے ہوئے سب شہید

پُشت بھتیجے ہور جو آہے یار بھراء
چھوڑ اکلا شاہ نوں گئے شہادت پاء

پچھے رہیا امام ہک تنہا وچہ میدان
تیراں شاہ حسین رضؓ دے ملے پاسے سب
ساہواں شاہ حسین نوں نکلے جو شریر
بارش وانگوں شاہ تے چھم چھم وسن تیر
اوڑک اک یزید نے ماریا تیر اولار
گھوڑے اتوں ڈگ پیا حضرت گردش کھا
سجدے اندر جاں گئے شاہ حسین رضؓ ولی
اوڑک سیس اوتار کے ہویا ترت روان
ماتم شاہ حسین رضؓ دا کردی ہر اک چیز
دسویں ماہ محرموں ہویا امام شہید

حملہ کر کے جا پیا اوپر فوج شیطان
پھر بھی نال یزیداں لڑدا رہیا عجب
شیراں وانگوں پکڑ کے اسنوں سٹے چیر
زخماں شاہ حسین رضؓ دا لیا سب سر پیر
لگا شاہ حسین رضؓ نوں تالو دے وچکار
نال تیمم ظہر پھر لگے کرن ادا
سیس اوتارن واسطے آیا شمر شقی
کنبیا عرش خدا ئیدا سُرخ ہویا آسمان
نوحہ کر دے جن بھی سمجھو نال تمیز
بعد زوالوں جمعہ دا آہا روز مجید

عمر امام حسین دی سی ستونجہ سال
پچھوں فوج یزید نے لٹے رخت تمام
ٹورے بنہ دمشق نوں سارے اہل عیال
دہی خبر حسین دی سارے وچہ سینسار
سُنی خبر جد مدنیاں ہویا شہید امام
بیعت او سدی تروڑ کے دتی خاک رلا

ہویا جدوں شہید اوہ پاک نبی دا لال
قیدی کیتے بنہ کے جو سی حرم امام
اہل البیت رسول دے رورو ہون بیحال
جو کوئی سُنے یزید نوں کرے اوہ پھٹکار
مدنی ہوئے یزید توں باغی اوہ تمام
کہندے ایس یزید نوں مول نہ منو کار

سنی یزید ایہہ خبر جاں بھیجے فوج پلید
کرو مدینے شہر وچہ جا کے جنگ شدید

فوج یزید پلید دی پئی مدینے دہاء
وچہ مدینے شہر دے ہویا سخت قتال
روضے پاک رسول دے کرن بے ادبی جا
حرم رسول کریم دے زندہ آہے دو
کرے بے ادبی اوہناں دی لگے فوج یزید
ستر ہزار اصحاب دی قتل ہوئی اولاد
استھیں پچھے آوندے لگے دلیل دلا
کرن دعائیں رب تھیں کئی لوگ تمام
وچہ جناب خدائے دے پئی دعا قبول
ہویا ذات الجنب تھیں اوہ پلید شیطان
بعضے آکھن تخت تھیں ڈگا اوہ مُردار
بعضے آکھن شام وچہ مویا اوہ پلید
بیٹھا اوپر تخت دے تن برس اٹھ ماہ
لکھ کروڑاں رحمتاں اوپر آل نبیؐ
ذکر امام حسینؑ دا آہا طول طویل

جا کے مدنیاں نال پھر دیون جنگ مچا
خون وگے وچہ کوچیاں دہرتی ہوئی لال
بدھے روضے پاک وچہ گھوڑے ہر ہر جا
حفصہ نالے عائشہ رحمت رب دی ہو
دوہاں او توں چادراں لاہ لئیں پلید
وچہ پا شہادتوں گئے بہشتیں شاد
چار چوفیریوں شہر نوں لیندے گھیر پا
رکھیں وچہ امان دے یارب ایہہ مقام
آئی خبر یزید دی ہویا مندے سول
لگے تائیں رب نے رکھیا امن امان
وچہ پیشے دی حالتے مویا ڈہندیاں سار
بعضے آکھن سنداس وچہ دوزخ گیا یزید
برس پنتالی عمر وچہ مویا حال تباہ
تے پیداں نیلاں لعنتاں اوپر یزید شقی
صرف تبرک واسطے لکھیا قدر قلیل

ختم کراں میں ایس نوں اوپر خدا دے نام
مجمل حال رسول صلعم دا ہویا ختم تمام

# خاتمہ الکتاب بعون الوہاب

شکر خداوند پاک دا آکھاں بابجہ حساب
جینوں اسدے بنن دی آس نہ آہی کاہ
چندو نالو وچہ اوسنوں کیتا ہیں تحریر
لکھیا جسدی مدد تھیں ایہہ احوال رسول
جینوں آس خدائیدی ہور نہ تکیہ کود
شاعر اپنے شعر دا دعوی کرن ہزار
بعضے آکھن اسانوں لبھیا خضر حیات
بعضے آکھن پیر دی سانوں ہوئی دعاء
مینوں صرف خدائیدی ہوئی مہر عطا
حال رسول کریم دا کرناسی تحریر
لتا بھاویں ٹکڑا نکلیا جو اشعار
شاعر اک اک شعر تے مدت کردے جنگ
جیہا کیا آیا ترت کیتا مسطور
اگے بھی کجھ معجزے کیتے ہیں منظوم
ہور احوال الآخرت لکھی اک کلان
بغماخوان بنایا اوپر چند اوراق
لکھی سورت عم دی ہندی وچہ تفسیر
وچہ قراءت لکھیا نسخہ یک ہمراہ
لکھی ہور کتاب اک اندر وعظ کلام

ختم کرائی جس نے ہیں تھیں ایہہ کتاب
ایپر میرے حال تے کیتا رحم خدا
بھاویں میرے شعر وچہ ایڈ نہیں تاثیر
پھر بھی اپنے فضل تھیں کرسی اوہ مقبول
ہیں پالی دے رات دن پاک کبھید اسو
ہیں نالائق شعر دا ناہیں دعویدار
تاہیں ساتوں شعر دے ایہہ ملے درجات
بعضے علم عروض دا شاعر دیندے تا
ڈنگے سدھے پیٹ وچہ ٹکڑے لئے اڑا
پوری کیتی آس او میری رب قدیر
اوسنوں پھر ترمیم میں کیتا نہیں دوبار
میری ایس گھمنڈ تھیں ہوئے طبیعت تنگ
آپے رب العالمیں کرلیسی منظور
اوہ بھی سادے شعر ہیں پڑھکے کر معلوم
اوسدے اندر حشر دا لکھیا کل بیان
پڑھ کے ویکھیں اوسنوں جیکر ہیں مشتاق
اوہ بھی سادی نظم ہے پنجابی تقریر
اسدا نام فقیر نے رکھیا کشف عطا
رد شرک تے بدعتوں ہے زینت الاسلام

تحفہ بینظیر اک حافظ دا دیوان
ترجمہ کیتا اوسدا وچہ پنجاب زبان

ہن گلزار محمدی کیتی ایہہ تیار
سن رسول کریم دا تیراں سو انیس ۱۳۱۹
نام محمد دل پذیر کھوکھر قوم پچھان
یارب ایس کتاب نوں آپ کریں مقبول
بخش میرے ماں باپ نوں نالے جو استاد
نالے کاتب السید اجیہڑا لکھے بناء
نیک کریں اولاد بھی ماریں نال ایمان

برس اٹھاویہ عمر ہے بندہ اوگنہار
ہوئی ختم کتاب ایہہ اندر روز خمیس
بھیرے اندر او سدا جیہنے وا امیدان
تے بخشیں میرے عیب سب حرمت نال رسول
خویش قبیلیاں دوستاں سبھ نوں رکھیں شاد
نالے پڑھے جو او سنے سبھے جنت پاء
کلمہ شہادت پڑھدیاں نکلے میری جان

لکھ لکھ رحمت ابدی اوپر سید ابرار
بھی آل ازواج تے یار سبھ نالے تابعدار

لَا اِلٰہَ اِلَّا اللّٰہُ مُحَمَّدٌ رَّسُوْلُ اللّٰہِ

تمت



المشتہر

جے ایس سنت سنگھ اینڈ سنز تاجران کتب لاہور

بیساکھ سنہ ۱۹۹۱ بکرمی ۸ محرم الحرام سنہ ۱۳۵۴ھ مئی سنہ ۱۹۳۵ء

# مجموعۃ الفقہ بزبان اردو

قیمت بارہ آنے — مجلد ۱۲/

اس کتاب میں نماز کے فرض واجبات سنن اور مستحبات کا ذکر ہے تاکہ مسلمانوں کو بیش بہا سعادت کی زیارت سے زیادہ نور حاصل ہو اور سخن پروران زمانہ کو اس معدن معانی کے جواہر حاصل ہونے سے سرور معرفت اور حضوری میسر ہو۔ کیونکہ کمال معرفت کے ہر چیز کا معلوم ہونا ضروری ہے۔ چنانچہ روایت ہے کہ نکمی نماز اس شخص کی ہے جو نماز کا علم نہیں رکھتا۔ اور بے نماز وہ شخص ہے جو طہارت کا علم نہیں رکھتا۔ اس لئے اس مجموعہ کو احکام اور ارکان اور علم نماز و طہارت و عقائد دین اسلام پر مرتب کر کے ارباب بصارت کے سامنے پیش کیا گیا ہے۔ جس کی فہرست مضامین سے ظاہر ہے۔ جو ۱۰۰ باب پر منقسم ہے۔




پتہ ملنے کا: جے ایس سنت سنگھ اینڈ سنز پبلشرز تاجران کتب لوہاری دروازہ لاہور

# سلسلہ تعلیم اسلام معروف بہ سلسلہ قادری

اسلامی دنیا میں آج تک ہزاروں بلکہ لاکھوں کتابیں طبع ہوئی ہیں لیکن جو اس سلسلہ کا رنگ ڈھنگ مصنف صاحب نے رکھا ہے۔ سب سے نرالا ہے بچوں کی فہمید کیواسطے آسان فقرے اس اوصاف سے لکھے ہیں کہ انسان بلا داد دینے کے کچھ زبان پر نہیں لا سکتا شغف یہ ہے کہ ایک چھوٹا سا بچہ بھی اس سلسلہ کو ایک نظر دیکھ کر اس کا مضمون ازبر یاد کرے۔ تو ایک پورے عالم جتنا اس کو مسایل مندرجہ سلسلہ پر پورا دخل ہو سکتا ہے۔ اس سلسلہ کے شائع کرنے کی خاص وجہ یہ ہے کہ جناب مولانا مولوی **غلام قادر** صاحب مرحوم بھیروی سے جب لوگ مسئلے دریافت کرنے کو آتے تو آپ کو تحریر مسایل سے نہایت تکلیف ہونیکے علاوہ طلبا کا بہت ہرج ہوتا۔ اس لئے آمیں خیال آیا۔ کہ مسایل دینی قلمبند کرا کے علیحدہ طبع کرائے جائیں تا کہ اہل اسلام خصوصاً حنفی صاحبان اور ان کی اولاد پڑھ کر مستفیض ہو۔ فی الحال مندرجہ ذیل کتب نہایت شستگی اور آب و تاب سے چھپ چکی ہیں۔ **قیمت حسب ذیل ہے:۔**

| نام کتاب | مضمون | اصلی قیمت | رعایتی قیمت |
|---|---|---|---|
| اسلام کا اردو قاعدہ | اس میں چھوٹے چھوٹے نصیحت آمیز فقرے چھوٹے بچوں کے لئے درج ہیں۔ | | |
| اسلام کی پہلی کتاب | آداب و اخلاق۔ پند و نصائح اور فضائل قرآن شریف اس میں درج ہیں۔ | ۲/ | ۱/ |
| اسلام کی دوسری کتاب | اس میں نماز روزہ کے فضائل تفصیل سے بیان کئے گئے ہیں۔ | ۵/ | ۴/ |
| اسلام کی تیسری کتاب | مسایل حج و زکوٰۃ۔ بیع و شری وغیرہ۔ فاتحہ خوانی چند سوال و جواب۔ | | ۴/ |
| اسلام کی چوتھی کتاب | نکاح۔ طلاق۔ مہر کے مسئلے اور مناقب امامین درج ہیں۔ | ۶/ | ۳/ |
| اسلام کی پانچویں کتاب | مسایل رضاع و ذکر فتوحات عرب و عجم وغیرہ کا بیان۔ | ۹/ | ۸/ |
| اسلام کی چھٹی کتاب | اوراد و وظائف۔ عملیات نادرہ اور خواص سورہ ہائے قرآنی۔ | ۹/ | ۸/ |
| اسلام کی ساتویں کتاب | عقائد اور احکام دینیہ۔ مسایل آمین بالجہر رفع یدین و فاتحہ خلف امام۔ | ۱۰/ | ۵/ |
| اسلام کی آٹھویں کتاب | مقلد و غیر مقلدوں کے عقائد اور بیان۔ تقلید اور مسایل ذبیحہ پر فتوے۔ | ۱۲/ | ۸/ |
| اسلام کی نویں کتاب | تین طلاق و جہیز۔ طلاق مخمور و خصانت اور کفریات کے مسایل درج ہیں۔ | ۸/ | ۷/ |
| اسلام کی دسویں کتاب | آنحضرتؐ کا وقت ولادت میں مقامات متعددہ خصوصاً مجالس مولود شریف میں رونق افروز ہونے کا بیان اور آپکے آثار شریفہ و اعضاء لطیفہ کے اسلام لانے کا ذکر۔ حقیقت انوار احمدی و دیگر بہت سے مسایل معترضہ کا جواب دیا گیا ہے۔ | اصلی قیمت ۱/ | رعایتی ۱۲/ |

**اسلام کی گیارہویں کتاب**

اس کتاب میں مسئلہ عصمت انبیاء ثبوت معراج جسمانی آنحضرت صلی اللہ علیہ و آلہٖ وسلم۔ نزول حضرت عیسیٰ علیہ السلام از آسمان ظہور مہدی حسنی و حسینی آخر الزمانی کیفیت سوال منکر و نکیر قبر میں بہشت و دوزخ کے درجات کا بیان۔ تعداد کل اہل جنت کی۔ کرامات معجزہ و سحر و شعبدہ میں فرق۔ ثبوت رسالت آنحضرت و حی انبیاء و اولیا کے انتہا۔ عقائد کا مفصل ذکر کیا گیا ہے۔ باوجود لا انتہا خوبیوں کے قیمت اصلی ۱/۔ قیمت رعایتی بارہ آنے۔

ان کے علاوہ مترجم کے قرآن شریف مترجم و سادہ اور پارہ ہائے و کتب فقہ۔ حدیث و تفسیر با رعایت مل سکتی ہیں۔ مکمل فہرست کتب دو آنے کے ٹکٹ برائے محصول ڈاک بھیجنے پر مفت روانہ کی جا سکتی ہے۔

ملنے کا پتہ

**جے ایس سنت سنگھ اینڈ سنز تاجران کتب پنجند بلڈنگ چوک متی لاہور**